

Bohu k česći a Serbam k wužitku

**Spěwarske
za ewangelskich Serbow**

Digitalna werzija

Serbske ewangelske towarstwo z. t.

Budyšin 2012

Pokiwu za wužiwanje

Digitalna werzija spěwarskich zložuje so na wudaće spěwarskich z lěta 2010. Poskićuja so wšitke teksty z wuwzaćom kemšaceho porjada we formaće PDF (kěrluše, wujasnjenja k cyrkwinskemu lětu, bibliske teksty, cyrkwinske wuznaća a modlitwy kaž tež krótkobiografije serbskich kërlušejow. W čitaku za PDF móže so na lěwym boku nastajić wobsahowa funkcija „Bookmarks“, wot kotrejež su kërluše a dalše teksty docpějome. Po třoch pućach dóstanjemy so z wobsaha ke kërlušam. Přeni wjedže přez alfabetiski zapis kërlušow, k čemuž dyrbi serbski započatk kërluša znaty być. Druhi puć dže přez němski započatk kërluša. Střeća móže so wzac puć přez wobsah kërluša, wšako su wone tematisce rjadowane. Wězo je tež móžno, zapodać w pytaku jedne słowo a potom wot kërluša ke kërlušej pytać.

Kěrluše a tamne teksty smědža so swobodnje wužiwać za cyrkwinsku, za wědomostnu a za kulturnu potrebu bjez komercielneho pozadka. Kóždy wužiwanje tekstow z tutech digitalnych spěwarskich za komercielne zajimy kaž tež za elektroniske a čišćane rozmnoženje we wšitkich formach je jenož z dowolnosću móžno. W konkretnych padach maja so zajimcy wobroćić na předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa.

Hinweise zur Benutzung

Grundlage für die Digitalversion des sorbischen evangelischen Gesangbuchs ist das Gesangbuch von 2010. Im Format PDF werden seine Texte mit Ausnahme der Gottesdienstordnung wiedergegeben. Dies sind die Choräle, Hinweise zum Kirchenjahr, Bibeltexte, Bekenntnisse und Gebete sowie Biogramme der sorbischen Kirchenliedverfasser. Im PDF-Leser kann das Inhaltsverzeichnis mit der Funktion „Bookmarks“ geöffnet werden, von dem aus die Texte erreichbar sind. Bei Kenntnis des sorbischen Beginns eines Chorals kann über das alphabetische Inhaltsverzeichnis gegangen werden. Die aus dem Deutschen ins Sorbische übersetzten Choräle sind alphabetisch im Verzeichnis der deutschen Lieder verzeichnet. Da die Choräle thematische geordnet sind, ist auch der Weg über das thematische Inhaltsverzeichnis möglich.

Die Choräle und die anderen Texte dürfen für kirchliche, für wissenschaftliche und kulturelle Zwecke ohne kommerziellen Hintergrund frei verwendet werden. Jede Nutzung der Texte aus dieser Digitalversion mit kommerziellen Interessen und die elektronische oder gedruckte Vervielfältigung in allen Formen ist ohne Einwilligung nicht gestattet. In konkreten Fällen haben sich Interessenten an den Vorstand des Serbske ewangelske towarstwo z. t. zu wenden.

Kaž čišćane tak njech tež digitalne spěwarske přewodźuje modlitwa Jana Gotthelfa Běmarja, kotraž namaka so w Spěwarskich z lěta 1733:

„Ty pak, hnadny Božo, žohnuj tón skutk,
kotryž twoju česć a Serbow zbóžnosć samolutce pyta.
Tebi budź česć, džak a chwalba tu časnje a tam wěčnje.
Hamjeń.“

Budyšin, 13. awgusta 2012

Měrcin Wirth
předsyda

Jan Malink
Serbski superintendent

Wobsah

Pokiwy za wužiwanje	2
Wobsah	3
Alfabetiski zapis kěrlušow	5
Zapis němskich kěrlušow	9
Verzeichnis der deutschen Choräle	9
Kěrlušė.....	16
Cyrkwinske lėto	16
Adwent.....	16
Hody	31
Zakónčenje lėta – Nowe lėto	54
Chrystusowe zjewjenje abo Třoch kralow	60
Póstny čas	69
Jutry	84
Bože spėće	99
Swjatki	105
Swjata Trojica.....	114
Michała	117
Žnjowy džakny swjedžen.....	120
Kermuša.....	125
Reformaciski swjedžen.....	128
Pokutny džeń	132
Kónc cyrkwinskeho lėta.....	135
Kemše.....	140
Započatk kemšow	140
Liturgiske spėwy.....	148
Bože słowo.....	160
Křćeńca a konfirmacija.....	165
Bože wotkazanje	171
Spowėdz.....	175
Wėrowanje	179
Zapokazanje duchowneho.....	183
Zakónčenje a žohnowanje.....	185
Wėra, lubosć, nadźija	194
Cyrkej	194
Chwalba a džak	206
Boža krasnosć w stwórbje.....	227
Rańše kěrlušė.....	234
Wječorne kěrlušė	243
Hnada a wodawanje	254
Měr w Chrystusu.....	269
Chodženje za Chrystusom	281
Lubosć k blišemu	299
Žohnowane džėło.....	307
Wšėdny chłėb.....	312
Měr a zdzerženje stwórbje	318
Dowėra w tyšnosći.....	323
Wumrėće a wėčne žiwjenje	349
Cyrkwinske lėto.....	368
Liturgiska protyka	368
Liturgiske barby	377
Psalmy	378
Psalm 1.....	378
Psalm 8.....	379
Psalm 22.....	380

Psalm 23.....	381
Psalm 24.....	382
Psalm 31.....	383
Psalm 37.....	384
Psalm 51.....	385
Psalm 84.....	386
Psalm 90.....	387
Psalm 100.....	388
Psalm 103.....	389
Psalm 118.....	390
Psalm 121.....	391
Psalm 126.....	392
Psalm 130.....	393
Psalm 150.....	394
Słowa ze Swjateho Pisma.....	395
Džesać Božich kaznjow, kaž so w Lutherowym katechizmje podaja.....	395
Ćerpjenje Božeho wotročka.....	395
Namołwa k džakej.....	395
Zbóžnoprajenja.....	396
Njestarajće so!.....	396
Jezusowe přeprašenje.....	396
Najwjětša kaznja.....	397
Sydom słowow Jezusa na křižu.....	397
Křescanska nadźija w času nuzy.....	397
Chwalospěw křescanskeje lubosće.....	397
Wobstajnosć w změnach časa.....	398
Modlitwy.....	399
Wótčenaš.....	399
Lutherowa rańša modlitwa.....	399
Modlitwa wo Bohu spodobne žiwjenje.....	399
Blidowe modlitwy–do jědže.....	400
Blidowe modlitwy–po jědži.....	400
Lutherowa wječorna modlitwa.....	401
Wječorna próstwa.....	401
Modlitwa w času chorošće.....	401
Cyrkwinska spowědź.....	402
Porjady za zhromadne modlenje.....	403
Cyrkwinske wuznaća.....	406
Japoštołske wěrywuznaće.....	406
Nicenske wěrywuznaće.....	407
Mały katechizm D. Martina Luthera.....	408
Prěnja hłowna wučba.....	408
Druha hłowna wučba.....	410
Třeća hłowna wučba.....	412
Štwórta hłowna wučba.....	414
Pjata hłowna wučba.....	415
Wo połnomocy klučow a wo spowědźi.....	416
Augsburgske wuznaće z lěta 1530.....	417
Zapisy.....	423
Zapis žórłow.....	423
Zapis serbskich kěrlušerjow.....	426

Alfabetiski zapis kěrlušow

Ach Božo, hladaj z njebjesow
Ach duša, pozběhn woči
Ach kak brašne, ach kak trašne
Ach Knježe mój
Ach Knježe, wostań pola nas
Ach naš Knježe Chrystuso
Ach poruč Bohu swěru
Ach wostań při nas z hnadu
Ach wotuć, ducho swědkow přenich
Ach zradujće so, Chrysta stawy

Betlehem, ty město małe
Bjez tebe, Božo, ničo njej'
Bližił je so hodowny čas
Bóh je při nas tudy
Bóh Knjez mje požohnuj
Bóh Knjez mój swěrný pastyr je
Bóh Knjez, kiž swět a ludźi
Bóh mandźelstwo chce žohnować
Bóh wot nas lubosć žada
Bohu budź džak
Boža lubosć je nam kaž slónco
Božo, Knježe wšeho swěta
Božo, žohnuj zaso
Budź česć a chwalba Wjeršnemu
Budź chwalba Bohu samemu
Budź chwalba Bohu w swjatinicy
Budź chwalba Bohu wěčnemu
Budź chwaleny Bóh Knjez
Budź strošne, małe stadleško
Budź za słowo ty chwaleny
Budź, Jezu Chryšće, chwaleny
Budź, swěrný Knježe, chwaleny

Čehodla so dyrbjal rudzić
Česć Bohu Knjezej dajmy
Česć dajće Duchej swjatemu
Čiń, Knježe, ze mnu tak, kaž chceš
Čiń ze mnu, Knježe, po hnadze

Će, Božo, wšitcy chwalimy
Ćehń nutř do swojoh hrodu
Ćehńće, kaž je Boža rada
Ći jandželjo, kiž w njebjesach

Ći, Knježe, trajnu swěru slubić
Ćicha nóc

Da přewodź, moja wutroba
Daj, Knježe, zo ja we wšěm swěru
Daloko so wotewěra
Do Boha Wótca wěrimy
Do Boha wšitcy wěrimy
Do Boha wšitcy wěrimy
Do jednoh Boha wěrimy
Do ruki daty Božeje
Dobre dary na zemi
Ducho žiwjenja, ty swjaty
Duša z dušu zjednočena
Duša, ach duša, ty njeznaješ so
Duša, dži na Golgata

Džak a česć měj Bóh, tón miły
Džak Bohu, džens je njezdela
Džak budź Bohu přez wšón swět
Džak ći za dobre nowe ranje
Džak tebi, Jezu, spěwamy
Džen wjesela, kiž Bóh nam da
Džens chwalće Boha, křescenjo
Džens Knjezowa je njezdela
Džens z džakapołnej wutrobu
Džens, duše, wotpočće
Džiwny, wulki kralo
Džowka Cion, wjesel so

Hač sem je mój Bóh dowjedł mje
Haj, wzmi ty ruce mojej
Haleluja, Boha chwalće
Hdy bych ja z tysac jazykami
Hdyž Bóh je přećel za mnje
Hdyž budžemy so widzeć něhdy
Hdyž jónu Knjez so wróci k nam
Hdyž nětk přez Božu hnadu
Hdyž slónco rano schadžeše
Hdyž w najwjetšej my nuzy smy
Hdyž, Chryšće, we swědomju
Hdyž, Stworicielu, twoju móc
Hdže namaka duša swój statok a dom
Hdže, smjerc, maš swoje žahadła

Hewenu šalom alejchem
Hlej, jasne slónčko zeschadža
Hlej, swěće, hladaj horje
Hlej, tam dže Bože jehnjatko
Hlejće, su jich pochowali
Hnujće so, njebjesa
Hoziana, Chrystus dže

Chryšće, cyrkwyje nawožjenja
Chryšće, jehnjo Bože
Chryst spěł je horje
Chryst w smjertnym jastwje ležeše
Chrystus je stanył, haleluja
Chrystus je stanył, ze wšej' martry ćahnył
Chwal Boha Knjeza, ow moja duša
Chwalće nětk Knjeza
Chwalena budž, rjana kwětk

Israelski stražniko

Ja chcu će, Jezu, sylnosć moja
Ja chcu chwalić skutki Bože
Ja k tebi, Jezu, wołam so
Ja njewopušču Boha
Ja so ći, Božo, džakuju
Ja swojej woči pozběham
Ja sym džensa Boži hósć
Ja sym na twoje mjeno křćeny
Ja sym přez Chrysta krawe rany
Ja wěm, do koho wěrju
Ja wutrobnje mam lubo će
Ja z cyłej dušu česć dam tebi
Ja z cyłej swojej mocu
Ja z hosćom sym na swěće
Ja z njebjes dele přichadžam
Jed'n twjerdy hród
Jedne nuzne je
Jedne stadło Chrystusa
Jedyn nas je na so zwjazal
Jehowa, tebi chcu ja spěwać
Jerusalem, ty město wysoke
Jezu, daj dobyć
Jezu, hwězda z Jakuba
Jezu, moja krasnosć
Jezu, mojej' duše zbožo
Jezu, při tebi chcu wostać
Jezu, přjedy dži
Jezu, twoje ćerpjenje
Jezus Chrystus, kral naš, knježi

Jezus je přišoł
Jezus raj tym wozjewja
Jezus rodži hrěšnikow
Jezus, Jezus je te mjeno
Jezus, mój Knjez, žiwy je
Jezus, moja nadžija
Jezusa ja njepušču
Jezusa sej wuzwolmy
Jónu, jónu
Jónu, jónu

K nam zbóžnosć jenož přichadža
Kak krasnje ty, ow Chryšće
Kak powitam ja tebję
Kak rjenje je na zemi
Kak rjenje swěći zernička
Kak rjenje, Knježe Chryšće, je
Kak wulke wšě su skutki
Kaž Bóh mje wjedže, tak chcu hić
Kaž wodawamy, wodaj ty
Knjez Chryst, kiž Syn je Boži
Knjez Jezus z rowa stanył je
Knjeza chwal, duša
Knježe, budž při mni
Knježe, słowo swoje krasne
Knježe, žohnuj nas
Knjezowy jandžel
Kyrie
Kyrie po Taizé

Łódź přiřluwa

Laudate omnes gentes
Litaniya
Lubosć, mje po swojej hnadžę
Luby Jezu, hnadu daj
Luby Jezu, my smy tu
Luby Jezu, my smy tu
Lud chudy wobdawa nas tu

Měj Jezu Chrysta w pomjatku
Mi krej a prawdosć Chrystusa
Mi smilenje so z Boha dósta
Mi wotewr, Knježe, wutrobu
Mi wutrobnje so styšće
Mje, Božo, njewopušč
Mój Božo, ja nětk lehnyć du
Mój Jezu, spožč, zo w tutym času
Mój Knježe Jezu, twoja krej

Mój křesćijano, za mnu dži
Mój přeni skutk budž chwalba, džak
Moj' žiwjenje sy, Chryšće
My džak ći, Jezu, dawamy
My symjo wusywamy
My, Božo, z džakom chwatamy
My, Knježe, z hnutej wutrobu

Na Boha so spušćeć mamy
Na Boha, nic na swoju móc
Na k njebju spěće Chrystusa
Na Knjezu měj wjesele
Na martru twoju myslimy
Na njebju měsačk chodži
Na tebje, Chryšće, sameho
Najlubši Jezu, što je twoja wina
Najrjeńši Jezu
Nam jasne slónčko zašlo je
Naš Knjez sam svojich znaje
Nasyć, Wótče, swoje džěći
Nětk Bohu chwalbu dajmy
Nětk čělo chcemy pohrjebać
Nětk chutni pochwatajće
Nětk chwal, ow duša
Nětk dobru nóc ja dawam
Nětk durje, wrota wotewrće
Nětk jasne slónčko zašlo je
Nětk mamy zaso rjany čas
Nětk so z Boha dokonja
Nětk spěwaj, moja duša
Nětk stare lěto zašlo je
Nětk swjatoh Duchu my prosymy
Nětk wjeselće so, křesćenjo
Nětk wotpočuje hola
Nětk wšitcy spěwajće
Nětk wšón swět Knjezej zawyskaj
Nětk wutrobnje so zradujmy
Nětk z Boha zaspěwajmy
Nětk zawěšće je na času
Nětk, duša, chwal ty Knjeza
Nětk, džěći Bože, pójmy
Nětk, wěrjacy, pójće
Njebjesa wisaju poľne mróčelow
Njebjo, zemja, raduj so
Njebudž sparna, moja duša
Njeh Bohu džakuje
Njeh stajnje zawostanu
Njestajće na mócných nadžiju
Nóc wotchadža, dzeń zaswita

Ow Božo lubozny
Ow Božo, kiž sy stworił swět
Ow Božo, wšitke twoje skutki
Ow Chryšće, chlěbje žiwjenja
Ow Chryšće, swětło wot Wótca
Ow hłowa, krawnje zbita
Ow Jezu, Knježe krasnosće
Ow Jezu, slónco hnady
Ow Jezu, swětło žiwjenja
Ow kralo česće wšej
Ow ludo serbski, lutherski
Ow ludo, kiž ty křćeny sy
Ow najwjeselši, ow najzbóžniši
Ow swěće, z tebje ćahnu
Ow swjata Boža Trojica
Ow swjaty Ducho, pój wšak k nam
Ow ty lubosć pře wšu měru
Ow wěčne swětło, wobnow mje
Ow wola lubosće
Ow zrudoba! Spomń, wutroba

Pastyrjo, hdže da tak chwataće wy
Pastyrjo, pójće
Po tebi mam žadanje
Po twojich kaznjach, swjaty Božo
Pohanstwu njech jasnosć schadža
Pój, wěrnosće ty Ducho
Pój, wutroba, a wjesel so
Pójće česćić Jezu Chrysta
Pomhaj swojej' martry dla
Posylń swoje džěći, Chryšće
Před Bohom w jeho raju
Před Bohom z wamaj zjednoćeni
Před twój trón, Božo, stupimy
Při twojim žlobje steju tu
Přihotuj so, luba duša
Přihotuj so, luba duša
Přińdź, Božo, swjaty Ducho, k nam
Přińdź, Knjez Jezu, a budž nětk naš hósć
Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, k nam
Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, sam
Přińdź, Stworićelo Ducho, k nam
Přińdź, wšěch ludži Zbóžniko
Přišoľ je Syn Boži
Puć do Emausa džetaj
Puć k zbóžnosći sej wuzwolće
Pušć starosć, wutroba
Pyšne meje stajće

Sem, kralowske wy džěci
Słóncó wšěje sprawnosće
Słyš, Knježe, wusłyš, Božo
So Bohu přeco džakujće
So džakujemy, Božo, ći
So hałžka zazeleni
So modlu, lubosć bójska, k tebi
So na njebju tam zabłyskuje
So nazdala nam zabłyskuje
So wołam k tebi z hłubiny
So wšitcy wěrnj wjeselmy
So z njebjes syła jandželska
So zbudźće, Bože džěci
Spěwajće džens wjesele
Spožč, Knježe, nam swój hnadny měř
Sprócnj sym, so lehnyć du
Stań, wutroba, a spěwaj
Stawy Chrysta, Boži lubi
Stwor we mni čistu wutrobu
Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu
Swětło wěčnej' swětlosće
Swětły dzeń nas wopušća
Swjaty je Bóh

Štó wě swój kónc
Štož Bohu wjeršnemu so poda
Štož čini Bóh, wšo dobre je
Štož mój Bóh chce, to dobre je

Tak Boži Syn sam přiakaže
Tak je Bóh lubował
Tak wěrnje kaž ja žiwy sym
Tak zaso lěto Božej' hnady
Tebi, Knježe Jezuso
To krasne słowo je
Tón zbóžny dzeń nam přišoł je
Tuta hodžina budź swjata
Twar, ow luby Jezuso
Twar, ow moja duša
Twój Jezus k pokuće će woła
Twoji smy
Ty Božo wšěje lubosće

Ty dawaš radosć
Ty měrnj kralo Jezuso
Ty pomocniko, Chryšće
Ty prajiš: Křesćan sym
Ty, Chryšće, dzeń sy wjesoły
Tym derje, kotřiž chodža

W wšěch skutkach a w wšěm džěle
W wšěj nuzy na Boha
We Božim mjenje spočinam
We ćišinje će chwala
We rowje je měř
Wěra, lubosć, nadžija
Wěš ty, kelko hwěžkow steji
Wječor je, so bliži nóc
Wjesel so, ow moja duša
Wjeselće so, wěrnj
Wojuj prawje
Wosrjedź našoh žiwjenja
Wostań, duša, sćerpliwa
Wot schadženja slónca
Wot tebje, Božo, wšitko mamy
Wótče naš, kiž sy w njebjesach
Wótče njebjeski
Wotewrće mi rjane durje
Wotuće, nětk hlós was woła
Wšěm lubosć dobra je
Wšitkich zwjazkow přelamarjo
Wulki Božo, chwalbu ći
Wy džěćatka, pójće
Wyskaj, syła wuzwolena
Wzmi wot nas, Božo najlubši

Z Jezusom nam dajće ćahnjć
Z Božeho, hlej, naroda
Zdźerž, Knježe, swoje słowo nam
Ze swětnych kubłow daj ty mi
Ze swjatej radosću
Zernička schadža

Žohnuj, Božo Knježe, sam
Žohnuj, Knježe, nas
Žohnujće tych, kiž was klija

Zapis němskich kěrlušow – Verzeichnis der deutschen Choräle

(Die Titel in der Spalte „Spěwarske“ sind verknüpft und führen direkt zum Choral.)

Evangelisches Gesangbuch

Abend ward, bald kommt die Nacht (EG 487)
Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ (EG 246)
Ach bleib mit deiner Gnade (EG 347)
Ach Gott und Herr, wie groß und schwer (EG 233)
Ach Gott, vom Himmel sieh darein (EG 273)
Ach wie flüchtig, ach wie nichtig (EG 528)
Agius o Theos (EG 185.4)
Allein Gott in der Höh sei Ehr (EG 179)
Allein zu dir, Herr Jesu Christ (EG 232)
Alles ist an Gottes Segen (EG 352)
An einen Gott nur glauben wir (EG 780)
Auf Christi Himmelfahrt allein (EG 122)
Auf meinen lieben Gott (EG 345)
Auf, auf, mein Herz, mit Freuden (EG 112)
Aus meines Herzens Grunde (EG 443)
Aus tiefer Not schrei ich zu dir (EG 299)

Befiehl du deine Wege (EG 361)
Bei dir, Jesu, will ich bleiben (EG 406)
Bis hierher hat mich Gott gebracht (EG 329)
Bleib bei mir, Herr! Der Abend bricht herein (EG 488)

Christ fuhr gen Himmel (EG 120)

Christ ist erstanden (EG 99)
Christ lag in Todesbanden (EG 101)
Christe, du bist der helle Tag (EG 469)
Christe, du Lamm Gottes (EG 190.2)
Christi Blut und Gerechtigkeit (EG 350)
Christus, der ist mein Leben (EG 516)
Christus, der uns selig macht (EG 77,8)

Danke für diesen guten Morgen (EG 334)
Danket dem Herrn! Wir danken dem Herrn (EG 333)
Das alte Jahr vergangen ist (EG 59)
Das Jahr geht still zu Ende (EG 63)
Der Herr ist mein getreuer Hirt (EG 274)
Der lieben Sonne Licht und Pracht (EG 479)
Der Mond ist aufgegangen (EG 482)
Die helle Sonn leucht' jetzt herfür (EG 437)
Dies ist der Tag, den Gott gemacht (EG 42)
Dir, dir, o Höchster, will ich singen (EG 328)

Spěwarske

Wječor je, so bliži nóc
Ach Knježe, wostań pola nas
Ach wostań při nas z hnadu
Ach Knježe mój
Ach Božo, hladaj z njebiesow
Ach kak brašne, ach kak trašne
Swjaty je Bóh
Budź chwalba Bohu samemu
Na tebje, Chryšće, sameho
Na Boha so spušćeć mamy
Do jednoh Boha wěrimy
Na k njebju spěće Chrystusa
W wšej nuzy na Boha
Ach duša, pozběhn woči
Ja z cyłej swojej mocu
So wołam k tebi z hłubiny

Ach poruč Bohu swěru
Jezu, při tebi chcu wostać
Hač sem je mój Bóh dowjedł mje
Knježe, budź při mni

Chryst spěł je horje
Chrystus je stanył, ze wšej' martry
čahnyl
Chryst w smjertnym jastwje ležeše
Ty, Chryšće, džeń sy wjesoły
Chryšće, jehnjo Bože
Mi krej a prawdosć Chrystusa
Moj' žiwjenje sy, Chryšće
Pomhaj swojej' martry dla

Džak ći za dobre nowe ranje
Bohu budź džak
Nětk stare lěto zašlo je
Hdyž nětk přez Božu hnadu
Bóh Knjez mój swěrnny pastyr je
Nam jasne slónčko zašlo je
Na njebju měsačk chodži
Hlej, jasne slónčko zeschadza
Džeń wjesela, kiž Bóh nam da
Jehowa, tebi chcu ja spěwać

Du Friedefürst, Herr Jesu Christ (EG 422)
Du meine Seele, singe (EG 302)

Ein feste Burg ist unser Gott (EG 362)
Ein Lämmlein geht und trägt die Schuld (EG 83)
Ein reines Herz, Herr, schaff in mir (EG 389)
Einer ist's, an dem wir hangen (EG 256)
Eins ist Not! Ach Herr, dies Eine (EG 386)
Er ist erstanden, Halleluja (EG 116)
Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort (EG 193)
Ermuntert euch, ihr Frommen (EG 151)
Erneure mich, o ewigs Licht (EG 390)
Erschienen ist der herrlich Tag (EG 106)
Erstanden ist der heilig Christ (EG 105)
Es ist das Heil uns kommen her (EG 342)
Es ist ein Ros entsprungen (EG 30)
Es ist gewisslich an der Zeit (EG 149)
Es kennt der Herr die Seinen (EG 358)
Es kommt ein Schiff, geladen (EG 8)

Freu dich sehr, o meine Seele (EG 524)
Freu dich, Erd und Sternenzelt (EG 47)
Frühmorgens, da die Sonn aufgeht (EG 111)

Geh aus, mein Herz, und suche Freud (EG 503)
Gelobet sei der Herr (EG 139)
Gelobet seist du, Jesu Christ (EG 23)
Gelobt sei Gott im höchsten Thron (EG 103)
Gott des Himmels und der Erden (EG 445)
Gott ist gegenwärtig (EG 165)
Gott Lob, der Sonntag kommt herbei (EG 162)
Gott sei Dank durch alle Welt (EG 12)
Gott, aller Schöpfung heiliger Herr (EG 142)
Gottes Sohn ist kommen (EG 5)
Großer Gott, wir loben dich (EG 331)

Halt im Gedächtnis Jesus Christ (EG 405)
Herbei, o ihr Gläub'gen (EG 45)
Herr Christ, der einig Gotts Sohn (EG 67)
Herr Jesu Christ, dich zu uns wend (EG 155)
Herr Jesu, Gnadensonne (EG 404)
Herr, dein Wort, die edle Gabe (EG 198)
Herr, für dein Wort sei hoch gepreist (EG 196)
Herr, höre, Herr, erhöere (EG 423)
Herr, öffne mir die Herzenstür (EG 197)
Herr, wie du willst, so schick's mit mir (EG 367)
Herz und Herz vereint zusammen (EG 251)
Herzlich lieb hab ich dich, o Herr (EG 397)
Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen (EG 81)

Ty měrny kralo Jezuso
Nětk spěwaj, moja duša

Jed'n twjerdy hród
Hlej, tam dže Bože jehnjatko
Stwor we mni čistu wutrobu
Jedyn nas je na so zwjazal
Jedne nuzne je
Chrystus je stanył, haleluja
Zdžerž, Knježe, swoje słowo nam
So zbudźće, Bože džěći
Ow wěčne swětło, wobnow mje
Tón zbóžny džeń nam přišoł je
Knjez Jezus z rowa stanył je
K nam zbóžnosť jenož přichadža
So hałžka zazeleni
Nětk zawěsće je na času
Naš Knjez sam svojich znaje
Łódź připluwa

Wjesel so, ow moja duša
Njebjo, zemja, raduj so
Hdyž slóncó rano schadžeše

Pój, wutroba, a wjesel so
Budź chwaleny Bóh Knjez
Budź, Jezu Chryšće, chwaleny
Budź chwalba Bohu wěčnemu
Božo, Knježe wšeho swěta
Bóh je při nas tudy
Džak Bohu, džens je njeđzela
Džak budź Bohu přez wšón swět
Će, Božo, wšitcy chwalimy
Přišoł je Syn Boži
Wulki Božo, chwalbu ći

Měj Jezu Chrysta w pomjatku
Nětk, wěrjacy, pójće
Knjez Chryst, kiž Syn je Boži
Přińdž, Knježe Jezu Chryšće, sam
Ow Jezu, slóncó hnady
Knježe, słowo swoje krasne
Budź za słowo ty chwaleny
Słyš, Knježe, wusłyš, Božo
Mí wotewr, Knježe, wutrobu
Čiń, Knježe, ze mnu tak, kaž chceš
Duša z dušu zjednočena
Ja wutrobnje mam lubo će
Najlubši Jezu, što je twoja wina

Hevenu schalom alejchem (EG 433)
Hinunter ist der Sonne Schein (EG 467)

Ich bin ein Gast auf Erden (EG 529)
Ich bin getauft auf deinen Namen (EG 200)
Ich habe nun den Grund gefunden (EG 354)
Ich heb mein Augen sehlich auf (EG 296)
Ich lobe dich von ganzer Seelen (EG 250)
Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ (EG 343)
Ich singe dir mit Herz und Mund (EG 324)
Ich steh an deiner Krippen hier (EG 37)
Ich steh in meines Herren Hand (EG 374)
Ich weiß, mein Gott, dass all mein Tun (EG 497)
Ich weiß, woran ich glaube (EG 357)
Ich will dich lieben, meine Stärke (EG 400)
Ihr Kinderlein, kommet (EG 43)
In allen meinen Taten (EG 368)
In dir ist Freude (EG 398)
In Gottes Namen fang ich an (EG 494)
Ist Gott für mich, so trete (EG 351)

Jauchzet, ihr Himmel (EG 41)
Jerusalem, du hochgebaute Stadt (EG 150)
Jesu, deine Passion (EG 88)
Jesu, geh voran (EG 391)
Jesu, hilf siegen, du Fürste des Lebens (EG 373)
Jesu, meine Freude (EG 396)
Jesu, meines Lebens Leben (EG 86)
Jesu, stärke deine Kinder (EG 164)
Jesus Christus herrscht als König (EG 123)
Jesus ist kommen, Grund ewiger Freude (EG 66)
Jesus lebt, mit ihm auch ich (EG 115)
Jesus nimmt die Sünder an (EG 353)
Jesus soll die Losung sein (EG 62)
Jesus, meine Zuversicht (EG 526)

Komm, Gott Schöpfer, Heiliger Geist (EG 126)
Komm, Heiliger Geist, Herre Gott (EG 125)
Komm, Herr Jesu, sei du unser Gast (EG 465)
Komm, Herr, segne uns (EG 170)
Komm, o komm, du Geist des Lebens (EG 134)
Kommet, ihr Hirten (EG 48)
Kommt her zu mir, spricht Gottes Sohn (EG 363)
Kommt und lasst uns Christus ehren (EG 39)
Kommt, Kinder, lasst uns gehen (EG 393)
Kyrie (nach Taizé) (EG 178.12)
Kyrie (orthodox) (EG 178.9)

Lass mich dein sein und bleiben (EG 157)

Hewenu šalom alejchem
Nětk jasne slónčko zašlo je

Ja z hosćom sym na swěće
Ja sym na twoje mjeno křćeny
Ja sym přez Chrysta krawe rany
Ja swojej woči pozběham
Ja z cyłej dušu česć dam tebi
Ja k tebi, Jezu, wołam so
Ja so ći, Božo, džakuju
Při twojim žłobje steju tu
Do ruki daty Božeje
Bjez tebje, Božo, ničó njej'
Ja wěm, do koho wěrju
Ja chcu će, Jezu, sylnosć moja
Wy džěćatka, pójće
W wšěch skutkach a w wšěm džěle
Ty dawaš radosć
We Božim mjenje spočinam
Hdyž Bóh je přećel za mnje

Hnujće so, njebjesa
Jerusalem, ty město wysoke
Jezu, twoje ćerpjenje
Jezu, přjedy dži
Jezu, daj dobyć
Jezu, moja krasnosć
Jezu, mojej' duše zbožo
Posylń swoje džěći, Chryšće
Jezus Chrystus, kral naš, knježi
Jezus je přišoł
Jezus, mój Knjez, žiwy je
Jezus rodži hrěšnikow
Jezusa sej wuzwolmy
Jezus, moja nadžija

Přindź, Stworicielu Ducho, k nam
Přindź, Božo, swjaty Ducho, k nam
Přindź, Knjez Jezu, a budź nětk naš hósć
Žohnuj, Knježe, nas
Ducho žiwjenja, ty swjaty
Pastyrjo, pójće
Tak Boži Syn sam přikaže
Pójće česćić Jezu Chrysta
Nětk, džěći Bože, pójmy
Kyrie
Kyrie po Taizé

Njech stajnje zawostanu

Lass mich, o Herr, in allen Dingen (EG 414)
Lasset uns mit Jesus ziehen (EG 384)
Laudate omnes gentes (EG 181.6)
Liebe, die du mich zum Bilde (EG 401)
Liebster Jesu, wir sind hier, deinem Worte nachzuleben (EG 206)
Liebster Jesu, wir sind hier, dich und dein Wort anzuhören (EG 161)
Litanei (EG 192)
Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren (EG 317)
Lobe den Herren, o meine Seele (EG 303)
Lobet und preiset, ihr Völker, den Herrn (EG 337)
Lobt Gott, ihr Christen alle gleich (EG 27)

Mach's mit mir, Gott, nach deiner Güt (EG 525)
Macht hoch die Tür (EG 1)
Man lobt dich in der Stille (EG 323)
Mein erst Gefühl sei Preis und Ehr (EG 451)
Meinen Jesus lass ich nicht (EG 402)
Mir ist Erbarmung widerfahren (EG 355)
Mir nach, spricht Christus, unser Held (EG 385)
Mit Ernst, o Menschenkinder (EG 10)
Mit meinem Gott geh ich zur Ruh (EG 474)
Mitten wir im Leben sind (EG 518)
Morgenglanz der Ewigkeit (EG 450)
Morgenlicht leuchtet (EG 455)
Müde bin ich, geh zur Ruh (EG 484)

Nimm von uns, Herr, du treuer Gott (EG 146)
Nun bitten wir den Heiligen Geist (EG 124)
Nun danket alle Gott (EG 321)
Nun freut euch, lieben Christeng' mein (EG 341)
Nun jauchzt dem Herren, alle Welt (EG 288)
Nun komm, der Heiden Heiland (EG 4)
Nun lasst uns gehn und treten (EG 58)
Nun lasst uns Gott dem Herren (EG 320)
Nun legen wir den Leib ins Grab (EG 520)
Nun lob, mein Seel, den Herren (EG 289)
Nun preiset alle Gottes Barmherzigkeit (EG 502)
Nun ruhen alle Wälder (EG 477)
Nun singet und seid froh (EG 35)

O dass ich tausend Zungen hätte (EG 330)
O du fröhliche (EG 44)
O Durchbrecher aller Bande (EG 388)
O Gott, du frommer Gott (EG 495)
O Haupt voll Blut und Wunden (EG 85)
O Heilger Geist, kehre bei uns ein (EG 130)
O Jesu Christe, wahres Licht (EG 72)

Daj, Knježe, zo ja we wšěm swěru
Z Božeho, hlej, naroda
Laudate omnes gentes
Lubosć, mje po swojej hnadže
Luby Jezu, my smy tu
Luby Jezu, my smy tu
Litanija
Knjeza chwal, duša
Chwal Boha Knjeza, ow moja duša
Chwalće nětk Knjeza
Džens chwalće Boha, křesćenjo

Čiń ze mnu, Knježe, po hnadže
Nětk durje, wrota wotewrće
We ćišinje će chwala
Mój přeni skutk budź chwalba, džak
Jezusa ja njepušću
Mi smilenje so z Boha dósta
Mój křesćijano, za mnu dži
Nětk chutni pochwatajće
Mój Božo, ja nětk lehnyć du
Wosrjedź našoh žiwjenja
Swětło wěčnej' swětłosće
Zernička schadža
Sprócnny sym, so lehnyć du

Wzmi wot nas, Božo najlubši
Nětk swjatoh Ducha my prosymy
Njech Bohu džakuje
Nětk wjeselće so, křesćenjo
Nětk wšón swět Knjezej zawyskaj
Přindź, wšěch ludži Zbóžniko
Nětk z Boha zaspěwajmy
Česć Bohu Knjezej dajmy
Nětk ćělo chcemy pohrjebać
Nětk, duša, chwal ty Knjeza
Nětk chwal, ow duša
Nětk wotpočuje hola
Nětk wšitcy spěwajće

Hdy bych ja z tysac jazykami
Ow najwjeselši, ow najzbóžniši
Wšitkich zwjazkow přelamarjo
Ow Božo lubozny
Ow hłowa, krawnje zbita
Ow swjaty Ducho, pój wšak k nam
Ow Chryšće, swětło wot Wótca

O komm, du Geist der Wahrheit (EG 136)
O König aller Ehren (EG 71)
O Tod, wo ist dein Stachel nun (EG 113)
O Traurigkeit, o Herzeleid (EG 80)
O Welt, ich muss dich lassen (EG 521)
O Welt, sieh hier dein Leben (EG 84)

Schaffe in mir, Gott, ein reines Herze (EG 230)
Schmücke dich, o liebe Seele (EG 218)
Schmückt das Fest mit Maien (EG 135)
Schönster Herr Jesu (EG 403)
Segne, Herr, was deine Hand (EG 466)
Seht, die gute Zeit ist nah (EG 18)
Sei Lob und Ehr dem höchsten Gut (EG 326)
So nimm denn meine Hände (EG 376)
So wahr ich lebe, spricht dein Gott (EG 234)
Sollt ich meinem Gott nicht singen (EG 325)
Sonne der Gerechtigkeit (EG 262)
Stille Nacht, heilige Nacht (EG 46)
Such, wer da will, ein ander Ziel (EG 346)

Tochter Zion, freue dich (EG 13)
Treuer Wächter Israel' (EG 248)
Tut mir auf die schöne Pforte (EG 166)

Unsern Ausgang segne Gott (EG 163)

Valet will ich dir geben (EG 523)
Vater unser im Himmelreich (EG 344)
Verleih uns Frieden gnädiglich (EG 421)
Verzage nicht, du Häuflein klein (EG 249)
Vom Aufgang der Sonne (EG 456)
Vom Himmel hoch, da komm ich her (EG 24)
Vom Himmel kam der Engel Schar (EG 25)
Von Gott will ich nicht lassen (EG 365)

Wach auf, du Geist der ersten Zeugen (EG 241)
Wach auf, mein Herz, und singe (EG 446)
Wachet auf, ruft uns die Stimme (EG 147)
Warum sollt ich mich denn grämen (EG 370)
Was Gott tut, das ist wohlgetan (EG 372)
Was mein Gott will, gescheh allzeit (EG 364)
Weißt du, wie viel Sternlein stehen (EG 511)
Wenn ich, o Schöpfer, deine Macht (EG 506)
Wenn meine Sünd' mich kränken (EG 82)
Wenn wir in höchsten Nöten sein (EG 366)
Wer nur den lieben Gott lässt walten (EG 369)
Wer weiß, wie nahe mir mein Ende (EG 530)
Werde munter, mein Gemüte (EG 475)

Pój, wěrnosće ty Ducho
Ow kralo česće wšeje
Hdže, smjerc, maš swoje žahadła
Ow zrudoba! Spomń, wutroba
Ow swěće, z tebje ćahnu
Hlej, swěće, hladaj horje

Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu
Přihotuj so, luba duša
Pyšne meje stajće
Najrjeńši Jezu
Žohnuj, Božo Knježe, sam
Bližil je so hodowny čas
Budź česć a chwalba Wjeršnemu
Haj, wzmi ty ruce mojej
Tak wěrnje kaž ja žiwy sym
Ja chcu chwalić skutki Bože
Słónco wšeje sprawnosće
Ćicha nóc
Puć k zbóžnosći sej wuzwolće

Džowka Cion, wjesel so
Israelski stražniko
Wotewrće mi rjane durje

Nětk so z Boha dokonja

Nětk dobru nóc ja dawam
Wótče naš, kiž sy w njebjesach
Spožč, Knježe, nam swój hnadny měř
Budź stroštno, małe stadleško
Wot schadženja slónca
Ja z njebjes dele přichadžam
So z njebjes syła jandželska
Ja njewopušču Boha

Ach wotuć, ducho swědkow přěnich
Stań, wutroba, a spěwaj
Wotućće, nětk hlós was woła
Čehodla so dyrbjał rudzić
Štož čini Bóh, wšo dobre je
Štož mój Bóh chce, to dobre je
Wěš ty, kelko hwěžkow stej
Hdyž, Stworiceło, twoju móc
Hdyž, Chryšće, we swědomju
Hdyž w najwjetšej my nuzy smy
Štož Bohu wjeršnemu so poda
Štó wě swój kónc
Njebudź sparna, moja duša

Wie schön leuchtet der Morgenstern (EG 70)
Wie soll ich dich empfangen (EG 11)
Wir danken dir, Herr Jesu Christ, dass du für uns gestorben
bist (EG 79)
Wir danken dir, Herr Jesu Christ, dass du vom Tod erstanden
bist (EG 107)
Wir glauben all an einen Gott (EG 183)
Wir pflügen und wir streuen (EG 508)
Wir wollen alle fröhlich sein (EG 100)
Wohl denen, die da wandeln (EG 295)
Wunderbarer König (EG 327)

Zieh ein zu deinen Toren (EG 133)
Zieht in Frieden eure Pfade (EG 258)

Kak rjenje swěći zernička
Kak powitam ja tebję
Džak tebi, Jezu, spěwamy
My džak ći, Jezu, dawamy
Do Boha wšitcy wěrimy
My symjo wusywamy
Nětk wutrobnje so zradujmy
Tym derje, kotřiž chodža
Džiwny, wulki kralo

Ćehń nutř do swojoh hrodu
Ćehńće, kaž je Boža rada

Kěrluše
Cyrkwinske lěto
Adwent

1

Łódź přiłłwa

1. Łódź přiłłwa, je połna / hač na najwyši próh, / k nam wjeze Božoh Syna, / kiž Słowo je a Bóh.
2. Dar drohi, z njebjes wzaty, / łódź měrnje přiłłwe; / jej' sćežor je Duch swjaty, / a płachta lubosć je.
3. Nětk dokonja łódź džěło / a pušći kótwicu. / So Słowo stanje ćěło, / Syn stupi na zemju.
4. Kiž bě na měrnej łódzi, / so narodził nam je / we Betlehemje w hródzi, / so za nas wopruje.
5. Štóż tute džěčo hnady / chce košić, wobjimać, / ma z nim tež ćerpjeć rady / a martru na so wzać,
6. zo by wón z nim tež wumrěł / a stawał duchownje / a Božu wěčnosć namrěł, / kaž na nim spóznać je.

słowa: Straßburg 15. lětstotk; Daniel Sudermann wok. 1626; EG 8

hlós: Köln 1608; EG 8

přeložk: Jan Malink 2004

Přińdź, wšěch ludźi Zbóžniko

1. Přińdź, wšěch ludźi Zbóžniko, / synko knježny, pokaž so. / Cyły swět so spodžiwa, / zo Bóh tajki narod ma.
2. Ty nic z rodu čłowskeho, / ale z Ducha swjateho, / Bože słowo, čłowjek, sy, / wótcam dawno slubjeny.
3. Knježna je joh podjała, / čista džowka Knjezowa, / pócciwosć so swěćeše, / Bóh naš Knjez tam bydleše.
4. Wuńdže z templa swojeho / jako z hrodu kralowskoh, / wěrný Bóh a čłowjek je, / puć swój běžec chwataše.
5. Wón sem přińdže wot Wótca / a so zaso k Wótcej da; / do hele wón stupi tam, / potom zaso k njebjesam.
6. Nětk twój žlob so swěći tam, / nóc da nowe swětlo nam, / błud nas njesmě zaslepić, / wěra ma nas rozswětlić.
7. Česć budź Wótcej wjeršnemu, / česć budź Synej Božemu, / česć budź Duchej swjatemu / nětk a jónu po času.

słowa: „Veni redemptor Gentium“ Ambroža Milanskeho 386; Martin Luther 1524; EG 4

hlós: Einsiedeln 12. lětstotk; Martin Luther 1524; EG 4

přeložk: Spěwarske 1710, 3

Nětk durje, wrota wotewrće

1. Nětk durje, wrota wotewrće, / k wam přichadźa Knjez krasnosće; / wón z kralom wšěch je kralestwow / a Zbóžnik chudych hrěšnikow; / wón skića zbožo, žiwjenje. / Tuž z wjesołosću wyskajće: / Budź chwaleny mój Bóh, mój Wótčec bohaty.

2. Wón prawy je, nam pomhać chce, / z nim pokornosć a ćichosć dže, / wšón debjeny ze swjatosću / ma za nas smilnu wutrobu, / wšo hubjenstwo nam zahraje. / Tuž z wjesołosću wyskajće: / Budź chwaleny mój Bóh, / mój Zbóžnik pomocny.

3. Kak derje kraj a lud so ma, / hdžež tajkoh krala witaja. / Ow derje wšitkim wutrobam, / hdyž tutón kral ma přistup sam. / Z nim, prawym slóncom wjesela, / wša wěrna radosć přichadźa. / Budź chwaleny mój Bóh, / mój troštar wobstajny.

4. Nětk durje, wrota wotewrće, / zo bydło měł we wutrobje; / kaž dom nětk pyši hałužka, / budź wutroba jom swjećena. / Tak wón kaž kral tež přińdže k wam, / da žiwjenje a zbožo sam. / Budź chwaleny mój Bóh, / Wótč, Zbóžnik, troštar mój.

5. Přińdź, Jezu, luby Zbóžniko, / ći wotewrjeja wrota so. / Ach pój ze swojej miłosću / a zjew nam swoju dobrotu. / Twój swjaty Duch njech dowjedže / nas do wěčneje zbóžnosće. / Budź tebi samemu / česć, chwalba tam a tu.

słowa: Georg Weissel 1642; EG 1

hlós: Halle 1704; EG 1

přeložk: Gustaw Alwin Mjerwa, Spěwarske 1930, 8

Hoziana, Chrystus dže

1. Hoziana, Chrystus dže, / chwata z njebieskeho tróna; / tuž so k njemu hotujće, / hdyž wón čehnje do Ciona. / Šćelće palmy, pyšće so, / wěřjacy, ach chwalće joh.

2. Hoziana, witaj k nam! / Pój, či napřečiwo džemy. / Wutroba so hori nam, / k nohomaj či padnyć chcemy. / Počehń nutř, ty žadany, / ty sy jara witany.

3. Hoziana, ryčerjo, / naše wulke dobywanje! / Štož chceš činić, wšitko to / chwalić chcemy kóžde ranje. / Prawicu nětk powyšej, / kralestwo sej wobtwjerdžej.

4. Hoziana, hosćo naš, / kralowske smy twoje stawy, / kotrež wuzwolene maš, / chwalmy wšak twój ceptar prawy. / Służownik twój sym ja tež, / ty, ow Jezu, we mni knjež.

słowa: Benjamin Schmolck do 1737

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Michał Domaška, Adwentska harfa 1864, 2

Přišol je Syn Boži

1. Přišol je Syn Boži / a nam přinjesl zbože, / je so zjewił tudy / na zemi tak chudy, / zo by wón nas wumóhl / z winy a wot hrěchow.
2. Přińdže nětk a zbudzi / z wučbu swojej ludzi, / zo tu z hrěchow wuńdu, / k pokuće tak dóńdu / a so bluda kaja, / Božu prawdosć znaja.
3. Kotřiž prawdu znaja, / w jeho službje traja, / steja w prawej wěrje / po dostojnej měrje; / tym chce hrěchi wodać, / swoju hnadu podać.
4. Woni z hrěchow stanu / a we wotkazanju / wozmu wokřew wěry / z Božej' wěčnej' swěry, / měř zo bychu měli, / w dobrej mysli byli.
5. Kotřiž tak su wěrní, / wostanu tež swěrní / w Chrystusowej službje, / w jeho dobrej wučbje, / wjeseli či k Bohu / čahnu swoju dróhu.
6. Hdyž jim rozum hinje, / žiwjenje so minje, / chwata jeho pomoc, / jim jich duše wumóc, / ze zemskeho kraja / wjesć do jeho raja.
7. Wotsal bližic budže / so a zjewić wšudže, / morwi změja stanyć / k njemu před trón čahnyć, / a ze wšitkim ludom / stać před jeho sudom.
8. Hdyž pak to so zjewi, / póndu k Bohu prawi, / ale tam we heli / zli we wulkej čwěli / změja do wěčnosće / wotpokućić zlóscé.
9. Nam so w swěće styšće, / přińdž, ow Jezu Chryšće, / zo přez prawu wěru / bychmy dóšli k měru / a po twojej woli / do njebjes přińć móhli.

słowa: čěscy bratřa 1544; EG 5

hlós: „Ave hierarchia“, Vyšší Brod 1410; čěscy bratřa 1531; EG 5

přeložk: Spěwarske 1710, 13

6

Džak budž Bohu přez wšón swět

1. Džak budž Bohu přez wšón swět. / Štož je slubił, dał je nět; / trošt a radu hrěšnikow / pósłał k nam je z njebjesow.
2. To, štož wótcow staraše, / po čimž jim so styskaše, / štož su woni wěšćili, / krasnje nětk so dopjelni.
3. K nam dže pomoc Cionska, / haj, mzda, Abrahamowa, / Jakubowe zbožo dže, / knježny Syn, wón přišoł je.
4. Witaj k nam, mój Zbóžniko! / Hoziana spěwa so. / Pój do mojej' wutroby, / wjedź mje z wšeje zrudoby.

słowa: Heinrich Held 1658; EG 12

hlós: Einsiedeln 12. lětstotk; Martin Luther 1524; EG 4

přeložk: Michał Domaška, Adwentska harfa 1864, 1

Kak powitam ja tebję

1. Kak powitam ja tebję, / mój Jezu najlubši? / Kak zapomnju ja sebję, / će dđeržu w wutrobje? / Mój Jezu, swěć mi z hnadu, / zo tebję lubo mam; / mój Jezu, daj mi radu, / zo tebi chwalbu dam.
2. Twój Cion tebi palmy, / hdžež ty džeš, nasće, / a ja chcu spěwać psalmy / a rjenje chwalić će. / Njeh wutroba či kćęje / a njeh će lubuje; / hdyž lubosć dušu hręje, / rad wona česći će.
3. Ty sy mi swěru pomhał / ze wšeje žalosće, / mi čěło z dušu wumóhł / ze wšelkej' stysknosće. / Ja běch wšo prawo zhubił / we twojim kralestwje, / ty pak sy hnadu slubił, / mi dariš wjesele.
4. Ja wot złeho běch jaty, / ty sy mje wukupił; / ja do hańby běch daty, / ty sy mje wučisćił, / mje wobohaćiš jara, / zo wjace njetrjebam; / što je, štož mje tu stara? / Dosć mam, hdyž tebję mam.
5. Če njeje ničo hnało / do mojom hubjenstwa; / wšo bohatstwo bě mało, / to lubosć dokonja. / Hdyž cyły swět bě padnył / do wulkej' žalosće, / sy ty jón z njeje sčahnył, / ow žórło lubosće.
6. To piš sej do wutroby, / ty zrudne stadleško; / hdyž přińdžeš do zrudoby, / da wšak z tym troštuj so. / Ach budź ty jenož měrny, / twój Knjez či blisko je, / wón pomocnik je swěrný, / će z hnadu troštuje.
7. Što staraće so nětko, / wy tyšne wutroby, / kak dóstanjeće wšitko / wot jeho pomocy? / Wón přińdže z pońej hnadu, / je pońny lubosće, / wón wobara wšom padu, / wšu žalosć začěri.
8. So njestróžće přez měru / wšěch swojich hrěchow dla, / wšak přikryje je swěru / wša lubosć Jezusa. / Hlej, k hrěšnikam wón přińdže / a chce jim zbóžnosć dać, / zo nictó dobroh nihdže / by njeměł parować.
9. Wy njetrjebaće rodzić / wo njepřecelsku zlósc, / waš Knjez was budže wodzić, / wam pomhać krasnje dosć. / Wón jako kral wšej' hnady / wšón njeměr pobije / a njepřecelow rady / wšěch mócnje začisnje.
10. Wón přińdže k swěta sudu / wšěch njepokutnych dla, / ze žohnowanjom k ludu, / kiž jeho Ducha ma. / Pój, Jezu, naša jasnosć, / a wjedź nas ze swěta, / ach daj nam swoju krasnosć, / nam wotamknj njebjesa.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 11

hlós: Jan Krygar 1653; EG 11

přeložk: Spěwarske 1741, 54

8

Nětk chutni pochwatajće

1. Nětk chutni pochwatajće, / wy čłowske džěci wšě; / so temu swěru dajće, / kiž wo wšěch nuzach wě. / Haj, tón je bórže tu, / kiž z lubosću wšón sapa / a pola wšitkich kłapa / po Božim slubjenju.
2. Puć jemu přihotujće, / hósć wysoki k wam dže; / a šćežki napravjejće, / štož hidži, wostajće. / Ow duše, chwatajće, / wšě doły powyšujće / a hórki ponižujće, / njech křiwe rune je.
3. Bóh pomha temu rady, / kiž ponižny tu je, / za hordoh nima hnady, / mzdu złu tón dóstanje. / Štóž sprawna duša je, / wot Boha da so wodzić, / chce jeho puće chodzić, / hlej, k temu Chrystus dže.
4. We tutym swjatym času / mje, Jezu, přihotuj / sam k njebjeskemu kwasu, / zo sym ja cyle twój. / Čehń do wutroby mi / wot žłoba w Betlehemje, / zo zběha so wot zemje / do njebjes džak mój íi.

słowa: Valentin Thilo 1642; Lüneburg 1657; EG 10

hlós: Lyon 1557; EG 365

přeložk: Michał Domaška, Adwentska harfa 1864, 6

Džowka Cion, wjesel so

1. Džowka Cion, wjesel so, / wyskaj nětk, Jerusalem! / Hlej, twój kral a Zbóžnik dže, / k tebi z měrom přichadža. / Džowka Cion, wjesel so, / wyskaj nětk, Jerusalem!
2. Hoziana, witaj k nam, / witaj, syno Dawida! / Založ wěčne kralestwo, / hoziana zwysoka! / Hoziana, witaj k nam, / witaj, syno Dawida!
3. Hoziana, Zbóžniko, / kralo miły, witaj k nam! / Wěčnje z měrom kraluješ, / Syno Wótca wěčneho. Hoziana, Zbóžniko, / kralo miły, witaj k nam!

słowa: Friedrich Heinrich Ranke 1826; EG 13

hlós: Georg Friedrich Händel 1747; EG 13

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 846

10

Bližil je so hodowny čas

1. Bližil je so hodowny čas, / powitajće Knjeza! / Spěwajće, so radujće zas, / Bóh přindže do swěta.
/ Měr na zemi wšudže!

2. Pastyr, chudy, bohačk a kral, / wuzwolće sej Knjeza! / Strowy, chory, cuzy a Serb, / hodžina je
bliska. / Česć a chwalba Bohu!

słowa a hlós: Friedrich Walz 1972; EG 18

přeložk: Měrćin Wirth, Wot schadženja slónca 1998, 28

11

Wjeselće so, wěrní

1. Wjeselće so, wěrní, / Chrysta chwalće, swěrní, / zo k nam přišoł je. / Na zemi wón tudy / žiwy
był je chudy, / zo nas wumóhł by. / Runja nam je přišoł k nam, / zo by wuwjedł Wótca radu / a nam
přinjesł hnadu.

2. Kiž bě w Wótca klinje, / jako bratr k nam přińdže, / k nam všem lubosć ma. / Hnadnje Bóh
k nam hlada, / wěčnu zbóžnosć žada / dać nam přez Syna. / Wopomńće, to zbožo je, / zo na
Chrystusu džěl mamy, / hnadu wužiwamy.

3. Chrystus we tyšnosćach, / we všech wobćežnosćach / z troštom při nas je. / Z nuzy po tym času /
k njebjeskemu kwasu / nas všech powjedže. / Smilny je; tuž njemóže / ženje svojich bratrow hidzić
/ a jich kónc wzac widžeć.

4. Hdyž wón přińdže k sudu, / tehdy k swojom ludu / hnadny sudnik je. / Tych, kiž jeho znaja, / do
Božeho raja / k zbožu powjedže. / Wón kaž my je spytany; / tuž nam słabym naše pady / woda
wěsće z hnady.

słowa: „Jesus ist gekommen“

hlós: Jan Krygar 1653; EG 396

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 645

So na njebju tam zablyskuje

1. So na njebju tam zablyskuje, / tuž ruče z pola, pastyrjo! / Knjez swěta nětk so přibližuje, / wón w niskosći nam zjewi so. / Nětk wšitcy přichadźejmy k njemu, / wón zhladał sej je sprawny čas, / a prajmy swoju próstwu jemu: / Ach wostań, Jezu, pola nas!

2. Žlob jeho nětko pyšić chcemy / a při nim wostać cyłu nóc; / my ruku jemu košić džemy / a česćić jeho bójsku móc. / Nětk njewotstupmy tež wot njeho, / so k njemu modlmy kóždy čas, / a přeco zaso prošmy jeho: / Ach wostań, Jezu, pola nas!

3. Na njeho naša wina pada, / kónc nuza wšitka w Bohu ma; / nam wotewrja so Boža hnada, / so přez nju hrěch nam wodawa. / Nětk podajće so jemu wšitcy, / wšak přindźe, zo by wumóhł was, / a swěru jeho prošće ducy: / Ach wostań, Jezu, pola nas!

słowa: Michał Domaška, Spěwarske 1930, 15

hlós: Guillaume Franc 1543; Loys Bourgeois 1551; EG 294

Nóc wotchadža, dzeń zaswita

1. Nóc wotchadža, dzeń zaswita, / ow wotuć wutroba! / Za pychu ryćer čistosć ma, / joh ćer je kralowska, / joh ćer je kralowska.
2. Nětk ludžo k njemu pričahnu / ze swěta kónčinow, / a hoziana spěwaju / ze wšitkich kralestwow / ze wšitkich kralestwow.
3. Won k tebi, miły ryćerjo, / a k twojom towarstwu! / Njeh mój skutk tebi lubi so, / njeh ćer mam njebjesku, / njeh ćer mam njebjesku!
4. Čas žiwjenja chcu z tobu hić / we swěrnym bratrowstwje, / so nochcu nihdy zabłudzić, / sym twój do wěčnosće, / sym twój do wěčnosće.

słowa: Johann Wilhelm Rautenberg

hlós: Karoline Wichern 1869; Bjarnat Krawc 1930, Duchowny ludowy spěw 1930, 8

přeložk: Matej Urban, Duchowny ludowy spěw 1930, 8

Přihotuj so, luba duša

1. Přihotuj so, luba duša, / nětk na přichad Jezusa; / wutroba njech jemu sluša, / rjana, jasna, lubozna, / zo wón bydło we njej ma / a jej měř a pokoj da.
2. Wonka sylne wětry howrja, / mječel mjeta ze sněhom; / na woknach so kwětki tworja, / kotrež zańdu z ćoplenjom. / Kwětki pak we wutrobje / steja rjeńše w čistoće.
3. Přihotujmy Knjezej šćežki, / šćežki nam do wutroby; / we njej zaswěćmy sej hwěžki, / zo wšu radosć widźimy, / hdyž so bliži a nas woła / Chrystus, našej' wěry hłowa.

słowa: Jan Bohuwěr Mučink, Wosadnik 1977, 406

hlós: Bjarnat Krawc, Wosadnik 1977, 406

Sem, kralowske wy džěci

1. Sem, kralowske wy džěci, / waš kral, wón nětko dže. / Nětk krasne swětło swěci, / je z česću wítajće. / Wy syły, pójće wšě, / na trunach chcemy džěłać / a hoziana spěwać, / kaž derje duša wě.

2. Nětk přeč ze stysknoscemi, / kiž su we wutrobje. / Preč ruče z boloscemi, / hlej, pomocnik tu je. / Ow kelko pokoja, / hdyž wěra jeho widži / při křćeńcy, Božim blidže, / hdyž słowo Bože ma.

3. Sem, sem, wy wobćeženi, / kral njeje nazdala. / K wam, ach wy wustróženi, / dže hwězda hodowna. / Waš Knjez chce pomhać wam, / we bitwje za was pobyć, / nad smjerću, helu dobyć. / Ow kajki trošt dže k nam.

słowa: Johann Rist 1651, EKG 8

hlós: 16. lětstotk; EG 443

přeložk: Michał Domaška, Adwentska harfa 1864, 9

Hody

16

Budź, Jezu Chryšće, chwaleny

1. Budź, Jezu Chryšće, chwaleny, / zo sy čłowjek rodzeny. / Ći mać je knježna póćciwa, / to jandželjo so wjesela. / Kyrieleis.
2. Wón, jenički Syn wot Wótca, / we žlobje so namaka, / hlej, w našim ćele zjewi so / nětk wšehomócný, wěčný Bóh. / Kyrieleis.
3. Štož wulki swět wšón njepózna, / Marja w swoim klinje ma; / tak małuške je džěćatko, / kiž w swojej mocy džerži wšo. / Kyrieleis.
4. Tak wěčne swětło schadza tam, / jewi nowu swětłósc nam, / tež w nocy jasnje swěći so / a da nam Bože džěćatstwo. / Kyrieleis.
5. Syn Wótcowy, Bóh wysoki, / z hosćom běše na zemi / a wuwjedže nas z hubjenstwa / do njebjeskeho wjesela. / Kyrieleis.
6. Wón chudy na swět přišoł je / a nam wšitkim pomhać chce, / zo by nas sćinił bohatych, / haj, jandželam tež podobnych. / Kyrieleis.
7. To je wón wšitko činił sam, / swoju lubósc zjewił nam; / tuž wšitcy my so wjeselmy, / so Bohu za to džakujmy. / Kyrieleis.

słowa: Medingen wok. 1380; Martin Luther 1524; EG 23

hlós: Medingen wokoło 1460; Wittenberg 1524; EG 23

přeložk: Spěwarske 1710, 39

So hažka zazeleni

1. So hažka zazeleni / z cunjeho korjenja, / kaž stari zaspěwali, / ta z Jesse wuchadža. / Je njesła róžičku / drje wosrjedź zymskoh časa / w pońocy luboznu.
2. Kaž je Jezaja slubił: / Tu rjanu róžičku / je wěčny Bóh nam zbudził / přez knježnu Mariju; / po radže Knjezowej / je džěco porodźila / we nocy hodownej.
3. Ja měnju kwětku w krasnym, / w najslódšim wonjenju, / kiž z blyšćom swojim jasnym / začěri čěmnotu. / Naš srědnik Chrystus sam / nas wumó z hrěcha, z horja, / ze smjerće pomha nam.
4. Ow Jezu, naša hłowa, / njech z doła žaloscow / nas wjedu twoje słowa / do zbóžnych njebiesow. / Nam wotamkń Wótca raj, / hdžež tebje chwalić chcemy; / ow Božo, to nam daj!

słowa: Trier 1587/88; Fridrich Layriz 1844; EG 30

hlós: Köln 1599; EG 30

přeložk: Mila Imišowa a Jan Wałtar, Spěwarske 1911, 829

Ja z njebjes dele přichadžam

1. Ja z njebjes dele přichadžam, / tež dobre nowiny ja mam, / wšo dobre chcu wam powědać / a wo tym takle zaspěwać:
2. Džens wam je narodžilo so / wot čistej' knježny džěcatko, / to džěcatko je lubozne / a wjesele wam přinjese.
3. Hlej, to Knjez Chrystus, naš Bóh, je, / kiž wam všem z nuzy pomhać chce, / wón žada sam waš Zbóžnik byc, / was wot wšitkeho hrěcha zmyc.
4. Wón wam wšu zbóžnosć přinjese, / kiž Bóh, waš Wótc, wam slubił je, / zo byšće w jeho kralestwje / wy z nami měli bydlenje.
5. Nětk na to swěru kedžbujće, / što w pjeluškach a w žlobje je; / tam namakaće džěcatko, / kiž w swojej mocy zdžerži wšo.
6. Tuž z wjesołosću chwatajmy / a z pastyrjemi hladajmy, / što Bóh, naš Knjez, je wobradził / a ze Synom nam přidželił.
7. Spomń, wutroba, a hladaj tu, / što leži tamle w žlobiku. / Štó je to rjane džěcatko? / To ty sy, luby Jezuso.
8. Budž witany, sy krasny hósć, / mi hrěšnikej daš hnady dosć. / Sy do hubjenstwa přišoł k nam; / kak tebi džak a chwalbu dam?
9. Ach Knježe, stworićelo naš, / ow kajki chudy narod maš, / zo ležiš w žlobje na synje, / štož hewak woł a wosoł jě.
10. A hdy by wšón swět šěroki / był wjetši a tež krasniši, / by jeho wulkosć njemóhła / byc twoja wuska kolebka.
11. Twój somot, twoja žida wša / je syno, špatna pjeluška, / při kotrychž, kralo najwyši, / so hordžiš jako w kralestwje.
12. To je so ci tak lubiło, / z tym pak so mi je zjewiło, / kak swětna móc wša z krasnosću / wšak ničo njeje před tobu.
13. Ach mój najlubši Jezuso, / sćiń sebi čiste pósłančko / a wotpočń w mojej wutrobje, / zo wona tebjje wopomni.
14. Rad chcu ja tebjje kolebać / a z wjesołosću zaspěwać: / Spi derje, lube džěcatko, / ty krasny, złoty Jezuso.
15. Nětk, moja duša, Boha chwal, / zo je nam swojoh Syna dał; / nam jandželjo všem k wjeselu / nětk nowe lěto spěwaju.

słowa: Martin Luther 1535; EG 24

hlós: Martin Luther 1539; EG 24

přeložk: Spěwarske 1710, 57

Džens chwalće Boha, křescenjo

1. Džens chwalće Boha, křescenjo, / kiž swój stoł w njebju ma, / zo wotamknje nam kralestwo, / nam swojoh Syna da, / nam swojoh Syna da.
2. Wón z klina swojoh Wótca dže, / bu małe džěcatko, / tam w žłobje nahe ležeše / to chude kurjatko, / to chude kurjatko.
3. So swojej' mocy zdaluje / a sam so poniža, / za wotročka so wobleče / kral wulki zwysoka, / kral wulki zwysoka.
4. Wón leži w klinje maćerje, / kaž čłowjek žiwi so, / na kotrymž widža wjesele / tež swjeći jandželjo, / tež swjeći jandželjo.
5. To lubozna je hałužka / ze štoma Dawida, / kiž rosće cyle zelena / a krasne płody ma, / a krasne płody ma.
6. Wón wotročk bu, a ja sym knjez, / ow to je mēnjenje. / Tak wulku lubosć je k nam njesł / naš Jezus najlubši, / naš Jezus najlubši.
7. Wón džensa durje wotewri / nam k raju Božemu, / nětk cherub před nim njesteji. / Česć Bohu samemu, / česć Bohu samemu!

słowa: Nikolaus Herman 1560; EG 27

hlós: Nikolaus Herman 1554; EG 27

přeložk: Spěwarske 1710, 83

So z njebjes syła jandželska

1. So z njebjes syła jandželska / tam pastyrjam je zjewiła, / či džachu: „Džěčo lubozne / tam w twjerdym žlobje widžeć je.
2. We Betlehemje Dawida, / kaž Micha wěšći dopředka, / tam waš Knjez Jezus Chrystus je, / kiž wšitkich ludži wumóže.“
3. So teho zdobnje wjeselće, / zo přezjene Bóh z wami je, / wón je so čłowjek narodził, / was za bratrow sej wuzwolił.
4. Što hrěch a smjereć wam činić chce, / hdyž Boži Syn nětk z wami je? / Njeh čert so z helu rozhněwa, / wšak maće Boha towarša.
5. Wón njemóže was wopušćić, / so směće jemu dowěrić; / was wjele móže přesćěhać, / nic pak nad wami dobywać.
6. Wšak maće prawo na kóncu, / sće Boži narod w Chrystusu. / So za to Bohu džakujće / a wutrobnje so zradujće.

słowa: Martin Luther 1543; EG 25

hlós: Martin Luther 1539; EG 24

přeložk: Spěwarske 1710, 63

Nětk wšitcy spěwajće

1. Nětk wšitcy spěwajće / a chwalće zhromadnje: / Našich dušow radosć / tam leži w žlobiku / a dać nam móže nadosć / za našu wutrobu. / Ty sy A a O, / ty sy A a O.

2. Ow Syno Boži ty, / po tebi žadamy. / Troštuj mysle naše, / ty bójske džěcatko, / kiž ty nas lubowaše, / najlubši Jezuso. / Čehń wšak k sebi mje, / čehń wšak k sebi mje!

3. Wótc miłosć wulku ma, / Syn winy zahubja. / Běchmy pod hrěchami; / k nam Syn pak přišoł je, / tak hnada dže nětk z nami / a wěčne wjesele. / Ach, tam chce so nam, / Ach, tam chce so nam.

4. Hdže radosć dočakam? / Ow nihdže wšak hač tam, / hdžež džak njewuhasnje, / hdžež wěcnje spěwaja, / hdžež psalmy klinča krasnje / přez Bože njebjesa. / Tam, tam chce so nam, / tam, tam chce so nam.

słowa: „In dulci júbilo“, 14. lětstotk; Hannover 1646; EG 35

hlós: 14. lětstotk, Wittenberg 1529; EG 35

přeložk: Spěwarske 1710, 51; Michał Domaška, Spěwarske 1930, 33

Při twojim žlobje steju tu

1. Při twojim žlobje steju tu, / ow Jezu, radosć moja. / Ja přišedši či skićić chcu, / štož da mi lubosć twoja. / Wzmi duch a mysl, to twoje je, / a wutrobu a žedženje, / daj spodobać to sebi.

2. Hdyž njeběch hišće rodženy, / sy ty so rodził za mnje; / hdyž běše ty mi njeznaty, / sy wažil wšitko na mnje; / prjed hač mje z ruku stworił sy, / to wědzał hižo derje sy, / kak chcył ty při mni wostać.

3. We smjertnej nocy ležach ja, / ty pak bu slónco moje, / to slónco, kotrež wobradža / mi móc a swětło swoje. / Ow slónco, swětło wěčne ty, / kiž wěru do mnje dało sy, / kak krasne maš ty pruhi.

4. Će wobhladuju z radosću / a njemóžu dosć hladać, / hdyž ničo dale njemóžu, / chcu na kolenje padać. / Ow, njech je mój duch hłubina / a duša tajka šěroka, / zo wopřijał bych tebję.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 37

hlós: Johann Sebastian Bach 1736; EG 37

přeložk: Matej Urban, Duchowny ludowy spěw 1930, 20

Pójtce česćić Jezu Chrysta

1. Pójtce česćić Jezu Chrysta, / dokelž z Betlehemskoh města / schadža za nas zbóžnosć wěsta. / Křesćijanstwo, wjesel so!
2. Hrěch a hela njech so rudža, / smjerc a čert njech hroznje sudža; / Chrysta wumóženi budža / móc so wěčnje zradować.
3. Swojoh Syna najlubšeho / da nam Bóh za zhubjeneho / čłowjeka, zo by wón jeho / wumóhł ze wšoh skaženja.
4. Jezus miły na nas hlada, / jeho wutroba sej žada / wupomhać nam z hrěšnoh pada, / ze zrudoby k wjeselu.
5. Zernička je zeschadžala / Jakubowa, kotraž dawa, / štož bě duša požadała, / widžeć Bože kralestwo.
6. Hnadypołny, swjaty časo: / Jezus k nam je přišoł zaso, / bjerje stysk a nuzu na so / wšitkich chudych hrěšnikow.
7. Tebje, džěco lubowane, / w hródzi chude namakane, / tola wěrjacemu rjane, / tebje wěčnje chwalić chcu.

słowa: Paul Gerhardt 1666; EG 39

hlós: Vyšší Brod wok. 1450; Praha 1541; EG 39

přeložk: Jan Rudolf Rychtar, Cionske hlósy I 1868, 30

Wy džěcatka, pójće

1. Wy džěcatka, pójće do Betlehema, / so dźiwać a wohladać, što so tam sta, / što njebjeski Wótc džensa pósłał wam je, / hlej, na tym so zhromadnje zawjeselće!
2. Ow hladajće, w žlobiku namakaće / nětk njebjeske džěčo, kiž date wam je. / Je krasne a rjeńše, hač jandželjo su, / hačrunjež je niske a zacpěte tu.
3. Hlej, džěcatko na słomje, na synje spi, / so Marina wutroba zawjeseli, / a pastyrjo modlo so poklakuja, / a jandželjo wyskajo zaspěwaja.
4. So zhromadnje před žlobom poklakuje, / waš džak njech so k njebjesam pozběhuje, / a wyskajće džěcatku z kěrlušemi, / we duši a wutrobje zwjeseleni.

słowa: Christoph von Schmid 1811; EG 43

hlós: Johann Abraham Peter Schulz 1794; EG 43

přeložk: Jan Wałtar, Duchowny ludowy spěw 1930, 19

Hnujće so, njebjesa

1. Hnujće so, njebjesa, wyskajće, jandželow syły, / spěwajće Zbóžnikej swěta přez Boži raj cyły! / Wohladajće, / Bóh Knjez k nam hrěšnikam dže, / wotkrywši njebjesow krywy.
2. Wyskajće, njebjesa, zradujće kóncey so swěta! / Bóh je nětk z nami, a mjez nami Boža je hěta. / Radosćiwa / powěsć so připowěda / za wšitke časy a lěta.
3. Bóh, kiž wot wěčnosće knježeše, zjewi so w čěle; / hladajće na lubosć, kiž Bóh Knjez hnadnje nam zdželi. / Kiž je Bóh sam, / dže jako džěcatko k nam, / nad swětom hrěšnym so smili.
4. Štó da mi tutón najwjetši džiw zapřijeć móže? / Wotewrił je nam Syn žiwjenja wrota nětk Bože. / K Synej njech dže / kóždy, kiž k Wótcej přińć chce; / pójće, tu naše je zbože.
5. Sy da ty, najwyši, hišće tež spomnić chcył na mnje? / Sam so a wutrobu swoju sy podać chcył za mnje? / Njedyrbjał ja / wyskać wšej' lubosće dla? / Z hnadu nětk pohladuj na mnje.
6. Wysoki kralo, će widžu tu najmjenišeho. / Čěji, ow čłowječe, chcył ty być chiba sam jeho? / Lutki sam sy, / Jezu, mój wuzwoleny, / wotrjeknu hewak so wšeho.
7. Zbóžniko drohi, ow narodź so nutřka tež we mni, / pój sem do mojeho zemskeho hubjenstwa ke mni! / Zjednoć sam so / ze mnu, Imanuelo, / nowe płodź žiwjenje we mni.

słowa: Gerhard Tersteegen 1731; EG 41

hlós: 17. lětstotk; Halle 1741; EG 317

přeložk: Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 4

Ow najwjeselši, ow najzbóžniši

1. Ow najwjeselši, ow najzbóžniši, / hnady połnički Boži dnjo! / Zhubjene džěci, / Chryst je na swěće. / Wjesel, wjesel so, křesćanstwo!

2. Ow najwjeselši, ow najzbóžniši, / hnady połnički Boži dnjo! / Chrystus je tudy, / wujedna ludy. / Wjesel, wjesel so, křesćanstwo!

3. Ow najwjeselši, ow najzbóžniši, / hnady połnički Boži dnjo! / Kralo, my džemy, / słyšeć će chcemy. / Wjesel, wjesel so, křesćanstwo!

słowa: Johannes Daniel Falk 1819; Heinrich Holzschuher 1829; EG 44

hlós: Sicilska do 1788; EG 44

přeložk: Michał Domaška, Cionske hłosy I 1868, 29

Džeń wjesela, kiž Bóh nam da

1. Džeń wjesela, kiž Bóh nam da. / Njech wšón swět na njón spomina; / jón chwal, štož Knjeza Chrystusa / we duši swojej spóznawa.
2. Na tebje ludy čakachu / a z radosću će witachu, / hdyž pósła z tróna wěčneho / Bóh tebje, Syna swojeho.
3. Hdyž tutón džiwiw chcu zapřijeć, / hdže móhl so rozum wupřestrěć. / Duch poklonja so w modlenju / před tajkej Božej lubosću.
4. Zo hrěšnika by wobhnadził, / sy ty so, Knježe, ponižil, / sy naše čěło na so wzał, / zo by nam swoje zbožo dał.
5. Kral přichadza twój, Cionje, / kaž w Pismje nam je wěšćene: / Imanuel Bóh z nami bu, / tuž chwalmy Božu dobrotu.
6. Ty, naše zbožo najwyše, / so krej a čěło wobleče, / so přećel, bratr naš sčini ty, / a Bože džěći buchmy my.
7. Swět padny z hrěchom Hadama, / Bóh zdžerži swět přez srědnika. / So njeboj, wšak tón škita će, / kiž pola Boha w klinje je.
8. Tuž pozběhujće, njebjesa, / džeń najswjěćišoh naroda, / kiž swětej džensa zeschadza; / chwal, zemja, swojoh Zbóžnika.
9. Džeń wjesela, kiž Bóh nam da. / Njech wšón swět na njón spomina; / jón chwal, štož Knjeza Chrystusa / we duši swojej spóznawa.

słowa: Christian Fürchtegott Gellert 1757; EG 42

hlós: Martin Luther 1539; EG 24

přeložk: Jan Arnošt Matek a Gustaw Alwin Mjerwa, Spěwarske 1930, 26

Pastyrjo, pójće

1. Pastyrjo, pójće, nan, džěci a mać, / lubozne džěco tu wobhladować. / Chrystusa Knjeza je džensa Bóh sam / wšitkim za Zbóžnika wobradził nam. / Njebojće so!
2. Słyšmy při žlobiku jandželow spěw, / hladajmy w hródzi tam njebjeski kćew. / Štož my tam mamy, wupowědamy. / Spěwajmy krasnje, pobožnje, jasnje: / Haleluja!
3. Zawěrnje, jandželjo na tutym dnju / pastyrjam wjesele přinjesli su. / Měr je we Boze na zemskej droze, / a spodobanje wšitkim so stanje. / Bohu budź česć!

słowa: Carl Riedel 1870; EG 48

hlós: Olomouc 1847; EG 48

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 838

Nětk, wěryacy, pójće

1. Nětk, wěryacy, pójće, wjesle zawyskajće, / ow pójće, ow pójće do Betlema! / Hlejće tam džěčo, za nas narodžene! / Ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, kiž kral je!

2. Ow kralo wšej' česće, Knježe Božich wójskow, / sam zaccpěwał njejsy klin Mariny, / ty wěry Božo, Knježe wot wěčnosće. / Ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, kiž kral je!

3. Haj, spěwajće Knjezej, jandželske wy syły, / a wyskajće, zbóžni, we krasnosći. / Chwalba budź Bohu w njebjesach, na zemi! / Ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, kiž kral je!

4. Kiž, Knježe, sy za nas čłowjek narodženy, / ow Jezu, budź chwalba, česć, krasnosť í! / Słowo bu čěło, słowo wěčnoh Wótca. / Ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, / ow pójće so k njom modlić, kiž kral je!

słowa: Friedrich Heinrich Ranke 1826; EG 45

hlós: John Reading (do 1681), 1782; EG 45

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 833

Wyskaj, syła wuzwolena

1. Wyskaj, syła wuzwolena, / swojoh Knjeza pozběhuj, / zraduj so, ty wozbožena, / a so dżaknje poklakuj.
2. Wěš da, kajki dzeń ći swita, / kajke ranje zeschadźa? / Zbóžnje cyły swět će wita, / narodny dnjo Zbóžnika.
3. Chrystus bu nam narodźeny, / jeho swětło zaswita, / zo by swět był wumóženy, / duša z Bohom zjednana.
4. Štó chceł wostać we zrudnosći? / Hłós tam klinči jandźelski: / Čeść budź Bohu w wysokosći, / měř a zbožo na zemi!
5. Wyskaj, syła wuzwolena, / jandźelam tež stowarš so, / jeho chwał, ty wozbožena, / jemu wěčnje dżakuj so!

słowa: Mila Imišowa, Zahrodka kwětkojta II, 1854, 38

hlós: Ochranow 1737, EKG 460

31

Ćicha nóc

1. Ćicha nóc, swjata nam nóc! / Wšitko spi; při žlobje / Marja z Jozefom njezdrěmuje, / synk jej' lubozny zwjeseluje. / Ćišinko, synko, ty spi, / Ćišinko, synko, ty spi.

2. Ćicha nóc, swjata nam nóc! / Boži Syn přińdže ždyn, / lubosć w wobliču posměwa so, / zbóžnosć zhubjenym přěduje wšo; / Jezu, twój narod ju da, / Jezu, twój narod ju da.

3. Ćicha nóc, swjata nam nóc! / Pastyrjo zhonja to; / wšudžom jandželow haleluja / klinči zbliska a wotdaloka: / Jezus, naš Zbóžnik, tu je, / Jezus, naš Zbóžnik, tu je.

słowa: Joseph Mohr 1838; EG 46

hlós: Franz Xaver Gruber 1838; EG 46

přeložk: Handrij Zejler, Zahrodka kwětkojta I, 1850, 17

Njebjo, zemja, raduj so

1. Njebjo, zemja, raduj so, haleluja, / widziš Bože džěcatko, haleluja. / K zbožu postajeny, džens je narodženy, / je nam narodženy.
2. W žlobje leži džěcatko, haleluja, / kral je swěta cyleho, haleluja. / K zbožu postajeny, džens je narodženy, / je nam narodženy.
3. Njebjesa je wopušćił, haleluja, / čłowjekam so stowaršił, haleluja. / K zbožu postajeny, džens je narodženy, / je nam narodženy.
4. Aj, to k žlobej chwatajmy, haleluja, / Synej Božom spěwamy, haleluja. / K zbožu postajeny, džens je narodženy, / je nam narodženy.
5. Słužmy jemu podwólne, haleluja, / myto da nam njebjeske, haleluja. / K zbožu postajeny, džens je narodženy, / je nam narodženy.

słowa: Litoměřice 1844; EG 47

hlós: čěski, 15. lětstotk; Litoměřice 1844; EG 47

přeložk: Handrij Dučman, Spěwna radosć 1910, 151

Betlehem, ty město male

1. Betlehem, ty město male, / tysac króc će postrowjam. / Chudy domčk a twjerdy žlobik / hwězdow pruhi překrasnja. / Chudy domčk a twjerdy žlobik / hwězdow pruhi překrasnja.

2. Jakubej so wo snje zjewi, / štož so w tutej nocy sta. / Njebjo, zemja zjednoćenej, / jandželjo so wuchodža. / Njebjo, zemja zjednoćenej, / jandželjo so wuchodža.

3. Pastyrjo tam přichwataja, / swoje dary poskića. / My tež chcemy džěsću słužić, / chwalbu jemu zaspěwać. / My tež chcemy džěsću słužić, / chwalbu jemu zaspěwać.

słowa a hlós: ze spěwneho towarstwa Sołobik w Budestecach, wok. 1930, podał Pawoł Hajna

To krasne słowo je

1. To krasne słowo je, / zo Jezus Chryst, Syn Boži, / do čěła našeho, / do swěta dele poda so / a našu žalóść na so zloží. / Ow wopomńće to nutrnje, / zo bychmy Božu lubosć znali / a z psalmami so troštowali. / Nětk hnada swěći ludžom na zemi. / To krasne słowo je.

2. To krasne słowo je, / zo Zbóžnika nětk mamy, / kiž nic wšak jandželow, / nic swjatych, ale hrěšnikow / je droho wumóhł z helskej' klamy. / To słowo słuša hrěšnikam, / či dóstanu přez prawu wěru / wšě dary k žiwjenju a k měru; / tak jara zbóžnych čini wón jich sam. / To krasne słowo je.

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 8

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 8; Bjarnat Krawc, Duchowny ludowy spěw 1930, 19

Z Božeho, hlej, naroda

1. Z Božeho, hlej, naroda / jandželjo so wjesela. / Luboznje tak spěwaju: / Čěsć budź Bohu wjeršnemu! / Knježna je joh podjała, / knježna jeho porodžiła, / knježna přeco wostała.

2. To je zjewił jandžel sam / w Božej nocy pastyrjam. / Chrystus je so narodził, / zo by wšón swět wozbožił. / Knježna je joh podjała, / knježna jeho porodžiła, / knježna přeco wostała.

3. Kralojo jom služachu, / a so před nim kłonjachu. / Kłóńmy z nimi so tež my, / swoje dary woprujmy. / Knježna je joh podjała, / knježna jeho porodžiła, / knježna přeco wostała.

słowa: Spěwarske 1733, 13; Michał Nawka, Wosadnik 1951, 155

hlós: Michał Wałda 1787, Wosadnik 1977, 415

Pastyrjo, hdže da tak chwataće wy

1. Pastyrjo, hdže da tak chwataće wy? / Kajka to hwězda na ćmowym njebju? / Džemy do Betlema, k džěćatku małemu, / džemy jom zaspěwać naš nowy spěw.
2. Štó wam to wozjewił w zymnej nocy, / zo samo wowcy sće wopušćili? / Spěwali jandželjo nam powěsć wjesołu, / zo so nam narodził Jezus miły.
3. Što su wam jandželjo wozjewili? / Čehodla njeseće dary džěsću? / Džěčo je Boži Syn, přišlo dla našich win, / budže nas wumóžić, je wšitkich kral.
4. Ow lubi pastyrjo, směm z wami hić? / Džěsću we žlobje rad zaspěwać chcu. / Pójće wšě, chwatajmy, džěčo je wšitkich Knjez, / chce nas wšěch zhromadzić, při sebi měć.

słowa a hlós: Luděk Rejchrt

přeložk: Měrćin Wirth; Wot schadženja slónca 1998, 32

Spěwajće džens wjesele

1. Spěwajće džens wjesele, / k Bohu swój hlós pozběhńće, / ow křescenjo zawěrnje! / Jezusa je porodźiła Marija, / kotrehož je připowědźił Gabriel.
2. Džens je jeho rodźiła / čista knježna Marija, / muža njeje póznała. / Jezusa je porodźiła Marija, / kotrehož je připowědźił Gabriel.
3. Jandželjo tam rejuja, / Bohu k česći spěwaja, / k Jezusej hić kazaja. / Jezusa je porodźiła Marija, / kotrehož je připowědźił Gabriel.
4. Lube džěci, spěwajće, / Božoh Syna witajće, / powědajće wutrobnje: / Jezusa je porodźiła Marija, / kotrehož je připowědźił Gabriel.
5. Džakujće so Chrystusej, / najlubšemu Zbóžnikej, / hnadu dawa hrěšnikej. / Jezusa je porodźiła Marija, / kotrehož je připowědźił Gabriel.

słowa: delnjoserbski ludowy spěw, pola Albina Mollerusa 1574; Duchowne kjarliže 2007, 28

hlós: ze Žyłowa 1888; Duchowne kjarliže 2007, 28

přeložk: Jan Malink 2008

Tak je Bóh lubował

1. Tak je Bóh lubował hrěšnu tu zemju a chudu, / zo je jej Zbóžnika pósłał a smilenje ludu; / Boža ta nóc přewinje skaženja móc, / wěrjacy njepříndu k sudu.
2. Chwalbu, česć Božu tam k pastyrjam jandželow syła, / nad našej zbóžnosću wjesoła, řeči a spěwa: / Spodobanje wot Boha z wysokosće, / Boži měř, hnada wam kčěwa.
3. Spěwajće sobu, wy zachodnej' zemine džěći! / Njebjeska lubosć k wam dele so z Chrystusom swěći; / njebjesa so wotamknu zabłyščuju, / swěća so trónej a hěće.

słowa: Handrij Zejler, Zahrodka kwětkojta II, přidawk 1857, 71

hlós: 17. lětstotk; Halle 1741; EG 317

Zakónčenje lěta – Nowe lěto

39

Nětk z Boha zaspěwajmy

1. Nětk z Boha zaspěwajmy, / česć Bohu Knjezej dajmy, / kiž na nas z hnadu hladał / a mocy dosć je nadał.
2. Nam čas so přeco minje, / a kóžde lěto hinje. / My stare dokonjamy / a nowe počinamy.
3. Přez wšelke spytowanje / a styskne třepotanje / je pomhał naš Bóh wšudžom / nam chudym, hrěšnym ludžom.
4. Kaž mać wo swoje džěci / so stara tu na swěće / a kaž je wobarnuje, / hdyž zahrimanje čuje:
5. Tak tež so wulce jara / za swoje džěci stara / naš Bóh we wysokosći / při kóždej wobćežnosći.
6. Ach Knježe, studžeń hnady / a wšeje dobrej' rady, / hdžež ty sy, tam je rada; / hdžež njejsy, tam wšo pada.
7. Česć tebi za wšo damy, / štož wšědnje wužiwamy; / budź twojej wšehomocy / džak wodnjo a tež w nocy.
8. Daj naprosyc so dale / a zebjer wot nas nahle / to wšitko, štož nas boli, / po swojej hnadnej woli.
9. Při časnej hubjenosći / a wšelkej druhej złósći / daj scerpnosć, posylń wěru / a dopomhaj nam k měru.
10. Njeh zrudne časy wuńdu / a wjesele k nam dóńdu; / daj na wšo žalosćenje / nam swoje wokřewjenje.
11. Njeh twoje žohnowanje / na wšitko naše padnje; / daj młodym dobru radu / a starych přewodź z hnadu.
12. So dopomń wopušćenych / a pytaj zabłudzenych. / Daj žiwnosć chudym ludžom / a wobstaraj wšěch wšudžom.
13. Skić chorym pomoc hnadnu / a njepřidaj, zo padnu, / kiž zrudne mysle maju / a dosć so naplakaju.
14. Daj, Božo přebohaty, / zo přińdže k nam Duch swjaty, / kiž dobre do nas płodzi / a k njebiesam nas wodzi.
15. To wšitko, Knježe, podaj / a z hnadnej ruku dodaj; / tak džaknje wužiwamy, / štož wšědnje potrebamy.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 58

hlós: pola Nikolausa Selneckera 1587; EG 320

přeložk: Marćin Bjedrich Zimmermann, Spěwarske 1756, 602

Nětk stare lěto zašlo je

1. Nětk stare lěto zašlo je, / tuž, Jezu Chryšće, chwalmy će, / zo ty nam ze wšej' strachoty / to lěto hnadnje pomhał sy.
2. Će, Syno Boži, prosymy, / kiž w njebjesach při Wótcu sy, / cheył křesćanstwo pod škit swój wzać, / jo do wěčnosće zachować.
3. Ach njewzmi swoje słowo nam, / kiž trošt je našim wutrobam; / nas před zlej wučbu přibójskej / ty, Knježe, zwarnuj, při nas stej.
4. Daj, zo so hrěchow hladamy / a bohobjazni tu smy; / spušč hrěchi lěta stareho, / njech lěto hnady pócnje so,
5. zo mamy čestne žiwjenje / a jónu zbóžne wumřěće, / tež krasnje bychmy stanyli, / do njebjeskeho raja šli.
6. My chwalbu tebi dawamy / a z jandželemy spěwamy; / ty našu wěru přispor sam, / daj, Jezu, swoje zbožo nam.

słowa: Nürnberg 1568; pola Johanna Steurleina 1588; EG 59

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 300

přeložk: Spěwarske 1710, 89

Jezusa sej wuzwolmy

1. Jezusa sej wuzwolmy, / hdyž je spočatk nowoh lěta, / jeho mjeno trjebajmy / za škit w bitwje tutoh swěta. / W jeho lubym towarstwje / zawostańmy wobstajnje.
2. W Cionje so chwalić ma / Jezusowe mjeno, słowo. / A kaž husto do doma / Božoh přichadžamy z nowoh, / njech nam Zbóžnik radu da, / wutrobu za swójstwo wza.
3. Swoje puće dajće nam / lětsa chodźić w jeho mjenje; / hdyž nas Chrystus wjedže sam, / wšo so wěsće radži rjenje. / Žohnowanje bohate / z hnady nam so dóstanje.
4. Wšitke zrudźby, starosće / čini slódke jeho mjeno; / wón chce přewobroćić je, / zo nam słuža k zbožu jeno. / Jezus škit a slónco je, / horjo kóžde změruje.
5. Jezus, Zbóžnik ludži wšěch, / wsam a městu znamjo hnady, / wodawa tež krajej hrěch, / a je žórlo wšeje rady. / Jezus Knjez je wobstajny, / Jezusa sej wuzwolmy.

słowa: Benjamin Schmolck 1726; EG 62

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Bróska, Spěwarske 1930, 51

Hdyž nětk přez Božu hnadu

1. Hdyž nětk přez Božu hnadu / nam lěto na kónc dže, / do Božej' ruki kladu / ja ból a wjesele / a wšo, štož je so stało, / štož Bóh sam jenož wě, / štož je so wupłakało / a rany ćežke wšě.

2. Što ćerpjenja tak wjele / a zboža mało je? / Što lubosći Bóh sće / tak nahle džělenje? / Kak wjele wóčkow hasny / a erty woněmja, / hdyž přesta běh jich časny. / Ach praj mi, čehodla?

3. Zo bychmy njezabyli, / štož rad so zabywa, / zo, hdžež smy w swěće byli, / njej' naša domizna. / My na Knjeza smy krćeni, / kaž wjele nas tu je, / přez njeho wukupjeni / za město Cionske.

4. My sylzy rozsywamy / tu ducy po puću, / tam wjesołosć pak mamy / nam hižo slubjenu. / Tu stysk po wótcnym kraju / nam jima wutrobu, / tam měř a pokoj maju, / kiž w Boze wušli su.

5. Hdyž duša chcyła padać / we časnej žalosći, / daj dopředka nam hladać / we zbóžnej nadźiji. / Hdyž wóčko nětk přez rowy / we sylzach njewidzi, / Duch Boži sylny, nowy / nas zběhaj k wěčnosći.

6. Nas wodź přez časy, lěta, / nam wobtwjerdź wutrobu, / a we wšěch bėdach swěta / nam zjew so z pomocu, / a hdyž so zastyskuje / nam w samolutkosći, / kak měř twój wozbožuje / a dušu wokřewi.

słowa: Eleonore von Reuß 1867; EG 63

hlós: Bartholomäus Gesius 1603; EG 361

přeložk: Michał Domaška, Spěwarske 1930, 50

Tak zaso lěto Božej' hnady

1. Tak zaso lěto Božej' hnady, / mój křescijano, zašlo je; / tak wopomń to a hladaj zady / na stare lěto zańdžene, / kak we nim Boža dobrota / je nas tak hnadnje wodźiła.

2. Ach wodaj, Wótče, nam wšě pady / a hrěchi lěta zańdženoh, / my nochcemy wšak nichtó rady / je brać do lěta noweho, / Haj, wodaj wšitke Chrysta dla, / kiž swoje džěći lubo ma.

3. Njeh hnada Knjeza Jezu Chrysta / a lubosć Wótca njebjeskoh / je nam wšěm w nowym lěće wěsta, / tež pomoc Ducha swjateho, / tón budź a wostań pola nas / tež w nowym lěće kóždy čas.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 190

hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

Před twój trón, Božo, stupimy

1. Před twój trón, Božo, stupimy / nětk při spočatku lěta; / će z cylej dušu chwalimy, / ty Knježe wšeho swěta, / zo sy hač dotal zdžeržal nas / a zastarał nas kóždy čas / kaž Wótc sam swoje džěci.
2. Ty sy tež lěto zańdžene / nas dobre puće wodził, / nam we nuzy był pomocny, / trošt w zrudźbje do nas płodził. / Džens džak ći za to spěwamy; / so, Božo, dale podamy / do twojej' mudrej' wole.
3. Ow Knježe, chceš-li wótcowsce / nas dlěje zdžeržec žiwych, / wšo wobradž nam, štož trjebamy, / zdžerž strowych nas a čilych. / A chceš-li lětsa přeč nas wzac, / nam chcył dla Jezu Chrysta dać / tam z hnady wěčnu zbóžnosć.
4. Zdžerž swoje slovo, Božo, nam, / zo trošt a swětło mamy. / Twój swjaty Duch nas posylń sam, / zo ći so cyle damy. / Hdyž wšelako pak hrěšimy, / kiž hubjeni a słabi smy, / ow Božo, budž nam hnadny.

słowa: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 750

hlós: Peter Sohren 1668; Halle 1704; EG 329

Chrystusowe zjewjenje abo Třoch kralow

45

Ow Chryšće, swětlo wot Wótca

1. Ow Chryšće, swětlo wot Wótca, / tych rozswěć, kiž će njeznaja; / jich přiwjedź k stadłu swojemu, / zo swoju zbóžnosć nadeńdu.
2. Tych, kotřiž zawjedzeni su, / ze swojej napjelń jasnosću, / tež kotřiž spytowani su, / kiž prawoh puča njenańdu.
3. Kiž wot tebjě so zaběhnu, / tych pytaj, Knježe, z lubosću / a zahoj tež jich swědomje, / wjedź jich do swojej' zbóžnosće.
4. A hluchim pomhaj k słyšenju, / wuč řećeć tych, kiž němi su, / a kotřiž póznać nochcedža, / kak so z jich duše wěru ma.
5. Tych rozswěć, kotřiž njewidža, / wjedź sem tych, kiž so wotdžěla, / tych zhromadž, kiž so rozběhnu, / tych wobtwjerdź, kiž su we dwělu.
6. Tak budža z nami zhromadnje / we twojim wulkim kralestwje / tu časnje a tam wěčnje í / za tajku hnadu džakowni.

słowa: Johann Heermann 1630; EG 72

hlós: Nürnberg 1676/1854; EG 72

přeložk: Jan Hórčanski, Proba 1748,11

Kak rjenje swěći zernička

1. Kak rjenje swěći zernička / nam polna hnady wot Boha, / tón slódki korjeń Jesse, / Syn Dawida wot Jakuba, / mój nawožen, so ke mni ma, / wón lubosć ke mni njese; / jasny, krasny, / wupyšeny, pozběhnjeny, w darach rjany, / wulce jara lubowany.

2. Mój čestny wěnc a pjeršćen sy, / Syn Boži a tež Mariny, / kral z wysokeho hroda; / kaž lilija sy luby wšón, / haj, twoje ewangelion / je mloko, měd a woda; / rěčka, brěčka, / hoziana, z njebjes mana, kiž my jěmy, / twoju slódkosć derje wěmy.

3. Čehń do mojeje wutroby, / kiž jaspis a tež rubin sy, / zo bych ja zbóžnosć dóstał, / a napjelń mje tak z lubosću, / zo při tebi ze swěrnosću / ja žiwe dny bych wostał; / pój wšak, haj, kak / rad će hladam, tebje žadam, Boža róža, / lubować će ludžo móža.

4. To wjesołosć je wot Boha, / hdyž z wočomaj sam pohlada / mój luby Zbóžnik na mnje. / Ow Jezu, twoje čělo, krej, / twój Duch a slowo w nuzy wšej / je jara troštne za mnje; / wzmi mje, zo će / powyšuju, wokošuju a so hrěju, / hosćinu ja z tobu změju.

5. Mój Božo, Wótče lubozny, / ty wot wěčnosće z hnady sy / we Synu na mnje hladał. / Wón sam je nawoženja mój, / kiž ke mni rjeknje: Ja sym twój. / Wón je mje k sebi žadał / lubje; w slubje / wulku krasnosć, wěčnu jasnosć chce mi zawdać, / ja chcu jemu chwalbu nawdać.

6. Njeh truny rjenje zaklinča, / haj, nastroje wšě zahudža, / njeh hraje hercow syła, / zo duša by tu z Jezusom / so stowaršila z wjeselom, / a jeho luba była. / Hlósnyje, mócnje / zaspěwajće, zawyskajće, Boha česće, / jemu džak a chwalbu njesće.

7. Kak sym ja jara wjesoła, / zo mje mój Jezus lubo ma, / mój Bóh bjez wšeho kónca. / Wón swojeje chce česće dla / mje wzać do swojoh kralestwa, / hdžež njetrjebaju slónca. / Hamjeń, hamjeń, / čestna króna z Božoh tróna, přińdź wšak ruče, / tebje ja so dđeržu kruće.

słowa a hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 70

přełožk: Jan Běmar, Spěwarske 1710, 437

Knjez Chryst, kiž Syn je Boži

1. Knjez Chryst, kiž Syn je Boži, / ze swojej' wutroby / Bóh Wótc joh džiwnje płodzi / do swětnej' chudoby. / Wón zernička je jasna, / joh swětłosć je tak krasna, / zo pře wšě hwězdy dže.

2. Je čłowjek narodženy / wot knježny Marije, / naš Zbóžnik wuzwoleny, / kiž nas wšěch wumóhł je; / za nas je w smjerći pobył, / z tym žiwjenje nam dobył / a njebjo wotamknył.

3. Daj, zo nětk přiběramy / we twojej lubosći, / tež prawu wěru mamy, / cí bychmy služili, / zo słódkosć woptawamy / a tebje požadamy / ze swojej wutrobu.

4. Ow Stworićelo swěta, / móc sylna wótcowska, / ty knježiš přez wšě lěta, / kaž so cí spodoba; / čehń wutroby tak k sebi, / zo wróćimy so k tebi / ze swětnej' hrěšnosće.

5. Mor nas přez swoju hnadu, / nas zbudź ze smilnosću, / wzmi wot nas hrěch a zwadu, / nas dowjedź k žiwjenju, / zo bychmy twoji byli / a mysle pozběhnyli / wot zemje k njebjesam.

słowa: Elisabeth Cruciger 1524; EG 67

hlós: 15. lětstotk; Erfurt 1524; EG 67

přeložk: Spěwarske 1710, 381

Ow kralo česće wšeje

1. Ow kralo česće wšeje, / ty syno Dawida, / či žadyn runy njeje, / twój trón su njebjesa; / ty spóznać chcył dać ludam / tu swoje kralestwo, / zo wotrjeknu so błudam, / či wěrnj poddanjo.
2. Wot ranja mudri ćahnu, / jim hwězda wodźer je, / a na kolena padnu, / za krala česća će. / Tež my će česćić směmy, / ty džěćo lubozne, / wšak z Božoh słowa wěmy, / zo sy wot wěčnosće.
3. Ty chcył so na mni smilić, / za poddana mje wzać, / mi hnadu swoju džělić / a chód mój žohnować. / Hdyž čert, swět, hrěch so bróni, / mje struchłosć čwěluje, / stej ty na mojej stronje / a z nuzy wumóž mje.
4. Ty hwězdu swojoh słowa / chcył we mni zaswěćić, / zo škódna wučba nowa / mje njem'že zaslepić. / Daj mi, zo tebje znaju / a z ludom wěrjacym / za krala w twójim raju / će wěčnje česćić směm.

słowa: Martin Behm 1606; EG 71

hlós: Bartholomäus Helder 1646/1648; EG 349

přeložk: Jan Krušwica, Cionske hlósy I 1868, 55

Jezus je přišoľ

1. Jezus je přišoľ – hlej, Bóh naš je tudy. / A kaž O, spočatk a skónčenje je, / Stworićel wšeho, kiž čłowjek bu chudy; / wěčnosť w nim sama k nam smjertnym nětk dže. / Njebjesa, zemja, so zradujće, ludy: / Jezus je přišoľ–hlej, Bóh naš je tudy.

2. Jezus je přišoľ – njech zawyska jaty. / Rječazy, puta so rozpušća wšě; / přelamar zwjazkow, Syn Boži, nam daty, / swobodnych sčinić sej wjazanych wě. / Z haniby k česći je wjazany wzaty; / Jezus je přišoľ – njech zawyska jaty.

3. Jezus je přišoľ – je wopor za hrěchi. / Bóh džě swět wujedna z jehnjeća krwju. / Na křižu za naše zlóscé a směchi / widziće lubosc tam zranjenu wšu. / Njerjekńće skradžu, ně, zjawnje a z třěchi: / Jezus je přišoľ – je wopor za hrěchi.

4. Jezus je přišoľ – ow žórlo wšěj' hnady. / Pójće, wy lačni, a čerpajće sej / hnadu za hrěchi a jědojte zwady; / prawdosć a pokoj wot Boha tu stej. / Napić so bjez mjezy kóždy smě rady; / Jezus je přišoľ – ow žórlo wšěj' hnady.

5. Jezus je přišoľ – Knjez po smjerći žiwy, / smjerći wón našej móc hrózbnu je wzał. / Wěčnje tón wostanje młody a čily, / kotremuž Zbóžnik je žiwjenje daľ. / Wěrjacych nuzam wšem kónc čini miľy, / Jezus je přišoľ – Knjez po smjerći žiwy.

6. Jezus je přišoľ – wšem ludžom to prajće: / Chwatajće k njemu, kaž my tak tež wy. / Z přisahu swjatej so nětk wuznawajće: / Žiwi a morwi, spožč, zo twoji smy. / Dowěru Jezusej na wěčnje dajće; / Jezus je přišoľ – wšem ludžom to prajće!

słowa: Johann Ludwig Konrad Allendorf 1736; EG 66

hlós: Köthen wok. 1733; EG 66

přeložk: Gustaw Zarjenk, Spěwarske 1930, 29

Pohanstwu njech jasnosć schadźa

1. Pohanstwu njech jasnosć schadźa, / Salem Boži, rozswěć so! / Hlejće, kajku krasnosć dadźa / pruhi swětła njebjeskoh! / Zapomnił Bóh swój lud njeje, / kiž bě w putach služby zleje.
2. Ach kak zaslepjeni běchmy / my do swětła schadźenja, / z njebjes wuzamknjeni džěchmy / wšitcy puć do skaženja! / Naša mysl na swětne džěše, / požadanje zemske běše.
3. Potajna bě Boža rada, / swětlo njeswěćeše nam; / njeznata bě Boža hnada, / trěbna za puć k njebjesam, / kiž by móc nam nowu dała, / jasnosć při nas rozšěrjała.
4. Ale jako z wysokosće / pohlada k nam schadźenje, / přesadźeni do swětłósće / buchmy z hnady Božeje, / kiž je stysk wšón wotehnała, / čmu a horjo wot nas wzała.
5. Tute swětlo njeda zmylić / ze zemje puć k njebjesam, / tuž chcyl, Knježe, so nětk smilić; / wěčnje džak ći, chwalbu dam, / zo sy krasne kubło darił, / do njebjes puć wěsty twarił.
6. Posylnej nas, Jezu, z mocu, / zo za tobu chodźimy; / naložujmy wšitku prócu, / zo před tobu prawi smy, / doniž njedaš wěčnu krasnosć, / rjenišu hač hwězdow jasnosć.
7. Jezu, nam ze swěta zleho / wučahnyć daj z wjeselom / do swětła tam njebjeskeho, / hdžež so zbóžnych blyšći dom / a so z krónu wupyšeni / jasnić budźa wumóženi.

słowa: Hebr 7,1–2; Johann Rist 1655, EKG 51

hlós: Joachim Neander 1680, Darmstadt 1698; EG 166

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 66

Jezu, hwězda z Jakuba

1. Jezu, hwězda z Jakuba, / wulce dźiwna, moja duša / džens je sebi žadała, / tebje swječić, kaž so słuša; / wzmi, ach wzmi ty z hnady sam, / štož ja chudy darić mam.

2. Wzmi ty zloto wěry wšo, / kaž ja wot tebje je dóstach; / dara njewěm lubšeho, / hač zo wěrje swěrnj wostach. / Njeh so swěći krasniša, / z křižom derje spytana.

3. Wzmi tež woruch modlenja, / ow daj spodobać jón sebi, / kaž naš ert a wutroba / woprujetej stajnje tebi. / Hdyž so modlu, wotmołw mi, / haj a hamjeń rjeknywši.

4. Wzmi tež myru rozkaća, / wšak mje rudža moje błudy; / ty maš wjele smilenja, / teho troštuj so chudy. / Jezus wopor přiwwzał je, / to je moje wjesele.

słowa: Erdmann Neumeister 1715; EKG 406

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Jurij Jakub, Cionske hlósy I 1868, 53

Najrjeńši Jezu

1. Najrjeńši Jezu, / Knježe všeho swěta, / Syno Boži, Mariny, / ja chcu će lubować, / ja chcu će
 česćić, / duše měr a króna sy.

2. Rjana je hola, / rjeniše su pola / w času rjanym nalětnim, / Jezus je rjeńši, / čisćiši, lěpši, / wjesele
 da zrudženym.

3. Jasne je slónčko, / lubozny je měsáčk / a všě hwězdy na njebju. / Jezus so krasni, / rjenje so jasni
 / pře wšu syłu jandželsku.

4. Rjane su kwětki, / rjeńše čłowske džěci / w młódnej, čerstwej młodosći; / do smjerće džeja, / hinu
 a mrěja. / Jezus knježi w wěčnosći.

5. Wšitku tu rjanosć / njebjes kaž tež zemje / maš ty, Knježe Jezu, sam. / Najlubši tudy, / wy
 zemske ludy, / budź najrjeńši Jezus nam.

słowa: Münster 1677; EG 403

hlós: Kłodzko do 1842; EG 403.2

přeložk: Jan Wałtar, Spěwarske 1911, 842

Chwalena budź, rjana kwětka

1. Chwalena budź, rjana kwětka / tam na horje Cionskej. / Pobožni so bliža k tebi; / róža ty sy Saronska. / Ty sy slónco njebieske, / z twójim swětłom rozswěć mje!

2. Nětko přichadźam ja k tebi, / o ty smilna wutroba. / Mojej woči sylzujetej, / ert je poľny zdychnjenja. / Hdyž ert němy wostanje, / wusłyš, Jezu, zdychnjenje!

3. Ja chcu do zahrody chwatać, / hdžež mój luby chowa so; / tam će pytam ze zrudnosću, / dójž će nam'kam, Zbóžniko. / Namakać mjez kwětkami / tam da luby mój so mi.

4. Jezus, mojej' duše přećel, / wšón sy běły, čerwjeny, / tam mjez wjele tysacami / najlubši mi, Jezu, sy. / Ty sy róža Saronska, / běła ty sy lilija.

5. Nětko ja džě chcu so podać / swojom Knjezej Jezusej; / na mnje budže wěsće hladać / a mi pomhać z nuzy wšej'. / Duša, zběhń so k njebiesam! / Swěće, dobru nóc ći dam.

słowa a hlós: po Wysokim kěrļu 2,1–2; pola Jana Arnošta Smolerja, Pěsnički 1841, 294

Póstny čas

54

Najlubši Jezu, što je twoja wina

1. Najlubši Jezu, što je twoja wina, / zo tebi tajku zlósc a bolosc činja? / Kajki je hrěch, a kajke přestupjenje / tudy so zběhnje?
2. Ty hanjeny sy, zbity, rozšwikany / a z černjemi na hłowje krónowany, / žolč z kisałom, hdyž pić so tebi chcyše, / za piće běše.
3. Što wina tajkeho je twojoh směcha? / To wuchadža wšo wot mojeho hrěcha; / ach Knježe Jezu, to je moja wina, / zo tak cí činja.
4. Ow, kak so z chłostanjom tak dziwnje wjerći: / Dla wowcow stupa dobry pastyr k smjerći, / Knjez zaplaći dolh wotročkowy rady, / z luteje hnady.
5. Tu sprawny wumřě, kotryž prawje chodži, / a bjezbóžny je žiwy, kotryž škodži. / Ze smjertnych zwjazkow čłowjek běše wzaty, / Bóh pak je jaty.
6. Ow wulka lubosc, lubosc pře wšu měru! / Ty wumřě, ja pak hrěšić sebi zwěrju, / ja wjesoły sym jako swětne džěci. / Tak zlě je w swěće!
7. Ow mócný kralo, wulki we wšěch časach, / kak twoju swěru roznjesć, to so prašach, / kaž dotal ludžo njejsu dopóznali, / što bych dali.
8. Mi njeje móžno, twoju lubosc měrić, / hłubokosc twojej' hnady dowuměrić. / Kak wotplaćil bych twoje krasne skutki, / hdy ja samlutki?
9. Na twoju česc chcu wšitko rady wažić, / nic křiža zańč měć, hdyž chce swět mje pražić, / na smjertnu nuzu a wšu swětnu prócu / měć kedžbu nochcu.
10. Ja nimam telko sylnosće we sebi, / žadosće swoje křižować we tebi, / tak daj mi hnadu, zo by při mni stała, / wšo dobre dała.
11. Hdyž tam, o Jezu, pola twojoh tróna / stać na hłowje mi budže čestna króna, / kak chcu ja tebi krasne hrona džělać, / česc tebi spěwać.

słowa: Johann Heermann 1630; EG 81

hlós: Jan Krygár 1640; EG 81

přeložk: Spěwarske 1710, 157

Hdyž, Chryšće, we swědomju

1. Hdyž, Chryšće, we swědomju / mje mój hrěch wurudzi, / mi spožč, zo swěru spomnju / na twoje wumrěće, / kak sy ty sam so woprował / a moje hrěšne dołhi / sy sobu na křiž wzał.
2. Tón dźiw je pře wšu měru: / Za swojich wotročkow / Knjez ćerpi wšitko swěru / wot hrěšnych towaršow; / mój swěrný Bóh do smjerće dže, / mje w hrěchach zhubjeneho / wot smjerće wumóže.
3. Što hišće nětk mi škodzi / wšěch hrěchow hromada? / Mje Boža hnada wodzi, / mój dołh a wina wša / stej zapłaćenej z Chrysta krwju, / tak njetrjebam so dale / tu bojeć před helu.
4. Ja za to tebje chwalu, / mój Jezu najlubši, / či džakny wopor palu / za twoje ćerpjenje, / za twoje wulke bolosće, / za twoje žalosćenje / a swěrnosć z lubosće.
5. Njeh, Knježe, twoje rany / mje k temu dowjedu, / zo njejsym womazany / tu z hrěšnej žadosću, / a zo bych stajnje w myslach měł, / kak wjele sy ty wustał, / zo by mje wukupił.
6. Mój křiž a wurudjenje, / tež wšelku wobćežnosć / mi pomhaj nosyć sćerpnje; / daj, Božo, sćerpliwosć, / zo bych ja stajnje za tobu / po twojich pućach chodził; / tak wo swět njerodzu.
7. Daj, zo bych činił ludžom, / kaž ty mi činił sy, / tež lubo měł jich wšudžom, / rad słužił wužitnje, / bjez sebičnosće, jebanja, / kaž mi sam pokazuješ, / što lubosć zdokonja.
8. Njeh twoja smjerć trošt dawa, / hdyž ze mnu na kónc dže, / njeh nadźija je prawa, / kiž kruće dđerži će. / Přez swoju zaslužbu wzaj mje, / mój luby Knježe, k sebi, / zo wěčnje widžu će.

słowa: Justus Gesenius 1646; EG 82

hlós: Lipsk 1545; EG 82

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1740, 401

Ow zrudoba! Spomń, wutroba

1. Ow zrudoba! / Spomń, wutroba, / kak dyrbiš wobžarować / luboh Syna Božeho, / kotryž ma so chować.
2. Ow ćerpjenje! / Ow wumrěće! / Bóh do smjerće je stupił, / z tym je ždyn wón njebjesa / z lubosću nam kupił.
3. Ow čłowječe, / wšo hrěšne je, / hrěch wulku žalósc čini, / dokelž ty a twoja zlósc / sama běše w winje.
4. Tak zbóžny je / a wostanje, / kiž we wutrobje chowa, / kak su Knjeza krasnosće / kładli do joh' rowa.
5. Ow Jezuso, / mój srědniko, / ja z płačom k tebi hladam; / daj, zo ja hač do rowa / twój być sebi žadam.

słowa: Friedrich Spee 1628; Johann Rist 1641; EG 80

hlós: Mainz/Würzburg 1628; EG 80

přeložk: Spěwarske 1710, 167

Hlej, tam dže Bože jehnjatko

1. Hlej, tam dže Bože jehnjatko, / kiž naše hrěchi nosy, / dže k smjerći, za swět poda so / a za hrěšnikow prosy. / Hlej, tudy słabe z chorosću / dže Bože jehnjo k rězanju, / kiž nima wjesołosće / a wozmjje na so hanibu, / směch, rany, křiž, smjerć žalostnu, / to wšo dla swěta złośće.

2. To jehnjo Jezus Chrystus je, / kiž naše zbožo žada. / Bóh Zbóžnika nam pósłać chce, / na jeho prawdosć hlada; / wón rjeknje: „Dži, mój Syno, dži, / jich lubje přiwzaj za džěći, / kiž chłostanja su hódni; / ze swojej smjerću, swjatej krvju / daj jim tu prawu swobodu, / zo budu njezachódni.“

3. „Haj, Wótče, z cylej wutrobu, / tež rad a lubje wšitko, / štož nakładuješ k ćerpjenju, / chcu njesć a ćerpić nětko.“ / Ow dziwna móc ty lubosće, / ty kładžeš teho do zemje, / kiž dyrbi wěčnje wostać. / Ow lubosć, lubosć, sylna ty, / do rowa teho kładla sy, / kiž wšitku česć ma dóstać.

4. Čas žiwjenja ja njezechcu / će z mysle swojej' pušćić, / ja twoje swójstwo wostanu, / hdyž dyrbjju dušu spušćić. / Daj wutrobje dosć swětłosće, / a hdyž mi jónu rozpadnje, / so tebje dđeržu wěsće; / ja chcu so tebi zapisać, / do twojeje so služby dać / nětk stajnje, w kóždym měsće.

5. Ja chcu wo twojej lubosći / rad wodnjo, w nocy spěwać, / chcu ze wšej mocu wobstajnje / tež k twojej česći džělać. / Njeh rěka mojoh žiwjenja / so tebi z džakom přeliwa, / hdyž na wšu lubosć spomnju. / Haj, tebje, Bože jehnjatko, / a štož sy na mnje wažiło, / ja nihdy njezapomnju.

6. Hdyž naposledk ja zastupju, / do wjesołosće raja, / tak změju drastu purpursku, / kiž wěrní woblékaja. / Krej twoja budže na hłowje / kaž króna, w kotrejž dostojnje / před Boži trón sym stupił; / z njej chcu tež stać kaž njewjesta / před stolom swojoh Zbóžnika, / kiž mje je z hrěchow kupił.

słowa: Paul Gerhardt 1647; EG 83

hlós: Wolfgang Dachstein 1525; EG 83

přeložk: Jan Pječ, Spěwarske 1740, 421

Hlej, swěće, hladaj horje

1. Hlej, swěće, hladaj horje, / twój Knjez, kiž tebje stwori, / tu wisa na křížu; / wón ćerpi wulke złośće, / kiž Bóh je wot wěčnosće, / směch jeho trjechi z hanibu.
2. Štó je, kiž tajke złośće / a wulke hubjenosće / ći, Jezu, načini? / Ty njejsy w žanej winje; / hrěch, kotryž ćłowjek čini, / tón njej' při twojej swjatosći.
3. Ja, ja a moje hrěchi – / a z nimi mějach směchi –, / te na tym wina su, / zo na tebje směch padnje, / zo ći so křiwda stanje, / zo ćerpiš z wulkej zrudnosću.
4. Mje dyrbyeše Bóh chłostać, / ja w heli dyrbjach wostać, / běch jaty wot čerta; / směch, zwjazki, krjudowanje / a štož će hewak zrani, / sy ty wšo ćerpił mojedla.
5. Hlej, na twój chribjet kładu / wšo brěmjo, kotrež k padu / mje běše přinjesło; / ty pokleće bu za mnje, / zo zbožo přińdže na mnje, / ty mojedla sy wustał wšo.
6. Ty rukujo so stajiš, / haj, we smjerći so dajiš, / wšo mojej' winy dla. / Hdyž twoju hłowu hanja, / ju ćernje jara ranja, / je wona tola sćerpliwa.
7. Ja na swěće sym chudy / a nimam wjele tudy, / tuž dam ći, štož ja mam. / Smjerc, bolosć, krawne rany, / hdyž ty bu křižowany, / ja stajnje w duši wobchowam.
8. Na twój kříž stajnje spomnju, / jón nihdy njezapomnju, / njech sym, hdžež jenož chcu; / za znamjo njewinosće / a wšeje sćerpliwosće / mi twoje swjate rany su.
9. Tu moja duša widzi, / kak Bóh Knjez hrěchi hidzi / a jara chłostać chce; / dla mojich hrěšnych złośćow / tak wjele hubjenosćow / mój swjaty Jezus wustał je.
10. Ja z teho wuknyc budu, / kak dyrbju złemu ludu, / kiž mi je přećiwny / a chce mje smjerći podać, / wšo z wutroby rad wodać, / kaž ty, mój Jezu, činiš sy.
11. Hdyž zły mje jazyk hani, / na čestnym mjenje rani, / so wjećic njezechcu. / Hdyž złość tež na mnje padnje, / mi njeprawda so stanje, / to wšo chcu wodać z lubosću.
12. Ja přibiju so sobu / na kříž, zo wumru z tobu; / zle ćelne žadosće / ja njewobchowam sebi; / štož přećiwne je tebi, / to so mi wjace njelubi.
13. Štož ty sy, Knježe, wustał, / wšě puki, kiž sy dóstał, / twój plač a zdychnjenja, / te mje na mojim kóncu, / hdyž k njebjeskemu slóncu / tam póndu, derje wokřewja.

słowa: Paul Gerhardt 1647; EG 84

hlós: 15. lětstotk; Heinrich Isaac 1539; EG 521

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1740, 392

Ow hłowa, krawnje zbita

1. Ow hłowa, krawnje zbita / a połna bolosćow, / ow hłowa, k směchu zwita / sy z krónu wot černjow, / ow hłowa, wupyšena / sy z bójskej krasnosću, / nětk jara nječescena, / ja tebje česćić chcu.

2. Ow wobličo tak krasne, / zo će so postróži, / štož na swěće je jasne, / kak su će napleli! / Ow kak ty blěde hladaš! / Štó je či swětło wzał, / zo jeho cyle tradaš, / štó woka jasnosť brał?

3. Kak rjanosć twojoh čola / je wša so zhubila, / hdže twoja nětko chowa / so barba čerwjena? / Ach smjerc je přeč ju wzała / a wšitku zahnała, / či tajku blědnosć dała, / zo na tebi je čma.

4. Ja sym to zawinował, / štož ty sy přečerpił, / a chłostanje sy chował, / kiž ja běch zaslužil. / Ja złośtnik steju tudy, / mje njesudž njesmilnje, / to prošu, hrěšnik chudy, / čiń ze mnu po hnadže.

5. So nade mnu chcył smilić, / mój swěrný Zbóžniko, / so ke mni lubje chilić, / mój dobry pastyrjo. / Sy za mnje přihotował / měd z mlokem k jědži tu, / twój Duch je sam mje wołał / na Božu hosćinu.

6. Ja rad chcu tebje dóstać, / ach zdźerž mje při sebi; / ja při tebi chcu wostać, / hdyž skónčnje rozkoći / so wutroba we čele. / Hdyž duša we smjerci / wot čěla mi so džěli, / tak budž mi w wutrobje.

7. To swjatu radosć dawa, / je duše wjesele, / hdyž tu je spominała / na twoje čerpjenje. / Ach zo bych wumřěl z tobu / na twojim křižu tu, / tak bych tež wěsće sobu / tam přišoł k žiwjenju.

8. Ja z wutrobu džak praju / či, luby Jezuso. / Ja twoju martru znaju, / mój swěrný přecelo. / Spožč, zo so dźeržu k tebi / a k twojej swěrnosći, / zo tebje žadam sebi / we smjertnej žalosći.

9. Hdyž dyrbbju wotsal čahnyć, / so njedžěl wote mnje, / chcył na pomoc mi stanyć, / hdyž smjerc mje čwěluje; / hdyž budže najstysknišo / mi tehdy w wutrobje, / mi zjew so najtroštnišo / dla swojej stysknoće.

10. Daj, zo bych troštnje widzał / we smjertnej žalosći, / kak sy so za mnje podał / a wumřěl w lubosći. / Ja na tebje chcu hladać, / će dźeržeć z wutrobu / a twoju pomoc žadać. / Tak wšitcy zbóžnje mru.

słowa: „Salve caput cruentatum“, Arnulf z Löwen do 1250; Paul Gerhardt 1656; EG 85

hlós: Hans Leo Hassler 1601; Zhorjelc 1613; EG 85

přeložk: Spěwarske 1719, 42

Jezu, mojej' duše zbožo

1. Jezu, mojej' duše zbožo, / Jezu, moje žiwjenje, / kiž ty, žalosc na so zložo, / da so za mnje do smjerće, / na duši sy stysknoś dóstał, / hewak bych we smjerći wostał. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

2. Ach ty běše krjudowany, / wohańbnjeny, rozbity, / z rječazami přiwjazany / a tež jara zacpěty; / ty sy dóstał hrube puki, / sy mje wumóhł z čerta ruki. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

3. Zranjeny ty wšitkón běše / z jara wulkej bolosću, / z tym ty zahojíc mje chcyše / a tež přinjesć k pokoju; / z poklećom bě zatamany, / zo bych ja był žohnowany. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

4. Woni su či načinili / jara wulku hanibu, / z krónu z černjow wobćežili, / to mi słuži k wužitku, / zo bych ja był wokřewjeny, / z čestnej krónu wupyšeny. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

5. Woni su ée jara bili, / zo bych wušoł z čerpjenja, / z njeprawdu ée wobskoržili, / z teho mój duch prawdosć ma; / ty sy bjez trošta tam wisał, / zo by k žiwjenju mje pisał. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

6. Ty sy do nuzy so podał, / wšitko sčerpnje přecerpił, / haj, so hórkej smjerći podał, / zo by mój dołh zapłaćić; / ty bu zwjazany a jaty, / zo bych z hele ja był wzaty. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

7. Ze swojej sy ponižnosću / moju hordosć wujednał, / tak sy smjerc mi ze slódkosću / z hórkej smjerću zhotował; / dokelž na tebje směch padnje, / mi so česć a krasnosć stanje. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

8. Ja či z wutroby džak praju, / Jezu, za wšo čerpjenje, / twoju wulku martru znaju / a tež twoje wumrěće. / Za twój křiž, smjerc, krawne rany / budž ty z česću krónowany. / Tysac króc džak praju či / za to, Jezu najlubši.

słowa: Ernst Christoph Homburg 1659; EG 86

hlós: Wolfgang Wessnitzer 1661; EG 86

přeložk: Spěwarske 1719, 43

Jezu, twoje ćerpjenje

1. Jezu, twoje ćerpjenje / wopomnić chcu nětko, / daj mi prawje nuternje / hladać na to wšitko. / Zjew ty mojej wutrobje, / Jezu požadany, / kak sy k našej zbóžnosći / ćerpił smjertne rany.
2. Tuž njech mój duch widźi jow, / kak su tebje bili, / ćěło poľne pruskelow, / kak sy stał we ćwěli, / stysk, krjud, krónu ćernjowu, / puta, wusměšenje, / bolosće a hanibu, / martru, zanićenje.
3. Nic na same ćerpjenje / chcu ja hladać nětko, / tež, što na nim wina je, / to cheył póznać wšitko. / Knježe, wina sym tež ja, / ja a hrěchi moje; / jich dla přínđe martra wša / nětk na ćěło twoje.
4. Jezu, wopomnić daj mi, / zo wšu winu čuju; / pomhaj, zo će z hrěchami / znowa njekřižuju. / Chcył so na tym zwjeselić, / na čimž Bóh so zrudźi? / Nic so wšeho wostajić, / štož wón z křižom sudźi?
5. Hdyž mój hrěch mje nastróža / z helu we swědomnju, / Jezu, stup ty dosrjedža, / zo na tebje spomnju, / daj mi swoje ćerpjenje / w prawej wěrje widžeć. / Hdyž Bóh Syn mje lubuje, / kak Bóh Wótc móhł hidźić?
6. Daj tež, zo rad za tobu, / Jezu, swój křiž nošu, / ponižnosć tež nawuknu, / a wo sćerpnosć prošu, / zo će zaso lubuju / jako hrěšnik chudy. / Lěpši džak tam přinjesu, / słaby kěrluš tudy.

słowa: Sigmund von Birken 1663; EG 88

hlós: Lipsk wok. 1500; čěscy bratřa 1501/1531; EG 77

přeložk: Michał Domaška, Póstna harfa 1865, 3

Na martru twoju myslimy

1. Na martru twoju myslimy, / o Jezu, džak cí spěwamy, / zo winy našej' brěmjo ty / sy nosył
zwólny, sčerpliwy.

2. We duchu džemy za tobu / přez bolosć wšu a hanibu, / na křiž twój hnući hladamy, / so k tebi
z džakom modlimy.

słowa: Drježdžanske spěwarske

hlós: Johann Baptista Serranus 1567; EG 366

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 101

Duša, dži na Golgata

1. Duša, dži na Golgata, / sydń so pod křiž Jezusowy! / Do pokuty, wutroba, / woła wuchod jehnjećowy. / Štož tam steji njehnuty, / na skału je podobny.

2. Hladaj, kak tam na křižu / za tebje twój Jezus krawi, / kak tam jeho wutrobu / jara wulka čwěla pławi. / Zrudoba, kiž pře wšo dže: / Jezus, Jezus morwy je.

3. Swjate jehnjo bjez winy, / to sym ja wšo zawinował. / Skaženju mje wutorhny, / zo mje njeby satan chował; / wumrěło sy na křižu / za mnje wowcu zhubjenu.

4. Njemóžu ći zapłaćić, / štož sy wšitko za mnje wažil; / hdy móhl swěty wobradzić, / proch za martru bych ći sadził. / Wšitko cyle snadne je, / z křižom twojim měřjene.

5. Jene wěm, štož móhl ći dać, / to ći podać myslu sebi: / Wutrobu chcu woprować, / to so budže lubić tebi. / Twój chcu być, twój wostać ja / do poslednjoh zdychnjenja.

6. Pomhaj, zo ja křižuju / hrěšne wašnje swojoh ćěla, / wo swět wjace njerodžu, / dokelž twój Duch we mni džěła. / Hdyž pod křižom chodźić mam, / do njebjes mje dowjedź sam.

słowa: Benjamin Schmolck do 1737

hlós: Berlin 1653; EG 526,2

přeložk: Korla Bohuwěr Kanig, Cionske hłosy I 1868, 63

Pomhaj swojej' martry dla

Pomhaj swojej martry dla, / Chryšće, Syno Boži, / kaž nam twoja njewina / dawa wěčne zbože, / zo tak bychmy z pokutu / na nju spominali / a či za to z wutrobu / chwalbu woprowali.

słowa: Michael Weisse 1531; EG 77,8

hlós: Lipsk wok. 1500; čěscy bratřa 1501/1531; EG 77

přeložk: Spěwarske 1710, 109,9

Mój Jezu, spožč, zo w tutym času

1. Mój Jezu, spožč, zo w tutym času / ja na twój kříž rad spominam. / Nětk wuč mje, zo so hrěchow pasu / a čěło z dušu tebi dam. / Ty swjatu krej sy přelał za mnje, / tež we smjerći mje lubował, / sy zwólniwje a lubje za mnje / wšěch hrěchow čwělu na so wzał.

2. We tutym času daj mi widžec / ty wulkosć swojej' lubosće. / To nuć mje, wšitke hrěchi hidzić / a tebi služic wobstajnje. / Přez smjeré sy wukupił mje sebi, / mi pomhaj k wěčnej zbóžnosći; / za to mój duch, mój Jezu, tebi / chce chwalbu spěwać w radosći.

3. We tutych dnjach mi wostań swjate / Getsemane a Golgata, / hdžež su mi wopokazma date, / kak lubo mje mój Zbóžnik ma. / Te městna nochcu zabyć ženje, / hdžež Jezus za mnje čerpił je. / Ja k njemu mam wšo dowěrjenje; / wón je mi dobył žiwjenje.

słowa: Gotthelf Jakob Friedrich Meister do 1828

hlós: Guillaume Franc 1543; Loys Bourgeois 1551; EG 294

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 660

Džak tebi, Jezu, spěwamy

1. Džak tebi, Jezu, spěwamy, / zo za nas chudych wumrěł sy / a nam ze swojej drohej krowju / sy dobył prawdosć njebiesku.
2. Kiž wěrnny Bóh a čłowjek sy, / dla twojich ranow prosymy: / Wot wěčneje smjerće wumóž nas, / nam dopomhaj na wěčny kwas.
3. Tež zwarnuj nas před hanibu, / nam podaj ruku spomóžnu, / zo sčerpliwi pod křižom smy, / trošt z martry twojej' čerpamy.
4. Płodź do nas krutu dowěru, / zo při nas stać chceš z pomocu, / nas njewopuščić we nuzy, / zo přez křiž k tebi dóndžemy.

słowa: Christoph Fischer 1589; EG 79

hlós: Nikolaus Herman 1551; EG 79

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 75

Ow ty lubosć pře wšu měru

1. Ow ty lubosć pře wšu měru, / kiž mi zbóžnosć přinjeseš, / za mnje podawaš so swěru, / za mnje rad do smjerće džeš. / Ty sy na křižu sam pobył, / wšitku žalosć přecerpił, / wšo ze swojej krwju mi dobył, / za wšě hrěchi zapłaćil.

2. Lubosć, ty sy w sčerpliwosći / wšitkón směch a hanjenje / wutraš, tež we stysknosći / lubowała wobstajnje. / Lubosć, ty so lubje smili, / jako móc ći čekaše, / k hrěšnikej so mile schili, / přecel jemu rěkaše.

3. Lubosć, kiž ty k smjerći džěše / a mi wulke dobyće / z křižom zasłužić tak chcyše, / zo bych měř měł w twojej krwi. / Ach kak džak dam twójim ranam, / o ty lubosć zranjena. / Njeh tež w smjertnej nuzy stonam, / moja duša pokoj ma.

słowa: Elisabeth von Senitz do 1679

hlós: 17. lětstotk; Herrnhag wok. 1735; EG 251

přeložk: Spěwarske 1741, 38

Da přewodź, moja wutroba

1. Da přewodź, moja wutroba, / nětk Knjeza Jezu Chrysta, / kaž póstny čas so přisluša, / na tamne swjate města: / Getsemane a Golgata, / hdžež wón – kaž piše biblija – / je za naš hrěch so bědźił.

2. We zahrodže Getsemane, / hdžež wón so modlic džěše, / wón k Bohu Wótcej zdychuje, / hdyž čělo słabe běše: / „Mój Wótče, jeli móžno je, / da njech tón keluch nimo dže; / stań pak so twoja wola.“

3. A hlejće, jandžel njebjeski, / kiž póslany tam běše, / nětk jeho mócnje posylni, / tak zo wón troštnje džěše / tym njepräčelam napřečo; / a hlejće, bórže woni joh / we swojich rukach maja.

4. Za křiž na horje Golgata / Pilatus poda jeho. / A wojacy joh šwikaja, / ma čerpjeć wjele zležo. / Wón njese swój křiž zwólniwje. / Kyrenski jemu pomhać dže / na wonu horu horje.

5. Haj, přesadź, moja wutroba, / so nětk na tamne města, / Getsemane a Golgata, hdžež widziš Jezu Chrysta, / kiž z lubosću a zwólniwje / za naše hrěchi čerpješe, / to jehnjo Bože swjate.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 20

hlós: Martin Luther 1529; EG 149

Jutry

69

Tón zbóžny dzeń nam přišoł je

1. Tón zbóžny dzeń nam přišoł je, / dosć spěwać nchtó njemóže; / Knjez Chrystus džens je dobywał, / wšěch njepřećelow jatych wzał. / Haleluja.
2. Hrěch, helu, hada stareho, / smjerc, nuzu, křiž a hubjenstwo / Knjez Jezus Chrystus přewinje, / kiž džensa z rowa stanył je. / Haleluja.
3. Džens Božich džěci zrudoba / so přeměni do wjesela; / so minje hrěcha ćemna nóc, / smjerc zhubi swoju hrózbnu móc. / Haleluja.
4. Na njebju slónco, kraje wšě, / wša stwórba a štož zrudne bě, / so džensa jara zraduje, / hdyž Boži Syn ma dobyće. / Haleluja.
5. Tuž smy my wšitcy wjeseli / a z kěrlušemi rjanymi / će, Jezu Chryšće, chwalimy, / zo za trošt ty nam stanył sy. / Haleluja.

słowa a hlós: Nikolaus Herman 1560; EG 106

přeložk: Spěwarske 1710, 197

Chrystus je stanył, ze wšej' martry ćahnył

Chrystus je stanył, / ze wšej' martry ćahnył; / so z teho mamy radować, / Chrystus chce nas troštować. / Kyrieleis.

Hdyž wón njeby stanył, by swět do smjerće padnył; dokelž z rowa stanył je, tak Boha Wótca chwalimy. Kyrieleis.

Haleluja, haleluja, haleluja, so z teho mamy zradować, Chrystus chce nas troštować. Kyrieleis.

słowa: južna Němska a Rakuska, 12. do 15. lětst.; EG 99

hlós: Salzburg 1160/1433; EG 99

přeložk: Spěwarske 1710, 179

Nětk wutrobnje so zradujmy

1. Nětk wutrobnje so zradujmy, / wšak přišoł je čas jutrowny. / Bóh dawa nam čas hnadowny. / Haleluja, haleluja, / haleluja, haleluja, / budź chwaleny Chrystus, syn Mariny.
2. Naš Zbóžnik z rowa stanył je, / kiž smjerć na křižu ćerpił bě. / Nětk chwalbu ma do wěčnosće. / Haleluja, haleluja, haleluja, haleluja, / budź chwaleny Chrystus, syn Mariny.
3. Wón wrota hele rozłama, / wšěm swojim z njeje wupomha, / nas z wěčnej' smjerće wumóža. / Haleluja, haleluja, haleluja, haleluja, / budź chwaleny Chrystus, syn Mariny.
4. Ći, Chryšće, chwalbu spěwamy, / zo paradiz nam darił sy, / će za to wšitcy čescimy. / Haleluja, haleluja, haleluja, haleluja, / budź chwaleny Chrystus, syn Mariny.
5. Tak wjesel so, wšo křesćanstwo, / a Boha chwal trojjeničkoh / nětk hač do časa wěčneho. / Haleluja, haleluja, haleluja, haleluja, / budź chwaleny Chrystus, syn Mariny.

*słowa: „Resurrexit Dominus“, Medingen wok. 1380; pola Cyriakusa Spangenbergga 1568; EG 100
hlós: Vyšší Brod 1410; čěscy bratřa 1544; Wittenberg 1573; EKG 82
přeložk: Arnošt Lodni 1950*

My džak ći, Jezu, dawamy

1. My džak ći, Jezu, dawamy, / zo ze smjerće ty stanył sy; / ty jeje móc sy zahubił / a žiwjenje nam wobradził. / Haleluja.
2. Dla twojoh wěčnoh smilenja / nam wodata je wina wša. / Ty daj nam swoje dobroty, / zo tebi swěru słužimy. / Haleluja.
3. Budź Bohu Wótcej našemu / a jeho Synej wěrnemu, / tež Duchej, kiž z njej' wušoł je, / česć, chwalba, džak do wěčnosće. / Haleluja.

słowa: Nikolaus Herman 1560; Thomas Hartmann 1604; EG 107

hlós: Nikolaus Herman 1560; EG 106

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 132

Chryst w smjertnym jastwje ležeše

1. Chryst w smjertnym jastwje ležeše, / za naše hrěchi jaty; / wón zaso z rowa stanył je, / za žiwjenje nam daty. / Z teho my so zradujmy / a Bohu z džakom spěwajmy / nětk wšitcy: Haleluja, / haleluja.

2. Smjerc přemóc nchtó njem'žeše / mjez cyłym smjertnym ludom, / to wšitko hrěch naš činješe, / kiž bě nas skazył z błudom. / Takle smjerc k nam přistupi / a cyłu móc nam wutupi, / nas wšitkich jatych dzeržeše, / haleluja.

3. Knjez Jezus Chrystus, Boži Syn, / na naše město přińdže, / dołh našich hrěchow płaćić ždyn, / a njewostaji nihdže / smjerci žanoh knježenja; / smjerc jenož trašne znamjo ma, / wšak žahadło je zhubiła, / haleluja.

4. So dziwna wójna zběhaše, / smjerc na žiwjenje džěše, / a dobyło je žiwjenje, / smjerc skónčnje zbita běše; / Bože słowo powěda, / zo smjerc tam smjerc je póžrěła; / nětk za směch smjerc je sčinjena, / haleluja.

5. Tu widziš jehnjo jutrowne / po Božej swjatej radže, / kiž na křižu so do smjerce / je dało w horcej hnadže; / naše durje z jeho krvju / we wěrje wobkrjepjene su, / nas skažer pobić njemóže, / haleluja.

6. My swjećimy nětk róčny čas / we zdobnej wjesolosci; / Bóh Knjez da schadžeć pola nas / tu slóncu we prawdosci, / kiž nas z hnadu rozswěći / a naše duše přejasni, / nóc hrěchow je so minyła, / haleluja.

słowa: „Victimae paschali laudes“ wot Wipo von Burgund do 1048; Martin Luther 1524; EG 101

hlós: Martin Luther 1524; EG 101

přeložk: Spěwarske 1710, 193

Knjez Jezus z rowa stanył je

1. Knjez Jezus z rowa stanył je, / haleluja, haleluja, / kiž swěta troštar wostać chce, / haleluja, haleluja.

2. Hdy by wón z rowa njestanył, / haleluja, haleluja, / tak cyły swět by rozpadnył, / haleluja, haleluja.

3. Dokelž pak horje stanył sy, / haleluja, haleluja, / će, Jezu Chryšće, chwalimy, / haleluja, haleluja.

sćeník

4. Tři žónske rano přińdžechu, / haleluja, haleluja, / ze žalbu k rowu swjatemu, / haleluja, haleluja.

5. A pytachu tam Chrystusa, / haleluja, haleluja, / kiž stanył běše wot rowa, / haleluja, haleluja.

6. Dwej' jandželow tam pytnychu, / haleluja, haleluja, / taj džeštaj žónskim k wjeselu, / haleluja, haleluja.

žony

7. Ow jandželo, mój jandželo, / haleluja, haleluja, / hdže namkam Knjeza swojeho? / Haleluja, haleluja.

jandžel

8. Wy žónske, nětk so njestróžće, / haleluja, haleluja, / tu njeje, kotr'ož pytaće, / haleluja, haleluja.

9. Wón z rowa, z morwych stanył je, / haleluja, haleluja, / na džensniši dzeń jutrowny, / haleluja, haleluja.

žony

10. Da pokaž nam nětk Jezusa, / haleluja, haleluja, / kiž Knjez je wšeho žiwjenja, / haleluja, haleluja.

jandžel

11. Tu na to město pohlejće, / haleluja, haleluja, / hdžež Jezus Chrystus ležał je, / haleluja, haleluja.

12. Tež pohladajće na ruby, / haleluja, haleluja, / do kotrychž běše kładženy, / haleluja, haleluja.

žony

13. My widzimy, zo tak so ma, / haleluja, haleluja, / nam pokaž Jezu Chrystusa, / haleluja, haleluja.

jandžel

14. Do Galilejskej' pućujće, / haleluja, haleluja, / tam Zbóžnika wy widziće, / haleluja, haleluja.

žony

15. Džak mějtaj, lubaj jandželej, / haleluja, haleluja, / zo wjesele nam powěstaj, / haleluja, haleluja.

sćeník

16. Nětk wšitcy troštnje spěwajće, / haleluja, haleluja, / Knjez Jezus Chrystus stanył je, / haleluja, haleluja.

wšitcy

17. So z teho swěru wjeselmy, / haleluja, haleluja; / wšak, Chryšće, ty naš troštar sy, / haleluja, haleluja.

słowa: „Surrexit Christus hodie“, Engelberg 1372; čěscy bratřa 1544; EG 105

hlós: 14. lětstotk; Vyšši Brod 1410; čěscy bratřa 1501/1531; EG 105

přeložk: Spěwarske 1710, 173

Budź chwalba Bohu wěčnemu

1. Budź chwalba Bohu wěčnemu / a jeho Synej lubemu, / našemu Knjezej dobremu. / Haleluja, haleluja, haleluja.
2. Na třecim dnju do switanja, / – row ćežki kamjeń zawěra –, / wón stany bjeze skorženja. / Haleluja, haleluja, haleluja.
3. Tři žónske k rowej přińdžechu / a jandžela tam pytnychu, / so teho jara stróžichu. / Haleluja, haleluja, haleluja.
4. Wón praji: „Nětk so njebojće, / wšak derje wěm, što pytaće, / tu Chrysta nchtó njenańdže.“ / Haleluja, haleluja, haleluja.
5. „Džens je wón stanył ze smjerće, / nad smjerću měł je dobyće; / tu hlejće, hdže wón ležał je.“ / Haleluja, haleluja, haleluja.
6. Će, Jezu Chryšće, prosymy, / kiž ty ze smjerće stanył sy, / spožč nam, zo wěčnje zbóžni smy. / Haleluja, haleluja, haleluja.
7. Nam spožč, zo tebi słužimy, / po twojej woli činimy, / ěi wěčnu chwalbu spěwamy: / Haleluja, haleluja, haleluja.

słowa: Michael Weisse 1531; EG 103

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 103

přeložk: Spěwarske 1710, 185; Jan Malink 2007

Jezus, mój Knjez, žiwy je

1. Jezus, mój Knjez, žiwy je, / z nim ja sobu žiwy budu. / Smjerc, nětk twoje stróžele / njejsu strašne smjertnom ludu. / Z rowa ćěr dže njebjeska; / to je moja nadžija.
2. Jezus, mój kral, žiwy je, / knježi z Wótcom w runej mocy; / wěčnu krasnosť z hnady chce / tež mi dać po smjertnej nocy. / Bóh wšě dđerži slubjenja; / to je moja nadžija.
3. Jezus, mój trošt, žiwy je, / kiž je za mnje w smjerći pobył; / wón je hrěchow wodaće / wšitkim pokutnym z tym dobył. / Bóh da hnadu přez Chrysta; / to je moja nadžija.
4. Jezus, mój džěl, žiwy je, / jeho zbožo je tež moje. / Jemu swjeću žiwjenje, / wutrobu a mysle swoje. / Słabeho wón posylnja; / to je moja nadžija.
5. Jezus, mój škit, žiwy je, / ćerpjenja z nim znjesu lóžo. / Žane mocy ćemnosće, / žana krasnosť, žane zbožo / naju džělic njemóža; / to je moja nadžija.
6. Jezus, mój puć, žiwy je, / přez smjerc k žiwjenju z nim póńdu; / ze smjertneje stysknosće / přez wěru do Chrysta wuńdu. / Tuž sej duša zaspěwa: / Jezus, moja nadžija!

słowa: Christian Fürchtegott Gellert 1757; EG 115

hlós: Berlin 1653; EG 526.2

přeložk: Ernst Bohuwěr Jakub, Spěwarske 1838, 674

Hdyž slóncó rano schadžeše

1. Hdyž slóncó rano schadžeše, / mój Jezus z rowa stanyl je. / Wón hrěcha nóc je zahnał wšu, / mi pomha zaso k žiwjenju. / Haleluja.
2. Hdyž w nocy ležach we nuzy, / ze smjerću wšón běch wobdaty, / mi po zrudźbje wón zeschadža, / mój Jezus, slóncó wjesela. / Haleluja.
3. Tři dny wón w rowje ležał je, / tak dolho smjerc joh dzeržeše; / na třeci dzeń wón z rowa dže, / zo dobył je, nam pokaže. / Haleluja.
4. Nětk je tu dzeń, na kotrymž mje / swět z křižom, směchom zrudzil je; / mje sabat woła do rowa, / we kotrymž čěło pokoj ma. / Haleluja.
5. Ja bórze stanu wjesele / a jutry dzeržu při Boze, / ja z Božim hłosom wotuću / a wo smjerc ničó njerodžu. / Haleluja.
6. Kak wulki dźiw, kak mójny Knjez! / Wón stupi horje do njebjes, / hdžež žadyn njepřećel wjac njej', / tak ze mnu wšitko derje stej'. / Haleluja.
7. Mój Zbóžnik Jezus žiwy je, / mje lubuje, mi pomhać chce; / njech je, zo swět mje wopušći, / dosć mam, zo Jezus pomha mi. / Haleluja.
8. Wón žiwi mje a troštuje; / hdyž mru, wón k sebi wjedže mje; / hdžež wón je, tam ja počahnu, / wšak jeho čěła staw sym tu. / Haleluja.
9. Přez jeho z rowa stanjenje / sym z jandželemi w towarstwje. / Wón je mje z Bohom wujednał / a wšitku zwadu přeč je wzał. / Haleluja.
10. Ja njeboju so ničeho, / Bóh Knjez a swjeći jandželjo / mje lubuja; tak začěrju / wšu bojósć, strach a zrudobu. / Haleluja.
11. Za tajki trošt so džakuje / či cyły swět a česći će; / tam chcemy tebe pozběhać, / či chwalbny kěrluš zaspěwać. / Haleluja.

słowa: Johann Heermann 1630; EG 111

hlós: Nikolaus Herman 1560; EG 106

přeložk: Jan Běmar, Spěwarske 1733, 61

Hdže, smjerc, maš swoje žahadla

1. Hdže, smjerc, maš swoje žahadla, / hdže dobyće maš, hela? / Što wadzi móc nam čertowska, / kiž wótre šipy třěla? / Džak Bohu, kiž nam dobyće / je wulke, krasne po bitwje / přez Jezu Chrysta spožčil.

2. Kak zlobješe so stary had, / hdyž Chrystus na njoh džěše. / Nad nim by lestny dobył rad, / móc jemu wušla běše. / Had jeho kaŕny do pjaty, / Knjez Chrystus jeho přewiny, / jom rozteptawši hłowu.

3. Hlej, žiwy Chrystus z bitwy dže / a njepřecěla jima, / wón helske wrota zlamał je / a rubjenstwa so přima. / Štó zadžeržec móhl ryčerja / we pyše tajkoh dobyća? / Wón přewinjer je Boži.

4. Nětk našoh Knjeza prawica / je wulce powyšena, / a z mocu wona pobiwa / wšu hidu Božoh mjena. / Smjerc, čert, swět, hrěšne žadosće / přez Chrystusa su pobite, / jich hněwej móc je wzata.

5. Knjez Chrystus běše morjeny; / hlej, wón je zaso žiwy. / Hdžež hłowu smjerc, row přewiny, / tež stawy zhonja džiwy. / Štóž Chrysta słowam wěrił je, / tón w rowje wostać njemóže; / po smjerći budže žiwy.

6. Štóž wšědnje z wěrnym rozkaćom / we Chrysta mocy stawa, / ma, hdyž je přišoł k Wótcej dom, / při trónje čestne prawa. / Hdyž Chryst je rubił smjerći móc / a přewinył je hrěcha nóc, / před Bohom nětk smy prawi.

7. Haj, jutrow dar tak bohaty / je našich dušow radosć. / Měr, prawdosć dóstali my smy, / tež wjesołosće nadosć. / Nětk žiwi smy a čakamy, / dóńž ćělo krasne nimamy, / so njerunamy Chrystej.

8. Hdže, smjerc, maš swoje žahadla, / hdže dobyće maš, hela? / Što wadzi móc nam čertowska, / kiž wótre šipy třěla? / Džak Bohu, kiž nam dobyće / je wulke, krasne po bitwje / přez Jezu Chrysta spožčil.

słowa: Georg Weissel 1644; EG 113

hlós: Mainz wok. 1390; Nürnberg 1523/24; EG 342

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 124

Puč do Emausa džetaj

1. Puć do Emausa džetaj / jutry pósłaj Jezusa; / ćežko ducy zdychujetaj / poľnaj hórkoh želenja. / W wutrobje je ćežko jimaj, / tola hižo Jezus z nimaj / dže a z troštom bliži so, / zahnać jeju horjo wšo.

2. Ach tež druzy hišće chodža, / w duši ćežku zrudobu, / z bolosću so wšědnje wodža, / tyšnosť ćerpja wšelaku. / Někotry so wotdžěluje, / horjo swoje wopłakuje; / tola Jezus sobu dže, / praša so: Što rudži će?

3. Hdžež dwaj skoržitaj sej nuzu, / mjez nimaj wón třěci je; / woči ma za zrudźbu cuzu, / troštować wě bohaće. / Skomdźić wón nas njecha ženje, / kaž nam w Pismje swědči rjenje. / Na wšitko wón kedźbu ma, / swěru svojich wobstara.

4. Jezus je mje tudy pytał, / jako běch so zabłudził, / hrěšne žiwjenje sym spytał, / złoty čas sym přečinił; / Jezus pak je za mnu chodžil, / na puć žiwjenja mje wodžil, / lubje na mnje spominał, / wowcku swoju wuchował.

5. Z přěcelow wšěch najswěrniji / pola mje chceł zawostać, / škitar być mi najchrobliji, / hdyž chce swět mje přescěhać. / Hdyž mi wichor horja hrozy, / chowanku mi zhotuj w Boze. / Wutrobu ći wotewrju, / štož ty chceš, to činić chcu.

6. Hdyž so wječor přibližuje, / dzeń mój nachila so tu, / wóčku swětlo wuhašuje, / pomoc nihdže njewidžu, / potom wostań ty mjez nami, / zo we smjerći njejsmy sami. / Džak wzmi, Jezu, wutrobny, / zo mi stajnje pomhał sy.

słowa: Johann Neunherz do 1737

hlós: Wolfgang Wessnitzer 1661; EG 86

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 135

Ach duša, pozběhn woči

1. Ach duša, pozběhn woči / a teho wohladaj, / kiž džens so z rowa wróci, / a jemu chwalbu praj. / Twój Zbóžnik z rowa dže, / tež tebj zbudzić chce, / zo póndžeš k njebiesam / a jeho widziš tam.
2. Naš Knjez bě pohrjebany, / kak čert nětk wyskaše, / zo smjertne běchu rany, / a kak so zjebał je! / Chryst mócnje dobywa, / wón helu rozłama, / naš Knjez najkrasniše / nětk dđerži dobyće.
3. Ja na to nětko hladam / wšón z wulkej radosću, / přińc z hrozy sebi žadam, / wšak sym we Chrystusu. / So wjace njeboju / před žanej strachotu; / wšak Chrystus dobył je / mi kubło najwyše.
4. Tež hela z helskej radu / mi škodzić njemóže, / mam Chrystusowu hnadu, / hdyž hrěch mje čwěluje. / Před smjerće hróžbnosću / so scyla njeboju; / smjerć jenož spanje je, / što hišće zamóže?
5. Ja swětej z jeho mocu / so chroble wusměju, / hdyž rozhněwa so z prócu, / ja změrom wostanu. / Mje zrudnosć njezrudzi / we mojej wutrobje, / mam zbožo w njezbožu / a dosć so troštuj.
6. Ja na Chrystusu wisam, / sym jeho čěla staw, / so Chrystusowy pisam, / kiž je so za mnje dał. / Wón smjerć, hrěch přewinje, / swět, nuzu přemóže, / ja jeho w duši mam, / z nim stajnje dobywam.
7. Wón dže nětk k žurli česće, / ja přeco za nim du. / Hdyž jemu dam so wěsće, / ja wuńdu hanjenju. / Njeh wšo so rozzłobi, / mój Jezus pomha mi, / mój wěsty škit wón je, / kiž stula zlobjenje.
8. Tež mje wón k sebi woła / tam k wrotam njebiesow, / hdžež steja złote słowa, / kiž hižom słyšu jow: / „Štóž sobu ćerpił je, / tón krónu dóstanje; / štóž sobu k smjerći dže, / tón sobu žiwy je.“

słowa: Paul Gerhardt 1647; EG 112

hlós: Jan Krygař 1647; EG 112

přeložk: Spěwarske 1741, 102

So wšitcy wěrní wjeselmy

1. So wšitcy wěrní wjeselmy, / hdyž nětko čas je jutrowny, / česć, chwalbu Bohu dawajmy. / Haleluja, haleluja, haleluja.

2. Džens Chrystus z rowa stanył je, / to bě nad smjercu dobyće, / tež nas do njebjes přiwjesć chce. / Haleluja, haleluja, haleluja.

3. To zjewi jandžel Knjezowy, / kiž z bělej drastu wodžěty, / wot Boha běše pólany. / Haleluja, haleluja, haleluja.

4. Tři žónske k rowu přińdžechu / a drohu žalbu njesechu, / z nej Chrysta žalbować cheychu. / Haleluja, haleluja, haleluja.

5. Jim jandžel praji: „Zbudženy / je Chryst, kiž tu bě hrjebany, / do njebjes budže zwyżeny.“ / Haleluja, haleluja, haleluja.

6. Po cyłym swěće zjewjene / je Chrysta z rowa stanjenje; / Bóh dawa wěčne žiwjenje. / Haleluja, haleluja, haleluja.

7. So za to Bohu džakujmy, / česć z chwalbu jemu dawajmy / a nětko „Hamjeń“ spěwajmy. / Haleluja, haleluja, haleluja.

słowa: Spěwarske 1710, 857; Jan Malink 2007

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 103

Chrystus je stanył, haleluja

1. Chrystus je stanył, haleluja! / Spěwajće wšitcy, haleluja, / přetož naš Zbóžnik je dobywał, / wěriwym wěčnu nadźiju dał.

Našemu Bohu nětk zaspěwajće, / z wěčneje smjerće nas wumóžil je. / Hrěchi je wodał, haleluja, / žiwjenje podał, haleluja.

2. W rowje bě morwy ležał tři dny, / nětk je ze smjerće wumóženy. / Chrystus móc smjerće přewinył je; / zbóžny je, štož při Jezusu je.

Našemu Bohu nětk zaspěwajće, / z wěčneje smjerće nas wumóžil je. / Hrěchi je wodał, haleluja, / žiwjenje podał, haleluja.

3. Jandžel tam praji: „Njebojće so. / Chrystus tu njeje, wěće mi to. / Row je nětk prózdny, hladajće tam, / tak kaž je prajił wučomnikam.“

Našemu Bohu nětk zaspěwajće, / z wěčneje smjerće nas wumóžil je. / Hrěchi je wodał, haleluja, / žiwjenje podał, haleluja.

4. „Dźiće a prajće: Knjez žiwy je, / nad tym so wjesel wšo stworjenje. / Štož je Bóh kazał, stało so je, / žiwjenje Chrystus nam přinjese.“

Našemu Bohu nětk zaspěwajće, / z wěčneje smjerće nas wumóžil je. / Hrěchi je wodał, haleluja, / žiwjenje podał, haleluja.

5. Z rowa je stanył, swobodni smy, / chwalbu a džak jom zanošujmy. / Hrěch a smjerć, ničo nješkodži nam, / Chrystus je zjednał z Bohom nas sam.

Našemu Bohu nětk zaspěwajće, / z wěčneje smjerće nas wumóžil je. / Hrěchi je wodał, haleluja, / žiwjenje podał, haleluja.

słowa: Bernard Kyamanywa 1966; Ulrich S. Leupold 1969; EG 116

hlós: z Tansanije

přeložk: Jan Malink 2009

Bože spěće

83

Na k njebju spěće Chrystusa

1. Na k njebju spěće Chrystusa / wšu nadźiju ja kladu; / pře dwěle, kiž mje čwěluja, / wěm sebi
dobru radu: / Hdyž hłowa moja horka je, / tež stawy swoje Jezus chce / do njebjes k sebi čahnyć.

2. Hdyž do njebjes wón čehnješe, / je wulke dary dóstał. / Tež za mnje pokoj horka je. / Hdže
hewak bych ja wostał? / Hdžež Knjez mój bydli najlubši, / tam wšědnje chwatom z myslemi, / so po
nim tu mi styšće.

3. Ach Knježe, wobradź hnadu mi, / hdyž jónu wotsal čahnu, / zo tebi swěrný we wěrje / do kónca
zawostanu. / A hdyž so tebi spodoba, / ja w měrje póńdu ze swěta. / Słyš, Knježe, próstwu moju!

słowa: Ernst Sonnemann 1661; EG 122

hlós: Martin Luther 1529; EG 149

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 150

Chryst spěl je horje

Chryst spěl je horje. / Što pósla wón nam dele ? / Wot Wótca Ducha troštarja, / kiž trošt je cyloh
křesćanstwa. / Kyrieleis.

Chrystus je wotešoł / wot swojich wučomnikow. / Wšěm swoje žohnowanje da, / jich do wšěch
krajow wupósla. / Kyrieleis.

Haleluja, / haleluja, / haleluja, / so z teho mamy radować, / Chrystus chce nas troštować. / Kyrieleis.

słowa: Crailsheim 1480; Lipsk 1545; EG 120

hlós: Salzburg 1160/1433; Wittenberg 1529; EG 99

přeložk: Spěwarske 1710, 209; Jan Malink 2004

Jezus Chrystus, kral naš, knježi

1. Jezus Chrystus, kral naš, knježi, / w jeho mocy wšitko leži, / Bóh da wšo jom k nohomaj. / Kóždy jazyk wuznaj rady, / Jezus Knjez je poľny hnady, / kóždy chwalbu jemu daj!
2. Wjerchowstwa a wšitke mocy, / kiž tam steja wodnjno, w nocy / pola stoła Božeho, / wšitke knjejtwa w Božim raju / a we tutym zemskim kraju / su we službje Wjeršneho.
3. Bóh je z knjezom, wón samlutki, / krasne wšě su jeho skutki. / Syn pak jemu runy je; / wot wěčnosće narodženy, / ma swój stoł wón wobtwjerdženy, / knježi w wěčnym kralestwje.
4. W mocy, w česći Bohu runy / klinčec słyši krasne truny / tam na Božej prawicy. / Njebjesa a zemju cyłu, / stworjenjow wšěch wulku syłu / Wótc da jemu do mocy.
5. Jezus Chrystus, naša hłowa, / nas přez swoje słowo woła, / załožil je wosadu, / kotrejž swojoh Ducha dari / a ju z wotkazanjom twari, / žiwi smy přez dowěru.
6. Chwalće, duše wšitke, rjenje, / we nim mamy wumóženje, / dobyte přez jeho krej. / Žiwjenje je zeschadźało, / wujednanje je so stało, / z wami, duše, derje stej'.
7. Jemu wutroby wšak dajće, / jemu bolosće wšě prajće, / jemu nuzu wuskoržće! / Wón wě hojić wšitke rany; / dokelž žiwy z rowa stany, / kubłow dosć wam darić chce.
8. Pod křižom tu Chrysta stawy / žiwe su čas krótki, mały; / čerpjenje jich wobćeža. / Njestróžće so, zběhńće hłowu! / Móc za swojich wšědnje nowu / naš Knjez Jezus wudžěla.
9. Jeho swěrní, wulcy, mali, / tež wy dokonjeni prawi, / kiž wy palmy nosyće, / haj, wy wumóžene syły, / Boži zbóžny ludo cyły, / jemu wšitcy wyskajće!
10. Z wami jeho pozběhować / chcu ja, wěrić, chwalić, wołać, / njech tež tu je cuzbnistwo. / Jezus Chrystus, kral naš, knježi, / k nohomaj wšo jemu leži; / lubuj, česćuj jeho wšo!

słowa: Philipp Friedrich Hiller 1757; EG 123

hlós: Johann Löhner 1691; EG 352

přeložk: Michał Domaška, Póstna harfa 1865, 14

Kak krasnje ty, ow Chryšće

1. Kak krasnje ty, ow Chryšće, / sy swój skutk dokonjał, / hdyž naposledk sy hišće / wšěch svojich žohnował.
2. Nětk horje k swojom Wótcu / so k njebju pozběhny, / hdžež knježiš z wulkej mocu / a do wěčnosće sy.
3. My za to, Jezu, rjenje / će z džakom chwalimy, / zo naše wumóženje / tak krasnje dobył sy.
4. Ty k sudej přińdžeš jónu / při swěta skónčenju, / hdžež z rowa wšitcy stanu / na twoju přikaznju.
5. Čehń wšitkich nas za sobu, / to, Jezu, prošu će, / zo zjednoćeni z tobu / smy do wšej' wěčnosće.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 32

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 516

Ach zradujće so, Chrysta stawy

1. Ach zradujće so, Chrysta stawy, / džens Jezus spěl je k njebjesam. / Nětk sedzi na stole tón prawy, / dać swojeho chce Ducha nam. / Ow nochcył da so zawjeselić, / štóž tajkoh Knjeza za škit ma? / Wón nochce wšak so wot nas džělić, / hačrunjež k njebjesam so da.

2. Ow nježarujće, zo je wzaty / naš dobyćer nětk wot zemje, / wšak do wěčnosće nam je daty, / a pola swojich wostanje. / Haj, k wjeselu nas móže zbudzić, / zo za nas přihotuje kwas. / Ach čehodla so mamy rudzić? / Wón wšo je dokonjał za nas.

słowa: Lejna Krawcowa, Cionske hłosy I 1868, 125

hlós: Guillaume Franc 1543; Loys Bourgeois 1551; EG 294

Ach naš Knježe Chrystuso

1. Ach naš Knježe Chrystuso, / Boži Syno w njebjesach, / k nam na zemju přišoł sy, / Božu hnadu přinješ nam.
2. Ach naš Knježe Chrystuso, / Boži Syno na zemi, / za nas ćerpjeł, wumrěł sy, / wumóženje přinješ nam.
3. Ach naš Knježe Chrystuso, / Boži Syno na křižu, / ze smjerće ty stanył sy, / žiwjenje sy přinješ nam.
4. Ach naš Knježe Chrystuso, / Boži Syno, stanjeny, / do njebjes ty stupił sy, / při tebi daj wostać nam.

słowa: Siegfried Albert 1989

hlós: Christfried Baumann 1990

Swjatki

89

Nětk swjatoh Ducha my prosymy

1. Nětk swjatoh Ducha my prosymy, / so wo prawu wěru modlimy, / zo by wón nas zdžeržal do našo kónca, / hdyž dom džemy ze wšeho hubjenstwa. / Kyrieleis.
2. Ty krasna swětłosć, nětk rozswěć nas, / wuč nas Chrysta spóznać kóždy čas, / zo při swojim Knjezu rad wostanjemy, / kiž je wjedł nas do prawej' wótčiny. / Kyrieleis.
3. Ty słódka lubosć, daj miłosć nam, / daj so woptać našim wutrobam, / tak zo bychmy prawje so lubowali, / w jednej mysli a w měrje wostali. / Kyrieleis.
4. Ty troštna pomoc we nuzy wšej, / hdyž smy w hańbje, w smjerći, při nas stej, / daj, zo naše mysle bjez hrozy budža, / hdyž zle mocy žiwjenje zasudža. / Kyrieleis.

słowa: 13. lětstotk; Martin Luther 1524; EG 124

hlós: 13. lětstotk; Jistebnice wok. 1420; Wittenberg 1524; EG 124

přeložk: Spěwarske 1710, 231; Jan Malink 2008

Příndź, Božo, swjaty Ducho, k nam

1. Příndź, Božo, swjaty Ducho, k nam / a z hnadu swojej napjelń sam / wšěch wěriwych mysl,
wutrobu, / jim zapal lubosć horjacu. / Ze swojim swětlom, Knježe, ty / tu zhromadźil we wěrje sy /
lud z wšelakimi řečemi, / my za to chwalbu damy cí. / Haleluja, haleluja.

2. Ty swětłosć swjata, dostojna, / daj swěćíc słowu žiwjenja / a wuč nas Boha prawje znać / a našoh
Wótca mjenować. / Ow daj nam swěrných předarjow, / nic pytać druhich mišterjow, / při Jezu
Chrystu swěru stać, / tež wěru k njemu zachować. / Haleluja, haleluja.

3. Ty lubosć a trošt najslódši, / nam pomhaj wšěm w časnosći, / we twojej službje swěrnje stać, /
nas horjo njesmě wotehnać; / ze swojej, Knježe, sylnosću / nam posylń słabu wutrobu, / zo bychmy
chroble běželi, / so přez smjerc k tebi předrěli. / Haleluja, haleluja.

słowa: „Veni sancte spiritus, reple“, 11. lětstotk; Ebersberg wok. 1480; Martin Luther 1524; EG 125

hlós: Ebersberg wok. 1480; Erfurt 1524; EG 125

přeložk: Spěwarske 1710, 229

Ow swjaty Ducho, pój wšak k nam

1. Ow swjaty Ducho, pój wšak k nam, / bydl we nas z hnadu swojej sam, / pój, slónco rjane, jasne, / a swěc nam, swěca njebieska, / zo twoja móc nas wohrěwa, / nam k wjeselu sy krasna / jasnosť, krasnosť. / Z njebies zbožo na nas zložiš, k tebi džemy, / wo to tebje prosyc chcemy.

2. Ow žórlo, kotrež mudrosć ma / a tutu sprawnym dušam da, / daj nam wšěm trošta nadosć, / zo přezjednosť je we wěrije / po cyłym twojim křesćanstwje, / zo bychmy měli lubosć. / Słyš wšak, wuč tak, / zo my móhli twojej woli rad so podać, / w žiwjenju ći chwalbu dodać.

3. Ze swojej radu při nas budź, / wodź stajnje nas na prawy puć, / my njewěmy jón sami. / Daj ty nam prawu wobstajnosť, / daj w swěrnosći nam stajnje rosć, / hdyž hubjenje je z nami. / Hladaj, pomhaj, / štóž nětk pada, sebi žada twoju hnadu, / temu daj swój trošt a radu.

4. Njech mocy twojoh balsama / nam w bėdženju přec pomhaja, / zo dosć smy posylnjeni. / Wšak z twojim škitom móžemy / so w měrje podać do bitwy, / a tak smy wokřewjeni. / Pój k nam ty sam / z troštom slódkim, zo po krótkim spóznawamy, / kak nad horjom dobywamy.

5. Ow mócna skała žiwjenja, / kiž Bože słowo za nas ma, / daj, zo so we nas hori. / Tak nas tu nihtó wot tebje / a twojoh słowa njetorhnje, / kiž lubosć we nas stwori. / Daj wšak, lij tak / swoju hnadu, dawaj radu, zo my mali / Chrysta za Zbóžnika wzali.

6. Ty slódku rosa njebieska, / kiž wutroby nam wokřewja, / ty chceła lubosć płodzić, / zo byli swěrne blišemu, / za njeho měli wutrobu, / daj luboznje z nim chodzić. / Złósće, lesće / tebje rudža, hněw nam zbudža; tuž chcył stawać, / měr a lubosć wšitkim dawać.

7. Daj, zo we prawej swjatosci / my wjedli swoje žiwjenje, / ty dawaš móc samlutki, / zo hrěchow my so pasemy / a žadosćow so zdžeržimy, / kiž wšě su morwe skutki. / Zbudź ty, zo by / naša duša, kaž so słuša, za tym stała, / zo by w njebju herbstwo brała.

słowa: Michael Schirmer 1640; EG 130

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 70

přeložk: Jan Běmar, Spěwarske 1740, 429

Ćehń nutř do swojoh hrodu

1. Ćehń nutř do swojoh hrodu, / budź hósć mój we duši, / kiž ze słowom a z wodu / mje znowa porodzi. / Ow Ducho najlubši, / će runja Wótcej mamy, / kaž Synej česć íi damy, / ty Duch sy njebjeski.
2. Ćehń nutř, zo čuje duša, / hdyž wopta twoju móc, / kak lubosć do njej' słuša, / da hrěchej dobru nóc. / Wšěm zlóscám wobaraj, / zo swěru słužu tebi, / kaž ty to žadaš sebi, / móc za to hnadnje daj.
3. Ty sy mje znowa płodził, / mje dźiwju hałuzu, / ze smjerće sy mje wodził / přez swjatu křćenicu / we Chrystusowej krwi, / kiž hrěch mój wotewzała / a njewinosć mi dała, / mje w smjerći wokřewi.
4. Ty sy mi woliš swjaty, / kiž je mje žalbował, / zo Chrystusej sym daty, / wón je mje zapřijał, / zo bych profeta był, / tež kral a měšnik Boži, / kiž so na Boha zloží, / hdyž čert joh zawjesć chcył.
5. Ty wučíš mje, zo móžu / so modlić nuternje, / zo čuju pomoc Božu, / hdyž příndže ćerpjenje. / Po tajkim modlenju, / kiž hač do njebjes zynči / a jara rjenje klinči, / Bóh příndže z pomocu.
6. Ty Duch sy wjesołosće, / mi sylniš wutrobu, / mje wjedžeš ze zrudnosće / ze swojej pomocu. / Ach ja sym husto był / we wšelkej wulkej zrudźbje, / ty sy pak w swojej wučbje / mi raj swój wotamknył.
7. Ty Duch sy všeho měra / a přecel přecelstwa, / chceš, zo so moja wěra / w lubosći zjewić ma. / Ty hidziš hidženje; / hdyž što ma z druhim zwadu, / tak dawaš dobru radu / a witaš zjednanje.
8. Ty, Knježe, sam maš w ruce / wšu zemju šěroku. / Ty móžeš změnić ruče / tež čłowsku wutrobu. / Tuž, Knježe, hnadu daj / a lubosć wšitkim ludžom, / zo měr a prawdosć wšudžom / so rjenje košitej.
9. Ow pozběhn so, zo dlěje, / hdyž njeměr zahnał sy, / we našim kraju kćěje / měr, kotryž žadamy. / Tež druhdže hnadu daj, / chcył cyrkej mójnje twarić / a njepräcelow swarić, / jich zlósci wobaraj.
10. Sam škitaj našu wyšnosć, / žohnuj tež lud a kraj, / budź wšitkich ludzi pyšnosć, / jim sprawnu mysl daj. / Daj młodym pobožnosć / a mudrosć starym ludžom, / zo přiběra tu wšudžom / měr, lubosć, póćciwosć.
11. Nam duše napjelń z wěru, / daj zbožo do domu / a měr nam z poľnej měru, / wšu swoju dobrotu. / Móc začěr čertowsku; / hdyž čert nas žada sebi, / kiž přeciwny je tebi, / stej při nas z pomocu.
12. Po twojej woli tudy / njech přeco žiwi smy; / hdyž pak, kaž wšitke ludy, / so smjerći podamy, / Ach daj nam wjesele / do twojej' rukow padnyć / a do njebjes tam ćahnyć / do wěčnej' zbóžnosće.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 133

hlós: Jan Krygař 1653; EG 133

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1740, 328

Ducho žiwjenja, ty swjaty

1. Ducho žiwjenja, ty swjaty, / kiž sy Bóh wot wěčnosće, / zo by sylnosć dał, sy daty, / začehń k nam do niskosće; / potom wodych njebjeski / čemnosć dušow začěri.
2. Do wutroby daj nam radu, / mudrosć, rozum, spóznaće, / tak zo wobdarjeni z hnadu / činimy, štož Bóh sam chce; / zo će spóznamy, daj, / mylenja wšě wot nas wzaj.
3. Wěstosć cheył ty do nas płódzić, / zo my Bože džěci smy, / so wot njeho damy wodzić / pod křižom a we nuzy. / Runjež Bóh nas pochłosta, / swojich tola lubo ma.
4. Wab nas, zo my k Wótcej džemy / bjez bojosće, z dowěru; / zdychuj, hdyž my prosyc chcemy, / zastupuj nas w modlenju. / Tak so próstwa wuslyši, / dowěra nam přispori.
5. Hdyž so nam po trošće styšće, / wutroba nam wołać chce: / Ach kak dołho, Knježe Chryšće!, / tehdy skónč ty skorženje; / řeč ty z dušu, spokoj ju, / spožč jej sylnosć sčerpliwu.
6. Ducho mocy z wysokosće, / Ducho nowoh žiwjenja, / daj, zo twój skutk we nas rosće, / hdyž nam swět so přećiwja; / brónje podaj za wójnu, / dopomhaj nam k dobyću.
7. Knježe, zachowaj nam wěru, / rubić nam ju spytaja; / pomhaj, zo so mamy swěru / k tebi, naša nadźija. / Hdyž so dwěle přibliža, / słowo twoje posylnja.
8. Hdyž my skónčnje wotsal džemy, / napjelń ty nas z wěstosću, / zo tam zbóžnosć dóstanjemy / ze wšej wulkej krasnosću. / Bóh přez Chrysta dawa ju, / wěčnu, njewuprajomnu.

słowa: Heinrich Held 1658; EG 134

hlós: Meiningen 1693; EG 134

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 157

Čeś dajće Duchej swjatemu

1. Čeś dajće Duchej swjatemu / wšě ludy na zemi, / wotamkńće jemu wutrobu / we swjatej radosći!
2. Bóh Wótc a Syn joh pósće / k nam dele z darami, / wón k wěrnosći puć pokaže, / měr, trošt nam wudźěli.
3. Wón žadanje za zbóžnosću / we dušach wubudźi / a wěru, lubosć, nadźiju / nam znowa posylni.
4. Tuž, powołane křesćanstwo, / daj jemu bójsku čeś / a jeho hnady wjesel so; / chce k njebjesam će wjesć.

słowa: Nikolaus Herman 1554,

hlós: Jan Krygař 1653; EG 322

přeložk: Handrij Zejler, Cionske hlósy I 1868, 134

Pyšne meje stajće

1. Pyšne meje stajće, / kwětki slać nětk dajće, / sapać woporam. / Boži Duch wšej' hnady / hósć naš być chce rady, / hižo chwata k nam. / Wotewrmy jom wutroby; / swětło, zbožo chce nam dawać, / z horja směmy stawać.

2. Troštarjo wšěch zrudnych, / wučerjo ty błudnych, / Ducho pomocny, / puć nam pokazuješ, / měř nam wobradźuješ, / swěca naša sy. / Pomhaj nam, nas posylń sam, / swoju hnadu chcyl nam zjewić, / bohaće nas křewić.

3. Ducho, z njebjes daty, / zahor woheń swjaty, / wuznać Jezusa; / wuč nas prawje prosyc, / před Boha wšo nosyc, / štož nas wobćeža. / Z chrobłosću pjelń wutrobu, / hdyž nam njepřećel tu hrozy, / trošt nam daj we Boze.

4. Žohnowanja wjele, / złoty dešćo, dele / sćel na cyrkej tu; / njech so wuliwaju / płódne rěki w kraju, / zbudzić wosadu. / Začěr nóc, daj słowu móc, / zo by płody dobre dało, / wěru přisporjało.

5. Njech, štož ty chceš, chcemy / a tež wuwjedźemy, / tebi spodobni. / Dušu wzmi za sydło, / wutrobu za bydło, / kaž so lubi ći. / Nawuč nas wšak stajnje zas, / kak my Chrysta póznawamy, / z nim tež Wótca mamy,

6. Pod křižom daj mocy, / w ćemnosći a w nocy / budź nam swěca ty; / wjedź nas do Ciona, / zbóžne widzeć hona, / budź nam pomocny; / w smjerći zlej ty při nas stej, / w poslednjeje daj dobyć nuzy, / njesćin nam so cuzy.

7. Stejmy w jeho slubje, / ach to radylubje / stajnje wopomńmy. / Z Bohom chcemy chodzić, / wěry skutki płodzić, / tak joh čescimy. / Jónu my tež změjemy / w chlódku wěčnych mejow wostać, / herbstwo Bože dóstać.

słowa: Benjamin Schmolck 1715; EG 135

hlós: pola Christiana Friedricha Witta 1715; EG 135

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 170

Pój, wěrnosće ty Ducho

1. Pój, wěrnosće ty Ducho, / wuč ruce stykować, / za wěrnosć wotamkn wucho, / błud, čmu chcyl wotehnać. / Ach zahor woheń swjaty, / swjeć ert a wutrobu, / zo Chrystusej wšón daty / joh swěru wuznaju.

2. Wot Jezusa nam kruće / we słowje slubjeny, / přińdź z njebjes dele ruče, / stwor sylne wutroby; / we času bjeze swěry / a połnym liwkosće / spožč wótre brónje wěry / kaž přenjej wosadže.

3. Błud z njewěru tu rosće / dzeń kóždy chroblišo; / tuž brónje z wysokosće / nam podaj, ryčerjo. / Chcyl sčěrpnosć do nas płodźić, / nas sylnić we wěrje, / nas cyle wuswobodźić / wot wšeje bojosće.

4. My zjawnje wuznać chcemy / srjedź lutej' njewěry, / zo za Chrystusom džemy / a jemu služimy. / Daj njepečelam stawać, / so zlobić pohanstwu, / my wšu česć chcemy dawać / tu ewangeliju.

5. Tež po pohanskim kraju / so Chrystus přěduje, / swój spřah tam rozlamaju / a puta přibójske. / Kak ze wšěch ludow přińdu / do Božoh kralestwa, / ach ale tudy wuńdu; / so zamknu njebjesa.

6. My wšitcy Bože sudy / sej zaslužili smy, / nam swětlo swěći tudy, / my wěrić njechachmy. / Tuž prošmy Boha znowa / wo hnadu wótcowsku, / zo swěčnik swojoh słowa / by z městna njechnu tu.

7. Ow Ducho, zhotuj swjatki / přez zemju daloku, / zmjechč jeje twjerde rjadki / za powěsć Knjezowu. / Ow pomhaj k prawej wučbje, / nam posylń dušu ty, / zo w radosći a zrudźbje / wo Knjezu swědčimy.

słowa: Philipp Spitta 1833; EG 136

hlós: 16. lěstotk; čěscy bratřa 1544; Otto Riethmüller 1932; EG 243

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 165

Přińdz, Stworićelo Ducho, k nam

1. Přińdz, Stworićelo Ducho, k nam, / sćel swój trošt člowskim wutrobam, / wšěm wobradź swoju dobrotu, / wšak woni twoje džěći su.
2. Hlej, troštar tebi rěkaju, / nam najdroši dar přez hnadu, / sy žalba, za nas podata, / a žórło polne wohenja.
3. Nam zaswěć swětło w rozumje, / njech lubosć je we wutrobje, / nam słabe čělo zachowaj / a jemu móc a synosć daj.
4. Ty z darami sy bohaty, / porst ruki Božej? šćedriwy; / wšak Bože słowo po zemi / ty dawaš z wjele rěčemi.
5. Wšej złósći čerta wobaraj, / nam měr a swoju hnadu daj, / zo poslušni my wučbje smy, / so dušow škody pasemy.
6. Ow wuč nas Wótca prawje znać / a Jezu Chrysta lubować, / my wutrobnje rad wěrimy, / zo sy wot njeju pósłany.
7. Budź Wótcej chwalba, česć a džak, / budź chwalba Synej runje tak, / budź česć tež Duchej swjatemu / kaž nětk tak jónu po času.

słowa: „Veni creator spiritus“, Hrabanus Maurus 809; Martin Luther 1524; EG 126

hlós: Kempten wok. 1000; Erfurt 1524; Martin Luther 1529; EG 126

přeložk: Spěwarske 1710, 233

Swjata Trojica

98

Ow Božo, kiž sy stworil swět

1. Ow Božo, kiž sy stworil swět / a zachował nas wjele lět / we nuzy a we strachoće, / nas wuwjedl z wšelkej' tyšnosće:
2. Daj nam přec lěpje póznać će / a twoje swěrne zdžerženje! / Tež daj nam přeco dale njesć / wšu twoju wulku bójsku česć!
3. Ow Jezu Chryšće chwaleny, / kiž wot morwych ty stanyl sy, / čehń k sebi naše wutroby, / zo jenož tebi žiwi smy.
4. Njeh twoje z rowa stanjenje / nas we wšěch nuzach troštuje, / zo na nje twjerdže twarimy, / hdyž widžimy swět bjez wěry.
5. Ow swjaty Ducho, słowu daj / nam přeco klinčec w wušomaj, / zo wěra, lubosć, nadžija / so přez nje přeco přisporja.
6. Nas rozswěć, wěrnny swědko ty, / a njewostaj nas bjez hnady! / Wodž ty wšo naše žiwjenje, / zo stajna Boža chwalba je.
7. Spožč, Wótče, Syno, Ducho ty, / zo je tón dzeń ći swjećeny, / zo wotpočink a wjesele / tež měli skónčnje njebjeske.

słowa: Michal Domaška, Cionske hłosy II 1879, 32,915

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 300

Budź chwaleny Bóh Knjez

1. Budź chwaleny Bóh Knjez, / mój Bóh a swětło moje, / kiž čěło z dušu da / a z tym mi znamjo swoje, / mój Wótc, kiž škituje / mje wot młodosće tu, / mje kóždy wokomik / je wobdał z lubosću.

2. Budź chwaleny Bóh Knjez, / mój Bóh a źórło hnady, / Syn Wótca najlubši, / na křížu z Božej' rady, / zo mje by wumóc móhł / ze swojej drohej krvju / a mi we wěrje dał / wšu zbóžnosť njebjesku.

3. Budź chwaleny Bóh Knjez, / mój Bóh, tež troštar luby, / Duch Wótca, zawdawk nam, / zo Syn wě dźeržeć sluby; / tón křewi wutrobu / a mje tež posylnja, / mi we wšej čěsnosći / trošt, pomoc podawa.

4. Budź chwaleny Bóh Knjez, / mój Bóh a wěčna skała, / kiž wšemu pod njebjom / trošt, zbožo, wodych dawa. / Budź chwaleny Bóh Knjez, / joh mjeno swjate je, / Bóh Wótc, Bóh Syn, Bóh Duch / we zbóžnym towarstwje.

5. My jemu radostnje / swój kěrluš zanošamy / a jónu při trónje / jón rjeňši zaspěwamy; / jom cyłe křesćanstwo / tu spěwa wutrobnje: / Budź chwaleny mój Bóh / do wšeje wěčnosće!

słowa: Johann Olearius 1665; EG 139

hlós: Martin Rinckart 1636; Jan Krygar 1647; EG 321

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 175

100

Wótče njebjeski

1. Wótče njebjeski, / smil so nad nami. / Žiw a škitaj nas, / daj nam měrny čas.
2. Jezu, z nami chodź, / swěć nam, wuč nas, wodź. / Dobry pastyrjo, / pas ty stadleško.
3. Ducho swjaty, rjedź / hrěšnych nas a swjeć. / Hidu wot nas wzaj, / lubosć do nas daj.

słowa: Siegfried Albert 1989

hlós: Christfried Baumann 1990

Michała

101

Će, Božo, wšitcy chwalimy

1. Će, Božo, wšitcy chwalimy / a twoje mjeno česćimy, / zo swjaty chandželow nam ty / za služownikow stworił sy.
2. Před tobu steja jandželjo, / či chwalospěwy spěwajo: / „Ty swjaty, swjaty, swjaty sy. / Štó je kaž Bóh, štó je kaž ty?“
3. Ći přewšo krasnje swěća so / a widža twoje wobličo, / su twojej woli poslušni / a k pomocy nam pósłani.
4. Bóh pomha hišće džensa nam / a wotwobara njezbožam / přez svojich swjaty chandželow, / tych našich swěrných stražerjow.
5. Ty chcył jim kazać kóždy čas, / zo škitaja a wjedu nas / a chodža z twojim stadleškom, / kiž ty sam paseš ze słowom.
6. Će za to, Božo, chwalimy / a twoje mjeno česćimy, / kaž twoja syła jandželska / či wěčnu chwalbu zanoša.

słowa: Paul Eber do 1569; Ernst Hofmann 1975; EG 142

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 300

přeložk: Spěwarske 1710, 263; Jan Malink 2008

Ći jandželjo, kiž w njebjesach

1. Ći jandželjo, kiž w njebjesach / před trónom službu maja / a widža Boha w wyšinach, / jom chwalbu wuspěwaja; / a tola su tež wot Boha / k nam pósłani, zo škituja / wšě džěci tu na zemi.
2. Štó wjedže wójsko njebjeske? / Štó nawjeduje mocy? / To arcyjandžel Michał je, / jich wjedže wodnjo, w nocy. / Wón zmija złeho přewinje / přez mječ, kiž Bože słowo je. / Wjes, město zakituje.
3. Ow wulka lubosć wot Boha, / kiž wón nam chudym dawa, / zo je nas pomoc jandželska / hač dotal zachowała. / Tuž spěwaj wšo, štož wodych ma, / a štož so Bohu dowěrja, / nětk kěrluš z jandželemi.

słowa: „Die Engel, die im Himmelslicht“

hlós: Melchior Vulpus 1609; EG 293

přeložk: Jan Christoph Koch, Spěwarske 1740, 449; Jan Malink 2008

Před Bohom w jeho raju

1. Před Bohom w jeho raju / tam steja jandželjo, / tych w swoim škiće maju, / kiž lubuje naš Bóh. / Wón nochce najmjeńšeho / měc jako zacpěteho, / wšak tón kaž jandžel je.
2. Tam Boha wohladaja, / po jeho přikazni / na zemju přichadžuja / k nam ludžom služowni. / Tu wodnjo a tež w nocy / wšě škódně, strašne mocy / wot ludži wotdžerža.
3. Hlej, wokoło wšěch ludži, / kiž Boha česća tu, / njech bohaći, njech chudži, / njech wulcy, mali su, / so Boži jandžel lěha, / jich škitajo so zběha, / wón nochce njezbožo.
4. Tuž wjeselmy so z Boha, / wón poda luboznje / nam jandželow, zo noha / wo kamjeń njestorči. / Njech wšitcy Boha chwala, / najmócnjšeho krala, / tež syła jandželow.

słowa: Ludwig Helmbold 1598

hlós: 15. lětstotk; EG 67

přeložk: Spěwarske 1733, 79

Žnjowy džakny swjedžen

104

Nětk Bohu chwalbu dajmy

1. Nětk Bohu chwalbu dajmy, / džak jemu zaspěwajmy; / wón nad nami so smili, / zo rjane žně smy měli.
2. Wón bohaty je jara, / so šćedrje za nas stara; / štož wšědnje potrjebamy, / to z jeho hnady mamy.
3. Nětk bróžnje poľne mamy, / česć Bohu za to damy; / wón sćeľe dešć a rosy, / zo zemja plody nosy.
4. Džak, Božo, twojej hnadže, / wšo dže po twojej radže. / Wot teho, štož smy syli, / nětk bohaće smy žnjeli.
5. Hdyž na polach su sywy / we wšelkim strachu byľe, / sy ty je hnadnje schowaľ, / před škodu wobarnowaľ.
6. Tak sywy zeschadžachu, / so krasnje zelenjachu / a zemju wupyšichu, / nas jara zwjeselichu.
7. Za to ći chwalbu damy. / Po twojej hnadže mamy / dosć wšeho w kóždym ľeće, / štož trjebamy na swěće.

sľowa: „Kommt, lasst uns Gott lobsingem“

hlós: pola Nikolausa Selneckera 1587; EG 320

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 758

Wot tebje, Božo, wšitko mamy

1. Wot tebje, Božo, wšitko mamy, / ty cyłu stwórbu zežiwješ, / a dary, kotrež wužiwamy, / wšěm ty, naš Wótče, wudželeš; / nas žohnuješ wšěch bohaće. / Ow Božo, što či runja je?
2. Štó mjenuje we wšitkim ludže, / kiž k twojom blidu chodža tu? / A tola dawaš ty jim wšudže, / štož za žiwjenje trjebaju; / haj, twoja ruka wótcowska / wšě kraje z chlébom zastara.
3. Na nadžiju tu čłowjek syje, / wšo druhe tebi poruča; / a tak počasu płody žněje, / kiž twoja smilnosť wobradža. / Či słuži wětr a mjerzjenje, / dešč, rosa, slónco, hrimanje.
4. A tak naš chléb na polach zrosće. / Štož w zymje je kaž zemrěte, / to w lěcu wožiwja a rosće, / a njese płody bohate, / zo móža swoju potrebu / tu wšitcy dóstać dospołnu.
5. Ty zastaraš wšě swoje džěci, / nic jenož samych pobožnych; / na wšitkich twoje slónco swěci, / dešč na złych dže a na dobrych. / Hačrunjež njedžakowni smy, / sy z nami jara sčerpliwy.
6. Ach njedaj nam wšak zabyć ženje, / ow Božo, twojej' smilnosće; / njech kóždy kus je dopomnjenje / nam dobroty džě twojeje! / Ert dyrbi či a wutroba / so džakować čas žiwjenja.

słowa: Kaspar Neumann wok. 1700; EKG 475

hlós: pola Johann Balthasar Königa 1738; EG 330

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 760

Džak a česć měj Bóh, tón mily

1. Džak a česć měj Bóh, tón mily, / kiž nam brózdu žohnuje, / z kóždym lětom nowe džiwy, / móg a krasnosť pokaže.
2. Džak a česć za žohnowanje, / kiž smy z pola chowali, / jeho wótcne wobstaranje / dešč a slónco wobradži.
3. Džak a česć nětk Knjezej dajmy / spěwajo a we skutku, / bratrow hlódných njewostajmy. / Smilni smilnosť dóstanu.
4. Džak a česć, dóńž zemja Boža / njese plód nam k potrebjje; / hač do rowa, smjertnoh łoža, / chwalmy Boha wjesele.

słowa: Handrij Zejler, Spisy IV, 1891, 219

hlós: Ochronow 1737, EKG 460

My symjo wusywamy

1. My symjo wusywamy / na rolu zworanu, / wšo rosćenje pak mamy / přez miłosć njebjesku. / Bóh tajnje z čichim wěćom / nam hona žohnuje / a dawa z kóždym lěćom / jim tyće, rosćenje. / Wšitke dobre dary džě mamy wot Boha; / tuž jemu džak, / tuž jemu džak a nadźija!

2. Wón rosu, deščik sće / a slónčnu ćopłotu, / z tym žohnowanja wjele / nam ćeće na rolu / a přenoša so ruče / nam z pola do chłěba; / tón dže přez našej ruce, / je dar pak wot Boha. / Wšitke dobre dary džě mamy wot Boha; / tuž jemu džak, / tuž jemu džak a nadźija!

3. Njeh zbliska je, njeh zdala, / wot Boha wšitko je. / Joh stwjelca, hwězdy chwala, / pěsk, morja šumjenje; / kerk, lisćo, sad a žita, / to jeho dary su, / wón z nalěćom nas wita, / ze sněhom, njehodu. / Wšitke dobre dary džě mamy wot Boha; / tuž jemu džak, / tuž jemu džak a nadźija!

4. Wón slóncu schadžeć dawa, / běh staja měsačkej, / tež na wětrach ma prawa, / ćec kaza deščikej. / Wón radosć wobradźuje, / tež čerstwosć, strowosć nam, / skót z pastwu nasyćuje, / chłěb dawa čłowjekam. / Wšitke dobre dary džě mamy wot Boha; / tuž jemu džak, / tuž jemu džak a nadźija!

słowa: po Matthias Claudiusu 1783; EG 508

hlós: Hannover 1800; EG 508

přeložk: Korla Awgust Fiedler, Spěwarske 1911, 852

Nětk chwal, ow duša

1. Nětk chwal, ow duša, / chwal Bože dobroty, / chwal, kaž so słuša, / kóždy, kiž křesćan sy. / Bóh luboznje će k sebi žada, / wjesel a dźiwaj so: To je hnada. / Wjesel a dźiwaj so: To je hnada.
2. Wón mócnje wodźi, / štož tu na zemi je; / wšo, štož tu chodźi, / před nim so schiluje. / Jandželow syła w swojim wójsku / česći a chwali tam smilnosť bójsku, / česći a chwali tam smilnosť bójsku.
3. Nětk wjace zrudni, / pohanjo, njebudźće; / hdyž sće wy hlódni, / Jezus was napase. / Wón swoju hnadu na nas linje, / wodawa z lubosće, hdyž smy w winje, / wodawa z lubosće, hdyž smy w winje.
4. Na cylej zemi / wšitkich wón zežiwja, / kaž Wótčec džěci / bohaće nasyća; / dešč w prawym času z njebja sće, / žohnuje na duši kaž na čěle, / žohnuje na duši kaž na čěle.
5. Daj česć a spěwaj / spěw Božej' smilnosće, / jej k chwalbje džělaj / kóždy we křesćanstwje. / Njeboj so njezboža a pada, / wjesel a dźiwaj so: To je hnada. / Wjesel a dźiwaj so: To je hnada.

słowa a hlós: Matthäus Apelles von Löwenstern 1644; EG 502

přeložk: Jan Hórčanski, Spěwarske 1756, 532

Kermuša

109

My, Knježe, z hnutej wutrobu

1. My, Knježe, z hnutej wutrobu / či džak a chwalbu damy / a k twojej česći z radosću / džens kěrluš zaspěwamy. / Či do nas cyrkej twarjachu / a w twojim mjenje swjećachu, / džens spominać to chcemy.

2. Ty, Knježe Božo, žohnuj nas / na tutym swjatym měsće. / Daj namakać nam kóždy čas / jow swětło, móc, trošt wěsće, / zo či so troštnje podamy, / na twoju pomoc twarimy / na wšitkich svojich pućach.

3. Do tutej' Božej' swjatnicy / nam swěru chodźić dajće. / Jow husto połni radosće, / wy lubi, zaspěwajće: / „Bóh wšitko derje činił je. / Naš skutk wón krasnje wuwjedže. / Česć Bohu Knjezej dajće!“

słowa: „Wir bringen dir, Herr, Preis“

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 293

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 774

Ze swjatej radosću

1. Ze swjatej radosću / džens, Božo, naša duša / či česć a chwalbu da, / kiž twojej hnadže słuša, / zo dotal zdžeržal sy / naš rjany Boži dom, / hdžež tebi słužimy / ze sprawnym modlenjom.
2. Kak krasne zbožo je, / zo směmy zjednoćeni / přińć k tebi z modlitwu / we Jezusowym mjenje. / To zbožo sy ty nam / we tutej swjatnicy, / ow Božo, dotal dał; / budź za to chwaleny.
3. Ow kajka zbóžnosť je, / hdyž naše duše sprawnje / we rjanych kěrlušach / će, Wótče, chwala zjawnje. / We tutej swjatnicy / su naše kěrlušy / či k česći wobstajnje / tež lětsa klinčale.
4. Jow sy ty bohaće / nam wučby Jezu Chrysta / dał z hnady přédować / wšěm zjawnje z Božoh města; / z nich čerpac móžachmy / trošt, swětło, nadźiju. / Tež za to chwalimy / će z hnutej wutrobu.
5. Jow něhdy tebi smy, / ow Jezu, přinjeseni / we swjatej křćenicy / a z njej smy wuswjećeni; / smy tebi slubili, / po twojim wopismje / wjesć swoje žiwjenje / we prawej swjatosći.
6. Jow běchmy w hromadže / při twojim Božim blidže, / ow Knježe Jezuso, / hdžež kóžda duša widži / tu lubosć, kiž za nas / so poda do smjerće, / zo dobyła by nam / wšěm wěčne žiwjenje.
7. Zdžerž, Wótče, dale nam / naš Boži dom po hnadže. / Spožč jemu stajnje škit / po swojej mójnej radže. / Słyš dale wótcowsce, / hdyž naša wosada / tu z próstwu, z modlitwu / so k tebi přibliža.
8. Daj, zo tež přichodnje / jow twoje džěći psalmy / či džakne spěwaju / a k česći sćelu palmy. / Zdžerž swoje słowo nam / we prawej čistosci, / zo wěru, nadźiju / a lubosć přispori.

słowa: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 776

hlós: Martin Rinckart 1636; Jan Krygař 1647; EG 321

Chryšće, cyrkwje nawoženja

1. Chryšće, cyrkwje nawoženja, / ty lubozne maš wobydlenja, / ze swojej hnadu bydliš jow. / Moja duša žada sebi, / a jej so, Knježe, chce po tebi, / jej chce so twojich přitwarkow. / Tu zbóžne wjesela / mi čěło z dušu ma / w žiwym Bohu. / Tuž spěwajmy, zo wutroby / wša zbóžna radosć přešla by.

2. Z wroblom łastojčka je mała / nětk swoje hnězdo namakała, / hdžež swoje młode wulehnje, / twoje wołtarje we kraju. / Tym derje, kiž tu přebywaju, / či, Božo, wěčnje chwala će. / Bóh sam jich sylnosť je, / wšak z nimi sobu dže / přez doł čěmny. / Na studničkach jim njeje brach / we tutech swětnych puscínach.

3. Jedyn dzeń we domje twojim, / hdžež bydliš ty ze słowom swojim, / je lěpši dyžli tysac dnjow. / Durje pasć we Božej hěće / chcu radšo dyžli na złym swěće / być ze złymi lět wjele stow. / Hlej, moje žiwjenje / njech pola Boha je. / Wusłyš, Knježe, / tu modlitwu, kiž činju tu, / a dopjelń miłosćiwje ju!

słowa: psalm 84; Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 48

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

Reformaciski swjedzeń

112

Zdzerž, Knježe, swoje słowo nam

1. Zdzerž, Knježe, swoje słowo nam / a postorč njepřećelow sam, / kiž twojoh Syna Chrystusa / nětk chcedža storčić ze stoła.
2. Zjew swoju móc, ow Chryšće ty, / kiž sam Knjez wšitkich knjezow sy, / a zwarnuj swoje křesćanstwo, / zo by će wěčnje chwaliło.
3. Ow swjaty Ducho najlěpši, / daj jednu mysl nam na zemi, / přińdź w smjertnej nuzy z pomocu / a wjedź nas k wěčnom žiwjenju.

słowa a hlós: Martin Luther 1543; EG 193

přeložk: Spěwarske 1710, 403

Jed'n twjerdy hród

1. Jed'n twjerdy hród je naš Bóh sam, / brón dobra, sylna skała. / Wón ze wšej nuzy pomha nam, / kiž nas je zapřijała. / Zły njeřećel chce / nas wjesć do hele, / wón přemócný je / a ma dosć lestnosće, / tu nad nim nihtó njeje.

2. Móc naša dobyć njemóže, / my smy z njej jara słabi. / Muž prawy za nas wojuje, / Bóh jeho k bitwje wabi. / Kak so mjenuje? / Chryst Jezus wón je, / Knjez nad wójskami / a wjerch nad wšitkimi, / tón wěće dyrbi dobyć.

3. Hdyž swět so mjerwi z čertami, / kiž nas wšěch póžrěć chcyli, / tak nas to ničo njestróži, / my bychmy změrom byli. / Zlý čert zhladuje / na nas surowje, / wón nješkodži nam, / Bóh sudži jeho sam. / Zbić słowčko jeho móže.

4. Nam słowo dyrbja wostajíc / a žanoh džaka dóstać. / Bóh chce nas z duchom wobdarić, / we bitwje při nas wostać. / Hdyž wozmjje či so / česć, kubło a wšo, / tak wostaj jim to, / jich chwila minje so, / nam knjejstwo dyrbi wostać.

słowa a hlós: Martin Luther 1529; EG 362.2

přeložk: Spěwarske 1710, 425; Jan Malink 1999

Budź chwalba Bohu w swjatnicy

1. Budź chwalba Bohu w swjatnicy / a džak za jeho hnadu, / zo tež we serbskej Łužicy / nam zjewi swoju radu, / nam swoje słowo wobradži, / a sakramentaj přistaji / a woboje nam zdžerži.
2. Bóh smili so a zhotowa / swój grat sej k rozswětlenju. / Nětk Bože słowo podawa / so Serbam k wuswjećenju. / Daj, Wótče, nam je wužiwać, / na twoju wolu kedźbować, / zo bychmy zbóžni byli.
3. A hdy by naša cyrkwička / hdy z wěry wupadnyła / a by tež swjatych črjódzička / do błudow zapadnyła, / da wróc wšěch k prawej pokuće / a njedaj nam přińc k hanibje, / naš Knježe, budź nam hnadny!

słowa: Korla Bohuwěr Kanig, Cionske hłosy I 1868, 141
hlós: Nikolaus Decius 1539; EG 179

Ow ludo serbski, lutherski

Ow ludo serbski, lutherski, / budź swěrnny swojom Bohu, / ach njechodź k swojej hanibje / tu
strašnu rumnu dróhu! / Wšak je njewěra / do Serbow přišla; / tón Serb swěrnny je, / štóž modlo
wojuje / za swoju rěč a wěru.

słowa: Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 205,8

hlós: Martin Luther 1529; EG 362.2

Pokutny dzeń

116

So wołam k tebi z hlubiny

1. So wołam k tebi z hlubiny, / slyš, Knježe, próstwu moju, / njech wucho na hlós kedźbuj, / a daj mi hnadu swoju. / Ach chceš na wšitko spominać, / štož hrěchi móža skutkować, / što móže, Knježe, wobstać?

2. Ow smilny Božo, při tebi / je hrěchow wodawanje. / Hačrunjež naš skutk njepláci, / maš tola spodobanje, / hdyž z hrěchow svojich stawamy, / so tebje wšitcy bojimy / a prosymy wo hnadu.

3. Tuž troštnje čakam na Boha, / a duša wočakuje; / ja njechwalu so skutkow dla, / mój hrěch mje wobskoržuje. / Wšak nječakam ja podarmo, / na Bože słowo spuščam so, / to trošt mój je w wšej nuzy.

4. Njech by so dliło do nocy / a do swětłego ranja, / da wšak na Božej pomocy / ja nimam dwělowanja. / Tak wopokaž so, Israel, / zo nadźiju by k Bohu měł, / na jeho pomoc čakał.

5. Hačrunjež wjele hrěšimy, / ma Bóh wšak wjace hnady; / wón pomha mócnje ze zrudźby, / hdyž njewěmy sej rady. / Wón sam naš dobry pastyr je, / kiž Israela wumóc chce / ze wšitkich jeho hrěchow.

słowa: psalm 130; Martin Luther 1524; EG 299

hlós: Wolfgang Dachstein 1524; Zürich wok. 1533; EG 299.2

přeložk: Spěwarske 1710, 477

Twój Jezus k pokuće će woła

1. Twój Jezus k pokuće će woła, / daj jemu swoju wutrobu. / Padń dele k noham jeho stoła, / a njezamkaj so rozkaću, / kaž zakon wuči wšěch ludźi / a swědomje nam wubudźi.
2. Twój Jezus k wěrje tebje woła / přez drohi ewangelion, / Wón wuči tebje hnadne słowa, / kak móžeš być sam jeho wšón, / zo by był zbóžny tu a tam / a skónčnje dóšoł k njebjesam.
3. Tak wobnow, Jezu, mysle moje, / stwor we mni nowu wutrobu, / zo so na powołanje twoje / nětk cyle k tebi wobroću, / a sym ći we wšěm po woli, / tak dołho, kaž sym na zemi.

słowa: Michał Domaška, Cionske hłosy I 1868, 150

hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

Wzmi wot nas, Božo najlubši

1. Wzmi wot nas, Božo najlubši, / wšo chłostanje, prut wšelaki, / kiž z telko hrěchami džě my / tu wšitcy zaslužili smy. / Před wójnu zwarnuj, drohotu, / před morom, wohnjom, žalosću.
2. My njewušni smy wotročcy / a wo hnadu će prosymy. / Hdy by chcył dawać tajku mzdu, / kaž hrěchi zaslužile su, / swět wšitkón bórze zahinje, / a nchtó wobstać njemóže.
3. Dla swojej', Knježe, dobroty / přińdź z troštom k nam, budź pomocny. / Čiń z nami jeno po hnadze / a nic po našej zaslužbje; / ty z lubosću nas wobdawaj, / ze surowosću nješwikaj.
4. Spomń však na Chrysta ćerpjenje, / na jeho rany čerwjene, / kiž naše winy zapłaća, / nas z wěčnoh jastwa wumóža. / My jich so chcemy troštować / a twoju smilnosć dočakać.
5. Nas wjedź ze swojej prawicu / a žohnuj našu wosadu, / ty chcył nam słowo zachować / a nas před čertom zwarnować, / nam wobradź zbóžne skónčenje, / zo při tebi smy na wěčnje.

słowa: Wittenberg 1541; Martin Moller 1584; EG 146

hlós: Salzburg do 1396; čěscy bratřa 1531; Martin Luther 1539; EG 344

přeložk: Spěwarske 1710, 327

Kónc cyrkwinskeho lěta

119

Nětk zawěsće je na času

1. Nětk zawěsće je načasu, / zo Boži Syn tu budže / ze swojej wulkej krasnosću, / zo sudził by wšěch ludži; / to budža směchi drohe wšě, / hdyž woheń wšitko rozeškrje, / kaž swjaty Pětr piše.
2. Kak mójnje truby zatrubja / po tutym cyłym swěće / a zdobom z rowow wubudža / wšě morwe čłowske džěci; / tych pak, kiž tehdy žiwi su, / Bóh Knjez we wokomiknjenju / sam přeměni a znowi.
3. A z knihow nam so wučita, / hdžež wšo je zapisane, / a wšitcy potom zasłyša, / što tu bu spočinane; / tuž kóždy změje zhonić to, / štož złeho abo dobreho / za žiwe dny je činił.
4. Ow běda temu, kotryž tu / je hidził słowo Bože / a wšědnje z wulkej starosću / we kubłach widzał zbože! / Tón budže wěsće w hanibje / a z čertom dyrbyeć do hele, / wot Chrysta wotdžěleny.
5. Ow Jezu, pomhaj tehdy mi / přez swoje swjate rany, / zo bych był k wěčnej zbóžnosći / do knihow zapisany; / so teho cyle nadžijam, / ze swojej zaslužbu wšak sam / sy zapłacił wšo za mnje.
6. Tuž chceł mój hnadny sudnik być, / hdyž přińdžeš wšitko sudzić, / chceł moje mjeno w knihach měć / a k pokuće mje zbudzić, / zo ze swojimi bratrami / bych dóšoł k wěčnej zbóžnosći, / kiž ty sy za nas dobył.
7. Ow Jezu, ty ze sudnym dnjom / tak dołho wočakuješ; / a ludžom złě je pod horjom, / što nas tak wopuščuješ? / Ach přińdž, ach přińdž, ow sudniko, / nam wotamknj swoje kralestwo, / nas wumóž z nuzy. Hamjeń.

słowa: „Dies irae, dies illa“, 12. lětstotk; Bartholomäus Ringwaldt 1586; EG 149

hlós: Martin Luther 1529; EG 149

přeložk: Spěwarske 1710, 575

Hdyž jónu Knjez so wróci k nam

1. Hdyž jónu Knjez so wróci k nam, / hdyž jónu Knjez so wróci k nam, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž jónu Knjez so wróci k nam.
2. Hdyž swjeći swój wopušća row, / hdyž swjeći swój wopušća row, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž swjeći swój wopušća row.
3. Hdyž Boha trón wobstupja wšón, / hdyž Boha trón wobstupja wšón, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž Boha trón wobstupja wšón.
4. Hdyž z knihu sam Bóh přińdže k nam, / hdyž z knihu sam Bóh přińdže k nam, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž z knihu sam Bóh přińdže k nam.
5. Hdyž na swój kwas přeprasy nas, / hdyž na swój kwas přeprasy nas, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž na swój kwas přeprasy nas.
6. Hdyž zahrima haleluja, / hdyž zahrima haleluja, / ow zo bychmy tež tam byli, / hdyž zahrima haleluja.

słowa: O when the saints

hlós: z Ameriki

přeložk: Wosadnik 1977, 697

Wotuće, nětk hlós was woła

1. „Wotuće“, nětk hlós was woła, / hlós z murje njese so do doła: / „Jerusalem njech wotuća.“ / Połnóc je, wšěm dže na spanje, / da započnje so wuwołanje: / „Hdže sće wy mudre holiča? / Nětk nawoženja dže, / sej lampy zaswěćće, / haleluja! / So hotujće, wón na kwas dže; / tuž k njemu wšitke chwatajće!“

2. Cion, slyš, kak stražnik spěwa, / we wutrobje so radosć zběha. / Nětk stawaj spěšnje ze spanja. / Přecel twój dže z njebjes krasnje, / wón swěći so kaž slónco jasnje, / nětk schadza rjana zernička. / Ach chwataj, Jezuso, / přińdź skónčnje, Zbóžniko! / Hoziana! / My džemy z tobu k wjeselu, / na twoju wěčnu hosćinu.

3. Gloria budź tebi date, / na harfach a na trunach hrate, / wot jandželow a čłowjekow. / Z parlow njebjeske su wrota, / hdžež Bóh nas na hosćinu wita, / tam slyšimy chór jandželow. / Je woko widžało, / hdy wucho slyšało / tajku krasnosć? / Tam zanjese my zhromadnje / to haleluja na wěčnje.

słowa a hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

přeložk: Pětr Kern, Spěwarske 1741, 519; Jan Malink 2008

Jerusalem, ty město wysoke

1. Jerusalem, ty město wysoke, / ach był ja we tebi! / Tam horje tak so z wutrobu mi chce, / zo njejsym při sobi. / Mój duch chce wyše horow / a wyše runinow / do tamnych złotych dworow, / a wotsal chwata jow.

2. Ow rjany dnjo, ow rjany časo ty, / hdy budžeš nastawać, / zo z radosću a chwalbu spěwajcy / směm ducha wot so dać / do Božich njebjes wěrných, / do kraja wótneho, / hdžež w wobydlenjach měrných / smě zbóžny widžeć so?

3. Ow hrodzišćo, budž witane ty mi, / nětk wrota wotewrjej! / Kak dołho běch ja styskny po tebi; / kak sym ja žadał sej, / zo bych móhl kničomnosći / a wšitkej złośći wuńć / a k Božej wjesołosći / do wěčnoh herbstwa dóńć.

4. Ja widžu lud we bělej drasće tam; / ow zwotkel su tež či? / To zbóžni su, kiž hrěšnym lubosćam / su w swěće čekali. / Ja widžu krónu swoju, / z tej Jezus ke mni dže, / tu wón za wěru moju / mi přihotował je.

5. Z profetami tam wótcow syły du / a črjody křesćanow, / kiž křiža spřah a martru ćerpjachu / we kraju čwělerjow; / k tym křiwda nima žana / nětk wjace přistupa, / a slónčna wěčnosť rjana / jich jasnje wobdawa.

6. Hdyž z tymi ja so budu stowaršeć / we paradizu tam, / kak Boža česć mje budže nasyćeć, / hdžež wěčnu radosć mam! / Wšak hornje haleluja / tam wěčnje žórli so; / štož horka zanošuja, / je zynka čisteho.

7. Tam hłosy du, a truny njebjeske / tam rjenje słyšeć su, / zo klinčenje kaž rěka spada / we mócnym šumjenju. / Bóh Knjez tam z kěrlušemi / je wěčnje chwaleny; / tam, tam w Jerusaleme / su wěčnje swjate dny.

słowa: Johann Matthäus Meyfart 1626; EG 150

hlós: Melchior Frank 1663; Darmstadt 1698; EG 150

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 25

So zbudźće, Bože džěći

1. So zbudźće, Bože džěći, / a swětło pokažće, / kiž w wašich lampach swěći! / K nam nóc a wječor dže. / Hlej, nawoženja stawa / a přińdže z krasnosću; / tuž strážuj, duša prawa, / pońóc je bórze tu!
2. Sej lampy přihotujće / a woliw napjelńće, / nětk zbóžnosć wočakujće, / na přichad čakajće! / Ze Ciona so woła: / „Waš Jezus blisko je.“ / Tuž witajće joh znowa / a chwalbu spěwajće!
3. Wy mudre knježny, zběhńće / nětk hłowu z wjeselom / a k Božej česći činńće / swój přihot z chwalenjom! / Wam hród je wotewrjeny, / a kwas je hotowy; / ty, Jezu wuzwoleny, / jich nawoženja sy.
4. Što spiće, Bože džěći? / Wón hižom bliži so. / To wěsće w kóždym lěće, / zo to je nalěco, / hdyž štomy maja kćenje. / Tež wječor njebjesa / nam pokazuja rjenje / na wjedro nowoh dnja.
5. Ach zetkaj jeho tudy, / ty syła Cionska; / přińdž z wjeselom, ty chudy, / što pomha zrudoba? / Nětk budže dowěrjena / tam króna njewjesće, / kiž njeje přewinjena / we wěrje, w nadźiji.
6. Kiž sčerpliwi sće byli / a sobu wumřěli, / wy dyrbiće nětk cyle / we samej zbóžnosći / tež knjejestwo sobu dóstać / a krónu žiwjenja, / we wěčnej chwalbje wostać / před trónom jehnjeća.
7. Tu je, hlej, město jasne, / hdžež zbóžni začahnu: / Jerusalem tak krasne, / hdžež wumóženi su; / tu złote wšě su hasy, / tu kwas je jehnjeća, / tu njejsu žane časy, / tu bydli njewjesta.
8. Přińdž, Jezu, nawoženja, / a njekomdž so ty tam; / přińdž, slónco wobhnadženja, / a chwataj bórze k nam. / Přińdž, Jezu, wzmi nas k sebi, / zo bědženje kónc ma. / My modlimy so k tebi, / ty naša nadźija.

słowa: Lorenz Lorenzen 1700; EG 151

hlós: Melchior Teschner 1614; EG 523

přeložk: Pětr Kern, Spěwarske 1741, 520

Kemše

Započatk kemšow

124

Nětk wšón swět Knjezej zawyskaj

1. Nětk wšón swět Knjezej zawyskaj! / Jom do služby so kóždy daj, / so njekomdź, wustup z chwalenjom / před jeho swjatym wobličom!
2. Bóh sam je naš Knjez jenički, / smy k jeho česći stworjeni; / haj, z hnady, nic pak ze sebje / ma kóždy čłowjek žiwjenje.
3. Nas z ničim njeje zakomdźił, / je za swój lud nas wuzwolił, / za wowcy, kotrež wodzić chce / na pastwy mlódne, zelene.
4. Kiž chceće při nim zawostać, / za wobsydstwo so jemu dać, / do jeho wrotow začehńće, / jom zanošujće kěrluš!
5. Džak Bohu Knjezej spěwajće, / kiž wowcy jeho stadła sće, / česć jemu dajće wjesele, / naš nadawk jeho chwalić je.
6. Naš Bóh je luta dobrota, / nam přeco swěrný wostawa, / nas z wěčnej hnadu žohnuje, / nam z prawdu swojej pomhać chce.
7. Bóh Wótc, kiž nas je wuzwolił, / Bóh Syn, kiž nas je wukupił, / Bóh Duch, we słowje darjeny, / budź do wěčnosće chwaleny.

słowa: psalm 100; David Denicke 1646; EG 288

hlós: wok. 1358, Hamburg 1598; Hannover 1646; EG 288

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 612

Luby Jezu, my smy tu

1. Luby Jezu, my smy tu, / slyšeć će a twoje słowo. / Rozswěć našu wutrobu, / zo so nawučić da z nowoh; / daj, zo na swět njehladamy, / ale k tebi mysle mamy.
2. Wšón naš rozum z mudrosću / ćma je, my smy hrěšne džěci, / hdyž twój Duch nas z jasnosću / swojoh swětła njerozswěći; / dobre dyrbiš do nas płodzić / a nas k dobremu sam wodzić.
3. Ow ty jasnosť krasnosće, / swětło, z Boha zaswěćene, / nuterne daj wutroby, / spožč nam wucho wotewrjene. / Naša wučba w twojej hnadže, / njech so, Jezu, derje radži.

słowa: Tobias Clausnitzer 1663; EG 161

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

přeložk: Spěwarske 1710, 414

Bóh je při nas tudy

1. Bóh je při nas tudy; / tuž so modlmy k njemu, / česć a bojosć dajmy jemu. / Bóh je tu mjez nami, / wšo mjelč we nas tudy, / kóždy pochil jom so chudy. / Hdyž joh tež / mjenuješ, / hladaj dele na so, / daj so jemu zaso.
2. Bóh je tudy při nas; / jemu słuža mocy / pokorjene wodnjo, w nocy, / kotrež spěwaju to: / Swjaty, swjaty, swjaty! / Bóh je k česćenju nam daty. / Knježe, wzmi, / štož my cí / z hłosom, kajkiž mamy, / k twojej česći damy.
3. My so wotrjeknjemy / wšemu zachodnemu, / česći, swětej, wšemu złemu; / twoje budž tu dale / moje čelo, duša, / žiwjenje a štož cí słuša. / Jenož ty / sam Bóh sy, / druhoh njewěm sebi, / česć ja dawam tebi.
4. Majestetske byće, / ow zo bychmy byli / cí, kiž tebje chwalić chcyli, / móhli z jandželemi / na tebje tež hladać, / na kolenje tebi padać, / bychmy cí / slubili / sebje, wšitko swoje; / wšak su dary twoje.
5. Wšo ty wuswětluješ, / wěchnoh swětla krasnosć, / rozswěć nas, ow Boža jasnosć. / Tak kaž rjane kwětki / swoje kćenja šerja, / na slónčko so cícho měrja, / tak daj sam / wutrobam, / zo jim slónco schadža, / sebi z tobu radža.
6. Wutrobu stwor čistu, / zdźerž nas w žiwej wěrje / a we dobrym cíchim měrje; / daj, zo sym při tebi, / widžu jasnosć twoju, / dobudu sej ju za swoju. / Njeh so tu / pozběhnu, / zo móhł tebje dóstać, / skónčnje w tebi wostać.
7. Knježe, pój, bydl we mni, / njeh je duša moja / swjatnica na swěće twoja. / Pój, so we nas překrašń, / zo će lubujemy, / swěru tebje česćujemy. / Namakać / chcył so dać; / hdžež tež přeco džemy, / česćić tebje chcemy.

słowa: Gerhard Tersteegen 1729; EG 165

hlós: Joachim Neander 1680; EG 327

přeložk: Spěwarske 1741, 315

Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, sam

1. Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, sam / a swojoh Ducha pósćel nam, / zo by wón z hnadu při nas stał,
/ puć k wěrnosći nam pokazał.
2. Ert wotewri ke chwalenju / a k nuternosći wutrobu; / zdźerž wěru, rozum posylń ty, / zo tebje
póznać wuknjemy,
3. dóńž z jandželemi spěwamy: / „Ty swjaty, swjaty, swjaty sy!“ / će widźimy wot wobliča, / nas
zbóžne swětło zwjesela.
4. Budź chwalba Wótcej Wjeršnemu, / tež Synej, Ducej swjatemu; / haj, cyła swjata Trojica / budź
do wěčnosće chwalena.

słowa: Wilhelm II. von SachsenWeimar 1648; Gotha 1651; EG 155

hlós: Gochsheim/Redwitz 1628; Zhorjelc 1648; EG 155

přeložk: Spěwarske 1710, 417

Džak Bohu, džens je njeđzela

1. Džak Bohu, džens je njeđzela, / so tydzeń zaso wobnowja. / Džens Bóh mój swětło stworil je, / mi Knjez je dobył žiwjenje. / Haleluja.
2. Na tutym dnju Knjez Chrystus je / tež za mnje stanył ze smjerće, / hdyž bě ze swojim wumrěćom / mi prawdosć dobył před Bohom. / Haleluja.
3. To za nas dzeń je wjesela, / nas slónco hnady wohrěwa; / džens z Bohom wujednani smy / a Bože džěći rěkamy. / Haleluja.
4. Zdžerž, Božo, swoje słowo mi, / dom wotamkń jónu njebjeski, / daj w swjatosći mi chodźić tu; / tam tebje wěčnje chwalić chcu. / Haleluja.

słowa: Johann Olearius 1671; EG 162

hlós: Nikolaus Herman 1560; EG 106

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 224

Wotewrće mi rjane durje

1. Wotewrće mi rjane durje, / pušćće mje do Ciona! / Wosrjedź was, wy ćiche murje, / je mi duša wjesoła. / Tu je Bože wobličo, / tu je trošt a bohatstwo.
2. Ja sym přišoł, Knježe, k tebi, / pój ty ke mni zwysoka; / bydlenje sćiń we mni sebi, / z tobu mam tu njebjesa. / Zaćehn mi do wutroby, / sćiń so we njej domjacy.
3. Njeh ći w pokornosći słužu, / wuswjeć ćelo z dušu sej, / tak zo spěwać, prosyc móžu / z twojej syłu wěriwej. / Wuswjeć ert a wucho tež, / ty sam we wutrobje knjež.
4. Spožč, zo sym ja dobra rola, / kotraž płody njese ći; / štož mje wučí twoja wola, / a štož twój Duch praji mi, / njeh so do mnje zaščěpi / a mój rozum wuswětli.
5. Knježe, njedaj ženje rubić / swoje drohe słowo mi, / chcyłali so wěra zhubić, / njeh ju z mocu posylni. / Swěć mi z nim přez ćemny doł, / zo bych prawje chodźić móhl.
6. Rěč, ja posłuchać chcu rady, / zo, štož chceš, so dokonja. / Wotstroń, štož mje myli, z hnady, / hdyž hlós słyšu žiwjenja. / Syć mje z chłěbom njebjeskim, / z měrom swojim najwyšim.

słowa: Benjamin Schmolck 1734; EG 166

hlós: Joachim Neander 1680; Darmstadt 1698; EG 166

přeložk: Michał Domaška, Póstna harfa 1865, 19

Dzens, duše, wotpočće

1. Dzens, duše, wotpočće, / we Bohu zwjeselene, / to je waš swjaty dzeń, / wot Boha postajeny; / dzens słužće Jezusej / kaž džěci z bojosću. / Wón za to z hnadu chce / měc we nas hospodu.
2. Dzens Bože słowo chce / nas k wěčnom zbožu wołać; / džens je nam zbóžny dzeń, / tu Knjeza pozběhować. / Štóż to pak nječini, / přińc nochce do templa, / toh nihdy wulki Bóh / měc njecha za syna.
3. Tuž chcu rad do templa / ja z Božim ludom chodźić, / we swjatej pyše so / před jeho wołtar wodźić. / Njeh duša wotpočnje / we Bohu wjesoła, / njeh ćělo čini to, / štož lubosć přikaza.
4. Sćiń sebi, kralo, džens / we duši wobydlenje, / zo z tobu dóstanje / měr, zbožo, wokřewjenje. / Swěc, hnadne slónčko, mi; / swěc, hewak je tu ćma, / zo budže w wutrobje / džens zbóžna njedžela.

słowa: Valentin Ernst Löscher 1749; EKG 415

hlós: Regensburg 1675, Meiningen 1693; EG 495.2

přeložk: Hadam Bohuchwał Šěrach, Spěwarske 1756, 592

Džens Knjezowa je njeźzela

1. Džens Knjezowa je njeźzela, / džens wostajće so staranja / a z prócu njewobćežće so, / před Bože stupće wobličo! / Haleluja.
2. Sem pójće a so poklakće, / Bóh Wjeršny tu mjez nami je. / Hlej, tu je jeho swjatnica; / štož z hrěcha je, sem njeslušša. / Haleluja.
3. Ow chwalće jeho stworjenje, / kiž wšitkich dźiwow spočatk je. / Wón sčini zemju, njebjesa / a wšo, štož we nich wodach ma. / Haleluja.
4. A jako krónu stworjenja / Bóh hišće přida čłowjeka / po swojej samsnej podobje, / a dari jom dosć mudrosće. / Haleluja.
5. Na njeźzeli so stało je, / zo Knjez je stanył ze smjerće, / a přez to wěrne wjesele / nam do wutroby přinješł je. / Haleluja.
6. Tak swjećmy kemše radostnje, / kaž je to w cyłym křesćanstwje, / ert chcemy zdobnje wotewrěć, / so wšitcy k Božej chwalbje měć. / Haleluja.

słowa: Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 32

hlós: Nikolaus Herman 1560; EG 106

Liturgiske spěwy

132

Kyrie

Kyrie eleison, Kyrie eleison, Kyrie eleison.

hlós: prawoslawna liturgija z Ukrainy; EG 178.9

133

Kyrie po Taizé

Kyrie, Kyrie eleison.

hlós: Jacques Berthier, Taizé 1978; EG 178.12

Budź chwalba Bohu samemu

1. Budź chwalba Bohu samemu / a dżak za jeho hnadu, / zo wobroći k nam wutrobu / a zadźěwaše padu. / Bóh na nas spodobanje ma, / nětk wulki měr je bjez kónca, / wša skóržba kónca je wzała.
2. My chwalimy, so modlimy, / dżak twojej česći damy, / zo, Božo Wótče, naš Knjez sy / a dobre knjejestwo mamy. / Ze swojej mocu móžeš dać, / zo, štož ty chceš, so dyrbi stać. / Nam derje tajkoh Knjeza!
3. Ow Jezu Chryšće, Zbóžniko, / kiž Bóh sy wot wěčnosće, / naš srědniko a lěkarjo, / kiž hojiš naše zlóscé, / ty jehnjo Bože bjez winy, / słyš našu próstwu we nuzy, / smil nad nami so, Knježe.
4. Ow swjaty Ducho, troštarjo, / nam dawaj měr a zbožo; / před čertom zwarnuj křesćanstwo, / kiž wumóhł je Syn Boži / ze swojej martru, ze smjerću; / wzmi wot nas nuzu, zrudobu, / so na to spušeć chcemy.

słowa: „Gloria in excelsis Deo“, 4. lětstotk; Nikolaus Decius 1525; EG 179

hlós: Nikolaus Decius 1539; EG 179

přeložk: Spěwarske 1710, 249

135

Laudate omnes gentes

Laudate omnes gentes, / laudate Dominum. / Laudate omnes gentes, / laudate Dominum.

Spěwajće wšitke ludy, / spěwajće, Bóh je Knjez. / Spěwajće wšitke ludy, / spěwajće, Bóh je Knjez.

słowa: po psalmje 117,1; EG 181.6

hlós: Jacques Berthier, Taizé 1978; EG 181.6

Do Boha Wótca wěrimy

1. Do Boha Wótca wěrimy, / kiž z hnady jeho džěci smy; / wón stwori, zdžerži, wodži nas, / tuž chwalmy jeho kóždy čas.

2. Do Jezu Chrysta wěrimy, / kiž Bóh a syn je Mariny; / křiž hórki, jeho wumřěće / nam doby měř a žiwjenje.

3. Do swjatoh Ducha wěrimy, / kiž swjeći naše wutroby. / Ty, luba swjata Trojica, / budž nětk a wěčnje chwalena.

słowa: Jan Wałtar, Spěwarske 1907, 823

hlós: Gochsheim/Redwitz 1628; Zhorjelc 1648; EG 155

Do jednoh Boha wěrimy

1. Do jednoh Boha wěrimy; / Wótc wón, Syn, Duch swjaty je. / Tu jeho chwala wěřjacy, / tam wšě syły jandželske. / Jeho skutki wulke su, / jewja lubosć wótcowsku.
2. Do Jezu Chrysta wěrimy, / Syna Boha wjeršneho, / kiž wěrný syn je Mariny, / sam ma wěčne kralestwo. / Jeho hórke wumrěće / nam wšěm doby žiwjenje.
3. Do swjatoh Ducha wěrimy; / jeho hnadypoľna móc / nam rozswětluje wutroby / a nas wodźi dzeń a nóc. / Žohnuj, swjata Trojica, / stadło swojoh křesćanstwa.

słowa: Drježdźanske spěwarske; EG 780

hlós: Johann Georg Schneider 1828; EG 780

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1907, 825

Do Boha wšitcy wěrimy

1. Do Boha wšitcy wěrimy, / kiž je stworił wšo na swěće / a je so nam dał za Wótca, / zo my byli jeho džěci. / Wón chce nam wšu žiwnosć płodzić, / čěło z dušu wobarnować, / žana złósć nam njesmě škodzić, / před njezbožom chce nas schować; / wón zdžerži nas a / wobstara / a wšitko w swojej mocy ma.

2. Do Jezu Chrysta wěrimy, / jeho Syna, našoh Knjeza, / kiž wot Wótca je płodženy / a z nim runu móc a česć ma; / wón wot Marje, knježny wěrnej, / nam je čłowjek narodženy / w swjatoch Ducha mocy swěrnej, / potom na křiž powyšeny, / je za nas wumřěl, / a z rowa / zaso stanył je přez Boha.

3. Do swjatoch Ducha wěrimy, / kiž je wěrný Bóh a wuńdže / kaž wot Wótca tak wot Syna, / z darami k nam Troštar přińdže. / Wšitcy křescenjejo wšak maju / we nim k njebjesam mysl runu. / Tu so hrěchi wodawaju. / Čěła budža žiwe jónu. / Nam žiwjenje je / po smjerći / postajene we wěčnosti.

Hamjeń.

słowa: Wrocław 1417; Zwickau wok. 1500; Martin Luther 1524; EG 183

hlós: 15. lětstotk; Wittenberg 1524; EG 183

přeložk: Spěwarske 1710, 281

Do Boha wšitcy wěrimy

1. Do Boha wšitcy wěrimy, / wón Wótčec miły je; / přez njeho zežiwjeni smy, / kiž sam je žiwjenje, / kiž sam je žiwjenje.
2. Do Syna jeho wěrimy, / naš wumóžnik wón je; / přez njeho wujednani smy, / a mamy wodaće, / a mamy wodaće.
3. Do Ducha swjatoh wěrimy, / kiž troštar zrudnych je; / přez njeho wuswjećeni smy, / wón dom nas dowjedže, / wón dom nas dowjedže.

słowa: Matej Urban, Spěwarske 1906, 819

hlós: Nikolaus Herman 1554; EG 27

Swjaty je Bóh

Swjaty je Bóh, swjaty, / swjaty a mójny Bóh, / swjaty, wěčnje žiwy Bóh. / Nad nami smil so ty.
Hagios ho Theos, / hagios ischiros, / hagios athanatos. / Eleison hymas.

słowa a hlós: prawosławna liturgija z Grjekskeje; EG 185.4

141

Chryšće, jehnjo Bože

Chryšće, jehnjo Bože, / kiž njeseš swěta hrěchi wšě, / smil so nad nami.

Chryšće, jehnjo Bože, / kiž njeseš swěta hrěchi wšě, / smil so nad nami.

Chryšće, jehnjo Bože, / kiž njeseš swěta hrěchi wšě, / daj nam swój měr. Hamjeń.

słowa a hlós: starocyrkwinske; Martin Luther 1528; EG 190.2

Litanija

- Duchowny: Kyrie
 Wosada: eleison
 Duchowny: Chryšće
 Wosada: eleison.
 Duchowny: Kyrie
 Wosada: eleison.
 Duchowny: Chryšće,
 Wosada: wusłyš ty nas.
 Duchowny: Božo Wótče w njebjesach,
 Božo, Syno, Zbóžniko,
 Božo, swjaty Ducho ty,
 Wosada: smil so nad nami.
 Duchowny: Budź nam hnadny,
 Wosada: přelutuj nas, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Budź nam hnadny,
 Wosada: pomhaj nam, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Před wšitkimi hrěchami, před wšim błudom a přede wšim złym
 Wosada: zwarnuj nas, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Před jebanjom čerta a jeho lestnosću,
 před morom a drohotu,
 před wójnu a krejpřelećom,
 před zběžkami a njejednotu,
 před krupami a njewjedrom,
 před wohnjowej a wodowej nuzu,
 před zlej nahłej smjerću,
 před wěčnej smjerću
 Wosada: zwarnuj nas, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Přez swoje swjate narodženje,
 přez swoje smjertne bėdženje,
 přez swój křiž a swoju smjerć,
 přez swoje z rowa stanjenje a do njebjes spěće,
 Wosada: pomhaj nam, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: W našej poslednjej nuzy,
 na sudnym dnju
 Wosada: pomhaj nam, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: My chudzi hrěšnicy prosymy:
 Wosada: Ty chcył nas wusłyšeć, Knježe, Božo naš,
 Duchowny: a nad swojej swjatej křescanskej cyrkwju knježić a ju wodzić,
 wšitkich pastyrjow a služownikow swojeje cyrkwe při Božim słowje
 a w swjatym žiwjenju zdźeržeć.
 Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Ty chcył wšitkim wopačnym wučbam a pohórškam wobarać,
 wšitkich zabłudzenych a zawjedzenych zaso přiwjesć,
 satana pod našej noze teptać.
 Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
 Duchowny: Ty chcył swěrných džělačerjow do svojich žnjow pósłać,
 swjeho Ducha a móc k słowu dawać,
 wšitkim zrudnym a strachoćiwym pomhać a jich troštować.
 Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Knježe, naš Božo.

- Duchowny: Ty chcył wšitkim krajam a ludam měr a jednotu dawać,
naš wótcny kraj ze swojej ruku hnadnje škitać,
naš serbski narod při swojim słowje a we wěrje zdźeržeć,
naše šule a tutu wosadu žohnować a wobarnować.
- Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
- Duchowny: Ty chcył wšitkim, kiž su w strachoće a w nuzy, so z pomocu zjewić,
wšitkim maćerjam a čěšacym přibywanje, móc a žiwjenje spožčić,
wšitke džěci a wšěch chorych pytać a hladać,
wšitkim bjez winy jatym wupomhać,
wšitkich potłóčowanych wumóc a wuswobodzić,
wšitke wudowy a syroty zastupować a zastarać,
nade wšěmi ludźimi so smilić.
- Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
- Duchowny: Ty chcył našim njepräčelam a přescěharjam wodać a jich wobroćić,
płody na polu dawać a wobarnować,
skutkam našeju rukow dać so radzić
a naše prošenje miłosćiwje wusłyšeć.
- Wosada: Wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
- Duchowny: Jezu Chryšće, Syno Boži,
- Wosada: wusłyš nas, Knježe, Božo naš.
- Duchowny: Ow jehnjo Bože, kiž ty swěta hrěchi njeseš,
- Wosada: smil so nad nami.
- Duchowny: Ow jehnjo Bože, kiž ty swěta hrěchi njeseš,
- Wosada: smil so nad nami.
- Duchowny: Ow jehnjo Bože, kiž ty swěta hrěchi njeseš,
- Wosada: spožč nam stajny měr.
- Duchowny: Chryšće,
- Wosada: wusłyš ty nas.
- Duchowny: Kyrie
- Wosada: eleison.
- Duchowny: Chryšće
- Wosada: eleison.
- Wosada a
duchowny: Kyrie eleison. Hamjeń.

*słowa a hlós: srjedźowěkowskej; Martin Luther 1529; EG 192
přeložk: Die evangelische Kirchenagenda 1696,13*

Bože słowo

143

Budź za słowo ty chwaleny

1. Budź za słowo ty chwaleny. / Daj, zo twój Duch nas wodzi / ze słowom, kiž nam spožčil sy, / kiž wěru do nas płodži, / zo słyšimy je zwólniwje, / je přijimamy wutrobnje / za Bože, nic za čłowske.
2. Nam wotewr, Knježe, wutrobu, / zo słowu městno damy, / we zrudobje a wjeselu / je rady zachowamy. / Njeh swětni posłucharjo my / a słowa činjerjo tež smy, / stokróčne płody damy.
3. Ty, Ducho Boži, pomhaj nam, / zo smy my dobra rola, / kiž njese płody k wěčnym žnjam, / kaž je to Boža wola. / Ty žadosć swětnu we nas mor / a lubosć k Wótcej do nas stwor, / nas zdžerž we žiwej wěrje.
4. Zdžerž swoje słowo čiste nam, / zo by nam swětło bylo / na wuskim puću k njebjesam, / wšěch słabych posylniło, / nas troštowało w ćerpjenju, / zo w žiwjenju a wumrěću / so dowěrjamy tebi.
5. Spožč, Wótče, zo so rozšěrja / čím dale twoje słowo. / Njeh twoja wučba wozboža / nas, Jezu, wšědnje z nowoh! / Daj, swjaty Ducho, zwysoka, / zo wěra, lubosć, nadžija / přez słowo we nas rosće.

słowa: David Denicke 1659; EG 196

hlós: Johann Walter 1524; EG 196

přeložk: Handrij Voigt, Spěwarske 1838, 692,3sc.

Mi wotewr, Knježe, wutrobu

1. Mi wotewr, Knježe, wutrobu, / ze słowom ćehń mje za sobu; / daj čiste mi je zachować / a džěćo twoje zawostać.
2. Nam słowo hnuje wutrobu, / za dušu dawa strowotu; / na słowje wjesele ja mam, / trošt, zbóžnosť z njeho dóstawam.
3. Česć Wótcej, Synej woprujmy, / česć Duchej swjatom zanošmy. / Budź cyła swjata Trojica / hač do wěčnosće chwalena!

słowa: Johann Olearius 1671; EG 197

hlós: Gochsheim/Redwitz 1628; Zhorjelc 1648; EG 155

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 230

Tym derje, kotřiž chodža

1. Tym derje, kotřiž chodža / před Bohom w swjatosći, / wo jeho słowo rodža, / su žiwi w lubosći; / kiž swěru Boha pytaja / a jeho kaznje džerža, / tych z hnadu wobdawa.
2. Ja z wutroby rad praju: / Džak budź ći kóždy čas, / zo twoje prawo znaju, / a ty mje wučiš zas. / Mi dale hnadu wopokaž; / ja twoje prawo džeržu, / mi z nuzy wupomhaš.
3. Ja wisam z dušu swojej / na tym, štož wučil sy. / Mje škitaj z ruku twojej, / zo njejsym zhubjeny. / Hdyž ty, mój Božo, wjedžeš mje, / tak móžu derje chodzić / po puću přikaznje.
4. So słowo njepominje, / na přeco wostawa, / a ženje njezahinje, / wšak z njebjes pochadža. / Na wšitke časy wostanje / – kaž zakład našej' zemje – / skutk twojej' wěrnosće.

słowa: psalm 119; Cornelius Becker 1602; EG 295

hlós: Heinrich Schütz 1661; EG 295

přeložk: Jan Malink 2005

Knježe, słowo swoje krasne

1. Knježe, słowo swoje krasne / z hnady chcyl mi zachować; / lěpše je hač kubła časne, / wšo, štož mam, chcyl za nje dać. / Hdyž mi słowo twoje rubja, / hdže da załožk wěry je? / Njeh mi tysac swětow lubja, / mi wo twoje słowo dže.

2. Haleluja, haj a hamjeń! / Knježe, na mnje kedźbuj tu, / słowo budź mi róžkny kamjeń / spožč, zo při nim wostanu! / Daj mi prawu, žiwu wěru, / tebi słužić wobstajnje, / k nohomaj ći sydać swěru, / kaž to Marja činješe.

słowa: Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1725; Christian Gregor 1778; EG 198

hlós: Halle 1704; EG 388

přeložk: Jurij Brósk, Spěwarske 1930, 246

Budź, swěrnny Knježe, chwaleny

Budź, swěrnny Knježe, chwaleny, / sy dał nam słowo, Božo, / kiž Wótc, Syn, swjaty Duch ty sy, /
naš měr a naše zbožo. / We wěrje wuznawamy će, / nas twoje słowo troštuje; / nam wěru posylń!
Hamjeń.

słowa: Heinrich Thiele do 1886

hlós: Johann Walter 1524; EG 196

přeložk: Jan Wałtar, Spěwarske 1911, 855

Křćeńca a konfirmacija

148

Luby Jezu, my smy tu

1. Luby Jezu, my smy tu, / twoju wolu činić chcemy. / Džěco tebi z lubosću, / kaž sy kazał, / přinjesemy. / Wšako džěcatka sy wołał, / swój raj za nje přihotował.
2. Haj, Duch swjaty wobstajnje / twoje słowo do nas płodzi: / Štóz přez kupjel we słowje / z noweho so njenarodži, / njebudže za džěco wzaty / ani Boži raj jom daty.
3. Tehodla nětk chwatamy / z našim lubym džěsćom k tebi; / Jezu, tebje prosymy, / wzmi je / w swojej hnadže k sebi, / zo by tudy twoje było, / tam tež twoje herbstwo měło.
4. Kiž sy pastyr, jehnjatko / wobleč ty sam swoje znamjo; / hłowa, za staw wzmi sej je; / njech je / nosy twoje ramjo; / wina pjeńko, daj po hnadže, / zo so hałožka či radži.
5. Hladaj na nas, kiž tu smy / z próstwu k tebi přistupili: / Džěcatko wzmi na ruce, / twoja miłosć / njech so smili, / zo by twoje zawostało, / we nuzach so wuchowało.

słowa: Benjamin Schmolck 1704; EG 206

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

přeložk: Spěwarske 1741, 169; Křesćan Kulman, Cionske hlósy I 1868, 177

Ja sym na twoje mjeno křćeny

1. Ja sym na twoje mjeno křćeny, / ow Božo, swjata Trojica. / Ja za zbóžnosť sym wuzwoleny, / do luda, kiž ći přisluša, / sym zaščěpjeny do Chrysta, / kiž tež mi swojoh Ducha da.
2. Ty sy mje, luby Wótče, sebi / za swoje džěco wuzwolił. / Džak, swěrný Zbóžniko, budź tebi, / mje ze smjerću sy wukupił. / Ty we křižu a we nuzy, / ow swjaty Ducho, mój trošt sy.
3. Ja pak sym za to tebi slubił / će lubować a posłuchać, / a z cylej wutrobu sym lubił, / ći ćěło z dušu woprować / a wotrjec so hač do rowa / wšěm čěmny m skutkam satana.
4. Mój Božo, woprawdže ty tudy / swój slub mi swěru dđerzał sy; / hdyž sym pak ja jón łamał druhdy, / mi spožč, zo njebył zhubjeny. / Ach wodaj mi mój ćežki dołh, / hdyž wšelki hrěch sym wobešoł.
5. Nětk znowa, luby Božo, tebi / ja ćěło z dušu poruču. / Swjec moju wutrobu sam sebi / a daj, zo swěrný wostanu. / Njeh zjewi kóžda krjepka krwě, / zo sym ći, Knježe, poslušny.
6. Ty, Božo, chcył po swojej hnadže / mje w tutym slubje zachować, / dónž nima mje po twojej radže / smjerć jónu wotsal zawołać. / Tak w žiwjenju a w wumrěću / sym twój a tam će chwalić chcu.

słowa: Johann Jakob Rambach 1735; EG 200

hlós: pola Johann Balthasar Königa 1738; EG 330

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 683

Tebi, Knježe Jezuso

1. Tebi, Knježe Jezuso, / tute džěco přinjesemy. / Ty chceš nad nim smilić so, / tehodla je křćić dać chcemy. / Džěco nětko damy ći, / zo so znowa narodźi.
2. Na nje hnadnje pohladaj, / twoje džěco być ma wěčnje. / Smil so, Knježe, wupomhaj / jemu ze wšěch zwjazkow smjerće, / z lutej' hnady, miłosće / spožč jom nowe žiwjenje.
3. Z mocu Ducha swjateho / napjelń wutrobu ty młodu; / Jezu, ty čiń derje wšo. / Njeh smy tudy z hrěšnoh rodu, / slub je tola zwjazany, / kaž wot tebje prosymy.
4. Tak daj swojej hnadže rosć / w džěsću, zo je džěco Bože, / lubosć daj a wěry dosć, / spožč jom časne, wěčne zbože. / Wusłyš próstwy, Jezuso, / tebi poručamy wšo.

słowa: Jan Wićaz, Spěwarske 1930, 259

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

Ow ludo, kiž ty křćeny sy

1. Ow ludo, kiž ty křćeny sy / a swojoh Boha znaješ, / po Chrystu mjenuješ so ty, / tuž hlej, zo při nim traješ. / Spomń na wšo dobre, štož sy ty / wot njeho dóstał w křćenicy, / na dnju, hdyž křćeny běše.

2. Ow swjata kupjel, wulka sy, / ty runjeća tu nimaš, / na swěće njeje tajkeje; / ty čłowski rozum jimaš / a dźiwnu móc nam pokazaš, / ze słowa Božeho ju maš, / kiž wšitko derje stwori.

3. Džerž, čłowječe, to we česći, / daj Bohu tež dosć džaka, / hdyž tebi dary wobradži, / zo wutroba wša skaka; / hdyž ničo nochce zwjeselić, / Bóh Knjez će móže wokřewić. / Tuž chwal jeho do smjerće.

słowa: Paul Gerhardt do 1676

hlós: Mainz wok. 1390; Nürnberg 1523/24; EG 342

přeložk: Jan Běmar, Spěwarske 1740, 427

Ći, Knježe, trajnu swěru slubić

1. Ći, Knježe, trajnu swěru slubić / smy tudy zhromadźeni před tobu. / Daj sebi našu chwalbu lubić, / kiž wuprajimy z hnutej wutrobu. / Ty pomhaj nam we našej słabosći, / nas wjedź po prawym puću k zbóžnosći.

2. Na tebje, Knježe, smy my křćeni, / a ty nas přiwwaš k swojom džěćatstwu, / my smy wot tebje wukupjeni, / ty sy krej za nas přelał na křižu. / My wěrimy, zo nětko při nas sy / a slyšiš naše słabe modlitwy.

3. Hdyž něhdy ćežke spytowanje / so bliži k nam, ty, Knježe, njeńdź wot nas. / Daj k wšemu swoje žohnowanje / a zdźerž nas w prawej wěrje kóždy čas. / Tak naša duša zbóžnosć dóstanje / a jónu krónu wěčnej' krasnosće.

słowa: „Dir ewge Treue zu geloben“

hlós: Hamburg 1690, Halle 1704; EG 328

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 681

Daloko so wotewěra

1. Daloko so wotewěra / široki swět před tobu. / Njeh ći lubosć, nadziej, wěra / stajnje hrěja wutrobu.

Dži swój puć we Božim mjenje / na wšě časy žiwjenja! / Njeh ći Bože slónco rjenje / swěći do poslednjoh dnja.

2. Njeh će wšudže přewodźuje / lubosć domu ródneho, / jako sćin njeh přewodźuje / cyłe twoje žiwjenje.

Dži swój puć we Božim mjenje / na wšě časy žiwjenja! / Njeh ći Bože slónco rjenje / swěći do poslednjoh dnja.

3. Přińduli pak ćežke časy, / na wšěch lubych dopomń so. / Přetož woni zas a zaso / wolóža ći nosyc wšo.

Dži swój puć we Božim mjenje / na wšě časy žiwjenja! / Njeh ći Bože slónco rjenje / swěći do poslednjoh dnja.

słowa: Jan Skala wok. 1938

hlós: Jan Pawoł Nagel 1994

Bože wotkazanje

154

Mój Knježe Jezu, twoja krej

1. Mój Knježe Jezu, twoja krej / je kubło, z tym mje doby sej, / ta wot wšěch hrěchow wučisći, / mje wokřewi a zwjeseli.
2. Krej twoja pycha za mnje je, / twój krawy wopor zdźerži mje, / z tej ja před Bohom wobsteju / a jónu zbóžnosć dóstanu.
3. Ow Syno Boži, Jezuso, / mój troštarjo a Zbóžniko, / mje twoja krej a žiwjenje / na duši mócnje wokřewi.
4. Hdyž we poslednjeje nuzy mje / smjerc, čert a hela čwěluje, / krej twoja rany zahoji / a wot hrěchow mje wučisći.

słowa: Johann Olearius do 1684

hlós: pola Johanneses Eccarda 1597; Lipsk 1625; EG 203

přeložk: Spěwarske 1741, 180

Přihotuj so, luba duša

1. Přihotuj so, luba duša, / k Božom blidu, kaž so słuša; / čěkaj z hrěšnej' ćmy, budź jasna, / njech je twoja pyšnosť krasna. / Na tebje Bóh z hnadu hlada, / tebje k hosćinje sej žada, / na hospodu k tebi ducy / čehnje, kiž ma njebjo w ruce.

2. Kaž dwaj, kiž so lubo mataj, / tak ty k nawoženi chwataj, / kotryž z lubosću wšón sapa, / wo durje so twoje kłapa; / wotewr wutrobu wšak jemu, / witaj jeho a rjekń k njemu: / „Pój, mój luby, njech će košu, / wulku lubosć k tebi nošu.“

3. Kak so moje mysle wodža, / za tej krasnej jědźu chodža, / kak so chce mi Božoh měra, / kajkiž wužiwa tu wěra; / ach kak jara lačný tradam, / tuteho sej pića žadam, / zo bych był ja wokřewjeny, / z Bohom prawje zjednoćeny.

4. Wjesele a nastróženje / nětk je moje začuwanje; / wulke potajnstwo so bliži: / W chlébje, winje Knjez so niži. / Knježe, daj, zo krasnosť znaju, / kotruž twoje skutki maju; / sakrament my chwalić chcemy, / zapřijeć jón njemóžemy.

5. Jezu, mojej' duše jasnosť, / moja wjesołosć a krasnosť, / Jezu, moje wokřewjenje, / žiwjenje a rozswěćenje, / k nohomaj ći tudy padnu, / daj, zo w twojej hnadže stanu, / zo móhł dostojnje wzać k sebi / twoju wječer k česći tebi.

6. Jezu, chlébje z wysokosće, / spožč, zo njejsym bjez płódnosće / k twojom blidu powołany, / ale prawje zhotowany; / moja wutroba njech wěri, / twoju lubosć z džakom měri. / Daj, kaž tebje tu sym dóstał, / twój hósć w njebjesach bych wostał.

słowa: Johann Franck 1649/1653; EG 218

hlós: Jan Krygař 1649; EG 218

přeložk: Spěwarske 1710, 865

Ow Chryšće, chlébje žiwjenja

1. Ow Chryšće, chlébje žiwjenja, / kiž mi so dawaš wužić / a tym, kiž hnadu pytaja, / chceš z Božim blidom słužić, / ja prošu tebje pokornje, / ty sam chceš přiřadować mje, / zo dostojny hósć budu.
2. Mje pas na luce zelenej, / kaž pastyr kedźbuj na mnje, / mje k čerstwej wodže přewodźej / a blido zhotuj za mnje. / Ja chudy, hrěšny přichadžam, / njech z keluchom tu wužiwam / wšu twoju zbóžnu hnadu.
3. Ja twojej' wulkej' dobroty / so njedostojny čuju, / a bližu so wšón zrudženy, / ja hrěchi wobžaruju. / Štož w zrudobje mje troštjuje, / je, Jezu, twoje smilenje, / kiž hrěšnikam ty skićiš.
4. Ow Chryšće, chlébje žiwjenja, / budź moje žohnowanje, / ow krej, ty za mnje přelata, / mi słuž za wujednanje. / Ty we mni a ja we tebi, / dóńž jónu k tamnej krasnosći / mje njezbudžiš sam z rowa.

słowa: Johann Rist 1654; EKG 422

hlós: Peter Sohren 1668; Halle 1704; EG 329

přeložk: Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 191

Ja sym džensa Boži hósć

1. Ja sym džensa Boži hósć, / Bóh mje k swojom blidu žada. / Kajka radosć, wjesołosć, / dobrota a wulka hnada: / Bóh mje hrěšnoh čłowjeka / k swojom blidu požada.
2. Posylnjeny k dobremu / chcu nětk wšitke hrěchi hidzić, / zo nad nimi dobudu, / pomhaj, Chryšće, mi so bėdźić. / Posylń mje, hdyž wustanu, / hrěchi wšitkim škódne su.
3. Zo bych tam we njebju tež / wječerjeć móhl jónu z tobu, / hdžež ty žanoh njebudžeš / k swojej wječeri wzac sobu, / kotryž na tym swěće tu / znowa hrěši na hnadu.
4. Tak njech Chrysta ćělo, krej, / kiž we swjatym wotkazanju / mi tu džensa datej stej, / přińdzetej mi k žohnowanju, / so bych w njebju z Jezusom / tež móhl sedžeć za blidom.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 39

hlós: Berlin 1653; EG 526.2

Spowědz

158

Na tebję, Chryšće, sameho

1. Na tebję, Chryšće, sameho / wšu nadźiju ja staju. / Ty sy mój trošt, ow Zbóžniko, / ja druhoh njepóznaju. / Tu nichtó njebě wuzwoleny / a žadyn čłowjek narodženy, / kiž wupomhał by z nuzy nam. / Če požadam / a k tebi dowěrjenje mam.

2. Mój hrěch je čězki přezměru, / so sprawnje jeho kaju; / přez swoju pomhaj zaslužbu, / na kotruž wěru staju, / a pokaž Wótcej swojemu, / zo sy mi zbóžnosć kupił tu, / tak budu z hrěcha wjedženy. / Zdžerž, Knježe ty, / štož luboznje mi slubił sy.

3. Chcył mi dla swojěj smilnosće / dać prawu zbóžnu wěru, / zo twojeje ja słódkosće / bych woptał, přišoł k měru / a lubował će wyše wšoh / a kaž sam sebje blišeho; / mje zwarnuj w mojím skónčenju / ty z pomocu / před čerta wulkej lestnosću.

4. Budž chwalba Bohu na njebju, / kiž Wótc je wšeje hnady, / a jeho Synej lubemu, / kiž Knjez je wšeje rady, / a swjatom Duchej drohemu, / kiž naše duše křewi tu, / tón chcył nam swoju pomoc dać / a při nas stać, / zo móhli jom so spodobać.

słowa: Konrad Hubert do 1540; EG 232

hlós: Paul Hofhaimer 1512; Lipsk 1545; EG 232

přeložk: Spěwarske 1710, 319

Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu

Stwor we mni, Božo, / čistu wutrobu / a daj mi nowoh wěsteho ducha. / Njezaćisíš mje, / njezaćisíš mje / wot swojoh wobliča, / wot swojoh wobliča, / a njewzmi swojoh swjateho Ducha wote mnje.

słowa: psalm 51,12–13; EG 230

hlós: Johann Georg Winer 1648; Cornelius Heinrich Dretzel 1731; EG 230

přeložk: Spěwarske 1930, 171

Tak wěrnje kaž ja žiwy sym

1. „Tak wěrnje kaž ja žiwy sym“, / sam wěčny Bóh nam praji wšěm, / „ja nochcu smjerće hrěšnika; / mi jenož to so spodoba, / zo by so hrěchow wostajił, / so wobroćił a žiwy był.“
2. Te słowo wopomń, čłowječe, / hdyž tebje hrěch twój čwěluje; / jow hnadu, trošt a zbóžnosć maš, / hdyž Božu wolu wuhladaš. / Wón čini drohu přisahu, / čín ty tež prawu pokutu.
3. So zdaluj hrěšnej' wěstoty / a njezabudź tež pokuty. / Nětk njepraj: „Chcu so wjeselić; / hdyž pak mi smjerć chce přistupić, / chcu na pokutu spominać, / a Bóh mi budže wodawać.“
4. Haj, Bóh je stajnje hotowy / a k smilenju wšón zwólniwy; / štóž hrěši tak pak na hnadu / ze swojej chroblej wutrobu, / wo swoju dušu njerodzi, / Bóh z njehnadu jom zaplaći.
5. Bóh je či hnadu přilubił / a přez Chrysta će wukupił, / či swobodu pak njeje dał, / zo z pokutu by wočakał. / Zo wumrěc dyrbiš, derje wěš, / čas, hodžinu pak njeznaješ.
6. Džens žiwy sy, džens wobroć so; / snadź wumrěješ do jutřišoh. / Štóž džens je strowy, čerwjeny, / je jutře chory, morjeny. / Hdyž wumrěješ bjez pokuty, / tak do hele wšak přišoł by.
7. Ach pomhaj, Knježe Jezu, mi, / zo bych ja wostał při tebi, / so stajnje prawje pokućał, / so derje k smjerći hotował, / zo bych był prawje pokutny / a k smjerći hotowy.

słowa: Johann Heermann 1630; EG 234

hlós: Salzburg do 1396; čěscy bratřa 1531; Martin Luther 1539; EG 344

přeložk: Spěwarske 1719, 87

161

Ach Knježe mój

1. Ach Knježe mój, / kak ćežki swój / hrěch nošu wobeńdženy. / Štó na swěće, kiž pomhać chce, / štó je mi wuzwoleny?

2. Ja k tebi du, / mi njeplác mzdu, / kiž ja sym zawinował; / ach njesudź mje, / wšak twój Syn je / mi hnadu přihotował.

3. Daj sčerpliwosć / a wodaj złość, / zo twój Duch by mje wodził; / ach wobaraj a nje přidaj, / zo mórčo bych sej škodził.

4. Čiń tehodla, / kaž či so zda, / tu pod tobu chcu wostać; / daj, Knježe, mi, / zo při tebi / móhł wěčnu zbóžnosć dóstać.

słowa: Martin Rutilius 1613; EG 233

hlós: Lipsk 1625, Toruń 1638; EG 233

přeložk: Spěwarske 1930, 378

Wěrowanje

162

Kak rjenje, Knježe Chryšće, je

1. Kak rjenje, Knježe Chryšće, / je, hdyž žohnuješ ty bohaće / tej' mandželskeju z hnady. / Kak bohaće so pochila / wša twoja smilna dobrota, / kiž z njebjes dawaš rady, / hdyž će wšědnje / stari, młodži, štóž će rodži, lubo maja, / Knjeza swojoh w tebi znaja.
2. Hdžež muž a žona jedne staj / a w čistej swěrje chodžitaj, / złu přewinjetaj žadosć, / tam zbožo přińdže do doma, / haj, samo syła jandželska / na nim ma wulku radosć. / Nic móc, nic nóc móže rubić, / z lesću zhubić, štož Bóh dawa / tam, hdžež lubosć bydli prawa.
3. Nic z wustajenja člowskeho / je wušło swjate mandželstwo, / je załoži Wótc wěrný. / Tón je nas dotal lubował / a w nuzy derje zastarał, / naš stworićel je swěrný. / Štož my, hdžež smy, započnjemy, / wuwjedžemy w Božim mjenje, / radzić nam so budže rjenje.
4. Tež w mandželstwje so přibliža / k nam horjo, nuza, zrudoba, / zo sylzam ronić damy. / Štož křiž pak nosy sčerpliwje, / po zrudźbje zhoni wjesele, / sej sylzy zetrěwamy. / Budžtaj zrudnaj mału chwilu, / wšitku nuzu kral waš zběha; / tak so njeměr w duši lěha.
5. Přińdž, kralo, k namaj z pomocu / a troštuj tyšnu wutrobu, / ze styska dowjedž k měru. / Ty za to naju chwalbu wzmi, / či zanjesc chcemoj najlěpši / psalm džakny ze wšej swěru. / Jónu, Jezu, w raju twojim, / w měrje swojim, nic na zemi, / česć či damoj z jandželemi.

słowa: Paul Gerhardt 1666; EKG 172

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 70

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 642

Džens z džakapoľnej wutrobu

(K zlotemu kwasej)

1. Džens z džakapoľnej wutrobu / při Božim swjatym woľtarju / sej ruce zawdawamy. / Na wšitke Bože wodženje / a radženje najswěrnije / radlubje spominamy, / hdyž staj wój dwaj / zestarjenaj, wobhnadženaj ze strowosću / sem přińc móhľoj z wjesołosću.
2. My spominamy na tón čas, / hdyž zeleny bě waju kwas / we rjanych mľodych ľětach, / kak z mľodostnymi mocami / staj džěľaloj we radosći / za zbožo w zemskich hětach, / kak staj wój dwaj / z wjele prócy / wodnjo, w nocy staraľoj so; / Bóh je mocy dawal za to.
3. Sy jeju z wulkej lubosću, / ze swojej wótcnej dobrotu, / ow Božo, přewodźowaľ; / ty jimaj starosće sy braľ, / so nasycować jimaj daľ / a jeju wokřewjowaľ / stajnje, trajnje / z wótcnej hnadu, z dobrej radu swojoh słowa, / swěrný Wótcě, přeco znowa.
4. Hdyž nuza chcyše nastawać, / so jimaj druhdy zastyskać / a nadźija wša hinyć, / je twoja wulka dobrota / a krasna pomoc wótcowska / so horju daľa minyć, / tak zo wšitko / rjeňšo wuńdže, na kónc dóńdže, hač sej přaľoj / běštaj wój a požadaľoj.
5. Nětk z wěńčkom zlotym debjene / su waju włosy šedziwe, / so wječor přibližuje. / Ach Knježe, w swojej smilnosći / tež hišće dale z nimaj dži, / hdyž móc jej' wopušćuje. / Wěrný, měrný / jimaj swjatok zemski statok njech tu debi, / doniž njedóńdžetaj k tebi.

słowa: Arnošt Lodni, Spěwarske 1930, 639

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 70

Bóh mandźelstwo chce žohnować

1. Bóh mandźelstwo chce žohnować, / to mataj slubjene; / tuž mataj jemu chwalbu dać / a słužić wobstajnje.
2. Bóh dopjelni, štož slubił je, / a wamaj zbožo da, / hdyž jenož jemu wostanje / waj' duša swjećena.
3. Jom swjećtaj, štož wój činitaj, / jom dajtej wutrobu. / Bóh wamaj žohnowanje daj / we zbožu, w njezbožu,

słowa: Johann Joachim Eschenburg do 1820

hlós: Jan Krygár 1653; EG 322

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske 1838, 795

Před Bohom z wamaj zjednoćeni

1. Před Bohom z wamaj zjednoćeni / my w swjatej hodzinje tu stejimy, / za waju w Jezusowym mjenje / nětk ponižnje tu wšitcy prosymy: / Bóh sam chcył hnadnje waju žohnować / a wamaj z njebjes wšitko dobre dać.

2. Puć, kotryž džensa nastupitaj, / je potajny a husto ćernjojty, / ow derje, hdyž wój wuzwolitaj / sej za njón swětło Božej' mudrosće. / Džens Bóh chcył waju hnadnje žohnować / a wamaj z njebjes swoje swětło dać!

3. Bóh swjaty Duch chce waju wodzić, / wón waju posylnić chce k dobremu, / waj' wučić za Jezusom chodźić / po puću, kotryž wjedže k žiwjenju. / Haj, Bóh chcył waju stajnje žohnować / a wamaj z njebjes swojoh Ducha dać.

słowa: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 794

hlós: Hamburg 1690; Halle 1704; EG 328

Zapokazanje duchowneho

166

Tuta hodźina budź swjata

1. Tuta hodźina budź swjata, / nam z Boha k zjednoćenju data / nětk z tobu, Boži wotročko. / Bóh, kiž knježi z wótcnej hnadu, / je k nam ze swojej mudrej radu / će přiwjedł, dušepastyrjo. / My jeho chwalimy, / džak jemu spěwamy. / Jeho słowu, / kiž mjez nami nóc začěri, / so naš duch wěčnje woswjeći.

2. Zo chceš Boha znać nas wučić, / nas k pobožnosći kruće nućić / a warnować před hrěchami, / w zbožu k Bohu wjesć nas swěru, / we njezbožu nam sylnić wěru / a troštować nas we smjerći; / to džensa slubiš ty, / a my ći slubimy, / zo tu kóždy / to činić chce, štož dobre je, / nam w słowje Božim zjewjene.

3. Bóh daj k temu slubej zbožo, / so kłoń, swój slub nětk wotpołožo; / ty budžeš naš, my twoji smy. / Bóh nas budže jónu sudzić, / hdyž wón nas přindže z morwych zbudzić, / po słowje swojej prawdosće. / Ow derje nam, hdyž my / tu z tobu póndžemy / wšitcy k Bohu. / Tam wjeseli džak damy ći, / zo sy nas wodził k zbóžnosći.

słowa: „Heilig sei uns diese Stunde“

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 773

Ow Jezu, Knježe krasnosće

1. Ow Jezu, Knježe krasnosće, / kiž kral sy cyrkwje swojeje, / ty pastyrjo wšech wěrných, / nad nimi knježiš z mudrosću, / so staraš z wěčnej lubosću / za zbóžnosć swojich swěrných. / Hlej, my tež smy / wuzwolene, wukupjene Bože džěći, / twoje słowo njech k nam řeči.

2. Ow derje, zo nas lubo maš, / nam swěrných mužow podawaš, / kiž k tebi pokazuja, / kiž połni swjatoch póznaća / nam słowo Bože přěduja / a hrěšných mócnje hnuja. / Wšudžom ludžom / přispor wěru, čěr jich swěru k pobožnosći, / daj jim chodźić we swjatosći.

3. My z twojej' ruki bjerjemy / nětk wučerja, kiž dał nam sy, / a prosymy će jara: / Joh wobdar, Knježe, z mudrosću, / spožč, zo so ze wšej swěrnosću / za naše duše stara. / Hnadu, radu, / pomoc k wšemu dawaj jemu, zo sam chodźi / prawje a nas k tebi wodźi.

4. Twój Duch chceł stajnje při nim stać; / daj službu jemu zastarać / bjez skóřžby a bjez zrudžby. / Daj wutrobam być poslušne, / kaž husto wón tu přěduje / nam twoje bójske wučby. / Daj, zo my joh / lubujemy a z nim džemy w pobožnosći / swój puć k wěčnej wjesošći.

5. Budź lubje powitany nam, / kiž wotročk Boži nětk džeš k nam / we mjenje Jezu Chrysta. / Wzmi, pastyrjo, wšech za ruku, / nas dowjedź k krajej wótcnemu, / hdžež zbóžnosć nam je wěsta. / Hamjeń, hamjeń! / Čerpić z tobu chcemy sobu w tutym času, / zradować so tam na kwasu.

słowa: Johann Daniel Karl Bickel do 1809

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 70

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 772

Zakónčenje a žohnowanje

168

Nětk so z Boha dokonja

1. Nětk so z Boha dokonja / naša swjata Boža služba; / Bohu džak, zo wokřewja / naše duše jeho wučba. / Česć my Bohu zaspěwamy / za wšu hnadu, kotruž mamy.
2. Z Božoh słowa witajće, / nam je žohnowanje date; / kóždy wjesoły dom dže. / Njeh su naše puće swjate; / njeh nas, Božo, twój Duch wodži, / kaž so k twojej česći hodži.
3. Božo, wuchod požohnuj / a naš zachod, hdžež my džemy; / wšedny chléb nam přihotuj, / pomhaj, hdyž so prócujemy; / žohnuj nas na smjertnym łožu, / wzmi nas k njebjeskemu zbožu.

słowa: Hartmann Schenck 1680; EG 163

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

přeložk: Spěwarske 1710, 419

Njeh stajnje zawostanu

Njeh stajnje zawostanu, / ow Božo, při tebi, / do hrěchow hewak padnu; / při wučbje praweji /
chcył zdźeržeć, wobarnować; / tak chcu ja wobstajnje / so tebi podźakować / do wšeje wěčnosće.

słowa: Nikolaus Selnecker 1572; EG 157

hlós: Melchior Teschner 1614; EG 523

přeložk: Křesćan Bohuchwał Kowar, Spěwarske 1762, 611

Božo, žohnuj zaso

1. Božo, žohnuj zaso / nas přez wšitke časy! / Pozběhń swoje wobličo, / zo nad nami swěći so!
2. Zwarnuj našej noze, / hdyž nam škoda hrozy! / Z nami budź ty přeco sam, / twój měr, twój škit dawaj nam!
3. Hamjeń, daj nam jeno / wšitkim chwalić mjeno / Knjeza Jezu Chrystusa / wot nětka hač do kónca!

słowa: Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 251

hlós: Cionske hłosy II 1879, VIII

171

Ćehńće, kaž je Boža rada

Ćehńće, kaž je Boža rada, / was přewodźej nětk Boža hnada / a Boži swjeći jandželjo! / Njeh was
ruka Jezusowa / pod swoje móčne kryće chowa, / dóńž njewidźimy zaso so. / Puć ćehńće božemje, /
wšak Jezus z wami dže wodnjo, w nocy. / So dopomńće, dóńž žiwi sće, / na nas we swojej
modlitwje.

słowa: Gustav Knak 1843; EG 258

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

přeložk: Spěwarske 1930, 262

Posylń swoje džěci, Chryšće

Posylń swoje džěci, Chryšće, / hdyž jim we strachosćach so styšće, / wšak z twojej kwrju su kupjene. / Sćiń, zo smy my wobnowjeni, / přez hnadu znowa posylnjeni, / hdyž wutroba nam spadnyć chce. / Móc Ducha twojeho / njech do nas lije so, / zahor lubosć, / zo při tebi smy wobstajni / we žiwjenju a we smjerći.

słowa: Wilhelm Erasmus Arends 1714; EG 164

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske 1838, 687,5

Žohnuj, Knježe, nas

1. Žohnuj, Knježe, nas, zo so njedželimy / a hdžežkuli smy, tebje wuznawamy. / Njewopuščiš nas, my či njejsmy cuzy. / W radosći a w nuzy žohnowanje daš.
2. Njemóžemy sej žohnowanje chować. / Dokelž wjele daš, směmy rozdželować. / Žohnowane je to, štož druhim damy / a hdyž wodawamy w duchu lubosće.
3. Twój měr sy nam dał, měr chcył dale zrodzić / a, kaž slubił sy, našu zemju wodzić. / Měr nam płodzić daj na hasach a w domje. / Štóž we sylzach syje, namaka twój kraj.
4. Žohnuj, Knježe, nas, zo so njedželimy / a hdžežkuli smy, tebje wuznawamy. / Njewopuščiš nas, my či njejsmy cuzy. / W radosći a w nuzy žohnowanje daš.

słowa a hlós: Dieter Trautwein 1978; EG 170

přeložk: Jan Malink, Wot schadžjenja slónca 1998, 49

Bóh Knjez mje požohnuj

1. Bóh Knjez mje požohnuj / sam z wysokeho hrodu, / Bóh Wótc mje wobarnuj / před njezbožom a škodu. / Hdyž wón mje žohnuje, / mam zbože, wjesele, / trošt, pomoc, swětła dosć / a herbstwo njebjeske.

2. Bóh Knjez mje požohnuj, / a daj mi swoju hnadu; / mój Jezu, ty mje zmyj / wot wšeho mojoh padu. / Ach mojej duši daj / ty wodawanje sam, / tak žohnowany sym / přez tebe tu a tam.

3. Bóh Knjez mje požohnuj / a ze swětłom mje rozswěć, / Bóh drohi swjaty Duch / sam wutrobu mi poswjeć, / měr mojej duši daj, / mi pomhaj přede złym, / zo ja hač do smjerće / we Božej hnadže sym.

słowa: Michał Domaška, Cionske hłosy I 1868 515

hlós: Regensburg 1675; Meiningen 1693; EG 495.2

Knježe, žohnuj nas

1. Knježe, žohnuj nas, hdyž domoj džemy. / Wobarnuj ty nas, zo wěru mamy. / Ty nam dawaš swoju móc / přeco znova džeń a nóc.

2. Knježe, z nami dži, hdyž domoj džemy. / Tebi džakować so wšědnje chcemy, / twoje słowo wobchować / a so k tebi wuznawać.

3. Knježe, pósćel nas, hdyž domoj džemy / k bėdnym, chorym, zo jich troštujemy. / Daj nam žohnowanje być, / so po twojim słowje měć.

słowa: Siegfried Albert 1989

hlós: Christfried Baumann 1990

Knjezowy jandžel

1. Knjezowy jandžel njech tebje škita, wjedže, žohnuj, / Knjezowy jandžel će přewodźuj po wšitkich pućach / kaž we cuzbje tak w kraju, / hač z druhimi, sam, / wěki na wěki, na wěčnje, / kaž we cuzbje tak w kraju, / hač z druhimi, sam, / wěki na wěki, na wěčnje.

2. Knjezowy jandžel njech tebje škita, wjedže, žohnuj, / Knjezowy jandžel će přewodźuj po wšitkich pućach / kaž we stysku tak w wysku, / hač boli, hač hori, / wěki na wěki, na wěčnje, / kaž we stysku tak w wysku, / hač boli, hač hori, / wěki na wěki, na wěčnje.

3. Knjezowy jandžel njech tebje škita, wjedže, žohnuj, / Knjezowy jandžel će přewodźuj po wšitkich pućach / kaž na polu tak w holi, / hač doma, na dwori, / wěki na wěki, na wěčnje, / kaž na polu tak w holi, / hač doma, na dwori, / wěki na wěki, na wěčnje.

słowa: po Janu Arnošće Smolerju 1841 Günter Schwarze a Měrko Šolta 2002

hlós: Günter Schwarze 2002

Wěra, lubosć, nadźija

Cyrkej

177

Ach wotuč, ducho swědkow přěnich

1. Ach wotuč, ducho swědkow přěnich, / kiž steja na muri a stražuja; / zbudź zasparynych, zbudź wšitkich lěnich, / zo wodnjo, w nocy nihdy njemjelča, / na njepřečela džeja bjez stracha / a syły ludow k tebi zhromadža.
2. Ow zo by woheń twój so horił / a ludam jasny přez wšě kraje šoł. / Ow zo ty wotročkow by sporił / a žnjencow swěrných dał do swojich žnjow. / Jich mało je, a hona wulke su, / sćel wjele tych, kiž swěru džělaju.
3. Wšak twój Syn zjawnje přikazuje / nam próstwu wo žně twojoh kralestwa. / Hlej, na wšěch městnach pozběhuje / so twojich džěci mysl a wutroba, / zo chcedža horco wo to zdychować; / tuž, Knježe, slyš a rjekń: „To ma so stać.“
4. Sćel wulke syły swědkow słowa / a japoštołskeho jim ducha daj. / Slyš kóždeho, kiž k tebi woła, / do čerta kralestwa so dobywaj, / a swojoh kralestwa česć rozšěrjej / nětk bórze po wšej zemi šěrokej.
5. Ach zo by pomoc jatym ludam / po twojim słowje přišla z Ciona. / Tuž złamaj jastwo, kónc čin bładam, / daj, zo so rozjasni do wječora. / Ach roztorhń njebo, přińdź, přińdź z pomocu, / přińdź bórze, daj nam wěrnú swobodu.
6. Ach běžeć słowu daj mjez nami, / zo swěći wšudžom z cyłej jasnosću. / Wjedź z pohanstwa lud z hromadami, / zo skónčnje dóndu k twojom kralestwu, / zbudź swój lud Israel ze stwjerdnjenja, / běh słowa takle žohnowanje ma.
7. Njech šule wšě po twojej woli / su městna džěla Duchu swjateho! / We kóždej sydaj sam na stole / a do wšěch młodych dušow zaščěp so, / zo mamy wjele swěrných wučerjow, / za cyłu cyrkej wěrných modlerjow.
8. Ty dokónčiš wšě swoje skutki, / kiž sudžiš ludy a je wumóžiš. / Ty wjedžeš z čěmnosće samlutki / a wšitku našu škodu wuhojiš. / Tuž wěra stajnje próstwy sćeće cí, / wšak dawaš wjac, hač duch naš rozumi.

słowa: Karl Heinrich von Bogatzky 1750; Albert Knapp 1837; EG 241

hlós: Hamburg 1690; Halle 1704; EG 328

přeložk: Jan Krušwica, Wósomdžesat kěrlušow 1865, 80; Jan Malink 2008

Israelski stražniko

1. Israelski stražniko, / wěřjacych ty ryčerjo, / twoje woko widzi wšo, / naše wulke hubjenstwo. / Stražniko, kiž njewusnješ / a tež nihdy njezdrěmnješ, / chwataj, zo nas wumóžeš.
2. Hlej, w kak wulkej žalosci / nětk su twoji wěriwi, / wšědnje nuza přiběra, / ty sy naša nadzija; / nihtó njem'že pomhać nam, / škitaj swoju wučbu sam, / pomhaj chudym syrotam.
3. Jezu, kiž so mjenuješ / Jezus a tak rěkać chceš, / jako Jezus pomhaj nam, / přestrěj swoje ramjo sam, / twar nam murju wysoku, / zo před nami čekaju / njepräčeljo z bojósću.
4. Sylnosć Wótca twojeho / nad nami njech zjewi so, / pokaž swoju wšehomóc, / prosymy će džen a nóc. / Njepräčelow radu wšu / skaž, zo či so podćisnu, / će za Knjeza póznaju.
5. Druzy njech so dowěrja / mocy swojoh ryčerstwa. / Twoji wěrní hladaju / na tebje a čakaju, / zo jim pomhaš mójnje ty, / kiž ty pomocnik jich sy / a jich znaješ we nuzy.
6. Ty sy muž a ryčer sam, / kotryž wójnje njeda k nam, / mječe, hlebje rozłamaš, / třělbow kulkam wobaraš, / kotryž wozy zapaleš, / ludži mysle wobroćeš, / wójny ruče zastaješ.
7. Jezu, měrny kralo ty, / kotryž pokoj přinješ sy / a přez swoje wumrěće / Boži měr nam přinjese, / daj, zo w měrje bydlimy, / doniž w twojim raju smy, / hdžež će wěčnje chwalimy.

słowa: Johann Heermann 1630; EG 248

hlós: 15. lětstotk; čěscy bratřa 1544; EG 38

přeložk: Křesćan Bohuchwał Kowar, Spěwarske 1762, 612

Ach Knježe, wostań pola nas

1. Ach Knježe, wostań pola nas, / nětk k wječoru so bliži čas; / nam słowo jasna swěca je, / njech w našim kraju njehasnje!

2. Hdyž rozrudzi nas wšelka złość, / spožč ty nam, Knježe, wobstajnosć; / zdžerž słowo, wotkazanje nam / hač do skónčenja čiste sam.

słowa: Philipp Melanchthon 1551; Nikolaus Selnecker 1578; EG 246

hlós: Martin Luther 1543; EG 193

přeložk: Spěwarske 1710, 415

Ja z cylej dušu česć dam tebi

1. Ja z cylej dušu česć dam tebi, / ow Knježe, zo sy na zemi / chcyl swjatu cyrkej wubrać sebi, / kiž džak a chwalbu spěwa ći; / zo namaka so wjele ludźi / we jednej swjatej hromadže, / kiž njechodža we hrěšnym błudže, / hdyž wot Chrysta su wotmyći.

2. Ty hišće džensa wšitkich wołaš, / zo dyrbja přińć a přichwatać. / Ach, ale struchłu skóržbu chowaš: / Jich mało chce hlós přijimać. / Tuž sćeješ tu a tam na hasu / a prosyš, kotrychž namakaš; / a nuzuješ jich k swojom kwasu / a bėdnych, chromych přiwołaš.

3. Ty, Božo, sy sej we wšěm kraju / a w ludach cyrkej zhromadził, / hdžež tebi chwalbu zaspěwaju, / zo by ty přeco stadło měł, / kiž pod Jezusom by tu stało / a jeho hnady wužiło, / tež z towarstwa z nim móc by brało / a z cylej dušu wěriło.

4. Tu dobre skutki njepomhaja, / před Bohom nchtó prawy njeje; / štož Bože džěći dobroh maja, / to maja wšo přez Chrysta krej. / Přez wěru mamy wšitcy dóstać, / štož Chrystus za nas zdobył je; / we wěrje mamy swěrnj wostać, / zo duša zbóžnosć dóstanje.

5. Zdžerž, Knježe, nas we prawej wěrje / wot nětkha do wěčnosće, / daj swoje słowo w šćedrej měrje, / twój sakrament nam zakład je. / Pjelń wutroby wšěm svojim wěrnym; / spožč hnadu, měr a wjesele, / daj jednu mysl wšěm svojim swěrnym, / zo wostanu we jednoće.

słowa: Friedrich Konrad Hiller 1711; EG 250

hlós: Guillaume Franc 1543; Loys Bourgeois 1551; EG 294

přeložk: Hadam Bohuchwał Šěrach, Spěwarske 1762, 623

Budź stroštne, małe stadleško

1. Budź stroštne, małe stadleško, / a byli wšo na tebe šło, / njech přećiwnicy hroža; / Hlej, Bože ramjo sylne je, / kiž złoštnych, lestnych pobije, / tu wšak je pomoc Boža.
2. Njech swět tež wabi z lestnosću, / my wostanjemy z chrobłosću / při swojej starej wěrje, / kiž založena kruće je / na wěčne słowo njebjeske, / tak žiwi smy we měrje.
3. Ty sy nas, Knježe, wuzwolił, / a sy nas za to postajił, / zo byli swětło tudy; / nas wubudź nětko ze spara, / nas wjedź po puću žiwjenja, / zo byli sól za ludy.

słowa: Jakob Fabricius 1632; EG 249

hlós: wok. 1504; Nürnberg 1534; EG 363

přeložk: Korla Bohuwěr Kanig, Cionske hłosy I 1868, 200; Jan Malink 2008

Slónco wšeje sprawnosće

1. Slónco wšeje sprawnosće, / swěć do našej' časnosće, / přińdź do swojej' cyrkwje, k nam, / zo wšón swět to widzi sam. / Smil, Knježe, so.
2. Wožiw sprostle křesćanstwo, / kiž sej mysli: „Wěste wšo!“, / zo by tebje słyšało, / twoje słowo dźeržało. / Smil, Knježe, so.
3. Hlej na bólne dźělenja, / što je zaso hojić ma? / Zhromadź, wulki pastyrjo, / wšitkich, kiž tu bładza so. / Smil, Knježe, so.
4. Wotewr durje ludow wšěch, / pokaž zbožo, pokaž hrěch, / rozšěr swoje kralestwo, / ćemna nóc njech rozswěć so. / Smil, Knježe, so.
5. Póslam daruj zmužitosć, / nadziej, lubosć, wěry dosć. / Daj, zo płody narostu, / hdžež so sylzy syli su. / Smil, Knježe, so.
6. Krasnosć swoju pokazaj, / nam jej' nětko widžeć daj. / Ze słabymi mocami / twarmy pokoj na zemi. / Smil, Knježe, so.
7. Zjednoć nas, ow Chrystuso, / kaž sy z Wótcom nětko žno. / Daj nam wostać při tebi / dźensa kaž we wěčnosći. / Smil, Knježe, so.

słowa: Christian David 1741 a dalši; EG 263

hlós: Čěska 1467; Nürnberg 1556; EG 262

přeložk: Beno Budar 2000

Duša z dušu zjednočena

1. Duša z dušu zjednočena / měr we Bohu pytatej, / horca lubosć wučiscena / sapa k swojom Zbóžnikej. / Wón je hlowa, wy sće stawy, / wón je slónco, hwězdy wy; / bratrow je wón mišter prawy, / wón je naš, my jeho smy.

2. Džěci hnady, sem so dajće, / slub swój zaso wobnowće, / vašom Knjezej přisahajće / swěrnju lubosć w wutrobje. / Hdyž wam lubosć pobrachuje, / sylnosć wěry, nadźija, / modlitwy njech Chrysta hnuja, / zo was zaso posylnja.

3. Mjez sobu to dźeržće wěrnje, / zo by rady kóždy staw / so za druhe stawy swěrnje / ze žiwjenjom woprowať. / Tak nas přećel lubowaše, / hdyž so za nas morić da; / wopomńće, kak zmylki naše / jeho jara wurudža.

4. Haleluja, kajka hnada, / wysokosć a hłubina! / Wěra do wutroby hlada / tomu, kotryž lubosć da, / kiž je prawy Wótc wšěch džěci. / W dźiwapolnej hłubinje / jeho tajne swětło swěći, / čujomnje nam bliski je.

5. Lubosć, ty sy poručila, / zo so mamy lubować; / číń, zo morwa duša žiwa / w lubosći by móhła stać, / Daj, zo lubosć wusywamy, / tak zo kóždy wě, što smy, / wšako jedyn pochad mamy, / mjez sobu sej pomhajmy.

słowa: Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1725; EG 251

hlós: 17. lětstotk; Herrnhag wok. 1735; EG 251

přeložk: Spěwarske 1741, 329; Jan Malink 2008

Luby Jezu, hnadu daj

1. Luby Jezu, hnadu daj / tym, kiž prócuja so swěru, / zo by pjelnił so twój raj / a jich wjele přišlo k měru; / přewodžej jich prócu hnadnje, / zo jich wusyw rosće radnje.
2. Luby Jezu, swětło daj / tym, kiž w smjertnym sćinje sedža; / zwjazki błuda rozwjazaj, / zo će póżnaja a wědža, / wjedź jich na tu prawu drohu, / Jezu, wěrný puć naš k Bohu.
3. Luby Jezu, mocy daj / tym, kiž mučni wustawaju, / troštne słowčko wšak jim praj, / zo na pomoc wočakaju, / zo so ryčersce přec bėdža / a za tobu sćerpnje slėdža.
4. Luby Jezu, lubosć daj / tym, kiž we liwkosći chodža, / zahor jich a pokazaj, / kak z tym sej a tebi škodža, / k twojej službje, k twojom słowu / zahor wšėdnje lubosć nowu.

słowa: Handrij Zejler, Spisy IV, 1891, 211

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

Jedyn nas je na so zwjazal

1. Jedyn nas je na so zwjazal, / nam do swojeje služby kazał, / hdyž z drohej krvju nas wukupi. /
Naše čelo, naša duša, / ow jehnjo Bože, tebi słuša, / smy zbóžni w twojej lubosći. / Za svojich ty
nas wzmi, / ow Wótče njebieski; / twoji wěrní / nětk troštuj a wjesela / so twojoh swjatoch wobliča.

2. Sami njeslušachmy tebi, / ty, Knježe, wuzwoli nas sebi / po swojej radže miłostnje. / Naše mocy
su džě snadne / a dobre skutki jara žadne, / hdyž njepomhaš ty šćedriwje. / Mysl swójsku rozlamaj /
a svojoh Ducha daj / svojim wěrnym; / čím słabši my na sebi smy, / čím wjace z tebje čerpamy.

3. Knježe Jezu, kralo mócný, / za wulke žně je žnjencar sprócný, / hdyž ty joh sylnić njebudžeš. /
Sćel tež nas za pósłow měra, / budž z nami twoja wulka swěra, / hdyž kwasny dom sej zhotuješ. /
Tom derje na wěcnje, / kiž powołany je / na kwas z tobu, / hdžež womjelknje wšo bédženje / a
budže same wjesele.

4. Hlej na miliony ludźi, / kiž nchtó dotal njewubudzi, / kiž w sćinje smjerće tradaja. / Mínyło so
časow wjele, / što jim pak ewangelij sće, / hdy schadza jasna zernička? / Ow slóncó prawdosće, /
čas schadženja tu je. / Jezu, stawaj, / sam prjedy dži puć kralowski, / zo swět so tebi wotewri.

5. Zbóžniko, kiž sćicha chodžiš, / a tola najkrasnišo wodžiš / wšě wěcy, što smy před tobu? /
Wojować chcył ty sam za nas / a woči zložować tu na nas, / hdyž hinjemy ze słabosću. / Po zdaću
mólčke je, / pak wulke narosće / zorno twoje; / wšak, Chryšće, ty sam škitar sy, / wot Wótca za to
pósłany.

słowa: Albert Knapp 1824; EG 256

hlós: Philipp Nicolai 1599; EG 147

přeložk: Gustaw Alwin Mjerwa, Spěwarske 1930, 220

Ach Božo, hladaj z njebiesow

1. Ach Božo, hladaj z njebiesow / na swoje chude džěci, / kak mało je tu křesćanow / na cyłym wulkim swěće, / kak twoje słowo zacpěja / a wšitku wěru wuhaša / zli, škóдни, swětni ludžo.
2. To woni mylnje nawuča, / štož wumysli sej hłowa, / jich wutroba je dwojaka / a nima Božoh słowa; / wšak wučbu woni přeměnja / a njewučenyh zamyla, / so zwonka rjenje swěća.
3. Bóh chcył złu wučbu wukopać, / zo přińdže z našoh kraja, / a tajkich ludži wotehnać, / kiž z hordej myslu praja: / „Dosć mudri smy, zo wučimy; / to płáci, štož my prajimy; / što chce nam rozkazować?“
4. Tuž praji Bóh: „Ja stanyć chcu, / ja dyrbjju na to hladać, / we hubjenstwje džě moji su / a dyrbja trošta tradać; / chcu błudnu wučbu zahubić / a na pomoc chcu chudym hić / ze svojim mócnym słowom.
5. Kaž drohe slěbro po wohnju / je čiste namakane, / tak Bože słowo we křižu / so wopokaza rjane; / hdyž w płomjenju je spytane, / džě jara wulce krasne je / a swěći po wšěch krajach.
6. Bóh wosadu chcył zachować / před tajkim hroznym ludom / a našu cyrkej zwarnować / před wšitkim škódnym błudom; / tam zlych so stadło namaka, / hdžež błudna wučba přiběra / a škóдни ludžo knježa.

słowa: psalm 12; Martin Luther 1524; EG 273

hlós: Martin Luther 1524; EG 273

přeložk: Spěwarske 1710, 421

187

Kak rjenje je na zemi

1. Kak rjenje je na zemi, / hdyž bratřa mjez sobu / we swěrje stowaršeni, / we měrje žiwi su.
2. Kaž tam na Bože hory / dže rosa Hermonska, / tak zbožo tysacore / Bóh swěrnym bratram da.
3. A přez nich wobnowjene / je jónu křescánstwo, / wšo jastwo wotamknjene, / wša čěmnoś zhubi so.
4. A tehdy zemje ludy / do swětła zastupja; / je jedyn pastyr tudy, / kiž jene stadło ma.

słowa: psalm 133; Friedrich Gottlieb Wetzel do 1819

hlós: pola Melchior Vulpiusa 1609; EG 516

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 850

Jedne stadlo Chrystusa

1. Jedne stadlo Chrystusa! / Ow kak budže, zemja, tebi, / hdyž dzeń wulki zeschadza. / Njedaj, črjódka, styskać sebi; / stawaj, stupaj do swětla: / Jezus dđerži slubjenja.

2. Je dzeń hišće daloko? / Na pastwach so zelenjuje, / Boža krasnosť schadžejo / pohanam so přibližuje; / swětlo slepi žadaja: / Jezus dđerži slubjenja.

3. Pój, ow swěrnny pastyrjo, / zo by po nocach so dniło, / zo by, štož tu bładzi so, / k stadlešku so wobročilo. / Njestrachuj so, črjódzička: / Jezus dđerži slubjenja.

4. Zerjow jasnosť nastawa, / čěmna nóc je wotehnata; / hižom k žórłu žiwjenja / pusćiny syn lačny chwata, / swětlo jeho wobdawa: / Jezus dđerži slubjenja.

5. Rowy wotewrjene su; / wožiwjejeće, suche kosće, / sluba jandžel steji tu, / witajeće dzeń wjesołosće! / Swětlu schadžeć Jezus da: / Jezus dđerži slubjenja.

6. Dzeń twój krasny zjewi so, / Chryšće, slónco, naša žadosć, / ty sy krajam wokoło / swětlo, wěrnosć, měř a radosć. / Čiń ty zemju swětlu wšu / po wšěm svojim slubjenju.

słowa: Friedrich Adolf Krummacher 1821; EKG 220

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 215

Chwalba a džak

189

Njeh Bohu džakuje

1. Njeh Bohu džakuje / so wutroba wšech ludži, / kiž wulke wěcy sam / tu čini a tež wšudže, / kiž wot młodosće nam / tu zdžerži žiwjenje / a wšitku dobrotu / nam stajnje wudžěli.

2. Naš wěčny, smilny Bóh / chcyl nam a kiž joh znaju, / dać troštnu wutrobu / a měr we našim kraju. / Njeh jeho hnada je / tu stajnje pola nas, / ze wšeho njezboža / nas wumóž kóždy čas!

3. My Wótcej wjeršnemu / a Synej chwalbu damy, / tež Duchej swjatemu, / wot kotrehož wšo mamy, / či, swjata Trojica, / kaž bě wot spočatka / a nětko přeco je / a budže bjez kónca.

słowa: Jezus Sirach 50,24–26; Martin Rinckart 1636; EG 321

hlós: Martin Rinckart 1636; Jan Krygar 1647; EG 321

přeložk: Spěwarske 1710, 401

Nětk, duša, chwal ty Knjeza

1. Nětk, duša, chwal ty Knjeza / a jeho mjeno pozběhuj! / Hdže dobroty bě mjeza? / To sebi swěru wopomnuj! / Twój hrěch je tebi wodał, / wšu słabosć zahojał, / či zbóžnu pomoc podał, / na klin swój tebje wzał. / Wón mocy tebi dawa, / kaž w horach worjołej; / wón stara so za prawa / a pomha z nuzy wšej’.

2. Wón nam tu wědžeć dawa, / zo prawe jeho sudy su; / joh smilnosć njeje mała, / w njej hrěšnicy so chowaju. / Wón njelubuje zwady, / po winje nječłosta, / nam dawa wjele hnady, / so k słabym pochila, / je dobroćiwu temu, / kiž jeho boji so, / a wobara sam złemu, / zo čěka daloko.

3. Kaž nanojo so smila / na svojich małych džěčoch tu, / tak Bóh Knjez k tym so chila, / kiž před nim chodža z bojosću. / Wón znaje narod chudy / a wě, zo proch my smy / a runi trawje tudy, / kaž lisćo padamy. / Kaž nazymu wšo zhinje, / tež kwětki zwjadnjeja, / tak tež so čłowjek minje, / hdyž kónc so přibliža.

4. Do wěčnosće pak traje / wša hnada Boža wótcowska, / hdžež wosada joh znaje, / je jemu služic zwólniwa. / Kral wěčneho je raja / a slub swój dzerži nam. / Na harfach jemu hraja, / kiž před nim steja tam. / Haj, služće Bohu swěru, / wy lubi jandželjo! / Ja wjesołu mam wěru, / joh chwalić wysoko.

słowa: psalm 103; Johann Gramann 1540; EG 289

hlós: 15. lětstotk; Hans Kugelmann 1540; EG 289

přeložk: Spěwarske 1710, 393

191

Chwalće nětk Knjeza

Chwalće nětk Knjeza a džakujće so, / služće jom z wjeselom a spěwajo, / wšitke ludy do wěčnosće.

słowa a hlós: ludowe; EG 337

přeložk: Jan Malink, Wot schadženja slónca 1998, 11

Nětk spěwaj, moja duša

1. Nětk spěwaj, moja duša, / česć Boha wjesoła, / jom cyła stwórba słuša / a słuži zwólniwa. / Ja džakny wopor palić / sym winowaty tu, / tuž z wutrobu joh chwalić / chcu w swojim žiwjenju.
2. Ow zbóžny, kotryž hlada / na Boha swojeho. / Štóz po nim sebi žada, / so na njoh spušćejo, / ma najlěpši džěl w ruce, / ma měrnu wutrobu; / swój puć po zemi ducy / je w dobrym pokoju.
3. Při nim je sylnosć krasna, / móc njewučerpana, / nam z jeho skutkow jasna, / we stwórbje widžomna. / Kak njebjo, zemju tworjo / ju wuhotował je, / hlej, rybow poľne morjo, / jich staďa njesměrne!
4. Jow mysle bydla swěrne, / kiž hidža njeprawdu / a zbožo přeja wěrne / wšěm, kotřiž swěrne su. / Štož Bože słowo praji, / to ma so wěsće stać, / a hdyž nas křiwda daji, / chce Bóh nas škitować.
5. Wón tysac pućow chodži, / nas wumóc ze smjerće, / wón ludži k blidu wodži, / hdyž hlód jich čwěluje. / Wón rjane lica dawa, / njech jědž je chudobna. / Kiž jeći su bjez prawa, / tym z jastwa wupomha.
6. Wón swětlo je za slepych, / jim rozswětlenje da, / a pozběhuje słabych, / zo chodzić zamóža. / Wón lubuje, kiž wěrja / a jeho lubuja; / hdyž k njemu přińć sej zwěrja, / wón z nuzy wupomha.
7. Wón cuzych hospoduje, / je kubło syrotow / a rady wusłyšuje / wšě próstwy wudowow. / Tych pak, kiž jeho hidža / we swojej wutrobje, / w nim njepřecela widža, / wón hněwny chłostać chce.
8. Što sym ja čłowjek chudy, / joh chwalić dostojnje? / Bóh sam je z kralom tudy, / ja liséo wjadnjene. / Do Ciona wšak čahnu, / hdžež wěcnje bydlić chcu; / tuž chwalbu jeho rjanu / chcu spěwać z wutrobu.

słowa: psalm 146; Paul Gerhardt 1653; EG 302

hlós: Johann Georg Ebeling 1666; EG 302

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 319

193

Wot schadźenja slónca

Wot schadźenja slónca / hač do jeho chowanja / njech budź chwalene mjeno Knjeza, / njech budź chwalene mjeno Knjeza.

słowa: po psalmje 113,3; Wot schadźenja slónca 1998, 2

hlós: Paul Ernst Ruppel 1938; EG 456

Chwal Boha Knjeza, ow moja duša

1. Chwal Boha Knjeza, ow moja duša; / chcu jeho chwalić do smjerće. / Dołhož sym žiwy, mi to so słuša, / zo jeho chwalu wobstajnje. / Temu, kiž ćěło z dušu da, / budź česć a chwalba bjez kónca! / Haleluja, Haleluja.
2. Wjerchojo wšitcy su člowske džěci, / nawróća so do popjeła; / kak wulcy byli su tu na swěće, / dyrbyja tež zaso do rowa. / Hdyž woni pomhać njemóža, / njech ludžo k Bohu wołaja. / Haleluja, haleluja.
3. Derje je temu, kiž móže prajić: / Mi pomha Knjez, Bóh Jakuba, / kiž móže nadžiju na njeho stajec / a spušća so na Jezusa. / Štóž pomoc tajkoh' Knjeza ma, / tón dobru radu namaka. / Haleluja, haleluja.
4. Njebjo a zemju wot njeho mamy / ze wšitkim, štož je we nimaj; / morjo a štož hewak spóznavamy, / wšo zdzerži wón kaž cyły kraj. / Wón sam je z Knjezom na swěće, / kiž wěru dzerži wobstajnje. / Haleluja, haleluja.
5. K prawu wón pomha wšěm potłóčenym / a kotřiž dyrbyja křiwdu znjesć, / dawa dosć jědze wšěm wuhłódnjenym / a móže bědnym z nuzy wjesć; / wjazanym dawa wón swobodu, / wšako ma hnadu wšelaku. / Haleluja, haleluja.
6. Widzacej woči wón slepym dawa, / a poniženych pozběha, / pola wšěch wěriwych zawostawa, / jim swoju lubosć podawa, / wón přijimuje cuzbnikow / a sam je škitar syrotow. / Haleluja, haleluja.
7. Ale wšěch bjezbóžnych křiwe puće / wón z mócnej ruku zahaća; / přetož wón kazy jich rady ruče, / zo so jim skónčnje njeradza. / Bóh Knjez sam z kralom wostanje. / Cionje, Bóh će lubuje. / Haleluja, haleluja.
8. Wjeselće, ludžo, so w jeho mjenje, / wón wulke džiwy čini sam. / Wšitko, štož wodych ma, spěwaj rjenje, / budź Bohu chwalba tu a tam! / Wy džěci Bože, wyskajće, / džak Bohu Knjezej dawajće. / Haleluja, haleluja.

słowa: psalm 146; Johann Daniel Herrnschmidt 1714; EG 303

hlós: Ansbach 1664/65; Halle 1714; EG 303

přeložk: Jurij Kubaš, Spěwarske 1740, 441

Čeś Bohu Knjezej dajmy

1. Čeś Bohu Knjezej dajmy, / dźak jemu zaspěwajmy / za dary, kotrež mamy, / wot njeho wužiwamy.
2. Kaž duša tak tež ćěło / je wšitko jeho dźěło, / tej lubuje wón jara / a sam so za njej stara.
3. Wón ćělu žiwnosć dawa, / nam duša zawostawa, / hačrunjež smjertne rany / su z hrěchom namakane.
4. Zo lěkarja pak měli / a strowi bychmy byli, / je Chrystus wumrěł za nas / a zbóžnosć přinjeś na nas.
5. Nam zbóžne lěkowanje / je křćeńca, wotkazanje / a słowo; tak nas ćěri / Duch Boži k žiwej wěrje.
6. Su hrěchi wotewzate / a žiwjenje je date, / we njebjesach my wostać / a dary směmy dóstać.
7. Ach Knježe, spožč nam z hnady, / zo njetraša nas pady; / chcyl starych, mlodych wodzić, / wšo dobre do nas płodzić.
8. Zdźerž ty nam swoju wěrnosć / a posylń našu swěrnosć, / zo my po twojej woli / će wěčnje chwalić móhli.

słowa: Ludwig Helmbold 1575; EG 320

hlós: pola Nikolausa Selneckera 1587; EG 320

přeložk: Spěwarske 1710, 399

Knjeza chwal, duša

1. Knjeza chwal, duša, chwal mócneho, čestneho krala, / spodobne wopory jemu njech lubje so pala! / Wotućtaj nět, / psaltero z harfu, zo swět / słyši hlós blisko a zdala.
2. Duša, chwal Knjeza, kiž wšitko tak krasnje tu wodži, / zo tebi, kaž by był z křidłomaj kryty, so chodži, / kiž zdźerži će, / kaž či so samemu chce. / Sprawny to wě, wo to rodži.
3. Duša, chwal Knjeza, kiž wustojnje, mudrje će stwori, / strowosć či wobradži, da, zo so zbožo či spori. / Za pomoc wšu, / w nuzy či skićenu tu, / jemu duch z džakom so hori.
4. Duša, chwal Knjeza, kiž žohnował dom je a rolu, / z płódnymi rěkami mačał je brózdy na polu. / Wopomń ty to, / Wjeršny či zamóže wšo; / w lubosći k tebi dže z wolu.
5. Knjeza chwal, duša, tych dobrotow njezabudź ženje; / štožkuli wodych ma, chwal jeho mjeno tež rjenje! / Swětło je wšón; / duša, mzda twoja je wón. / Hamjeń nětk praj w jeho mjenje!

słowa: Joachim Neander 1680; EG 317

hlós: 17. lětstotk; Halle 1741; EG 317

přeložk: Jurij Gustaw Zarjenk, Spěwarske 1930, 610

We čišinje će chwala

1. We čišinje će chwala, / ty Božo města Ciona, / a česća tu za krala / a trónej twojom hołduja. / Ty, Knježe, sy tu na zemi / wšěch wěrných dowěra, / jim tež pod tyšnosćemi / sy troštna chowanka. / Tuž chwalbu twoju spěwać / chcu wšědnje wjesoły / a k česći twojej džělač, / či wěčnje džakowny.

2. So wjeselić nětk maja / a z cyłej dušu wyskać či, / kiž za Boha će znaja, / we twojej swěrje chowani. / Česć twojemu budź mjenu, / kiž džiwy čini tu, / za pomoc poskićenu / mi zbóžnu, wužitnu. / Nětk wjesele je moje, / zo wisam na tebi, / či žiwjenje dam swoje, / twój sym tu na zemi.

3. Ty, Knježe, z lutej hnady / na swěće sy so překrasnił; / kiž běchu tu bjez rady, / na tych sy bórzy pomyslił. / Sy nade mnu so smilił; / kak tebi zaplaću? / Če prošu, zo by schilił / ty ke mni wutrobu. / Tuž zběhnu keluch zboža / a chwalu radostnje: / Mi swěći lubosć Boža / do wšeje wěčnosće.

słowa: Johann Rist 1651/1654; EG 323

hlós: 15. lětstotk; Hans Kugelman 1540; EG 289

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 615

Ja so ci, Božo, džakuju

1. Ja so ci, Božo, džakuju / za wšitku dobrotu / a twoje skutki roznošu, / hdžež sym a hdžež ja du.
2. Ja wěm, zo ty sam studžeń sy, / kiž wjele hnady ma, / a z kotrej'ž čerpac móžemy / wšo dobre bjez kónca.
3. Što mamy tudy na zemi / hač jenož samo to, / štož nam naš Wótc sam wudžěli, / kiž znaje kóždeho?
4. Štó natwarił je njebjo sam / a štó je wupyšił? / Štó pola z rosu mačał nam, / je deščik wobradził?
5. Štó we zymje nas wohrěwa? / Štó wětry změruje? / Štó je, kiž wino podawa / a płody wšelake?
6. Štó ćěło woziwił nam je? / Štó z wulkej lubosću / měr krajny dawa bohaće / nam wšitkim k lěpšemu?
7. Ach Knježe Božo, wot tebje / to wšitko wuchadža; / ty sy tón, kiž nas zdđeržuje / a na starosći ma.
8. Ty wobradžeš džeń wote dnja / nam našu cyrobu / a pomhaš tež nam z njezboža / ze wšitkej swěrnosću.
9. Nas w swojim hněwje nješwikaš, / hačrunjež hrěšimy, / a tón sy, kiž nam přiwołaš: / Wam hrěch je wodaty.
10. Hdyž z płáčom naša wutroba / so druhdy rozrudža, / wšak twoja Boža dobrotu / ju zaso zwjesela.
11. Ty wšitke naše starosće / a žalosć wohladaš; / ty kedžbujes na sylzy wšě, / sej kóždu napisaš.
12. Nas z wěčnym kubłom nasyćiš / po časnym tradanju / a ze wšěm dobrym wokřewiš / we tamnym wjeselu.
13. Tuž zraduj wšak so do wole, / ty moja wutroba! / Twój Bóh, kiž wšitko stworił je, / ci wšo tež podawa.
14. Wón je twój džěl a dobyće, / tón, kiž će rozswětli; / twój škit wón je za žiwjenje / kaž nětk tak po smjerći.
15. Što rudziš so a čehodla / chceš tak so čwělować? / Čisń wšitku starosć na Boha; / tak móžeš změrom spać.
16. Wón je će derje zastarał / wot twojej' młodosće / a tebje před wšěm wuchował, / štož škodu přinjese.
17. Wón wšitko derje spočina / we swojim kralestwje, / tež wšitko rjenje dokonja / po swojej mudrosći.
18. Tuž stroštnje, njech wšo po nim dže, / mjelč z cíchej wutrobu; / tak sy tu bjez wšej' starosće, / tam w wěčnym wjeselu.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 324

hlós: Jan Krygár 1653; EG 322

přeložk: Marćin Bjedrich Zimmermann, Spěwarske 1756, 530

Hač sem je mój Bóh dowjedł mje

1. Hač sem je mój Bóh dowjedł mje / ze swojej wulkej hnadu, / mi zdzerzał dušu, žiwjenje / a zastarał mje z radu, / hač sem je wón mje přewodzał, / hač sem je wjesele mi dał, / hač sem je wón mi pomhał.

2. Wzmi džak a česć a chwalenje, / mój Božo, za wšu swěru, / kiž sy přez cyłe žiwjenje / mi poskićał přezměru. / Sej zapisam do pomjatka: / Mój Bóh je sama dobrota, / hač sem je wón mi pomhał.

3. Mi, Božo, sylna skała sy; / tuž pomhaj wodnjo, w nocy, / mi pomhaj doma, we cuzbje, / mi pomhaj w křiža mocy, / zo bych ja chwalił do smjerće: / Přez Chrysta krej Bóh pomhał je; / wón pomha, kaž je pomhał.

słowa: Ámilie Juliane von SchwarzburgRudolstadt 1699; EG 329

hlós: Peter Sohren 1668; Halle 1704; EG 329

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 605

Ja chcu chwalić skutki Bože

1. Ja chcu chwalić skutki Bože, / chcu so Bohu džakować; / jeho dobroty – što móže / na swěće wšě póżnawać? / Jenož lubosć, čistu lubosć / pola Boha namakam, / swěru wón mi pomha sam, / hdyž ja pytam bójsku mudrosć. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

2. Jako worjoł swoje młode / z křidłomaj wšě přikrywa, / tak mje stajnje Boža hnada / kaž we zawčku wohrěwa. / Hdyž ja hišće njeběch žiwy, / da mi mój Bóh žiwjenje / we maćernym žiwoće; / přez jeho sym hišće čily. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

3. Jeho Syn jom njej tak luby, / jeho za mnje smjerći da, / z tym mje torhnje čertej z huby, / pomha z hele wohenja. / Ow ty studzeń bjeze měry! / Štó, hdyž chcył sej předewzać, / što wšo móže wopisać, / što Bóh čini z lutej' swěry? / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

4. Swojoh Ducha, kiž mje wodži, / dawa w swoim słowje mi, / a tak moja noha chodži / přez swět k tamnej zbóžnosći; / tutón Duch mje prawje čěri, / kiž wšu strašnu helsku móc / přewinje a smjertnu nóc, / to njech moja duša wěri. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

5. Za moje so ćělo stara / w cyłym dolhim žiwjenju; / hdyž so duša boji jara, / Bóh ju bjerje na kedžbu; / hdyž ja husto ze slabosće / sebi pomhać njemóžu, / wšak mi přińdže k wužitku / jeho pomoc ze smilnosće. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

6. Njebjo, zemja a jich wójska / su mi date k lepšemu; / w nich so jewi lubosć bójska, / kotraž služi k žiwjenju: / zwěryny a zelow wjele, / w dolinach a w horinach, / w holi a we jězorach, / wšitko Bóh mi z njebjes sćeje. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

7. Hdyž ja spju, mój Bóh mje chowa, / mje před škodu škitujo; / kóžde lube ranje znowa / wotwobroća njezbožo. / Hdyž mje mój Bóh njeby zdžeržal, / a tež jeho wobličo / stajnje na mnje hladało, / bych ja dawno w rowje ležal. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

8. To ja wěsće wěm a wěrju, / njedam sej tež wurěčeć: / Mój křiž ma tež swoju měru, / ma so prawje přećerpjeć. / Po zymje, hdyž sněh bě padał, / přińdže léčna ćoplota. / Čłowjek wulku radosć ma, / hdyž je prjedy jara tradał. / Na swěće wšo zahinje, / Boža lubosć wostanje.

9. Dokelž nětk we poľnej měrje / Boža lubosć zjewja so, / zběham swojej ruce w wěrje / k tebi jako džěćatko; / prošu, zdžerž mje w twojej mocy, / zo bych tebe lubował, / na wšu lubosć spominał / stajnje, wodnjo a tež w nocy, / dónž ju jónu njebudu / chwalić w tamnym žiwjenju.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 325

hlós: Johann Schop 1641; EG 325

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1732, přidawk 22

Budź česć a chwalba Wjeršnemu

1. Budź česć a chwalba Wjeršnemu, / kiž Wótc je wšeje rady, / kiž wšelke dźiwy čini tu / a dawa wjele hnady, / kiž husto zrudnym pomhał je / a dale troštować jich chce. / Česć Bohu Knjezej dajće!

2. Če, Božo, chwala jandželjo, / kiž Bóh sy wšitkich bohow; / će chwali zemja, kotraž je / či podnóžk twójich nohow. / Wšě skutki twójeje mudrosće / su k twójeje česći stworjene. Česć Bohu Knjezej dajće!

3. Štož Bóh Knjez tudy stworił je, / to je tež zdžeržeć slubił; / wón tež so stajnje prócuje, / zo ničo njeby zhubił. / Hlej, w jeho cyłym kralestwje / wšo prawe, jenak dobre je. / Česć Bohu Knjezej dajće!

4. Ja w nuzy k Knjezej wołach so: / Słyš moje zdychowanje; / Ach pomhaj mi, mój Zbóžniko, / budź moje zradowanje. / Na to sy, Božo, pomhał mi; / budź za to česć a chwalba či. / Česć Bohu Knjezej dajće!

5. Naš Knjez je blisko pola nas, / wón svojich derje znaje; / wón wostawa tež kóždy čas, / tak dolho kaž swět traje, / měř svojich, zbožo jim a trošt, / kaž mać je džěćom krasny lóšt. / Česć Bohu Knjezej dajće!

6. Hdyž pomoc wša so pominje / a trošt so wšudžom zhubi, / so Bóh nam hnadny pokaže, / nam swoju smilnosć slubi. / Njech wšitkón swět nas wopuści, / naš Jezus svojich wokřewi. / Česć Bohu Knjezej dajće!

7. Ja chcu će, Božo, z wutrobu, / haj, z cyłej mocu chwalić / a wšudžom z twójeje pomocu / či džakny wopor palić. / Mój duch a moja wutroba / je k twójeje česći hotowa. / Česć Bohu Knjezej dajće!

8. Wy, kotrymž Chrystus Zbóžnik je, / česć Bohu Knjezej dajće; / kiž Božu smilnosć widziće, / česć Bohu Knjezej dajće! / Kak přibohojó hrozni su! / Naš Knjez sam Bóh je tam a tu. / Česć Bohu Knjezej dajće!

9. Tuž přińdźće k njemu z wjeselom, / džak jemu z chwalbu dajće / a z rozjasnjenym wobličom / swój kěrluš zaspěwajće: / Bóh wšitko derje započnje, / a wšitko mudrje wuwjedže. / Česć Bohu Knjezej dajće!

słowa: Johann Jakob Schütz 1675; EG 326

hlós: Jan Krygař 1653; EG 326

přeložk: Awgust Schaaf, Spěwarske 1733, 141

Dziwny, wulki kralo

1. Dziwny, wulki kralo, / knježerjo wšech ludži, / kěrluš spěwamy či chudži. / Twoju wótenu hnadu / husto nazhonichmy, / hdyž tež tebje wopušćichmy. / Pomhaj nam, / sylń nas sam, / njech naš ert či spěwa, / hlós či k česći džěła.

2. Njebjo wuchwal mócnje / Božej' stwórby raje / bóle hač wšech ludži kraje! / Wulke swětło slónca, / sćel nam pruhi z njebja, / kiž nam zemju rjenje debja! / Do nocy, / hwězdy wy, / klinč waš kěrluš jasny; / Bóh naš Knjez je krasny.

3. Ow ty moja duša, / spěwaj, wjes'le spěwaj, / wěru nihdy njezapřewaj! / Štóz ma wodych w čěle, / mysle k Bohu zběhaj, / do procha so dele lěhaj! / Krasnosće / Knjez wón je; / česć jom w zemskim kraju / budź kaž w wěčnym raju.

4. Haleluja zanjes; / temu, kiž će stwori, / njech so twoja duša hori. / Haleluja spěwaj; / Jezus wumó tebje, / jemu podaj džakny sebje! / Derje či, / wěr to mi; / jónu chwališ jeho, / wotmyty wot zleho.

słowa a hlós: Joachim Neander 1680; EG 327

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 604

Haleluja, Boha chwalće

1. Haleluja, Boha chwalće, / chwalće jeho w swjatnicy, / jemu k česći zaspěwajće / w jeho mójnej twjerdźiznje, / chwalće jeho sylnosće, / jeho krasne wulkosće, / chwalće jeho z truby zynkom, / z kitary a harfy klinkom!

2. Chwalće z bubonom a z reju, / chwalće joh na piščelach, / chwalće na trunatym stroju, / chwalće joh na cymbalach, / z cunim hłosom zynčatym, / z wótrym zwukom brinčatym! / Či, kiž wodych w sebi čuja, / chwala Knjeza: Haleluja.

słowa: psalm 150; Julius Eduard Wjelan, Psalmy 1891, 150

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 524

Hdy bych ja z tysac jazykami

1. Hdy bych ja z tysac jazykami / tež runje telko ertow měł, / bych napřemo ja z kěrlušemi / tak z wutroby rad spěwać chcył / wo wulkim, dobrym wjedzenju, / kiž Bóh je na mni činił tu.
2. Ow hdy by wšak mój hlós móhl zynčec / hač tam, hdžež slónčko swěci nam, / a moja krej tež z hlósom klinčec, / hdyž w žilach běži sem a tam, / a kóžda krjepka džak cí dać / a kóždy dych česć zaspěwać.
3. Wy lisće na wšěch štomach w holach, / wy rjane kwětki w zahrodze, / ty drobna trawa na wšěch polach / a štož na rjanych lukach kće, / nětk budźće ze mnu přezjedne, / a k Božej česći spěwajće!
4. Štož dych a žiwjenje ma w sebi, / to pój a pomhaj mójnje mi, / to wšitko, Božo, přistup k tebi / a pomhaj mojej słabosci, / wšě wulke džiwy pozběhać, / kiž stajnje móžu wohladać.
5. Štó bohaće mje požohnuje? / Ty, Božo, kiž mi wšitko daš. / Štó mje na pučach wobškituje? / Ty, kiž ty złemu wobaraš. / Hdyž sym w najwjetšej strachoće, / mi twoja pomoc bliska je.
6. Tak dołho kaž so jazyk hnuje, / chcu chwalić twoju dobrotu, / ée džakny wopor pozběhuje, / kaž dołho spěwam z wutrobu; / hdyž něhdy ert mój woněmi, / tak zdychowanje za džak wzmi.
7. Wzmi chudu chwalbu tudy z hnadu, / kiž, Božo, tebi zaspěwam; / we njebjesach wěm lěpšu radu, / tam budu runy jandželam, / chcu z hlósom wyšim česć cí dać / a haleluja zawyskać.

słowa: Johann Mentzer 1704; EG 330

hlós: pola Johanna Balthasara Königa 1738; EG 330

přeložk: Pětr Kern, Spěwarske 1740, 460

Wulki Božo, chwalbu cí

1. Wulki Božo, chwalbu cí, / sylny Knježe, zaspěwamy, / zemja cí so pochili; / kak so tebi dodziwamy? / Twoja krasnosť bě a je, / wostanje do wěčnosće.

2. Syła twojich jandželow, / twojich swjaty cherubimow, / tebi kěrluš njebjesow / spěwa z črjódu serafimow: / Swjaty, swjaty, swjaty je / Bóh, naš Knjez, do wěčnosće.

3. Swjaty Knježe Cebaot, / tebi služa twoje wójska. / Ty sy swojich džěci hród, / we wšej nuzy skała bójska. / Zemja, morjo, njebjesa / tebi chwalbu spěwaja.

4. Syła swjaty chesćerjow, / japoštołow, swědkow wjele / chwalbu nowych kěrlušow / stajnje k twojom trónej sće. / K twojej česći spěwaja / haleluja bjez kónca.

5. Wulcy, mali, zemja wša, / Božo, tebi chwalbu spěwa. / Wšudžom swjata wosada / twojej česći kěrluš džěla; / z krasnej chwalbu pozběha / swojoh krala Jezusa.

6. Swjatoch Ducha česćimy, / kiž ze słowom rozwučuje / swojich džěci wutroby / a nas z troštom wokřewjuje, / kiž do wšeje wěčnosće / z Wótcom, Synom kraluje.

7. Na nas z hnadu pohladaj, / zwarnuj, žohnuj swoje herbstwo. / Knježe, wodź naš lud a kraj, / zdđerž a škituj naše Serbstwo. / Nam přez wěru, pokutu / pomhaj k zbóžnom žiwjenju.

8. Knježe, smil so nad nami, / přińdź k nam twoje žohnowanje; / budź po swojej dobroće / z nami znowa kóžde ranje. / Ty sy naša nadžija, / wostań při nas bjez kónca.

słowa: „Te Deum Laudamus“, 4. lětstotk; Ignaz Franz 1768; EG 331

hlós: Lüneburg 1668; Wien wok. 1776; Lipsk 1819; EG 331

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 831

Bohu budź džak

1. Bohu budź džak! / Naš wopor je džak, / wšak Knjez je smilny, / a jeho smilnosť traje bjez kónca, / ta traje bjez kónca, / ta traje bjez kónca.
2. Bohu budź česć! / Chwal Knjeza, haj chwal / tež, moja duša, / a njezabudź mi jeho dobrotow, / wšěch wulkich dobrotow, / wšěch wulkich dobrotow!
3. Z kralom je Knjez! / A jeho je móc, / wón sam je mudrosć; / a jeho lubosć, jeho swěrnosć wša / je nowa kóždy dzeń, / je nowa kóždy dzeń.
4. Wulki je Bóh! / Haj, sławny je Bóh, / je swjaty, krasny, / a cyły swět česć jeho přěduje, / česć jeho přěduje, / česć jeho přěduje.
5. Modlitwu, česć / njech bjerje naš Knjez! / Naš swjaty kěrluš / a modlenje so jemu spodobaj, / so jemu spodobaj, / so jemu spodobaj.

słowa: Karl Friedrich Wilhelm Herrosee do 1810; EG 333

hlós: Karl Friedrich Schulz 1810; EG 333

přeložk: Handrij Zejler, Zahrodka kwětkojta II, 1854, 16

Jehowa, tebi chcu ja spěwać

1. Jehowa, tebi chcu ja spěwać, / ow hdže je tajki wulki Bóh kaž ty? / Chcu na trunach cí kěrluš džělać; / ach budž mi z Duchom swojim pomocny, / zo činju wšo we mjenje Jezusa, / kaž to so cí přez njeho spodoba.

2. Čehń k Synej mje, mój Wótče, z hnadu, / zo Syn mje zaso k tebi počehnje; / twój Duch bydl we mni z dobrej radu, / njech mysłow, rozuma wón wodžer je, / zo Boži měr ja w sebi začuwam / a w wutrobje cí kěrluš zaspěwam.

3. Hdyž daš mi to we swojim mjenje, / so lubi tebi moje spěwanje, / wšě moje spěwy klinča rjenje, / we duchu modlu so a w wěrnosći; / tak wutrobu twój Duch mi pozběhnje, / zo zwysoka cí kěrluš zahraje.

4. Twój Duch mje wěsće zastupuje / ze zdychnjenjom, kiž słowo přetrjechi, / mje k modlenju we wěryje hnuje, / zo twoje džěčo sym, mje přeswědči, / zo Chrysta sobuherbstwa zawdawk mam; / tuž „Abba, luby Wótče!“ zawołam.

5. Štož Duch twój sam mje prosyc wući, / to wěsće wšo po twojej woli dže / a budže wusłyšane ruče, / hdyž w mjenje Jezu Chrysta skutkuje; / přez njeho sym ja přišoł k džěcatstwu / a bjeru darmo hnadu za hnadu.

6. Ja zbóžny sym a počny měra / při tajkim wěstym Božim swědčenju. / Hlej, twoje dary bjerje wěra, / nic skupje, ale z wulkej hromadu; / ty móžeš próstwy lěpje dopjelnić, / hač móžu prosyc abo zrozumić.

7. Ja chroble prošu w Chrysta mjenje, / kiž pola tebe zastupuje mje, / a budu wusłyšany rjenje, / štož prošu w duchu a we wěrnosći. / Ow wěčna chwalba cí, wšak derje je, / zo darmo daš mi tajke zbóžnosće.

słowa: Bartholomäus Crassellius 1695; EG 328

hlós: Hamburg 1690; Halle 1704; EG 328

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1740, 440

So modlu, lubosć bójska, k tebi

1. So modlu, lubosć bójska, k tebi, / kiž w Synu sy so zjewiła; / ty moju wutrobu wzaš k sebi, / sy lubowała hrěšnika. / Ja nochcu myslić wjac na sebje, / so nurić radšo chcu do tebjje.
2. Mi sy so cyle přichiliła, / wutrobnje sebi žadaš mje, / tuž z lubosću so nastajiła / tež duša moja k tebi je. / Ty dobre byće, lubosć miła, / ja će, ty mje sy wuzwolila.
3. Ja čuju, zo měc dyrbjju tebjje, / zo žiwy być mam za tebjje, / zo njewobsteju sam ze sebje, / zo sy ty moje žiwjenje. / Tu pokoj je a wjeselenje, / ja namakam tu wokřewjenje.
4. So z lubosću sy podał za mnje, / či słuša moja wutroba; / nětk hnada twoja pada na mnje / a twoja zbóžna zaslužba. / Ja hrěšnik sym, mój Wumóžniko, / či słuša wutroba a wšitko.
5. Ow Jezu, začišć mjeno swoje / sam do mnje prawje hłuboko. / Njeh přeco na mnje swěći twoje / najspodobniše wobličo! / Samlutki sy mój wuzwoleny, / chcu wostać z tobu zjednočeny.
6. Tuž chwalba twojemu budź mjenu; / so z tebjje lubosć wuliwa / na syłu Božu wuzwolenu, / a zbóžni z njeje čerpaja, / so před njej zdobnje pokorjeja / a z džakowanjom před njej steja.

słowa: Gerhard Tersteegen 1757

hlós: Demetrius Bortniansky 1822

přeložk: Michał Domaška, Spěwarske 1911, 835

Boža krasnosť w stwórbje

209

Nětk mamy zaso rjany čas

1. Nětk mamy zaso rjany čas; / hlej, wšo so wjeseli, / a radosć wobdawa tu nas. / Bóh Knjez ju wudžěli.
2. Nam slónco swěći ćoplišo / a zemju wohrěwa. / Nětk zelenja wšě hona so, / so kwětki pukaja.
3. Hlej, ptački rjenje spěwaja, / wšón skót so raduje. / Naš Bóh jim žiwnosć podawa; / wón jara smilny je.
4. A hišće wjele krasnišo / wón ludźi zastara; / štož nam je wužitne, to wšo / nam z lutej' hnady da.
5. Džak jemu za to spěwajmy, / jom swjećmy wutrobu, / so jeho hnadže dowěrmu / we cyłym žiwjenju!
6. Hdyž křiž a ćežke starosće / nas tudy nadpadnu, / do njebjes stroštni zhladujmy! / Bóh knježi z mudrosću.
7. Po zrudnej nócnej ćemnosći / wón slóncu swěćić da / a wobradži nam po zymje / wšu rjanosć nalěca.
8. Tak zwjeselić po zrudobje / chce wón nas z noweho / a nam we tamnej zbóžnosći / dać wěčne nalěco.
9. Tam budžemy so radować / ze wšěmi zbóžnymi / a wěčnu chcemy chwalbu dać / my Knjezej wjeseli.

słowa: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 754

hlós: Jan Krygař 1653; EG 322

Pój, wutroba, a wjesel so

1. Pój, wutroba, a wjesel so / na darach Boha svojeho / we lubym lětnim času. / Wšo rjane je za čłowjekow; / tuž njech na pyše zahrodow / so čłowske mysle pasu, / so čłowske mysle pasu.
2. So štomy z lisćom zelenja, / so zemja krasnje wodžěwa, / kaž kryja z rubom blida. / Hlej, tulpy a tež lilije / su wobležene rjeniše / hač Salomona žida, / hač Salomona žida.
3. Pod njebjom škowrončk fifoli, / a z twarjenjow so w radosći / do polow hołbje maja, / hlós sołobika lubozny / nětk pjelni hórki, doliny; / džak Bohu ptački praja, / džak Bohu ptački praja.
4. Ze svojim ludom pata dže, / swój dom sej baćon hotuje, / jědź młodym noša škórcy, / we trawje pase jeleń so, / a sorna běži skakajo / po lěsa poľnej hórce, / po lěsa poľnej hórce.
5. Tu rěčki šwórča w nižinach / we chlódku wólšow po pěskach / a łuki wobrubjuja; / na pastwiščach skót pase so, / a při nim młodzi pastyrjo / sej spěwy zanošuja, / sej spěwy zanošuja.
6. Tam pćołow syła njesprócna / won zlětuje na kćenička / a měd sej hromadźuje; / pjenk winowy so rozsylnja, / plód w słabym drjewje wutworja / a kiće pokazuje, / a kiće pokazuje.
7. So žita radne zmauwja, / so wšitcy na tym wjesela / a chwala šćedrosć teho, / kiž bohaće nas wokřewja / a z kubłami nas wobdarja, / zo bychmy byli jeho, / zo bychmy byli jeho.
8. Tuž ja tež mjelčeć njemóžu, / ja Bože skutki chwalić chcu, / kiž widžu w našim kraju; / hdyž spěwa wšitko stworjenje, / njech tež mi z erta kěrluše / so žórlo přeliwaju, / so žórlo přeliwaju.
9. Ach praju ja, hdyž, Božo, ty / nam hižom jow tak rjany sy / na tutej chudej zemi, / što dóstać ma po tutych dnjach / we twojich złotych bydlenjach / so nam mjez jandželemi, / so nam mjez jandželemi?
10. Ow kajke budže wyskanje / we Chrystusowej zahrodže, / hdyž w jeho swjatym mjenje / my serafimow tysacy / tam zanošować słyšimy / nam haleluja rjenje, / nam haleluja rjenje.
11. Ow był ja tam, zo hižom móhł, / mój Božo, stupić před twój stoł / a nosyć swoje palmy. / Kak chcyl ja z hlósom wysokim / po swjatym wašnju jandželskim / či spěwać wěčnje psalmy, / či spěwać wěčnje psalmy.
12. Tež tu, kaž dolho ponjesu / ja ćěla hětu zachodnu, / chcu w spěwanju so wučić; / tuž wotuć, moja wutroba, / mje dyrbiš, zo bych Boha ja / tu chwalił, mójnje nućić, / tu chwalił, mójnje nućić.
13. Mi mojoh ducha požohnuj / a z njebjes dele wopytuj, / zo přeco tebi kćěju. / Njech lěčo hnady twojeje / we kóždym času zhrěje mje, / zo wjele plodow změju, / zo wjele plodow změju.
14. Čiń we mni swojom Duchej puć / a swoje dary we mni zbudź, / zo česć by wot mje dóstał. / Mje sćiń za herbu krasnosće, / zo wěčnje w twojej zahrodže / bych zbóžna kwětko wostał, / bych zbóžna kwětko wostał.
15. Za paradiz mje wuzwol ty / a zdźerž mi pychu njewiny / na duši a na čěle. / Tuž chcu we wěčnym žiwjenju / či chwalbu dawać dostojnu / po tutym časnym džěle, / po tutym časnym džěle.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 503
hlós: August Harder do 1813; EG 503

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 4

Kak wulke wšě su skutki

1. Kak wulke wšě su skutki, / kak jich tak wjele je, / kiž činiš ty samluttki, / ow Knježe krasnosće. / Wšě mudrje wustajene / wot tebje, Božo, su, / wšě kraje napjelnjene / su z twojej smilnosću.
2. A wosebje tu jasnje / nam zjewi léčny čas, / kak zemju pyšiš krasnje / a staraš so za nas. / Nam twoje žohnowanje / so we wšěm wobradža, / so kóžde lube ranje / nad nami wobnowja.
3. Ty z njebja dawaš rosy, / wětr, dešč a ćopłotu, / zo zemja płody nosy / nam ludžom k wužitku. / Pod njebjom lube ptački / ći chwalbu spěwaja, / na zemi wšitke wački / so w tebi wjesela.
4. Tuž spóznaj tež, ow duša, / kak smilny naš Bóh je; / chwal jeho, kaž so słuša, / za tajke dobroty! / Haj, ja chcu z kěrlušemi / će, Božo, pozběhać, / a skónčnje z jandželemi / ći wěčnu chwalbu dać.

słowa: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 757

hlós: Johann Steurlein 1575; EG 501

Hdyž, Stworićelo, twoju móc

1. Hdyž, Stworićelo, twoju móc / a mudrosć wobhladuju, / hdyž na wšěch pućach, džen a nóc, / zo sy ty lubosć, čuju, / so njemóžu dosć spodžiwać / a njewěm dosć íi chwalby dać, / mój Božo, Knježe, Wótče.

2. Hdžež moje woko pohlada, / je widžeć twoja smilnosć. / Hlej, wupřestrěte njebjesa / mi chwala twoju sylnosć. / Štó je tam slónco powyšil, / štó z krasnosću je wupyšil? / Štó woła hwězdow wójsko?

3. Štó wětram puće wotměrja? / Štó z njebjaja deščik dawa? / Štó zemje klin nam wotewrja, / zo by nas žohnowała? / Ow Knježe wšeje krasnosće, / tak daloko kaž mróče / dže twoja Boža hnada.

4. Će chwali slónca swěćenje / kaž wichor tak pěsk morja. / Će kóžda wačka česćuje. / Štož twoje mocy tworja: / Jow štomy w swojej pyšnosći, / tam sywy w swojej mlódnosći / Će, wulki Božo, chwala.

5. Tež čłowjek, ćelo wot zemje, / kaž dźiw je zhotowjeny; / tež čłowjek z duchom znaje Će, / je k temu postajeny; / haj, čłowjek, chwalba stworjenja, / ma wšědnje nowe swědčenja / wo twojej bójskej mocy.

6. Chwal jeho mjeno wysoce, / chwal Boha, moja duša. / Naš Wótč budź wšudžom česćeny, / česć z chwalbu jemu słuša. / A wšón swět na to hamjeń praj, / so Boha boj, česć jemu daj. / Služ jemu z wjesołosću!

słowa: Christian Fürchtegott Gellert 1757; EG 506

hlós: Peter Sohren 1668; Halle 1704; EG 329

přeložk: Ernst Bohuwěr Jakub, Spěwarske 1838, 636

Ow Božo, wšitke twoje skutki

1. Ow Božo, wšitke twoje skutki / su twojej' chwalby swědčenje. / Zo wšehomudry sy samlutki, / to cyły swět nam přěduje. / Wšě wójska swojich stworjenjow / ty stajnje mudrje wodžiš jow.
2. We małym kaž we wulkim wšitko / je poľne twojej' krasnosće, / a wšo, štož postajiš ty nětko, / je znamjo twojej' jasnosće. / Kak wšelake, kak dobre je, / štož twoja mudrosć wuwjedže!
3. Štož stworił sy po swojej radže, / to mudrje wjedžeš, zdžeržuješ. / Štož ma so stać po twojej hnadže, / to přińdže wšo, kaž měć je chceš; / a komuž mudrosć pobrachnje, / tón ju, hdyž prosy, dóstanje.
4. Twój puć my husto njeznajemy, / nam twoja rada dziwna je; / na kóncu hakle póznajemy, / štož bě nam prjedy potajne. / Štož wobzamkneš, to wostanje, / štož njechaš, zańdže zawěsće.
5. Drje sami swoju wolu mamy, / a tola z tym, štož činimy, / my twoju radu dokonjamy, / we kotrejž njemyliš so ty. / Złósć, lestnosć njeseš do hańby, / tak wučiš, zo sam mudry sy.
6. Ow bójska mudrosć, moja duša / bjez tebjě dobre njeznaje; / zo je tež pytam, kaž so słuša, / ze svojim swětłom rozswěć mje. / Hdyž zjewiš mi, štož jeba mje, bjez škody wěsće chód mój je.
7. Mje twoja ruka, luby Božo, / hać dotal derje wjedła je. / Ja twarju wěsće swoje zbožo, / hdyž twoja mudrosć wjedže mje; / mje powjedže přez swět a čas, / dóńž njepríndu na wěčny kwas.

słowa: „O Schöpfer, jedes deiner Werke“

hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

přeložk: Jan Korla Awgust Rjeda, Spěwarske 1838, 635

Wěš ty, kelko hwěžkow steji

1. Wěš ty, kelko hwěžkow steji / na njobjeskej wyšinje? / Kelko mrócelow je w reji / tam na krasnej módrinje? / Bóh ma wšitke zličbowane, / zhubjene jom njejsu žane, / wón jich wulku syłu wě, / wón jich wulku syłu wě.

2. Wěš ty, kelko muškow hraje / w ćopłych pruhach na slónčku? / Kelko rybow, što to znaje, / je we wodze tam a tu? / Bóh wšě stwori, wě jich mjena, / stwórba je wša zwjeselena, / tuž so ja tež džakuju, / tuž so ja tež džakuju.

3. Wěš ty, kelko džěci wšudze / rano w lóžkach wotuća? / Raduja so tu a druhdže, / nuzu, starosć njeznaja. / Bóh je widzi kóžde ranje, / ma na džěćoch spodobanje, / znaje, lubuje tež mje, / znaje, lubuje tež mje.

słowa: Wilhelm Hey 1837; EG 511

hlós: ludowy, wok. 1818; EG 511

přeložk: Handrij Zejler, Spěwy za serbske šule I 1864,20; Jan Malink 2009

Raňše kěrluše

215

Hlej, jasne slónčko zeschadza

1. Hlej, jasne slónčko zeschadza, / my stawamy nětk ze spanja; / budź Bohu džak, zo tule nóc / je nad čertom nam dawał móc.
2. Po swojej, Chryšće, smilnosći / nas zwarnuj ty před hrěchami; / njech twoji lubi jandželjo / su naši swěrní stražerjo.
3. Daj nam, zo bychmy poslušni / po twojej woli činili, / zo kóždy swěru dokonja, / štož w swojej službje činić ma.
4. Spožč, zo tež naše džělo wšo / nam derje by so radziło, / zo cyłe naše činjenje / je twojej' hnady chwalenje.

słowa: Nikolaus Herman 1560; EG 437

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 437

přeložk: Spěwarske 1719, 181

Stań, wutroba, a spěwaj

1. Stań, wutroba, a spěwaj, / so Božej hnadže dźiwaj, / zo je ći dobre dała, / će před złym zachowała.
2. Džens, hdyž we ćemnej nocy / ja ležach w Božej mocy, / je čert mje sebi žadał, / je Bóh pak na mnje hladał.
3. Ja słyšach će tak rěčo: / „Spi derje, moje dźěčo, / štó móže tebje hidzić? / Ty dyrbiš slónčko widžeć.“
4. To słowo je so stało, / mi slónčko zeschadźało, / ja z nuzy wšej' sym wzaty, / twój škit je znowa daty.
5. Ty žadaš wopor sebi, / tu njesu dary tebi: / Njech moje džakowanje / je zdobne woprowanje.
6. To budže ći so lubić, / ja njewěm lěpše slubić; / tež hdyž je dar mój snadny, / tak sy ty tola hnadny.
7. Swój skutk chcył wuwjesć na mni / a teho pósłać ke mni, / kiž sam by ze mnu chodźił, / mje džensa prawje wodźił.
8. Wjedź mje přez swoju hnadu, / za džěło daj mi radu; / hdyž spočatk derje póndže, / wšo k dobrom kóncej dóndže.
9. Daj, Knježe, k všemu zbožo, / we duši bydl, ow Božo, / ze słowom křew ju rjenje, / dóńž k tebi njepočehnje.

słowa: Paul Gerhardt 1647; EG 446

hlós: pola Nikolausa Selneckera 1587; EG 320

přeložk: Spěwarske 1741, 337

Ja z cylej swojej mocu

1. Ja z cylej swojej mocu / so tebi dżakuju, / na tutym swětłym ranju, / tak tež na kóždym dnju. / Ow Knježe Božo, će / za swojoh Wótca znaju, / přez Chrysta dżak či praju, / kiž sam mój Zbóžnik je.

2. Zo mje po swojej hnadže / džens w nocy zdžeržał sy, / zo ja po twojej radže / so zmynych strachoty. / Ja prošu ponižnje, / ty chcył mi hrěchi wodać, / nic sudženju mje podać / po mojej zaslužbje.

3. Ty chcył mje wobarnować / tež džensa před čertom / a škit swój poskićować / před wšitkim njezbožom, / před hrěšnej hanibu, / před wohenjom a wodu, / před putanjom a škodu, / před nahlej smjerću tu.

4. Ja dušu kaž tež ćelo / a wšitko, štož ja mam, / tež žiwjenje a džěło, / wšo do rukow či dam; / to twoje dary su, / česć, kubło, swójba, džěći, / tež přeceljo po swěće, / čiń wšitkim dobrotu.

5. Sćel jandžela sem dele, / zo by wón při mni stał / a ducha ćemnoh z hele / by z mocu wotehnał, / zo zły duch z lestnosće / by njedokonjał złośće, / mje njewjedł do zrudnosće, / tež nic do žalosće.

6. Njeh Bóh so za mnje stara, / kiž wšitko zamóže, / hdyž prócuju so jara, / njeh wón mje žohnuje; / wšak jemu podate / je ćelo kaž tež duša, / to wšitko jemu słuša, / njeh čini, kaž wón chce.

7. Ja na to hamjeń praju / a moja modlitwa, / hdyž na njoh wěru staju, / so Bohu spodoba. / tuž ruku wupřestru / a swoje džěło sćinju, / wšej' lěnjosće so zminu / jow w časnym žiwjenju.

słowa: Georg Niege 1592; EG 443

hlós: 16. lětstotk; EG 443

přeložk: Spěwarske 1710, 595; Jan Malink 2008

Božo, Knježe všeho swěta

1. Božo, Knježe všeho swěta, / ow ty swjata Trojica, / kiž ty daš, zo wšitke lěta / džeń so z nocu přeměnja, / twoja ruka zjewi so / a na swěće zdđerži wšo.
2. Ja ěi z wutroby džak dawam, / zo mje w nocy zdđeržał sy, / zo ja zaso čerstwy stawam / a sym z nuzy wjedženy, / zo čert ze wšej lestnosću / njeje móc měł nade mnu.
3. Njech wšak tež nóc mojoh hrěcha / z tutej nocu zahinje. / Jezu, budź ty moja třěcha, / w swojich ranach přikryj mje, / we kotrychž ja z měrom sym, / zwarnowany před wšěm złym.
4. Daj, zo w času nowoh ranja / džensa swěru postanu / z duchowneho zleho spanja, / starać nětk so za dušu, / zo, hdyž sudny džeń ma přińć, / njetrjebał so postrózić.
5. Knježe, ty chcył džensa wodzić / mje po swojej přikazni, / zo bych móhl ja stajnje chodzić / w twojej swjatej bojosci; / ty sam moja pomoc sy, / při tebi sym schowany.
6. Swoju dušu, swoje ćělo, / swoju mysl a wutrobu, / swoju prócu, wšitko džělo / tebi nětko poruču. / Knježe Božo, ty sy mój, / ćehń mje k sebi, ja sym twój.
7. Njech twój jandžel wobarnuje / mje před čerta lestnosću, / kotryž jako law zły ruje; / njech mje bjerje na kedžbu, / tak zo by mje jónu njesł / k wotpočinkej do njebjes.

słowa a hlós: Heinrich Albert 1642; EG 445

přeložk: Spěwarske 1710, 605

Ow swjata Boža Trojica

1. Ow swjata Boža Trojica / a wěčna krasna jednota, / Bóh Wótca, Syn, swjaty Duch ty sy; / stej džensa při mni pomocny.
2. Ći dušu z čěłom poručam, / ty wobaraj wšěm strachotam, / zo čerta zlósc mi nješkodzi / a haniby mi nječini.
3. Džens Wótca móc mje zachowaj, / mi Syna mudrosć swój měř daj, / Bóh swjaty Duch tež rozswěć mje, / zo moja duša swětła je.
4. Mój stworićelo, při mni stej, / mje, wumóžniko, dobudź sej, / mój troštarjo, budź w wutrobje, / ju napjelń šćedrje z darami.
5. Knjez požohnuj a zwarnuj mje, / Knjez rozswětluj tež z hnadu mje, / Knjez pozběhń na mnje wobličo, / daj mi swój měř a zbožo wšo.

słowa: Martin Behm 1593; EKG 461

hlós: Gochsheim/Redwitz 1628; Zhorjelc 1648; EG 155

přeložk: Spěwarske 1719, 185

Swětlo wěčnej' swětlosće

1. Swětlo wěčnej' swětlosće, / swětla jasnosć Božoh ranja, / rozswětluj nas na duši / nětk, hdyž stawamy ze spanja. / Njeh wšak, Božo, twoja móc / skónči nóc.

2. Našich dušow hrěšna ćma / njeh před twojim swětлом čeka; / njeh hrěch staroh Hadama / naša wutroba so slěka, / tak zo w twojim swětle my / zbóžni smy.

3. Našu zymnu wutrobu / chcyla twoja lubosć wohrěć; / chcyl ze swojej dobrotu / noweho nam ducha stworić. / Stańmy wšitcy k nowemu / žiwjenju!

4. Jezu, jasnosć zwysoka, / zbudź nas jónu k swojom sudu, / staj nas bjeze poroka / na prawicu k swojom ludu, / tak zo bychmy z tobu šli / wjeseli.

5. Swěć nam jasnje k njebjesam, / Jezu, slónco wot wěčnosće; / wjedź nas přez doł sylzow tam / do kraja wšej' wjeselosće, / kotraž kónca njewozmjje, / njezańdže.

słowa: Christian Knorr von Rosenroth 1684; EG 450

hlós: Johann Rudolf Ahle 1662; Halle 1708; EG 450

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1740, 332

Zernička schadža

1. Zernička schadža, jasna nam hwězda. / Kós chwali Boha z kěrlušemi. / Džak za wšě spěwy. Džak za te ranje. / Za twoje słowo džak, Božo, či!
2. Na kóždej trawce błšći so rosa. / Slónčko ju hrěwa a wupiwa. / W zahrodce slědy / Bože su wšudže: / młoduška zeleń, módrina wša.
3. Naše je slónčko, naše je ranje: / Błyskot, kiž saha z raja hač k nam. / Džakuj so, džakuj! Z hłosom chwal Boha! / Krasnosće swěta stworił je sam.

słowa: Eleanor Farjeon do 1933; Jürgen Henkys 1990; EG 455

hlós: gelski ludowy spěw do 1900; EG 455

přeložk: Fabian Kaulfürst, Wosadnik 2008, 242

Mój přeni skutk budź chwalba, dźak

1. Mój přeni skutk budź chwalba, dźak, / chwal Boha, moja duša! / Bóh slyši će, haj, jemu wšak / twój rańši kěrluš słuša.
2. Štó je će w nocy stražował, / hdyž ty we měrje spaše? / Štó słódki wotpočink je dał? / Štó stracham wobaraše?
3. To sy ty, Božo lubosće, / po swojej wšehomocy, / ty zdźeržiš kubło, žiwjenje, / sy při nas wodnjo, w nocy.
4. Budź čescény Bóh w njebjesach, / tak chwalu w swojej wěrje; / po čichej nocy wohladach / ja nowe ranje w měrje.
5. Spožč swoje žohnowanje mi / a pomhaj prawje chodzić; / chcył sam po swojej lubosći / wšo dobre do mnje płodzić.
6. Mje dale hnadnje zastaraj, / wšo dobre chcył mi podać; / před njezbožom mje zachowaj; / hdyž hrěšu, chcył mi wodać.
7. Daj do wutroby nadźiju, / tež prawdosć, měr a radosć; / zo we wšěm cí so podwolů, / budź stajnje moja žadosć:
8. zo swěru twoje kralestwo / bych, luby Wótče, pytał, / a we tym, štož cí lubi so, / tež bych so rady spytał,
9. zo blišemu sym pomocny, / jom njezawidźał ženje, / zo bych ja šoł puć spodobny / a džěłał w twojim mjenje,
10. zo, Knježe, ja čas žiwjenja / bych tu we wěrje wostał, / a tam, hdyž čahnu ze swěta, / bych duše zbóžnosć dóstał.

słowa: Christian Fürchtegott Gellert 1757; EG 451

hlós: wok. 1570; pola Michael Praetoriusa 1610; EG 451

přeložk: Jan Łahoda a Křesćan Bjedrich Rychtar, Cionske hlósy I 1868, 407

Džak ći za dobre nowe ranje

1. Džak ći za dobre nowe ranje, / džak ći za kóždy nowy dzeń, / džak ći, zo swoje naležnosće / tebi prajić směm.
2. Džak ći za přećelow wšěch dobrych, / džak ći, ow Božo, stajnje zas. / Džak ći, zo směm tež nje přećelam / přeco wodawać.
3. Džak ći za moje wšědne džěło, / džak ći za zbožo kóždy čas. / Džak ći za wšitku radosć, lubosć, / hudźbu stajnje zas.
4. Džak ći, hdyž sym tež druhdy zrudny, / džak ći za słowa dobre wšě. / Džak ći, zo sam mje wšudžom wodžiš, / kaž to derje je.
5. Džak ći, zo twoje słowa słyšu, / džak ći, zo Ducha daruješ. / Džak ći, zo tudy a tež druhdže / wšitkich lubuješ.

słowa a hlós: Martin Gotthard Schneider 1963; EG 334

přeložk: Beno Šolta, Na puć z nami 1993, 1

Wječorne kěrlušě

224

Nětk jasne slónčko zašlo je

1. Nětk jasne slónčko zašlo je / a čěmna nóc so pokaže; / daj, Chryšće, kiž ty swjaty sy, / zo pócmje chodzić njeb'džemy.
2. Budź tebi džak, zo na tym dnju / nas před škodu a strachotu / přez jandželow sy zachował / a z hnadu swojej při nas stał.
3. Z čimž my smy tebje hněwali, / to chcyl nam wodać po hnadze, / nic našej duši připisać, / zo móhli z dobrym měrom spać.
4. Nas z jandželemi wobstražuj / a před čertom nas wobarnuj; / nas zachowaj před njezbožom, / před strachom a před wohenjom.

słowa: Nikolaus Herman 1560; EG 467

hlós: Melchior Vulpius 1609; EG 467

přeložk: Spěwarske 1710, 635

Ty, Chryšće, dzeń sy wjesoly

1. Ty, Chryšće, dzeń sy wjesoly / a jasnje swěciš we nocy; / ty schadžeš z njebjes wot Wótca, / sy wěčne swětło ze swětła.
2. Ow Knježe, zwarnuj hnadnje nas / džens před čertom a kóždy čas; / daj při sebi nam derje spać, / chcyl čerta wot nas wotehnać.
3. Hačrunjež naše čěło spi, / njech wutroba wšak wotući. / Nas zdđerž ze swojej prawicu / před hrěchami a hanibu.
4. My tebje, Chryšće, prosymy, / kiž naše duše wumóhł sy: / Ach wobarnuj nas před čertom / a jeho strašnym jebanjom.
5. Wšak sy nam zbóžnosć zaslužił, / ze swojej krwju nas wukupił; / to běše rada Wótcowa, / kiž za nas je so podała.
6. Tuž přikaž svojim jandželam, / zo džensa w nocy přińdu k nam; / jich daj ty nam za stražnikow, / zo wumóža nas wot čertow.
7. Tak w Božim mjenje chcemy spać / a jandželam dać stražować. / Ty swjata Boža Trojica, / budž do wěčnosće chwalena.

słowa: „Christe qui lux es et dies“, do 534; Erasmus Alber wok. 1536; EG 469

hlós: Frankfurt n. M. 1557; EG 469

přeložk: Spěwarske 1710, 633

Můj Božo, ja nětk lehnyć du

1. Můj Božo, ja nětk lehnyć du / a woči ćíše zańdželu; / wón nade mnu je z hnadu, / přez swoju móc / kaž džeń tak nóc / mje zdžerži, dawa radu.

2. Ja k tebi, Chryšće, wołam so, / mój najlubši ty Zbóžniko, / ach njedaj wšak mi padnyć. / Twój jandžel chcył, / hdžež ja bych był, / mi strowemu dać stanyć.

3. Ach poruč swojim jandželam, / zo džensa w nocy přińdu k nam, / nas zdžerža w twojim mjenje. / Bóh swjaty Duch / chcył dać, zo bych / měł zbóžne wobzamknjenje.

słowa: Cornelius Becker 1602; Wrocław 1690; EG 474

hlós: Lipsk 1573; pola Seth Calvisiusa 1594; EG 473

přeložk: Jan Běmar, Spěwarske 1732, přidawk 49

Nam jasne slónčko zašlo je

1. Nam jasne slónčko zašlo je, / dzeń je so zaso zhubił, / wšón swět nětk wotpočować chce. / Čiń
nětko, štož sy slubił, / ty kaž twój cyły dom / služ Bohu z kěrlušom; / njech woči, mysl a wutroba /
nětk hladaja na Jezusa.

2. Wšě hwězdy swěća rjenje so, / zo čěmna nóc je jasna; / ach hišće wjele rjenišo / so swěći swěća
krasna, / kiž nihdy njehasnje / a wěčnje wostanje: / mój Jezus, duše chowanka, / mój pomocnik a
radosć wša..

3. Ach njezaćisń we njehnadže / mój kěrluš, Knježe Božo; / hdyž jenož tón sym spěwał ći, / je wo
wjele mi lóšo. / Ja njesu, štož ja mam, / zo hnadu namakam; / wšo, wšo je derje měnjene, / ach Jezu,
Jezu, wusłyš mje.

4. Nětk, sprócnej ruce, wotpočńtej / a ležtej w Božim mjenje; / wój woči, tež so zańdźeltej; / spi,
moje čělo, rjenje. / So poruč Jezusej, / zo z tobu derje stej', / ty budžeš ćiše ležeć móc. / Nětk, luby
Jezu, dobru nóc!

słowa: Christian Scriver 1684; EG 479

hlós: Halle 1704; pola Georg Philipp Telemanna 1730; EG 479

přeložk: Handrij Hercog, Spěwarske 1740, 346

Njebudź sparna, moja duša

1. Njebudź sparna, moja duša; / mysle, wy so pozběhńće, / Boha chwalić wam so słuša, / kiž mi derje činił je. / Wón je džensa před škodu / mje a před wšej strachotu / zdźeržał a so starał za mnje, / zo so čert njej' zwažił na mnje.

2. Džak budź twojej wulkej hnadze, / Wótče, wšak sy smilił so, / zo mój skutk so radził derje, / haj, zo wšitko njezbožo / kaž tež hrěchi wšelake / wobroćił sy wote mnje; / njepečelow přeč sy honił, / zo jich křiwdy njejsym zhonił.

3. Nětko dzeń je dóšoł k kóncu, / zrudna, čemna nóc sem dže, / čemnosć přichadza po slóncu, / kiž nas zwjeseliło je. / Luby Wótče, swěć ty mi, / zo był w twojej jasnosći, / kotraž wutrobu mi zhrěje, / hač mje runje čemnosć kryje.

4. Knježe, wodaj ty mi z hnady / moje wulke hrěchi wšě, / spuść mi moje ćežke pady, / kotrež mi su škodliwe, / dokelž čert tak požada, / wjesć mje k heli do jastwa; / ty pak chcył mje před nim schować, / mojich hrěchow njekedźbować.

5. Symli wot tebjě ja stupił, / k tebi zas so namakam; / wšak twój Syn nas droho kupił, / z tobu nas je zjednał sam. / Swoju winu njeprěju, / hnady pak so troštju, / kiž je wjetša dyžli hrěchi, / kotrež njejsu žane směchi.

6. Spožč mi džensa w tutej nocy / slódke spanje z pokojom, / žanej zlósci njedaj mocy, / zwarnuj mje před njezbožom. / Čěło, dušu, kubło wšo, / swójbu, džěci, přecelstwo / poručam ja, Knježe, tebi, / wzmi pod swój škit wšitkich sebi.

7. Njedaj stróženju mje rudzić, / škituj mje před padustwom, / njedaj chorosći mje budzić, / zwarnuj mje před njeměrom, / před wohnjom a před wodu, / před zlej smjerću, před škodu; / njedaj, zo so hrěch mi lubi / a so čěło z dušu zhubi.

8. Wuslyš, Wótče, štož će prošu / jako twoje džěcatko. / Jezu, k tebi lubosć nošu, / z radu ty mi pokaž so. / Swjaty Ducho, troštarjo, / ty sy Knjez mój, sy mój Bóh; / wuslyš moje zdychowanje. / Hamjeń, njech so wěsće stanje.

słowa: Johann Rist 1642; EG 475

hlós: Johann Schop 1642; čěscy bratřa 1661; EG 475

přeložk: Spěwarske 1710, 637

Nětk wotpočuje hola

1. Nětk wotpočuje hola, / skót, ludžo, města, pola / a cyły swět, wšo spi. / Wy pak, wy mysle, dźiće / a kěrluš před so wzmiće, / spěw Stworićelej k lubosći.
2. Hdže, lube slónčko, wosta? / Nóc nad tobu móc dósta, / je tebje zahnała. / Wšak z Boha slónco druhe, / kaž moja duša čuje, / mój Jezus we mni zeschadža.
3. Zas dzeń je dokonjany, / nětk swěća hwězdy rjane / na módrych njebjesach. / Tak krasnje stać ja budu, / hdyž jónu přińdže k sudu / Syn Boži z mocu w mróčelach.
4. Nětk čělo k spanju chwata, / jom drasta budže wzata, / kiž znamjo smjertnosće. / Jom wobleče po času / pak Chrystus k swojom kwasu / sam suknu swojej' prawdosće.
5. Kak hłowa, noze, ruce / nětk wjesela so wulce, / zo kónc wšo džěło ma. / Tak wjesel tež so, duša, / wšak wotpočink či sluša / po prócy všeho hubjenstwa.
6. Wy, sprócne stawy, dźiće, / swój wotpočink nětk wzmiće, / wy loža žadaće. / Was budža jónu chować, / wam lóžko přihotować / we zemi, w smjertnej komorce.
7. Mi woči drěmać chcetej / a spać so hotujetej; / hdže duša z čělom chce? / Jej přiwozmje po hnadže / a jimaj derje radži, / kiž Israela stražuje.
8. Ow Jezu, moja pata, / mi k přikrywanju data, / zhrěj swoje kurjatko. / Hdyž rozdaja čert klamu / a swět mi ryje jamu, / sam škitaj swoje džěćatko.
9. Tež was Bóh zwarnuj z mocu, / wy lubi, před zlej nocu / a začěr paduchow. / Bóh daj wam dobre spanje, / za swěrne stražowanje / sćel lubych swjatych jandželow.

słowa: Paul Gerhardt 1647; EG 477

hlós: 15. lětstotk; Heinrich Isaac 1539; EG 521

přeložk: Spěwarske 1710, 645

Wječor je, so bliži nóc

1. Wječor je, so bliži nóc, / swětej chce so spać, / přetož wě, zo tajna móc / budže stražować.
2. Jedyn je, kiž stražuje, / njese swěta strach, / wodnjo, w nocy při nas je / we wšěch starosćach.
3. Chryšće ty, mój škit a schow, / tebje spominam, / prošu tebje z hłubinow: / Wostań při mni sam.
4. Hdyž twój škit je nade mnu, / twój trošt troštjuje, / tak wěm, zo po stawanju / dobre ranje je.

słowa: Rudolf Alexander Schröder 1942; EG 487

hlós: Samuel Rothenberg 1948; EG 487

přeložk: Jan Malink 2006

Na njebju měšačk chodži

1. Na njebju měšačk chodži, / kaž pastyr hwězdy wodži, / tak złote, błyščate. / So wětr we lěsu lěha, / a z łukow mła so zběha. / Haj, stwórba spěwa paćerje.

2. Nětk ćišina je wšudžom. / Ow wječorje, nam ludžom / sy luby, spodobny; / kaž komorka nas wołaš / a do měra nas chowaš, / zo prócu, horjo přespimy.

3. Haj, měšačk, čłowske džěci, / z poł wobličom nam swěci / a je wšak kulojty. / Tak druhdy wěc je prawa, / kiž nam so směšna zdawa; / my husto w ćmowym chodžimy.

4. My hordži ludžo tudy / smy narod hrěšny, chudy / a wjele njewěmy. / My dźiwne mysle mamy, / so z hołym zaběramy; / kónc prawy je nam potajny.

5. Na tebje, Božo, hladać, / sej wěčne kubło žadać / nam daj tu na zemi. / Sćiń wutrobu nam sprawnu, zo twoju šćežku zjawnu / kaž džěci džemy wjeseli.

6. Chcył skónčnje z tutoh swěta, / hdyž spadnje naša hěta, / nas ćíše wotwołać. Hdyž sy nas k sebi zwolał, / zo by nas wěcnje chował, / daj zbóžnym nam před tobu stać.

7. Tuž, Božo, wšitcy rjenje / spać chcemy w twojim mjenje; / nóc zymna nastawa. / My za škit mamy tebje, / ći poručamy sebje / a choreho tež susoda.

słowa: Matthias Claudius 1779; EG 482

hlós: Johann Abraham Peter Schulz 1790; EG 482

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 555

Sprócnny sym, so lehnyć du

1. Sprócnny sym, so lehnyć du, / woći swojej zańdzelu. / Wótče, hladaj z njebiesow / na nas mučnych čłowjekow.
2. Hdyž sym džensa zhrěšił ja, / požohnuj tež hrěšnika. / Twoja hnada, Chrysta krej / wšitku škodu zrunatej.
3. Kotrychž za přecelow mam, / do twojeje ruki dam. / Wšitkich, kiž na swěće su, / twojej hnadže poruču.
4. Chorym wotpočinka daj, / zrudnej woći zetrěwaj. / Božo, zjew ty swoju móc, / spožč nam wšitkim dobru nóc.

słowa: Luise Hensel 1817; EG 484

hlós: Kaiserswerth 1842; EG 484

přeložk: Korla Awgust Fiedler, Spěwna radosć 1910, 37; Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 573

Swětly dzeń nas wopušća

1. Swětly dzeń nas wopušća, / Jezus nětk k nam přichadźuje; / ćmowa nóc so přibliža, / Chrystus wšitko rozswětluje. / Wotpočink sej ćěło žada, / duša na Jezusa hlada.

2. Hwězdy kćēja na njebju, / Chrystej moja lubosć kćėje; / zemja nóc ma zymnišu, / Jezus moju dušu hrěje. / Na wyšinach měsačk chodži, / na zemi mje Jezus wodži.

3. Duša, duša, njeboj so, / Jezus škituje će rjenje; / Boži swjeći jandželjo / njezapomnja tebje ženje. / Tuž ja wjesoły we wěrje / wusnu nětk we Božim měrje.

słowa: Mila Imišowa, Cionske hłosy I 1868, 278

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

Knježe, budź při mni

1. Knježe, budź při mni, wječor bliži so, / nóc ćmowa skoro zawodźuje wšo. / Hdže nańdu trošt, hdže tebje nadeńdu? / Ty chcył mi pomhać, Knježe, wostań tu.
2. Woćichnje džeń, so minje žiwjenje, / zeslabnje žadosć, sława wuhasnje. / Swět znaje padanje a přeměnu. / Wobstajny sy ty, Knježe, wostań tu.
3. Ja trjebam tebje nětk a kóždy čas, / přetož před spytowarjom škitaš zas. / Štó hlada za mnu, hdyž so zabłudźu? / We ćěmnym dole, Knježe, wostań tu.
4. Hdyž ty mje wjedžeš, njejsym ženje sam, / tež jeli bolosće a ćěsnosć mam. / Što škodźi smjerc? Ty zapłaćil sy mzdu, / smjerc přewinył sy, Knježe, wostań tu.
5. Křiž před mnje staj, hdyž woko wuhasnje, / budź swětło, hdyž so minje žiwjenje. / Schadžeja zerja, Božo, k tebi du. / Nětko a wěčnje, Knježe, wostań tu.

słowa: Henry Francis Lyte 1847; Theodor Werner 1952; EG 488

hlós: William Henry Monk 1861; EG 488

přeložk: Jan Malink 2000

Hnada a wodawanje

235

Nětk wjeselće so, křesćenjo

1. Nětk wjeselće so, křesćenjo, / my chcemy wšitcy spěwać / skutk Knjeza, Boha swojeho, / so jeho hnadže džiwać, / što Bóh sam na nas wažił je, / kak mnohe krasne dobroty / nam hubjenym je sčinił.

2. Ja zleho ducha wotročk běch / a wot smjerće běch jaty, / čas cyły čwělowaše hrěch, / pod Boži hněw běch daty, / ja přeco hłubje zapadnych / a sam ze zleho njestanych; / hrěch bě mje wšudžom wobdał.

3. Wšě skutki ničo njeplaća, / to podarmo wšo běše, / sej wola dobroh nježada / a jenož na zle džěše. / Mój hrěch mje jara tyšeše, / smjerć we mni chudym knježeše, / bych k heli dyrbjał padnyć.

4. Tuž Bohu žel we wěčnosći / wšej' mojej' nuzy běše, / a spomni na mnje w smilnosći, / mi zaso pomhać chcyše; / wón swoju wótenu wutrobu / mi hubjenemu wotamkny, / najlěpše na mnje waži.

5. Wón praji Synej swojemu: / „Čas žada moju hnadu. / mój najlubši, dži na zemju, / daj chudym zbóžnu radu, / jim pomhaj z hrěšnej' stysknosće, / jich wjedź ze smjertnej' hórkosće, zo z tobu žiwi budža.“

6. Bóh Syn bě Wótcej poslušny, / na zemju ke mni přińdže, / wot čistej' knježny podjaty, / hrěch njebě we nim nihdže; / móc bójsku swoju potaji / we chudej člowskej słabosći, / hdyž čerta chcyše jimać.

7. Wón praji ke mni: „Džerž so mje, / nětk dyrbi so či radzić, / ja sam so podam za tebe, / chcu na swój klin će sadzić; / hlej, ja sym twój, a ty sy mój, / hdžež ja sym, tam ty ke mni pój; / štó móže naju džělic? "

8. Mi přelec chcedža moju krej / a žiwjenje mi rubić: / To k swojej zbóžnosći sam měj, / ow daj to sebi lubić. / Smjerć póžrje moje žiwjenje, / ja njesu twoje hrěšenje; / zo by ty zbóžnosć dóstał.

9. Ja k Wótcej hić mam do njebjes / a ze swěta tak čahnyć, / tam chcu ja być twój hnadny Knjez, / Duch na tebe ma padnyć, / kiž tebe budže troštować / a wučić će mje prawje znać, / do wšeje prawdy wodzić.

10. Štož činił sym a wučil ja, / to činić maš a wučić, / zo do Božeho kralestwa / by wjesele móhl stupić; / so hladaj swětnych wustawkow / a džerž so mojich přikaznjow. / To poručam ja tebi.“

słowa a hlós: Martin Luther 1523; EG 341

přeložk: Spěwarske 1710, 365

K nam zbóžnosć jenož přichadža

1. K nam zbóžnosć jenož přichadža / ze smilnosće a hnady; / wšak skutki pomhać njemóža, / w nich njenamakaš rady. / Hlej, wěra Chrysta zapřimnje, / kiž za nas wšěch dosć činił je; / wón sam je prawy srědnik.
2. Štož Bóh Knjez w kaznjach přikaza, / to dźeržeć njemóžachmy, / tuž wšelka nuza přichadža, / hdyž Boha rozhněwachmy; / so duchej z čěła nochcyše, / kaž w kaznjach poručene je, / wšo z nami nimo běše.
3. A tola zakon dyrbješe / być prawje dopjelnjeny. / Bóh Syna swojoh sćeše, / je čłowjek narodženy; / tón je wšě kaznje dopjelnił, / hněw Wótca wot nas wobroćił, / kiž měrješe so na nas.
4. A dokelž je přez Chrystusa / wšón zakon dopjelnjeny, / njech křescan na to kedžbu ma, / zo je wón wumóženy, / a rjeknje: „Twoje wumrěće / je, Knježe, moje žiwjenje, / ty zaplaćił sy za mnje.“
5. Ja cyle či so dowěrju, / ty njemóžeš mje zjebać; / hdyž na tebe mam nadźiju, / tak njebudu wjac trjebać. / Štož wěri a so wukřićić da, / tón wěsće wěčnu zbóžnosć ma, / sy njebjesa jom kupił.
6. Před Bohom jenož prawdosć ma, / štož do Chrysta ma wěru; / a dowěra so pokaže / we dobrych skutkach swěru. / So Bohu wěra spodoba, / kiž blišemu je služowna, / hdyž rodženy sy z Boha.
7. Wšón dobry skutk twój wuchadža / wšak jeno z prawej' wěry; / to prawa wěra njerěka, / hdžež złość je bjeze měry. / Nas sama wěra wozboža, / skutk blišemu rad dopomha, / tak pytnješ prawu wěru.
8. Budź chwalba swjatej Trojicy / za tajku dobru radu; / Bóh Wótc, Bóh Syn, Duch swjaty by / to dopjelnić chcył z hnadu, / štož sam wón we nas spočał je, / wšo k česći swojej' krasnosće; / budź swjećene joh mjeno.
9. Přińdź k nam tež jeho kralestwo, / tu stań so jeho wola / kaž tam na njebju wysoko, / daj wšědny chléb nam z pola, / nam naše winy wodawaj / a spytowanju wobaraj, / wot zlého wumóž. Hamjeń.

słowa: Paul Speratus 1523; EG 342

hlós: Mainz wok. 1390; Nürnberg 1523/24; EG 342

přeložk: Jan Běmar, Spěwarske 1710, 371

Ja k tebi, Jezu, wołam so

1. Ja k tebi, Jezu, wołam so, / slyš moje skórzbné słowa, / spožč hnadu mi, mój Zbóžniko, / tak budže duša strowa. / Sej prawy puć ja wuzwolu, / ty chcył mje po nim wodzić, / zo so hodzić / móhł cí a blišemu, / po twojich kaznjach chodzić.

2. Ja hišće wjace prošu će, / ty pomhać móžeš k všemu, / zo hańba na mnje njepřindže, / daj nadžiju mi k temu, / hdyž jónu wotsal počahnu, / zo bych će swěru žadał, / nic pak hladał / na swoju zaslužbu, / bych hewak wěcnje tradał.

3. Daj, zo bych z cyłej wutrobu / móhł njepřecelam wodać, / a spušč mi moju njeprawdu; / chcył nowoh ducha podać, / njech twoje słowo jědź mi je, / zo bych był přez nje žiwy, / prawje čily, / a nic přez njezbože / bych přišoł na puć křiwy.

4. Njech ničo, Knježe, wot tebje / mje tudy njewotčeri; / zdźerž wobstajneho přeco mje / we prawej, zbóžnej wěrje. / Tón, komuž dawaš, darmo ma, / však nchtó njewohlada, / njewužada / ze skutkom njebjesa; / nas wobarnuje hnada.

5. Ja, Chryšće, stajnje wojuju, / stej při mni z dobrej radu, / ach pomhaj sam mi slabemu / přez swoju wulku hnadu. / Hdyž spytowanje na mnje dže, / daj, zo mi njem'že škodzić; / ty chcył płodzić / mi trošt do wutroby / a do njebjes mje wodzić.

słowa: Johann Agricola wok. 1526/27; EG 343

hlós: Hagenau wok. 1526/27; Wittenberg 1529; EG 343

přeložk: Spěwarske 1710, 477

Dobre dary na zemi

1. Dobre dary na zemi mamy zwysoka; / Bóh, naš Knjez, nam wudželi wjele bohatstwa. / Bjez poroka / wšitke Bože skutki su. / Bóh je lubosć, chwalmy ju, / haleluja.
2. Wšitku zrudnosć čłowjekam načinił je hrěch; / dali su so stworjenjam, z Bohom maju směch. / Ach zlě, ach zlě, / Wjeršny zemju poklał je; / w službje ćežkej zdychuje / wšo stworjenje.
3. Smjerće knjejstwo na swěće z hrěcha přišlo je; / swobodu smy zhubili, što nas wumóže? / Haleluja, / troš je swětej zeschadzał; / Bóh je lubosć, Bóh je dał / nam Jezusa.
4. Boži Syn je podaty našich hrěchow dla, / za nas k hrěchej sčinjeny rad so morić da. / Nět radzićel / być we nuzy Chrystus chce, / měr ma zemja; žiwy je / Imanuel.
5. Zbóžny bydli na zemi Jezusowy lud / a so mócnje přewěri přez wšón stysk a blud. / Či wšitcy tam / maja krasne kralestwo; / Bože džěći přez horjo / du k njebjesam.
6. Džěćom błyski w njewjedrach luta lubosć su / a we měrných slónčných dnjach Wótcej spěwaju. / Hdyž wutroby / rěčka hnady powodža, / tak so rjeńšo zelenja / nam zahrody.
7. Dobre dary na zemi mamy zwysoka; / Bóh, naš Knjez, nam wudželi wjele bohatstwa. / Bjez poroka / wšitke Bože skutki su. / Bóh je lubosć, chwalmy ju, / haleluja!

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 2

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 2

Duša, ach duša, ty njeznaješ so

1. Duša, ach duša, ty njeznaješ so; / hdy by ty znała, kajka bě prawa, / a tajka nětk zaso by sčiniła so! / Prjedy bě swjata, nětk lubuješ zło; / ale, ach duša, ty njeznaješ so.

2. Hdy by ty znała, što na sebi ma, / zo sy wot Boha, jemu tak droha, / přez krej a smjerc Chrysta tež wukupjena, / zawěšće, ty by so zahoriła, / hdy by ty znała, što na sebi ma.

3. Hlej, kak twój Wótčec tak lubo će ma, / zo tebi dawa, štož zawostawa, / kak hnadu za hnadu či při wobroća, / ale to wšitko pak Jezusa dla. / Hlej, kak twój Wótčec tak lubo će ma.

4. Duša, štož změješ, to wot Boha maš; / wšo, štož Bóh stwori, wěstosć či twori, / zo wot njeho wuchadza wšitko, štož maš. / Za to wukn swěru, zo Wótcej česć daš; / přetož štož změješ, to wot Boha maš.

słowa: Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1731

hlós: Korla Awgust Kocor; Žórleško 1925, 43

přeložk: Spěwarske 1741, 139

Puč k zbóžnosći sej wuzwolće

1. Puć k zbóžnosći sej wuzwolće / nětk, kajkižkuli chceće, / mój puć sam Chrystus Jezus je, / bjez njeho k heli džeće. / Wón wěrnosć je, wón je tež puć; / tuž wot njeho so nochcu hnuć, / ert jeho zbije chrobłych.

2. Sej pomocnikow pytaće, / při kotrychž sće bjez rady. / Tu prawy pomocnik pak je, / kiž njese naše pady; / přez njeho přińdže zbožo nam, / a prawych čini wón nas sam, / kiž za nas tu je wumrěl.

3. Ach jeho jenož pytajće, / kiž zbóžnosć požadaće! / Wón sam je Knjez a wostanje, / ju při nim namakaće. / So k njemu dđeržće wutrobnje / a wšitko druhe wostajće / a rady jeho česće!

4. Ty, Jezu, slónco njebjeske, / sy króna mojej' wěry; / wot kničomneho wotwjedź mje, / zo sym ja džěčo swěry. / Česć, chwalbu chcu ja dawać ći, / ze swojim słowom pomhaj mi / do tebjje kruće wěrić.

5. Mi swěć ze swojim wobličom / a njewopušč mje ženje. / Mi wustać njedaj pod křižom, / daj wšědnje posylnjenje. / Po křižu wjedź mje k wjeselu / a daj, zo po wšěm ćerpjenju / ći wěčnje chwalbu dawam.

słowa: Georg Weissel 1642; EG 346

hlós: Johann Stobäus 1613; EG 346

přeložk: Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 136

Ach wostań při nas z hnadu

1. Ach wostań při nas z hnadu, / hlej, swěta wječor je, / hdyž njewěmy sej radu / dla čerta lestnosće.
2. Ach twoje słowo swjate / njech bydli pola nas, / zo budže zbožo date / nam we nim kóždy čas.
3. Ach wostań při nas, krasnosť / a swětłosc žiwjenja; / tak mamy w ćmowym jasnosť, / a błud nas njezjeba.
4. Ach swoje žohnowanje / staj k našej chudobje; / njech kóžde lube ranje / nas znowa wobdari.
5. Ach budź ty nam, ow Chryšće, / naš škit, Knjez ryćerski, / hdyž nam so w swěće styšće, / čert šumi žalostnje.
6. A hdyž so přibližuje / nam dołha smjertna nóc, / nas wšitko wopušćuje, / sam budź ty naša móc.

słowa: Josua Stegmann 1627; EG 347

hlós: pola Melchior Vulpiusa 1609; EG 516

přeložk: Hadam Bohuchwał Šěrach, Spěwarske 1756, 608

Mi krej a prawdosć Chrystusa

1. Mi krej a prawdosć Chrystusa / je drasta rjana, přistojna; / z tej před Bohom ja wobstać chcu, / hdyž k njebjesam ja počahnu.
2. Ja wěrju: Tuta swjata krej / – smy wěrnje wučisćeni z njej – / před Bohom za nas řeči wšěch, / je zapłaćenje za naš hrěch.
3. Nětk chcu ja, dolhož žiwy sym, / tež z wjesołosću swědčić wšěm, / zo hinak zbóžnosć nimaja / hač jenož přez krej jehnjeća.
4. Budź, Jezu Chryšće, chwaleny, / zo sy ty čłowjek rodženy, / zo sy za swět a mojedla / wšo zapłaćil bjez prošnja.
5. Ty čestny kralo Chrystuso, / kiž Syn sy Boha wjeršneho, / daj, zo swět twoju hnadu ma, / a žohnuj, kiž će lubuja.

słowa: Lipsk 1638; Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1739; EG 350

hlós: Nikolaus Herman 1551; EG 79

přeložk: Awgust Hersen, Tón hlós teje njewjesty 1750,1; Spěwarske 1762, 630

Mi smilenje so z Boha dósta

1. Mi smilenje so z Boha dósta, / ja teho wšón běch njuhódny. / Ow kajki dźiw, hdže hrěch mój wosta / a wšitka hordosć wutroby? / Nětk wěm ja to, so wjeselu, / wo Božim spěwam smilenju.
2. Pod hněwom Božim ležach chudy; / kak sebi hnadu dobudu? / Bóh sam mje torhny z winy tudy, / mje wučisći ze Syna krwju. / Što jemu kaza wumóc mje? / To běše same smilenje.
3. To, Božo, wuznać mam před tobu, / to prašerjam wšěm wotmołwju: / Ze smilenjom sej ty mje doby / a wobnowi mi wutrobu. / So pokorjam, mam wjesele / a chwalu twoje smilenje.
4. To njemóže mi nichertó rubić, / to chwalić chcu hač do smjerće; / bjez njeho dyrbjał wěru zhubić, / z nim chrobłosć mam za modlenje; / to dawa trošt za nuzu wšu / a nadźiju we wumrěću.
5. Kiž bohaty sy na smilenju, / ach njezastorč mje hrěšnika, / mje k sebi dowjedź we skónčenju, / zo piju z morja smilenja. / Tam sym we wěčnym wjeselu, / wo Božim spěwam smilenju.

słowa: Philipp Friedrich Hiller 1767; EG 355

hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 414

Hdyž Bóh je přečel za mnje

1. Hdyž Bóh je přečel za mnje, / wo ničo njerodžu; / hdyž cyły swět dže na mnje, / ja k Bohu zdychuju. / Hdyž je na mojej stronje, / mi pomha zawěsće; / mój nje přečel džě zhoni, / zo škodźić njemóže.
2. To wěsće wěm a wěrju, / tež teho chwalu so, / zo Bóh mi pomha swěru, / hdyž twarju na njeho. / Njeh zły duch mje tu tyši, / Bóh stajnje při mni stej, / wón moju próstwu słyši, / mje z nuzy torhnje sej.
3. Ja jeničce so zložu / na Chrysta drohu krej, / tak nańdu smilnosć Božu / a wěrne kubła sej. / Ja hubjeny a chudy / sym hewak na zemi; / štož wožiwi mje tudy, / to Jezus wudžěli.
4. Mój Jezus moja jasnosć / a moje swětło je, / wón mojej' duše krasnosć / a chwalba wostanje. / Hdyž z nim sym zjednočeny, / před Bohom wobsteju, / był hewak rozeškrěty / kaž wósk we wohenju.
5. Mje ničo njezatama, / mje ničo njestróži; / čert, smjerc a helska klama / mi dale nješkodzi. / Njeh zły lud mi so směje, / so jeho njeboju, / mje Jezus derje kryje, / ma ke mni wutrobu.
6. Mje Boži Duch tu wodži, / kiž bydli w wutrobje, / wón dobre do mnje płodži, / wšu zrudźbu začěri; / wón přińdže z troštom ke mni, / wón Abba zawoła, / skutk započnje wón we mni, / jón zbóžnje dokonja.
7. Hdyž bojós zechce na mnje / a přińdže stróženje, / wón zdychuje sam za mnje / a zastupuje mje, / wón řeči krasne słowa, / kiž wurjec njemóžu, / Bóh při sebi je schowa, / jom jara lube su.
8. Wón řeči z duchom mojim, / zo Bože džěčo sym, / ze słowom troštnym swojim, / a kak Bóh pomha tym, / kiž pytaju joh swěru; / jim město zhotuje, / hdžež njetrjebaja wěru, / wšak Bóh tam widžec je.
9. Tam, w Božim rjanym měsće / mój džěl a herbstwo je, / hačrunjež wumru wěsće, / mi mój džěl wostanje; / hačrunjež ze sylzami / mam wjesć tu žiwjenje, / tak Jezus swětłósć da mi / a žalósć přeslódni.
10. Swět budže rozlamany, / Bóh wěcnje wostanje. / Hlód, nahota, mječ, rany, / štož hewak strašne je, / mje nihdy njewotdžěli / wot mojoh Jezusa, / njeh čerpju tu na čěle, / njeh čert so rozhněwa.
11. Nic jandžel wjesolósće, / nic tróny, krasnosće, / nic strowosć, chorosć, złósće, / nic smjerc, nic bolosće, / nic njezbožo, nic zbožo / a žane stworjenje / mje, Knježe mój a Božo, / wot tebjě njedžěli.
12. Štó je, kiž zrudnje płaka? / Ja płakać njemóžu, / mi wutroba wša skaka, / so jara wjeselu. / Mi slónco, kiž mje hrěje, / je Jezus Chrystus sam; / hdyž wón so na mnje směje, / ja mam, štož požadam.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 351

hlós: Jendźelska wok. 1590; EG 351

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1740, 323

Ja sym přez Chrysta krawe rany

1. Ja sym přez Chrysta krawe rany / nětk prawy zakład namakał. / Trošt druhi njeje namakany, / zo bych so we nim zradował. / To wěčnje zakład wostanje, / hdyž wšitko druhe zahinje.
2. To je ta wulka wěčna hnada, / kiž dowuslědźić nihdy njej'; / to je ta smilnosť a ta rada, / kiž nachila so k hrěšnikej / a hrěšnika tež lubuje, / njech přindže abo njeprindže.
3. Bóh njecha w zahubje nas wostać, / přez Chrysta wšitkim pomhać chce, / přez njeho mamy smilnosť dóstać. / Syn tehodla naš Zbóžnik je / a kłapa stajnje z lubosću / tak mócnje so wo wutrobu.
4. Ow hlubina, hdžež wšitke hrěchi / přez Chrysta smjerc su wotbyte. / To hoji moje njewuspěchi, / a rany su nětk zažite. / Ja spuščam so na Chrystusa; / ow luta smilna dobrota.
5. Na Zbóžnika chcu swěru hladać, / mam k njemu swoju nadźiju; / wón njeda mje bjez trošta tradać. / Hdyž hrěch mje kusa w swědomnju, / ja widžu Božu wutrobu / a jeho trajnu dobrotu.
6. Hdyž ma so mi wšo druhe rubić, / štož čělo z dušu wokřewi, / a dyrbjuli wšón trošt tež zhubić, / mje jeničce to spokoji, / zo je mój Bóh přez Chrystusa / wšón smilnosť a wšón dobrota.
7. Mi tajki zakład dyrbi wostać, / kaž dołho žiwjenje tu mam. / Wot Boha mam ja hnadu dóstać, / zo tajki zakład zachowam. / Tuž z wjesołosću spěwam ja: / Ow luta smilna dobrota.

słowa: Johann Andreas Rothe 1727; EG 354

hlós: pola Johann Balthasar Königa 1738; EG 330

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1740, 406

Jezus rodźi hrěšnikow

1. Jezus rodźi hrěšnikow. / Za trošt njech to wšitcy słyša, / kiž so slepi do błudow / zaběžawši nětk so tyša. / Štó jim pomha z hubjenstwa? / Jezus rodźi hrěšnika.
2. Božej' hnady njechódni, / smy wšak jeje po slubjenju / z Božoh erta zwěsćeni. / Hlej, Bóh sam nam k wozboženju / wrota hnady wotewrja: / Jezus rodźi hrěšnika.
3. Hdyž je wowca zhubjena, / swěrnny pastyr za njej chodźi. / Jezus, kiž nas lubo ma, / zabludženych k stadłu wodźi, / zo so skazyć njemóža: / Jezus rodźi hrěšnika.
4. Pójeće wšitcy, hladajće: / Hrěšnym zbóžne swětło swěći; / Jezus woła nas a chce / ze wšěch sćinić Bože džěci. / Wěr to tola, wutroba: / Jezus rodźi hrěšnika.
5. Jezu, zrudny přichadžam, / wuznać swoje přestupjenje; / spožč mi, zo ja namakam / hnadu, próstwow wusłyšenje, / zo mje słowa troštujaja: / Jezus rodźi hrěšnika.
6. Wjesołu mam dowěru, / njech krejčerwjena je wina, / wotmyta je z twojej krvju, / běła je kaž sněhowina. / Wěra rady wuznawa: / Jezus rodźi hrěšnika.
7. Jezus rodźi hrěšnika. / Tež mje je wón k sebi wołał, / wotewri mi njebjesa, / zo by při sebi mje schował. / W mrěću trošt mi nastawa: / Jezus rodźi hrěšnika.

słowa: Erdmann Neumeister 1718; EG 353

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 409

Ja wěm, do koho wěrju

1. Ja wěm, do koho wěrju, / ja wěm, što wobsteji; / za prochom jenož ćěrju, / hdyž swět je zakład mi. / Ja wěm, što wěčnje traje, / hdžež tróny chabłaja, / hdžež z mudrymi blud hraje, / jich čěmność wobdawa.

2. Ja wěm, što zawostanje, / što njewopuści mje, / što nihdy njerozpadnje, / što wěčny založk je. / Słyš: Jezusowe słowa / mi wěčnje wěrne su, / so duša we nich chowa / a ma je za skału.

3. Tež Knjeza derje znaju, / kiž skału založi. / Wón bydli w Božim raju / we wěčnej krasnoći; / serafojo so k njemu, / tam modlo pokorja, / a swjeći služa jemu, / haj, teho znaju ja.

4. Ow chwalena budź skała, / kiž Jezus Chrystus je. / Ta hnuć so njeje dała / a chablač njebudže, / chce stać kaž dejmant Boži / we wšitkim njewjedrje. / Na nju so duša zloži / a twari do smjerće.

5. Tuž wěm, do koho wěrju, / ja wěm, što wobsteji, / z kim sebi wobstać zwěrju, / hdyž wšo dže na kruchi. / Hdyž steji smjerć na proze, / hdyž na kónc ze mnu dže, / hdyž sudny džen mi hrozy, / mój Knjez wón wostanje.

słowa: Ernst Moritz Arndt 1819; EG 357

hlós: Heinrich Schütz 1628/1661; EG 357

přeložk: Michał Domaška, Cionske hłosy II 1879, 120

Naš Knjez sam svojich znaje

1. Naš Knjez sam svojich znaje / a je jich stajnje znał / přez wšitke zemske kraje, / je swěru při nich stał. / Wón njeprida, zo padnu, / jich wodži tam a tu, / zo swěrní zawostanu / jom w cyłym žiwjenju.
2. Wón znaje jich na wěrje, / kiž je bjez widženja / a tola w Božim měrje / so Knjezej dowěrja; / ze słowa porodzeni, / ze słowom žiwja so, / pod słowo poniženi / swět přewinu a wšo.
3. Ći jemu přisłušeja / ze sylnej nadźiju, / při swoim Knjezu steja / tež w horcym bėdženju. / Kaž Bože slónčko hrěje / wšě něžne rózki, / tak žiwjenje jim kćěje / we Božej wěrnosci.
4. Tež na lubosci wěrnej / Knjez svojich póznawa, / kiž z pokornosću swěrnej / so jemu spodoba, / kiž blišim poslužuje, / kaž wón sam služil je, / a druhich wokřewjuje, / kaž wón jich křewil je.
5. Tak Knjez wšěch svojich znaje / a je jich stajnje znał / přez wšitke zemske kraje, / je swěru při nich stał; / jich wěru, lubosć znaje, / tež žiwu nadźiju. / Jich zbóžnosć wěcnje traje, / plód Božej hnady su.
6. Ow Knježe, posylń wěru / a zdźerž nas w nadźiji, / zo z lubosću a swěru / Ći bychmy služili. / A hdyž twój dzeń nam swita, / kiž swětej slubił sy, / njech twoja hnada wita / nas k twojej prawicy.

słowa: Philipp Spitta 1843; EG 358

hlós: Heinrich Schütz 1628/1661; EG 357

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1930, 498

Wótče naš, kiž sy w njebjesach

1. Wótče naš, kiž sy w njebjesach, / a žadaš w svojich prikaznjach, / zo jako bratřa hromadže / so k tebi bychmy modlili: / Daj, zo sam ert naš njeprosy, / nam pomhaj, zo dže z wutroby.
2. Budž twoje mjeno swjećene; / njech twoje słowo čiste dže, / zo bychmy swoje žiwjenje / tež po nim wjedli w swjatosći. / Ow, njedaj błudnej wučbje k nam / a pomhaj mylnym čłowjekam.
3. Přińdź nětk k nam twoje kralestwo, / zo by tu wěčnje wostało. / Bóh swjaty Duch budž mjez nami, / nas posylń hnadnje z darami. / Móc čertowsku ty rozlamaj / a před njej cyrkej zachowaj.
4. Njech stanje twoja wola tu / so na zemi kaž na njebju. / Daj we křižu nam sčerpliwość, / w všem času prawu poslušnosť; / zlej hrěšnej woli wobaraj, / jej žanej' mocy njedawaj.
5. Naš wšědny chléb nam džensa daj / a čělo derje wobstaraj. / Nas, Knježe, zwarnuj před wójnu, / před morom a před drohotu; / zdžerž dobry měř nam kóždy čas / a před starosću zwarnuj nas.
6. Nam wodaj naše winy wšě, / zo njebychu nas zrudžile, / kaž wodawamy winikam, / kiž činili su křiwdu nam. / Čiń k pomhanju nas zwólniwych / a we lubosći služownych.
7. Nas njewjedź do spytowanja, / hdyž mocy zle nas spytuja / na prawicy a lěwicy. / Nam daj, zo na nich mócni smy; / nas w prawej wěrje posylnuj, / k nam z Duchom swojim přistupuj.
8. Wot wšeho zleho wumóž nas. / Kak dny su zle, a zły je čas! / Wot wěčnej' smjerće pomhaj nam, / nas w smjertnej nuzy troštuj sam, / nam wobradž zbóžne skónčenje / a daj nam wěčne žiwjenje.
9. Hamjeń, to wěsće wěrnó je. / Njech wěra mócna wostanje, / zo na tym njedwělujemy, / štož wot tebe nětk prošachmy. / Na twoje słowo wjesele / nětk rjekńmy hamjeń wutrobnje.

słowa: Matej 6, 913; Martin Luther 1539; EG 344

hlós: Salzburg do 1396; čěscy bratřa 1531; Martin Luther 1539; EG 344

přeložk: Spěwarske 1710, 283

Měr w Chrystusu

250

Ty dawaš radosć

1. Ty dawaš radosć za wšitku žadosć, / ow ty słódki Jezuso. / Přez tebje mamy, štož potrjebamy, / wěrnoh zboža bohatstwo. / Ty pomhaš z hrěcha, z hańby a směcha; / hdyž tebje mamy, tak wostawamy / we wěčnej česći, haleluja. / Na twoju hnadu, swěru a radu / so spuščujemy a k tebi džemy. / Nas ničo njedžěl. Haleluja.

2. Hdyž tebje mamy, / tak dobywamy / nad čertom a žalósću; / wšak twojej ruce / wodžitej ducy / přez nuzu a zrudobu. / Če powyšimy, / će překrasnimy, / spěwajo jasnje, / wyskajo krasnje / wodnjo a w nocy. Haleluja. / Či zaspěwamy, / či zawyskamy, / ty mócny, wěrný, / ty hnadny, swěrný, / z ertom a z dušu. Haleluja.

słowa: Cyriakus Schneegass 1598; EG 398

hlós: Giovanni Giacomo Gastoldi 1591; EG 398

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1911, 837

Jezu, moja krasnosť

1. Jezu, moja krasnosť, / mojej' duše jasnosť, / moje wjesele, / ach kak wulce jara / wutroba so stara / a ma žadanje / po tebi, mój najlubši, / Jezu, ty chcył při mni wostać, / lubšoh njemóhł dóstać.

2. Nětk pod twojej hnadu / mam ja před wšej zwadu / dobre přikryće. / Njeh však zły duch ruje, / njepřećel njeh šćuje, / Jezus pomha mi; / hdyž by so tu błyskało, / hdyž mje hrěch a hela zrudža, / Jezus pomha wšudže.

3. Złósće staroh zmija, / kotrež ludži bija, / njewobškodža mje. / Hdyž swět na mnje łaka, / haj, hdyž na mnje skaka, / spěwam wjesele. / Boži schow mje kryje jow, / chceli čert so, hela złobić, / Jezus chce jich pobić.

4. Preč ze zamóženjom, / sem k nam z wokřewjenjom, / kotrež Jezus ma! / Preč z swěta česću, / kotraž přińdže z lesću, / ta mi njepomha. / Nuza, złósć a hubjenosć / wot Chrysta mje njewotdźěli, / hdyž tu ćerpju w ćele.

5. Swěće, twoje wašnje / je tak samopašne, / wo nje njerodžu. / Dobra nóc budź hrěcham, / dobra nóc budź směcham, / ja je začisnu; / dobra nóc či, horda móc, / dobra nóc budź wšitkej złósći, / wšitkej bjezbóžnosći.

6. Zrudne duchi, dźiće, / zrudnosť sobu wzmiće, / Jezus ke mni dže. / Štóz so Bohu poda, / temu žana škoda / tu so njestanje. / W chudobje a w zrudobje / mojeje sy duše jasnosť, / Jezu, moja krasnosť.

słowa: Johann Franck 1653; EG 396

hlós: Jan Krygar 1653; EG 396

přeložk: Spěwarske 1710, 431

Ja chcu će, Jezu, sylnosć moja

1. Ja chcu će, Jezu, sylnosć moja / a pycha swjata, lubować. / Mi dyrbi přeco chwalba twoja / we swjatej službje mocy dać. / Će, swětło rjane, lubuju, / dóńž w tebi jónu njewumru.
2. Će, žiwjenje, chcu pozběhować, / kiž Zbóžnik mój a přecel sy; / chcu spěwy tebi zanošować / kaž doma tak we swjatnicy. / Haj, moja duša spěwa ći, / mje posylń wodych njebjeski!
3. Ach zo tak jara pozdže póznach / ja tebje, luby Jezuso! / Ach zo tak pozdže ći so wuznach: / Ty sy mi jedne, sy mi wšo. / To tyši nětk mi wutrobu, / a skomdženja so winuju.
4. Měj džak, ty slónco rjane, jasne, / zo chodžu nětk we swětłosci; / džak, Jezu, wjesele překrasne, / zo ty mje smilnje wustrowi. / Ow kak móhł dosć ći chwalby dać, / hdyž chceš mi z nuzow wupomhać.
5. Spožč ty mi, zo so njebych bludził / wot twojoh puća wuskeho, / će nihdy njebych z hrěchom rudził, / mój smilny, dobry wodžerjo. / Ty rozswěć ćelo z dušu mi / a zachowaj mje w swěrnosti.
6. Mój čestny wěncu, moja króna, / će lubuju, mój Zbóžniko. / Klinč tebi mojej' harfy truna, / kiž sy mój džěl a zbožo wšo. / Ja, Jezu, tebje lubuju, / dóńž w twojej ruce njewumru.

słowa: Johann Scheffler 1657; EG 400

hlós: pola Johann Balthasar Königa 1738; EG 400

přeložk: Jan Waltar, Spěwarske 1930, 331

Jezusa ja njepušću

1. Jezusa ja njepušću, / dokelž je so za mnje podał, / winojty sym z lubosću, / zo bych jemu wšitko dodał. / Wón mi swěći k žiwjenju, / Jezusa ja njepušću.
2. Jezusa ja njepušću, / dołhož budu tu na swěće; / ja mam k njemu nadźiju, / jako k nanej maju džěći, / jemu ja so dowěrju, / Jezusa ja njepušću.
3. Njeh mi zańdže widženje, / njeh tež słyšenje mi zhinje, / njeh so zhubi řečenje, / njeh so moja móc wša minje, / hdyž so wšitko skónči tu, / Jezusa ja njepušću.
4. Pušćić jeho njemóžu, / hdyž ja póńdu z teho kraja / tam, hdžež starši přez wěru / wěčnu česć a zbóžnosć maja, / na to ja so wjeselu; / Jezusa ja njepušću.
5. Na njebju a na zemi / duša ničo njepožada, / Jezusa sej wuzwoli, / přez njeho mi přińdže hnada; / wón mi pomha w sudženju; / Jezusa ja njepušću.
6. Jezusa ja njepušću, / ja so dzeržu k jeho stronje; / Chrystus z wěčnej lubosću / sam mje k čerstwej wodže wjedže. / Zbóžni ze mnu spěwaju: / Jezusa ja njepušću.

słowa: Christian Keimann 1658; EG 402

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Spěwarske 1710, 443

Ja wutrobnje mam lubo će

1. Ja wutrobnje mam lubo će, / ow Knježe, njewopušcej mje, / daj smilnosť mi a radu. / Na swěta rjanosć njemyslu, / wo njebjo, zemju njerodžu, / hdyž tu mam twoju hnadu. / Hdyž zawutli mi wutroba, / sy ty wšak moja nadžija, / mój džěl a mój trošt wutrobny, / ze swojej krowu mje wumóhł sy. / Ow Jezuso, mój Knjez ty sy, / mój Knjez ty sy, / mje z hrěcha, hańby wutorhń ty.

2. Ow Knježe, twoje dary su, / štož sym a wšo, štož zamóžu / tu na zlej, hrěšnej zemi. / Daj, zo bych, kaž sy prikazał, / wšo k twojej česći wužiwał / a k službje twojich džěći. / Mje před zlej wučbu zachowaj / a mocy čerta wobaraj, / mje zdžerž we wšitkej žalosći, / zo bych ju njesł we sčerpnosći. / Ow Jezuso, mój Knjez a Bóh, / mój Knjez a Bóh, / mi w smjertnej nuzy pokaž so.

3. Njeh dušu njesu jandželjo / do klina Abrahamowoh, / hdyž ćahnu k Božom luděj; / do swojeje njeh komorki / dže ćěło a tam změrom spi, / dónž njepřindžeš ty k sudej. / Tuž Knježe, z morwych wubudź mje, / zo z wočomaj ja widžu će / we twojej wěčnej zbóžnosći. / Ow Syno Boži najlubši, / ow Jezu Chryšće, wuslyš mje, / nětk wuslyš mje, / tuž chcu ja wěcnje chwalić će.

słowa: Martin Schalling 1571; EG 397

hlós: Straßburg 1577; EG 397

přeložk: Spěwarske 1710, 691

Lubosć, mje po swojej hnadže

1. Lubosć, mje po swojej hnadže / swjateho sy stworiła, / ze zbožom po hrěšnym padže / sy mje zaso wobdała: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
2. Lubosć, mje sy wuzwoliła, / prjedy hač běch płodzeny; / lubosć, ty sy narodziła / čłowjek so, mi runa sy: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
3. Lubosć, ty sy za mnje dała / do smjerće so we času; / lubosć, zbóžnosć njeje mała, / kotruž nětko dóstanu: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
4. Lubosć, ty sy móc a słowo, / wěrnosć, duch a žiwjenje; / lubosć, kotraž přeco z nowoh / moju dušu wokřewi: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
5. Lubosć, ty daš wjazbu prawu, / mysl a ćělo přewinješ; / lubosć, kiž ty mje na trawu / swojej' pastwy přiwjedžeš: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
6. Lubosć, kotraž za mnje prosy / a mje wěcnje lubuje; / lubosć, kotraž słabosć nosy, / mócnje zastupuje mje: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.
7. Lubosć, kotraž jónu zbudzić / mje chceš z rowa smjertneho; / lubosć, njemóžeš mje sudzić, / ale sčinić krasneho: / Lubosć, ja so podam ći, / twój chcu wostać wobstajnje.

słowa: Johann Scheffler 1657; EG 401

hlós: Meiningen 1693; EG 134

přeložk: Jurij Kubaš, Spěwarske 1740, 439

Ow Jezu, slónco hnady

1. Ow Jezu, slónco hnady / a wěrne žiwjenje, / chcyl přikryć moje pady, / zo pruhi radosće / mi dušu napjelnjeja / a ducha wobnowjeja; / ach, njewotpokaž mje.
2. Mi wodaj přestupjenje, / mój hrěch ćisň zady so / a swoje surowjenje / do morja hłuboko; / swój měř chcyl ty mi zjewić, / tak moju dušu křewić / a na mni smilić so.
3. Chcyl, Knježe, we mni morić / mysl staroh Hadama, / mi dušu zwólnu stworić, / kiž ničo nježada / hač tebi služić swěru, / će česćić z prawej wěru, / kiž ty so za mnje da.
4. Mi spožč, zo tebje znaju, / kiž skała duše sy, / a słowo twoje haju, / w nim pytam radostny, / zo we wěrje bych wostał / a wěrnú mudrosć dóstał, / twój puć šoł poslušny.
5. Tež zahor lubosć swoju / we mojej wutrobje, / zo přez wšu hnadu twoju / sym twój do wěčnosće, / zo bych ći k spodobanju / na kóždym nowym ranju / tu služil pokornje.
6. Nětk, Knježe wšeje rady, / spožč móc mi zwysoka; / hlej, to su skutki hnady, / kiž twój Duch dokonja. / Štož ja pak myslu, džělam, / so prócuju a spěwam, / to njej' bjez poroka.
7. Tuž, Božo hnadny, swěrný, / ty Wótče smilnosće, / budž lékař duše wěrný, / a wšědnje wobnow mje; / mi pomhaj prawje chodzić, / wo twoju wolu rodzić, / spožč dobre bėdženje.

słowa: Ludwig Andreas Gotter 1695; EG 404

hlós: 15. lětstotk; EG 67

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 419

Měj Jezu Chrysta w pomjátku

1. Měj Jezu Chrysta w pomjátku, / kiž bě we Wótca klinje, / a z njebjes přińdže na zemju, / a twój so Zbóžnik sčini. / Joh njezabudź! Wón čěło z krwju / je na so wzał čí k wužitku. / Chwal jeho za wšu lubosć!

2. Měj Jezu Chrysta w pomjátku, / kiž za tebje je pobyl / we hórkej smjerći na křížu; / z tym je čí zbóžnosć dobył. / Wón wot hrěcha će, wot smjerće / ze swojej smjerću wumóhł je. / Chwal jeho za wšu lubosć!

3. Měj Jezu Chrysta w pomjátku, / kiž wot morwych je stanyl / a na džen třeci z krasnosću / ze smjertnych zwjazkow čahnył. / Wón měř čí z Bohom přinjesł je, / dał prawdosć, móc a žiwjenje. / Chwal jeho za wšu lubosć!

4. Měj Jezu Chrysta w pomjátku, / kiž do njebjes je k Wótcu / spěl horje po wšem čerpjenju. / Tam knježi z bójskej mocu, / chce jónu će tež k sebi wzać, / čí swoju krasnosć widžeć dać. / Chwal jeho za wšu lubosć!

5. Měj Jezu Chrysta w pomjátku, / kiž přińdže jónu zbudzić / nas z morwych a chce z prawdosću / wšech, žiwych, morwych, sudzić. / Čín, zo by před nim wobstać móhł / a z nim do jeho raja šoł, / tam jeho wěčnje chwalić.

6. Haj, luby Zbóžniko, ja chcu / će chwalić do wěčnosće. / Skić ty sam duchej mojemu / móc znowa z wysokosće. / Ach twoja wječer we wěrje / mje zdžerž a posylń, zo bych čí / ja stajnje swěru słužil.

słowa: 2. Tim 2,8; Cyriakus Günther 1714; EG 405

hlós: Johann Walter 1524; EG 196

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 725

Jezu, při tebi chcu wostać

1. Jezu, při tebi chcu wostać, / tebi služić wobstajnje; / kak móhl bjez tebjě tu dóstać / zbožo, měř a wjesele? / Žiwjenja sy wokřewjenje, / duše ćěrjenje ty sam, / tak kaž winowc dawa kćenje, / móc a žiwnosć hałuzam.

2. Hdže móhl wjace zboža nabyć / hač při tebi, Zbóžniko? / Kak móhl hdy ja chudy zabyć / žohnowanja twojeho? / Hdže je štó mjez troštarjemi, / kiž kaž ty móhl křewić mje, / dokelž w njebiesach, na zemi / wšitka móc či data je?

3. Hdže je knjez, kiž čini za mnje, / štož je Jezus činił mi, / kiž wšu lubosć wula na mnje, / z krowju mje swojej wukupi? / Njedyrbjał so temu podać, / kiž wšo na mnje wažil je, / džakny jemu swěrnosć dodać, / služić jemu do smjerće?

4. Na tebi ja wisam, Chryšće, / w zrudobje a w wjeselu; / po tebi so mi tu styšće, / tebi dam so z wutrobu. / Na twój poki w očakuju, / tež hdyž wotsal wołaš mje; / na smjerć wšak so přihotuju, / hdyž či swjeću žiwjenje.

5. Hdyž mój dzeń so nachiluje, / wostań, Jezu, blisko mje, / hdyž so wječor přibližuje, / hdyž mój swjatosk blisko je. / Žohnuj ty na sprócneho / polož swojej ruce sam. / „Džěčo“, rjekń, „tu kónc je wšeho, / přez wěru sy žiwe tam.“

6. Při mni budź, hdyž duša čuje, / zo so smjerć mi přibliža, / z rowa wótry wětřik duje, / dónž mi wěčnosć njeschadža. / Hdyž mi wóčka jasnosć hinje, / ducha napjelń z jasnosću, / bórže hórki puć so minje, / zbóžny witam domiznu.

słowa: Philipp Spitta 1833; EG 406

hlós: 17. lětstotk; Herrnhag wok. 1735; EG 251

přeložk: Bróska, Spěwarske 1930, 267

Hlejće, su jich pochowali

1. Hlejće, su jich pochowali, / kiž su ludam kaznje dali, / nimo je, štož žadachu. / Domy jich su rozpadane, / pjenjezy su rozbrojene, / w zemi nětk so nadeńdu.

2. Pozabyta je jich slawa, / wotbyte su wšě jich prawa, / spěwy nichtó njeznaje. / Pomniki su powalene, / řeče jich su začisnjene / a jich mjena zabyte.

3. Jezusowe mjeno traje, / jeho słowa njejsu baje, / jeho zakon wostanje. / Jeho kralestwo njehinje, / žana móc je njepräwinje, / Jezus knježi na wěčnje.

słowa a hlós: njeznateho pochada

přeložk: Jan Malink 1996

Po tebi mam žadanje

1. Po tebi mam žadanje, pastyrjo, mój Jezu, / a k tebi ja zdychuju, swojemu rjeńšemu / duše nawoženju, / přećelej luboznemu, / najsmilnišemu, najsmilnišemu.
2. Hlej, minyle su mi so swětne te lubosće, / a zašle su wšelke te nadzije mlodosće; / ty jenož wostanješ mi / towarš ćim swěrniši, / najwobstajniši, najwobstajniši.
3. Hdyž styski du na mnje a hórku mam zrudobu, / hdyž njedostatk čuju, sam radzić sej njemóžu, / k tebi ja wućecknu, / swojemu radzićelu / najsprawnišemu, najsprawnišemu.
4. Hdyž wječor na hwězdzički slěborne pohladam, / na lubych tych njebohich duše tu spominam, / dže mysl mi k sydlišćam, / něhd' serbskich wótcow honam, / nět pohrjebnišćam, nět pohrjebnišćam.
5. Hdyž žel mi je lubeho serbskeho naroda, / hdyž widziš, kak cuzbarstwo dale so dobywa; / ty tola jenička / wostanješ mi nadzija / najwokřewniša, najwokřewniša.
6. Wšak Serbja, lud nabožny, ćicheje mysle su / a tajcy kraj po twojim slubjenju wobsydnju, / tuž w tutom slubjenju / we tebi, jich pastyrju, / ja mam nadziju, ja mam nadziju.

słowa a hlós: Julius Eduard Wjelan 1869, Duchowny ludowy spěw 1930, 3

261

Jezus raj tym wozjewja

1. Jezus raj tym wozjewja, haleluja, / kiž na njeho sluchaja, haleluja.
2. Zbóžni chudži na zemi, haleluja, / we wěčnosći bohaći, haleluja.
3. Ći, kiž bědni stonaja, haleluja, / ěi so wěčnje raduja, haleluja.
4. A kiž hlódni tradaja, haleluja, / tutech Bóh Knjez wobdarja, haleluja.
5. Miłosćiwi dóstanu, haleluja, / miłosć Božu darjenu, haleluja.
6. Štóž ma čistu wutrobu, haleluja, / widži Božu dobrotu, haleluja.
7. Kiž wo měr so staraja, haleluja, / Boži raj z tym docpěja, haleluja.
8. Přescěhanych wěry dla, haleluja, / wosebje Bóh lubo ma, haleluja.
9. Tuž so wšitcy radujmy, haleluja, / dokelž džěći Bože smy, haleluja.

słowa: Na puć z nami 1993, 27

hlós: spiritual

Chodženje za Chrystusom

262

Z Jezusom nam dajće ćahnyć

1. Z Jezusom nam dajće ćahnyć, / hladać jeho stopjenjow, / na swěće ze swěta stanyć, / hić, kaž wón je tehdy šoł, / njebjesa wšak chcemy zdžędzić, / za nimi na swěće stać, / prawje wěrić, lubować / a so stajnje swěru będzić. / Swěry Jezu, wostań tu, / ja, hdžež džeš, du za tobu.

2. Z Jezusom nam ćerpić dajće, / zo so jemu runamy; / tu křiž, tam trošt budže, prajće, / chudy tu, tam bohaty; / sylzow syw žně wjes'le lubi, / nadžija nas troštuje, / sćerpliwosć nam nuzna je, / slónćko po dešču Bóh slubi. / Tudy z tobu ćerpju ja, / tam džěl ze mnu njebjesa.

3. Z Jezusom tež wumřć chcemy, / jeho smjerć wšo přewinje, / z njej my wšemu wuběhnjemy, / štož nam wěćnje škódnje je. / Čělo mormy tu na swěće, / dołhož hišće žiwi smy; / tuž, hdyž z rowa stanjemy, / smy my žiwe Bože džěci. / Wumruli nětk, Jezu, ći, / na wěćnje sym při tebi.

4. Z Jezusom być žiwi chcemy; / dokelž stanył je, tež my / w rowje wostać njemóžemy. / Jezu, naša hłowa sy, / my smy twojoh čěla stawy; / hdžež sy ty, tam sym tež ja, / spóznaj mje za přěćela / budž ty, Jezu, bratr mi prawy. / Tebi sym ja žiwy tu, / tam tež wěćnje wostanu.

słowa: Sigmund von Birken 1653; EG 384

hlós: Johann Schop 1641; EG 325

přeložk: Spěwarske 1741, 251

Mój křesćijano, za mnu dži

1. „Mój křesćijano, za mnu dži, / dži za mnu“, Chrystus rjeknje; / „so zapřej sam, křiž na so wzmi, / njech duša swětej čeknje; / budź mojom hłosej poslušny, / we žiwjenju mi podobny.
2. Ja swěca sym a swěću cí, / chcu we swětle će wodzić. / Štóž za mnu dže, tón w čemnosći, / we hrěchach njeb'dže chodzić. / Ja puć sym, tebi pokažu, / kak chodzić dyrbiš w žiwjenju.
3. Ja pokažu, što škódne je, / kak dyrbiš před nim čekać, / kak wšeje zlóscé, lestnoscé / so móžeš ruče slěkać. / Ja skała sym cí za dušu / a k njebjesam će wodzić chcu.
4. Hdyž ćežko je, du před tobu, / chcu swěru pomhać tebi. / Za twoje zbožo wojuju, / sam wobroću so k tebi. / Zły wojak, kotryž nabok dže, / hdyž wyši steji we bitwje.
5. Štóž swoju dušu nam'kać chce, / ju bjeze mnje wšak zhubi; / štóž mojedla ju zhubjuje, / tón Bohu tak so lubi. / Štóž z křižom za mnu njechodži, / před Boži trón so njechodži.“
6. Budź tehodla, ow wutroba, / kaž z čěłom tak tež z dušu / nětk Bohu Knjezej podata / we wšitkim swoim křižu. / Ach wojuj, štóž so njebědži, / tón krónu wěčnu njewidži.

słowa: Johann Scheffler 1668; EG 385

hlós: Bartholomäus Gesius 1605; Johann Hermann Schein 1628; EG 525

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1732, přidawk 29

Jezus, Jezus je te mjeno

1. Jezus, Jezus je te mjeno, / kiž mam w swojej wutrobje, / Jezus je naš Zbóžnik jeno, / zbóžnosť lije do duše. / Na Jezusa pohladam, / hdyž ja trošta potrebam.
2. Jezus je mój pokład drohi / na swěće a w njebjesach, / Jezus da mi pokoj mnohi, / je mi słódkosć w hórkosćach. / Jezus je a wostanje / posylenje njebjeske.
3. Jezus wočomaj je žadosć, / wušomaj je zynčenje, / Jezus hubomaj je radosć, / jazykej je słóženje. / Zaboli mje wutroba, / Jezus horju wotpomha.
4. Jezus swětło w čěmny kraju, / slónco wosrjedź nocy je; / sebje ze sylzami znaju, / ale Jezus troštjuje. / Jezus moja lubosć je, / ja chcu, štož mój Jezus chce.
5. Jezus je, to rady praju, / moje cyłe žiwjenje, / jeho mjeno ja sej staju / tam, hdžež čělo wotpočnje. / Jezus tu a Jezus tam, / Jezu Chrysta lubo mam.

słowa: Jesus, Jesus ist der Name

hlós: Heinrich Albert 1642

přeložk: Křesćan Bjedrich Rychtar, Spěwarske 1740, 432; Michał Nawka, Wosadnik 1951, 166

Jedne nuzne je

1. Jedne nuzne je, to jeno / wuč mje, Knježe, póznać sam! / Wšitko druhe, kaž ma mjeno, / jeno spřahej přirunam, / we kotrymž mi duša bjez trošta tu chodži, / hdyž wšitko tu swětne nas k žalosci wodži. / Hdyž mam pak to jedne we wutrobje sam, / tu wšitko, haj wšitko z tym jednym ja mam.

2. Duša, chceš-li tole dóstać, / njepytaj je na swěće! / Wšitko čelne dyrbi wostać, / zběhn so horje k wěčnosći, / hdžež Jezus, naš Zbóžnik, we krasnosći sedži, / kiž Bóh je a čłowjek a mócnje nětk knježi. / Tón, tón je to jedne, naš nuzniši džěl, / při Jezusu kóždy jón přeco je měł.

3. Kaž so Marja prócowaše, / wužiwać to jeničke, / hdyž na Chrysta posłuchaše, / poľna horcej' lubosće, / kaž wutroba jejna wša horjaca běše, / zo jeno na Jezusa posłuchać chcye, / haj, wona so Jezusej ponižnje da / a z nim samym njebjesku zbóžnosć tam ma.

4. Tak je moje požadanje / jeno, Jezu, po tebi; / ach budž moje zradowanje, / wostań při mni wobstajnje. / Njech wjele jich chodži po šěrokim puću, / rad z lubosću tola ja k tebi so nuću; / wšak Jezusa słowo mi žiwjenje da, / a duša při Jezusu wšitko tež ma.

5. Luta wjesołosć a zbožo / moju dušu wokřewi, / daj, mój pastyrjo a Božo, / zo so pasu wjesele. / Tuž ničo tak slódce mi njemóže slodzić / hač jeno, štož Jezus chce do duše płodzić; / ach ničo, ach ničo tu nježadam ja, / hdyž jeno nětk duša přez wěru će ma.

6. Tuž, mój Jezu, ty samlutki / sy mi jedne a tež wšo; / wobhoń, spytaj moje skutki, / wutup wšitke ludarstwo. / Hdyž něhdže ja chodžu po njeprawym puću, / wjedž ty mje, zo hnydom so na prawy wróću; / njech wšitko, štož swětne, za njerjad ja mam. / To jedne je nuzne, to Jezus je sam.

słowa: Johann Heinrich Schröder 1695; EG 386

hlós: Adam Krieger 1657; Halle 1704; EG 386

přeložk: Kašpor Leonhard Muka, Spěwarske 1740, 343

Wšitkich zwjazkow přelamarjo

1. Wšitkich zwjazkow přelamarjo, / Jezu, kiž sy při nas tu, / swojich džěci lubowarjo, / kotrež w wulkej nuzy su, / zjew nad nami swoje sudy, / sudž wšě mysle Hadamske, / dóńž twój swěrný Duch nas tudy / z našoh jastwa njewjedže.

2. To twój Wótc tež žada sebi, / zo swój skutk by dokonjał; / k temu je wšu poľnosć tebi, / mudrosć, lubosć, sylnosć dał, / zo ty ničo njeby zhubił, / štož je tebi přepodał, / z njeměra zo, kaž sy slubił, / by to k wotpočinkej wzał.

3. Tak nas dokonjanych činiš, / hinak nochćeš, njemóžeš; / z nami jara derje měniš, / maš nas w rukomaj, kaž chceš. / My smy směchi wšitkich ludži, / nas kaž jatych putaja, / dokelž pod křižom my chudzi / mamy wjele zacpěća.

4. Hladaj na nas w našich putach; / ze wšěm stworjenjom my smy / styskniwi we wšitkich kutach, / wumóženje žadamy / ze wšej' služby kničomnje, / kotraž nam tu čězka je, / njech naš duch tež husto z njeje / lěpši dom sej pytać dže.

5. Roztorhaj, zbij, złamaj tudy / móc ty rozzłobjenja wšu; / wjedž, to prošu čłowjek chudy, / ze smjerće mje k žiwjenju. / Wumóž sam nas z hrěcha wšeho, / zanič hada symjo tu, / wumóž nas ze syćow zleho, / daj nam wšitkim swobodu.

6. Kak smy droho wukupjeni, / nic přez hrěšnu službu tu. / Twoji wěrní wumóženi / smy přez smjerć a z twojej krwju. / Sćiń nas čistych, sćiń nas swjatych / po najlěpšim znamjenju; / hnada za hnadu je za tych, / kiž ju z tebe čerpaju.

7. Lubosć, čehń nas k smjerći sobu, / njech so sobu křižuje / naše čělo tudy z tobu, / daj nam zbožo njebjeske. / Daj, zo njejsmy lěnje džěci, / ty so komdžić njebudžeš; / to je zbóžnosć nam na zemi, / hdyž k nam ze swobodu džeš.

słowa: Gottfried Arnold 1698; EG 388

hlós: Halle 1704; EG 388

přeložk: Spěwarske 1741, 259

Stwor we mni čistu wutrobu

1. Stwor we mni čistu wutrobu, / zamkń, Knježe, hrěchej komorku, / jón wučěr, z hnadu posylń mje, / zo we mni njeměł bydlenje.
2. Ći, Jezu, durje wotewrjam, / ach pój a bydli we mni sam, / wšu nječistosć ty wumjetaj, / zo dom mój był Ći luby raj.
3. Njeh swětło Ducha twojeho / a twoje jasne wobličo / mi rozswěćitej wutrobu, / zo woptam twoju dobrotu.
4. A potom sćiń mi wutrobu / na wěčnych kubłach bohatu, / spožč mudrosć, radu, rozum mi / po swojej šćedrej miłosći.
5. Tuž sławu mjena twojeho / chcu pozběhować wysoko; / ja wěm, zo dobytk za mnje je, / hdyž jenož twój sym z lubosće.

słowa: Heinrich Georg Neuss 1703; EG 389

hlós: Nürnberg 1676/1854; EG 72

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 480

Wojuj prawje

1. Wojuj prawje, hdyž nětk hnada / tebje čehnje za sobu; / njech twój duch sej horco žada / hrěchi hidzić z wutrobu.

2. Wojuj, česne su džě wrota, / k njebiesam puć wuski je; / njech so duša njezašmjata / w swěće, k njebiesam njech džě.

3. Wojuj hač na krej a kosće, / dźerž so k Božom kralestwu; / hdyž so kopja čerta złośće, / wjedź z nim wójnu wobstajnu.

4. Wojuj z modlenjom a spěwaj, / njech so njewostudzi či; / stajnje na sebi sam džělaj, / hdyž so čělo přećiwi.

5. Sy-li sebi parlu dobył, / njemysl, zo wšo złe přeč je; / ty sy drje we bitwje pobył, / njeprěcel pak wostanje.

6. Chceš-li ty być Bohu swěrnny, / wojuj z hrěchom wobstajnje, / pytnješ zło, tak njebudź měrnny, / pytaj nad nim dobyće.

7. Kóždu chwilu derje wopomń, / hač snadź njeje poslednja; / swojej' lampy wšak so dopomń, / kedźbuj, zo maš wolija.

8. Cyły swět nětk we złym leži / a je blisko skaženju; / duša, hotuj so, čas běži, / chwataj, wučekń njezbožu.

słowa: Johann Josef Winckler 1714; EKG 432

hlós: Ochronow 1737; EKG 432

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1732, přidawk 11

Ow wěčne swětlo, wobnow mje

1. Ow wěčne swětlo, wobnow mje, / a twoje wobličo njech je / mi swětłosć, kiž mje rozswěći / a moju dušu napjelni.
2. Stwor, Knježe, nowoh ducha mi, / kiž rady poslušny je cí / a jenož chce, štož chceš tež ty, / daj jeho mi do wutroby.
3. Njech moje mysle k tebi du, / njech ja so k tebi pozběhnu, / zo twoje swětlo wohladam / a tebi, Chryšće, chwalbu dam.

słowa: Johann Friedrich Ruopp 1704; EG 390

hlós: Nürnberg 1676/1854; EG 72

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1740, 330

Jezu, prjedy dži

1. Jezu, prjedy dži / nam tu na zemi. / Njedaj nam so dołho komdžić / ani hnadnoh časa skomdžić; / wjedź nas za ruku / k Wótcej do domu.
2. Čert chce spytować; / daj nam twjerdže stać / a tež we najwjetšej zrudźbje / zawostać při twojej wučbje. / Wšak přez tyšnosće / naš puć k tebi dže.
3. Hdyž je wutroba / z křižom zrudžena / a ju bratrow žalosć boli, / njech do twojej' rady zwoli. / Zjew, kak ćerpjenje / wěrnym zbóžne je.
4. Wjedź nas sam swój puć, / Jezu, ty nas wuč. / Hdyž nas wjedžeš ćežke ćěrje, / daj nam trošt we žiwej wěrje. / Wotewr jónu sam / njebjes wrota nam.

słowa: Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1725; Christian Gregor 1778; EG 391

hlós: Adam Drese 1698; EG 391

přeložk: Korla Bohuwěr Kanig, Spěwarske 1838, 723

Nětk, džěci Bože, pójmy

1. Nětk, džěci Bože, pójmy, / wšak wječor blisko je; / ach pozastać so bojmy / we tutej pusćinje. / Sej mocy posylńće, / puć do wěčnosće chodźić, / nic wo swět wjace rodźić; / kónc, hlejće, dobry je, / kónc, hlejće, dobry je.

2. So njekajemy ženje / tu puća wuskeho, / jón džemy w Chrysta mjenje, / nam wěčnje swěrneho. / So jemu dowěrmy / a poňni wjesołosće / k Jerusalemej prosće / mysl, woči wobroćmy, / mysl, woči wobroćmy.

3. Tuž, džěci, pójmy ruče, / wšak Wótčec sobu dže; / hdžež přińdu ćežke puće, / wón sam tam z nami je; / nam chrobłosć darić chce, / tež nas wšěch lubje wabić, / móc hrěcha wšědnje slabić. / Kak derje nam tu je, / kak derje nam tu je.

4. Ow běžmy z wjes'lom, džěci, / kónc wabi zdaloka, / stołp wohnjowy nam swěći, / z nim bliskosć Knjezowa. / Sej ruče zawdajmy / na puću zwjeseleni, / tak ducy wokřewjeni / dom chwatać z cuzoby, / dom chwatać z cuzoby.

5. Hdyž słaby něhdže padnje, / jom zwólnje pomhajmy, / zo spěšnje zaso stanje; / sej rady wodajmy; / so kruće zjednoćmy. / Njeh kóždy je najmjeńši, / před Bohom pak čím rjeńši / nam towarš na dróze, / nam towarš na dróze.

6. So chroble na puć dajmy, / wón přeco krótsi je; / we duši spominajmy / na lěta zańdzene. / Tuž hišće chwilčičku / my jako Boži wěrni / być chcemy znowa swěrni / po swojim slubjenju, / po swojim slubjenju.

7. Naš čas so ruče minje; / tuž sćerpni wudžeržmy. / Hdyž čělo w smjerći hinje, / my domoj póńdzemy. / Kral měr swój dać chce tam / tym, kiž su wojowali / a swěru při nim stali. / Kak derje budže nam, / kak derje budže nam.

słowa: Gerhard Tersteegen 1738; EG 393

hlós: Heinrich Schütz 1628; EG 276

přeložk: Michał Domaška, Póstna harfa 1865, 16; Spěwarske 1930, 464

Kaž wodawamy, wodaj ty

1. Kaž wodawamy, wodaj ty, / tak wšednje, Božo, prosymy / we modlitwje, kiž poruči / nam Jezus, twój Syn jenički.
2. Wšak sy nam wjele wodawał, / nam swoju lubosć spóznać dał. / To zbudź nas, zo my zwólniwje / wšěm wodawamy wutrobnje.
3. Kak husto smy my zhrěšili / a twoju wolu zacpěli, / a tola wodaće dał sy, / hdyžkuli tebje prošachmy.
4. Haj prjedy dyžli wědźachmy, / kak hubjeni smy hrěšnicy, / sy ty nam póslał Chrystusa, / kiž wutorhny nas z hubjenstwa.
5. Daj, zo smy kaž ty zmysleni / a k wodawanju zwólniwi. / Štóž tudy druhim njewoda, / tón njewuhlada njebjesa.

słowa: Jan Handrij Kapler, Kěrluše 1807, 71

hlós: Johann Baptista Serranus 1567; EG 366

Po twojich kaznjach, swjaty Božo

1. Po twojich kaznjach, swjaty Božo, / ja, twoje džěčo, chodźić chcu. / So swjećić ći, to dawa zbožo; / tuž twój puć sebi wuzwolu. / Haj, twoja wola dobra je; / ow zbóžny, štóž ju činić chce.
2. Zo kaznje dźeržimy, sej žadaš, / zo kóždy tebje póznawa. / Tež na mnje potom hnadnje hladaš, / hdyž dźeržu twoje prawizna, / nic z wotročkowskej bojósću, / ně, z džakapołnej lubósću.
3. Twój Syn tak poslušny ći běše, / zo zwólniwje křiž na so wza, / haj, do smjerće tež za nas džěše, / kaž ty to jemu přikaza. / Mje wuč kaž Jezus posłuchać, / česć we wšěm jenož tebi dać.
4. Hdyž ja we poslušnosći chodžu / a twoju wolu činju tu, / hdyž ja wo twoju lubosć rodžu, / mam pokoj w swoim swědomju, / mam njebjesa tu na zemi / a zbóžnosć tam we wěčnosći.

słowa: „Gott, deinen heiligen Befehlen“

hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

přeložk: Ernst Bohuwěr Jakub, Spěwarske 1838, 709

Twoji smy

Twoji smy; nas, Knježe Božo, / z křídłom svojim přikrywaj; / bohate a miłe zbožo / našim
prócowanjam daj, / činić wšo po twojej woli; / wzdać so teho, štož će boli; / přeměň staroh čłowjeka
/ do noweho stworjenja.

słowa: Valentin Ernst Löscher do 1749; EKG 437

hlós: Wolfgang Wessnitzer 1661; EG 86

přeložk: Arnošt Lodni, Spěwarske 1930, 487

Wěra, lubosć, nadźija

1. Wěra, lubosć, nadźija, / krasna pycha Božich džěci. / Křescan je za znamjo ma, / kaž nam Bože słowo swědči. / Pobožnosć tam jeno změja, / hdžež wšě tute kwětki kćěja.

2. Wěra je, kiž kładze mi / wěsty založk k wěčnom zbožu; / přez Jezusa wjesele / zapřimuje hnadu Božu, / wuznawa so k jeho wučbje / we zbožu a we wšej zrudźbje.

3. Lubosć z wěry wurosće, / słuži Bohu a wšěm ludžom, / pomha druhim zwólniwje, / wot Jezusa wuknje wšudžom, / při nim swěrnje zawostawa, / tež hdyž přińdže nuza prawa.

4. Nadźija, ta lubosći / w nuzy trošt a sylnosć dawa; / we křižu a w tyšnosći / je jej twjerdy hród a skała; / slubi tym, kiž křiž tu maju, / zbóžnosć tam we Božim rajju.

słowa: „Glaube, Liebe, Hoffnung sind“

hlós: Johann Rudolf Ahle 1664; EG 161

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 695

Ty prajiš: Křesćan sym

1. Ty prajiš: „Křesćan sym.“ / Hdyž žiwjenje tež twoje / za to, štož wudawaš, / da wobkrućenje swoje, / tak maš so derje tu. / Tež ja chcu być, štož sy, / we swojim žiwjenju / chcu křesćan być kaž ty.

2. Ty prajiš: „Křesćan sym.“ / Tak w duši Chrysta čuješ / a z ertom, wutrobu / ty jeho wuchwaluješ. / Štož kaznje žadaja, / maš swěru činić wšo; / hdyž ty to nječiniš, / je wšitko podarmo.

3. Ty prajiš: „Křesćan sym.“ / Hdyž tak cí dyrbja rěkać, / tak dyrbiš lubować / wšo dobre, před złym čekać. / Tom Chrystus luby njej', / štož hrěchi lubo ma, / tež žadyn křesćan njej', / kaž tola wudawa.

4. Ty prajiš: „Křesćan sym; / wšak sym ja něhdy křćeny / a w swjatej křćenicy / sym Chrystej přinjeseny.“ / Wšo derje; praj pak mi, / hač sy tež dźeržał ty / swój slub, kiž z Chrystusom / we křćěncy sćinił sy.

5. Ty prajiš: „Křesćan sym; / wšak mam ja Bože słowo; / w nim rady čitam sej, / jo wšědnje słyšu znawah.“ / Haj, luby, činiš ty / tež to, štož wući će? / Budź činjer, jenož tón / we Božej hnadže je.

6. Ty prajiš: „Křesćan sym; / ja znaju swoje hrěchi, / a ławki spowědne / mi njejsu žane směchi.“ / Praj pak, mój přěcelo, / hač ze wšej spowědzu / so polěpšuješ ty / we swojim žiwjenju.

7. Ty prajiš: „Křesćan sym.“ / Wšak rady bjerješ k sebi, / štož Chryst je wotkazał / za Božim blidom tebi. / Wšo derje; pokaž mi, / hač čěło Chrystusa / a krej we žiwjenju / swój plód a wužitk ma.

8. Ty prajiš: „Křesćan sym; / ja modlu so a spěwam, / ja chodžu kemši rad / a doma swěru džělam.“ / Wšě wěcy, wo kotrychž / ty rěčiš, dobre su, / hdyž jeno stawaju / so z čistej wutrobu.

9. Ty prajiš: „Křesćan sym.“ / Maš na to myslić sebi, / štož Chrystus mysleše, / njech pokornosć so tebi / kaž jemu spodoba, / wzmi kříž swój na so tež / a potom hakle praj, / zo Chrystej přisłušeš.

słowa: Johann Adam Hasslocher 1704

hlós: Regensburg 1675; Meiningen 1693; EG 495.2

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1732, přidawk 28

Njebjesa wisaju polne mróčelow

1. Njebjesa wisaju polne mróčelow / wyše kraja serbskeho, / wětry so zběhaju rězne z pusćinow, / rjane časy minu so. / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru! / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

2. Narody prjedawše Bože słowo su / lubo měle džakowne; / wótcojo naši tež běchu z wutrobu / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

3. Nětko su wotwukli ludžo posłuchać, / wolu Božu nječinja; / z hordosću serbski lud póčnje němčować, / serbska hinje dowěra. / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

4. Nimo su roboty; swět pak hórje nětk / ducham strašnym roboći; / zaničer wěrnosće rěka dobry swědk, / ćerpjeć dyrbjaja pobožni. / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

5. Nowotne wučby so šěrja po kraju, / sprawnych bojosć napjelni; / žalosć je swoja ze serbskej młodžiny, / křćeński slub swój zapomni. / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

6. Spěwanja tak tež so mała troštno / w serbskich domach nadeńdže; / lědma hdy Cionskich zynkow přez polo / žadyn wjace słyšeć je. / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

7. My pak so njedajmy tola zamylić / wjedru časa žanemu, / serbskeje rěče so mamy wjeselić, / wěrmu słowu Božemu! / Serbja, zachowajće swěru / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru, / swojich wótcow rěč a wěru!

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 1

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 1; Bjarnat Krawc, Duchowny ludowy spěw 1930, 1

Njestajće na mócných nadźiju

1. Njestajće na mócných nadźiju, / nic na sylnosć, kotraž jónu padnje, / nic na tych, kiž bórze woteńdu, / přetož bytosć jich a wašnje wjadnje.

Ty sy hódny krasnosće a česće, / twoju móc a mudrosć sławimy. / Před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy, / před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy.

2. Chrystus je naš Knjez a wostanje, / je ze smjerće stanył, wušoł z rowa, / namóc njeje w jeho mócnarstwje, / zbóžny tón, kiž slyši jeho słowa.

Ty sy hódny krasnosće a česće, / twoju móc a mudrosć sławimy. / Před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy, / před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy.

3. Woła k sebi wowcy zhubjene, / njedolemi nałamanu sćinu, / wutroby wón zmjechči stwjerdnjene, / zhubjenemu synej woda winu.

Ty sy hódny krasnosće a česće, / twoju móc a mudrosć sławimy. / Před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy, / před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy.

4. Tón, kiž pyta, Chrysta namaka; / Knjez wšěm dawa, kotřiž jeho proša; / wotewri tym, kotřiž kłapaja; / pomha tym, kiž ćežke břěmjo noša.

Ty sy hódny krasnosće a česće, / twoju móc a mudrosć sławimy. / Před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy, / před tobu so, Kralo kralow, Jezu Chryšće, / dobrowólnje kłonimy.

*słowa a hlós: Miloš Rejchrt, Evangelický zpěvník 2000, 632
přeložk: Jan Malink 2005*

Ow wola lubosće

1. Ow wola lubosće, / stań ty so nade mnu. / Ja chcu, štož jeno chceš; / we tebi wotpočnu, / we tebi jeno mam / ja zbóžnosć tu a tam.
2. Ow słowo žiwjenja, / so we mni zakorjeń, / mje zahor a mi swěć, / zo dźělám, hdyž je dzeń. / Mi pomha twoja móc, / zo přeńdu pře wšu nóc.
3. Ow ruka swěrnosće, / mje stajnje dzerž a wjedź, / w čimž chodžu nječisty, / to ty mje wšitko sleč. / Mje rjenje wupyš tu / na wěčnu hosćinu.

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 17

hlós: Jan Kilian, Hłosy 1847, 17; Bjarnat Krawc, Duchowny ludowy spěw 1930, 49

Lubosć k blišemu

280

Daj, Knježe, zo ja we wšěm swěru

1. Daj, Knježe, zo ja we wšěm swěru / za tobu du a ći so poswjeću. / Płodź dobru wolu do mnje z wěru, / daj wutrobu, ći cyle swjećenu. / Wzmi čěło z dušu za wopor ty sam, / twój sym ja, Knježe, twój ja wostawam.
2. Daj móc a sylnosć mojej wěry, / njech stajnje w lubosći je džěława; / njech přeco k dobremu mje ćěri, / tak pytnýc je, zo njeje dym a mła. / Ty posylń mje we mojim žiwjenju, / a spožč we bitwje móc mi k dobyću.
3. Kaž dołho tudy sym, daj z hnady / mi dobre mysle w zbožu, w tyšnosći; / so twojej woli podam rady, / kiž wšo mi k zbožu mudrje postaji. / Hdyž w zbožu sym, tak wobradź ponižnosć, / a hdyž mam křiž, daj trošt a sćerpliwość.
4. Ach pomhaj stražować a džěłać; / tak chcu ja jónu, hdyž sym dodžěłał, / ći wěčny dzak a chwalbu spěwać, / zo ze mnu wšo sy derje dokonjał. / Tam budu, tebi cyle swjećeny, / ći chwalbu dać do wšeje wěčnosće.

słowa: Georg Joachim Zollikofer 1766; EG 414

hlós: Hamburg 1690; Halle 1704; EG 328

přeložk: Jan Handrij Kapler, Kěrluše 1807, 20

Bóh wot nas lubosć žada

1. Bóh wot nas lubosć žada, / wón Bóh je lubosće; / jom njelubi so zwada, / ta njeměr načini. / Tón hnadu namaka, / štóž njejednotu hidži, / štož zdojne je, rad widži / a čiche mysle ma.
2. Štóz tu so měrej poda / bjez wšeho ludanja / a blišemu rad woda / bjez wotpohladanja, / tón zbóžnosć namrěje, / hdyž hnady mzdu Bóh płáči, / tak swojich wobohaći, / a džěl jich wostanje.
3. Ow Chryšće, daj nam hnadu / a hněwej wobaraj, / wzmi wot nas wšitku zwadu, / nam swojoh Ducha daj, / zo by nas wobstajnje / na prawym puću wodził / a lubosć do nas płodzil, / nas škital wobstajnje.
4. Nětk jednotu we wěrje / daj, Knježe, dzeržec nam, / tak žohnowanje w měrje / so přibližuje k nam / a my, kaž žadaš ty, / so swěru lubujemy / a k njebjesam tam džemy, / hdžež ty, ow lubosć, sy.

słowa: „Gott ist ein Gott der Liebe“

hlós: Lyon 1557; EG 365

přeložk: Spěwarske 1741, 327

Twar, ow luby Jezuso

1. Twar, ow luby Jezuso, / swoju cyrkej, swoje čěło, / zo do žiwjenja by šło twojoh / Ducha hnadne džěło. / Dopjelń swoje slubjenja / k troštej swojoh stadleška.

2. Lubosć mějće, džěcatka! / Hdžež je zwada, radźće k měru. / Měr a lubosć posylnja / w zrudnym času našu wěru. / Lubosć dar je njebjeski, / kiž wšěch zbóžnych wokřewi.

3. Jezu Chrysta póznaje, / štóž po jeho kaznjach chodźi. / Tuž so prawdu woblečće, / njech nětk čichi duch was wodźi. / Wukńće tam na Golgata / sčerpliwość wot jehnjeća!

4. Knježe, přihotuj nas tu, / wuč nas wšěch wo lubosć prosyć, / ze zwólniwej wutrobu / křiwdu wodać, słabych nosyć. / Daj, so bychmy měrniwi / jedni byli we tebi.

5. Jezu, naša hłowa ty, / žohnuj swojoh čěła stawy. / Wuzwoleny lud smy my, / kotryž je přez wěru prawy. / Skoro budže zjewjena / krasnosć twojoh dobyća.

słowa: „Jesu, baue deinen Leib“

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 206

Wšëm lubosć dobra je

1. Wšëm lubosć dobra je, / je poľna sćerpliwosće, / ma wašnje ľahodne, / a pyta přećelnosće; / je spěšna k pomhanju / a na to kedźbuje, / zo křiwda nikomu / so žana njestanje.

2. So lubosć njehordźi / a hrozne wašnje hidźi, / na wužitk njemysli / a druhim njezawidźi; / so njeda rozhněwać / a škodže wobara, / hdžež móže radu dać, / tam swoju radosć ma.

3. Ach spožč nam, Zbóžniko, / zo lubosć nawuknjemy, / na słowo sluchajo / po twojej woli dzemy.
/ Daj, zo my z wutrobu / smy stajnje zwólniwi, / tak služić kóždemu, / kaž spodoba so ći.

słowa: 1 Kor. 13,4.5; Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 330,3.4.8

hlós: Regensburg 1675; Meiningen 1693; EG 495.2

Lud chudy wobdawa nas tu

1. Lud chudy wobdawa nas tu: / Ach budźće smilni, lubi, / jim wopokažće dobrotu, / zo nuza jich so zhubi. / Jich hlódnych, nahich widziće, / tuž, štož wot Boha dóstašće, / to džělće z chudym ludom!

2. Jim pić so chce, tuž napić so / wšěm chudym rady dajće. / Jich njezapomńće, křescenje, / a lubosć wusywjajće! / Štož činili sće nad nimi, / to Jezusej sće činili. / Na chudych stajnje spomńće.

3. Wšak woni proša, zo by Bóh / wam plăcił jónu zaso. / A njejsy ty, naš Jezuso, / dosć chudoby wzał na so? / Tak sy chcył wšitkim pokazać, / zo chudych mamy k sebi wzać. / Tež wy jich hospodujće.

4. Wšak Bohu wšo, štož dawaće, / je na požconku date. / Tam budža wěčnje chwalene / wšě dary Bože swjate, / kiž chudzi ludžo na zemi / su w Chrysta mjenje dóstali. / Tuž njezabudźće chudych.

słowa: Jan Kilian, Cionske hłosy I 1868, 336

hlós: Johann Walter 1524; EG 274

Žohnujće tych, kiž was klija

1. Žohnujće tych, kiž was klija, / žohnujće a njeswarće, / žohnujće tych, kiž was bija / a jich zaso njebijće, / žohnujće tych, kiž was zrudža, / spytajće jich zwjeselić, / da so woni wěšće budža / na złósć swoju dopomnić.
2. Prošće za tych, kiž was wšudžom / k hańbje přinjesć spytaja, / kotřiž rady druhim ludžom / to a tamne wo was lža. / Njeswarće pak na nich ženje, / złósć ze złósću njeplaćće, / wodajće jim wšitko rjenje, / k Bohu za nich zdychujće.
3. Njepodajće wy so złemu, / přewińće pak z dobrym zle, / poručće tež wšitko temu, / kiž waš prawy sudnik je, / kiž we swoim času budže / kóždom dawać jeho mzdu, / kotryž hrěchi widzi wšudže, / znaje kóždu wutrobu.
4. „Wodawajće, tak tež budže / wam waš hrěch wšón wodaty“, / tak my kóždy dzeń a wšudže / w Wótčenašu prosymy; / a hdy bychmy při tym chcyli / złósć ze złósću zaplaćić, / zlostnicy my bychmy byli, / Bóh nas njemóhł wobhnadzić.
5. Žohnujće tych, kotřiž hanja / naše małe stadleško, / prošće za nich, hdyž nas zranja, / prošće za nich, přeceljo! / Bóh chcył jim wšo wodać z hnady / Chrysta krawej' smjerće dla, / druhdy runje naše pady / tři króc hórše roznoša.
6. Nětko džimy zjednoćeni / w prawej horcej lubosći, / wěry bratřa, posylnjeni / dale naš puć k wěčnosći, / doniž tam we Božim raju, / hdžež naš Zbóžnik Jezus je, / naše duše namakaju / dopjelnjenje lubosće.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 74

hlós: 17. lěstotk, Herrnhag wok. 1735; EG 251

Ty Božo wšeje lubosće

1. Ty Božo wšeje lubosće, / kiž ty na lubosć hladaš / a wot nas wšitkich wobstajnje / tež sprawnu lubosć žadaš: / Ty chceš, zo druhoh čłowjeka, / kaž sebje kóždy lubo ma.

2. Tuž chcyl, ow Božo lubozny, / kiž sy ty lubosć sama, / nam lubosć dać do wutroby, / kiž hewak rady tama. / Spožč lubosć, kotruž na swěće / nas Jezus Chrystus wučil je.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 73

hlós: Bartholomäus Gesius 1605; Johann Hermann Schein 1628; EG 525

Boža lubosć je nam kaž slónco

1. Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasnja wokoło nas. / Wotewri so za nju, / wzmi sej, kelkož chceš. / Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasni wokoło nas.
2. Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasnja wokoło nas. / Hrěch njech njezacěmni / twój puć žiwjenja. / Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasnja wokoło nas.
3. Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasnja wokoło nas. / Daj tež lubosć dale / swojom blišemu. / Boža lubosć je nam kaž slónco, / wšitko wujasnja wokoło nas.

słowa a hlós: Frankfurt n. M. 1970

přeložk: Jan Malink, Wot schadženja slónca 1998, 10

Žohnowane džěło

288

My, Božo, z džakom chwatamy

1. My, Božo, z džakom chwatamy / před twoje wobličo / a wjesele će chwalimy, / zo ludžom zjewiš so.
2. Kaž w cyrkwjach dawaš předować / wšěm słowo njobjeske, / tak w šulach młodžinu wuč znać, / što twoja wola je.
3. Tak schadža swětło wěrnosće / tež młodym křesćanam, / hdyž wuknu wšitke přikaznje, / kiž dał sy čłowjekam.
4. Ach swojoh Ducha pomoc staj / k wšej prócy wučerjow, / jich džěłu žohnowanje daj, / zo njeje bjez płodow.
5. Budž tež wšěm staršim pomocny, / zo ze wšej swěrnosću, / kaž w swoim słowje wučiš ty, / sej džěći wotćahnu.

słowa: Ernst Bohuwěr Jakub, Spěwarske 1838, 778

hlós: Nikolaus Herman 1554; EG 27

We Božim mjenje spočinam

1. We Božim mjenje spočinam, / štož mi so činić słuša; / wšo z Bohom derje dokonjam, / zo zbožowna je duša. / Štož w Božim mjenje činiš tu, / so radži wšitko k lěpšemu, / zo na nim radosć změješ.
2. Bóh dawa zamóženje nam, / zo dobre dokonjamy. / Wón skića žohnowanje sam, / zo z džěła wužitk mamy, / nam syć tak šćedrje napjelnja / a našu žiwnosć přisporja, / zo wobsedžimy nadosć.
3. Štóž pyta Bože kralestwo, / na Božich pućach chodži, / tež z kubłom wobohaći so, / wo njeho Bóh Knjez rodži. / Haj, pobožny so nasyća / a wot swojeho džěła ma, / tež z chudymi chłěb džělic.
4. Tuž, Jezu, ty mje posylnej, / mi pomhaj w powołanju, / ze swojej hnadu při mni stej / na wječoru a ranju. / Ach přidaj swoje radženje, / zo próca moja, džělanje / by žohnowane było.
5. Ze swojim Duchom wodź ty mje, / zo prózdnistwa so hladam / a džěło napoložene / tež wuwjesć sebi žadam. / Ach zo bych ze wšej swěrnosću / po twojej kazni chodził tu / a blišeho měř lubo!
6. Tuž, Jezu, při mni wostań sam. / Ja swojej' rukow džěło / či, Zbóžniko, nětk přepodam, / spožč, zo by słužic směło / tu k česći twojej' krasnosće, / zo bych, hdyž swjatosk přišoľ je, / mzdu požadanu dóstaľ.

słowa: Salomo Liscow 1674; EG 494

hlós: Jan Krygař 1653; EG 326

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 662

Ow Božo lubozny

1. Ow Božo lubozny, / ty žórlo všeho dara, / bjez kotr'ož ničo njej', / kiž za všitko so stara, / daj strowe čělo mi, / a zo ja w žiwoće / tež strowu dušu mam / a čiste swědomje.
2. Daj swěru činić mi, / štož so mi činić sluša, / štož moje džělo je / a žada twoja duša; / daj, zo, hdyž čas tu je, / ja ruče činju wšo, / a hdyž je sčinił sym, / zo by so radžilo.
3. Njeh přeco řeču tak, / zo móžu wobstać wšudže, / njeh z erta njewuńdže / zle słowo mi mjez ludži; / hdyž w mojej službje mi / so řečec přisluša, / ty słowam ducha daj / a móc bjez poroka.
4. Hdyž přińdže strachota, / chcu nuternje će prosyc: / Daj troštnu wutrobu / a pomhaj mi křiž nosyc, / zo njepřecela, daj, / ja z dobrym přewinu. / Hdyž rady potrjebam, / njeh dobru wuzwolu.
5. Daj, zo bych ze všěmi / tu w dobrym měrje wostał, / kaž so mi zaleži. / A bych-li ja što dóstał / wot časnoh' bohatstwa, / ty, Knježe, zwarnuj mje, / zo ničo njeprawoh' / mi mjez njo njepřińdže.
6. Hdyž chceš dać wužiwać / mi krasnosć tutoh' swěta, / zo při wšej sprócnosci / móhł přińć na stare lěta, / mi dawaj sčerpliwosć, / mje zdzerž před hanibu, / zo wlosy šedžiwe / ja z česću ponjesu.
7. Daj mi přez Chrysta smjerc / do zbóžnej' smjerce padnyc, / zo duša k njebjesam / by móhla změrom čahnyc; / njeh čělo w rowje spi / při swojich přecelach, / zo mělo wotpočink / tam při jich komorkach.
8. Hdyž ty na tamnym dnju / všěch morwych přińdžeš zbudzić, / po swojim zakonju / všěch žiwych, morwych sudzić, / daj slyšec mi swój hlós / a z rowa wubudž mje; / njeh čělo k njebjesam / do překrasnjenja dže!

słowa: Johann Heermann 1630; EG 495

hlós: Regensburg 1675; Meiningen 1693; EG 495.2

přeložk: Spěwarske 1710, 481

Ze swětnych kubłow daj ty mi

1. Ze swětnych kubłow daj ty mi, / štož spodoba so, Knježe, cí. / Daj mi, štož wšědnje potrjebam, / a žohnuj moje džěło sam.
2. A štož wot tutych kubłow mam, / to njech tež prawje wužiwam; / chcu dawać z šćedrej wutrobu, / zo chudych bratrow zwjeselu.
3. Daj strowosć mi a daj, zo ju / tu stajnje derje naložu, / a njewotstorkam jeje dla, / štož so mi činić přisłuša.
4. Hdyž jónu ze mnu k kóncej dže, / so njewotwobroč wote mnje / a wzmi mje, Wótče, Chrysta dla / do njebjeskeho towarstwa.

słowa: J. G. K., Cionske hłosy I 1868, 276, 6sć.

hlós: Johann Baptista Serranus 1567; EG 366

Bjez tebjje, Božo, ničo njej'

1. Bjez tebjje, Božo, ničo njej', / mój skutk we twojej woli stej', / wot tebjje schadza zbožo, / tež wšitko k dobrom kóncej dže, / štož twoja ruka wodži.
2. To w člowskej mocy njeleži, / zo jeho rada wobsteji / a k dobrom kóncej přińdže. / Hdyž Boža rada při nim je, / jom njepobrachnje nihdže.
3. Kak husto z wulkej mudrosću / sej ludžo něšto započnu / a njemóža wšak dale; / jich skutk je chěži podobny, / kiž njesteji na skale.
4. Daj do wutroby, Knježe, mi / ty jasnosć swojej' swětłósće, / daj rozum, luby Božo; / hdyž prawdu póznać z nim mi daš, / mi rosće moje zbožo.
5. Daj mudrosć z wysokosće mi, / zo swojej woli sameji / so nihdy njedowěrju; / budž ty mój swěrný radzićel, / njech na tebjje so měrju.
6. Štož dobre je, to do mnje płodž, / wšo zle a škódne ducy wróc; / njech wuzwolu ja sebi, / štož mojej duši dobre je / a služi k česći tebi.
7. Samlutki dyrbiš chwalbu měć, / wša česć tež dyrbi twoja być; / ja chcu će pozběhować, / tak dołho kaž sym žiwy tu, / dóńž budžeja mje chować.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 497

hlós: 16. lětstotk; Drježdžany 1608; EG 497

přeložk: Jan Pjech, Spěwarske 1732, přidawk 30

Wšedny chleb

293

Nasyć, Wótče, swoje džěci

Nasyć, Wótče, swoje džěci, / njech twój trošt všem zrudnym swěci. / Žohnuj nam, štož k jědzi
mamy, / kiž my w cuzbje přebywamy, / zo by naše smjertne čěło / žiwnosć, móc a sylnosć měło. /
Jónu zbóžny dzeń k nam dóndže, / zo na hosćinu so póndže.

słowa: Johann Heermann 1630

hlós: Jan Krygař 1649; EG 218

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske 1930, 540

Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, k nam

Přińdź, Knježe Jezu Chryšće, k nam, / budź ty naš hósć a žohnuj sam / wšě dary, kiž ty w lubosći /
nětk k snědanju (k wobjedu, k wječeri) nam wobradźi.

słowa: Pětr Mlónk, Kěrluše 1879, 209

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 300

295

Žohnuj, Božo Knježe, sam

Žohnuj, Božo Knježe, sam, / štož sy z hnady darił nam. / Hamjeń.

słowa: ludowe; EG 466

hlós: Paul Ernst Ruppel 1951; EG 466

Přińdź, Knjez Jezu, a budź nětk naš hósć

Přińdź, Knjez Jezu, a budź nětk naš hósć / a požohnuj, štož sy nam wobradził. / Hamjeń, hamjeń, hamjeń.

słowa: bratrowska wosada w Londonje 1753; EG 465

hlós: ludowy; EG 465

So džakujemy, Božo, či

1. So džakujemy, Božo, či / za dary, kiž smy dóstali. / Če prosymy, kaž džěči mać, / ty chceš nam
dale wjace dać

2. a ze słowom nas nasyćić, / tak tu a tam nas spokojić. / Ach luby Božo, pomhaj nam / po tutym
času k njebiesam.

słowa: Erasmus Alber 1537; EG 458

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 300

přeložk: Michał Domaška, Cionske hłosy I 1868, 432

So Bohu přeco dźakujće

1. So Bohu přeco dźakujće, / wšak jara dobroćiwu je. / Wšě stworjenja wón nasyći, / je wobstara a zežiwi.
2. My, Božo, dźak ći spěwamy, / zo derje nasyćeni smy. / Ow Wótče, za tu dobrotu / so dźakujemy z wutrobu.
3. Daj, Knježe, plódne lěto nam / a lube plody zwarnuj sam. / Njeh wójna, mór a drohi čas / so wotwobroći wote nas.
4. Ty sam naš luby Wótčec sy, / my Chrystusowi bratřa smy. / My spuščamy so na tebje / a chcemy wěčnje chwalić će.

słowa: Nikolaus Herman 1560

hlós: Gochsheim/Redwitz 1628; Zhorjelc 1648; EG 155

přeložk: Jan Wawer, Spěwarske 1733, 275

Měr a zdžerženje stwórbu

299

Hewenu šalom alejchem

1. Hewenu šalom alejchem, / hewenu šalom alejchem, / hewenu šalom alejchem, / hewenu šalom, šalom, šalom alejchem.

2. Přejemy pokoj všem ludam, / přejemy pokoj všem ludam, / přejemy pokoj všem ludam, / přejemy pokoj, pokoj, pokoj kóždemu.

delnjoserbsce

3. Žycymy pokoj všym ludam, / žycymy pokoj všym ludam, / žycymy pokoj všym ludam, / žycymy pokoj, pokoj, pokoj kuždemu.

pólsce

4. Życymy wszystkim pokoju, / życymy wszystkim pokoju, / życymy wszystkim pokoju, / życymy wszystkim, wszystkim, wszystkim pokoju.

čěsce

5. Přejeme pokoj všem lidem, / přejeme pokoj všem lidem, / přejeme pokoj všem lidem, / přejeme pokoj, pokoj, pokoj lidem všem.

słowa a hlós: z Israela; EG 433

přeložk: Na puć z nami 1993, 33

Ty pomocniko, Chryšće

1. Ty pomocniko, Chryšće, džěci swojich, / k nam chwataj, pomhaj, wumóž wšitkich twojich. / Ow přewiń njepräćelow a jich radu / ze swojej hnadu.
2. Daj měř we cyrkwjach kaž we šulach z hnadu, / daj měř wšěm wyšnosćam a dobru radu, / daj měř we duši, měř daj po wšěm kraju, / tym, kiž će znaju.
3. Tak budže twoja hnada pozběhnjena, / a wšitkón lud so boji twojoh mjena; / haj, cyły swět so twojim skutkam džiwa, / ći chwalbu spěwa.

słowa: Matthias Apelles von Löwenstern do 1648

hlós: Jan Krygar 1640; EG 460

přeložk: Jurij Kubaš, Spěwarske 1741, 449

301

Spožč, Knježe, nam swój hnadny měr

Spožč, Knježe, nam swój hnadny měr / we našim zrudnym času; / wšak druheho na swěće njej', /
kiž by móhl za nas wojować, / hač ty sam, naš Knježe Božo.

*słowa a hlós: „Da pacem Domine“ 9. lětstotk; Martin Luther 1529; EG 421
přeložk: Spěwarske 1710, 487*

Ty měrny kralo Jezuso

1. Ty měrny kralo Jezuso, / kiž Bóh a čłowjek sy, / naš najwyši ty škitarjo, / hdyž w nuzy, w smjerći smy, / my z wutroby so wołamy / tu k Wótcu w twojim mjenje.
2. Nětk wšudžom wulka nuza je, / swět hrozy z wójnu nam. / Štó wobarać jej zamóže, / hdyž ty nic, Chryšće, sam? / Proš Wótca ty za nas, zo by / zlě z nami njezachadzał.
3. Na swoje mjeno spominaj, / zo měrny kral ty sy, / nam wšitkim z nuzy wupomhaj / wšě naše žiwe dny, / daj dlěje wšak we měrje tak / nam słyšeć Bože słowo.

słowa: Jakob Ebert 1601; EG 422

hlós: pola Bartholomäusa Gesiusa 1601; EG 422

přeložk: Spěwarske 1710, 559

Slyš, Knježe, wuslyš, Božo

1. Slyš, Knježe, wuslyš, Božo, / daj všemu ludej zbožo, / jón wjedź do zbóžnosće. / Wšě stawy žohnuj z hnadu, / a wotwobroč wšu zwadu / wot cyrkwje, domow, wyšnosće.
2. Daj swoje słowo swjate, / za pozbudženje date, / nam slyšeć kóždy čas. / Njeh přińdže kóžde ranje / k nam twoje žohnowanje, / před wučbu škódněj škitaj nas.
3. Wšěm předarjam daj hnadu, / zo namakaja radu, / kiž na nich słuchaju. / Spožč wučerjow nam swěrných / a poslucharjow wěrných, / kiž po słowje tež žiwi su.
4. Na naš kraj z hnadu hladaj, / wo wyšnosće so staraj, / zo kóždy pokoj ma. / Daj, zo by swěrnosć kćěła / a prawdosć w kraju była, / a žohnuj knjeza, wotročka.
5. Nas škitaj před wšej škodu, / před wohenjom a wodu, / před wójnu surowej. / Wšě dozrawjene płody / chcyl zachować bjez škody; / chléb wšědny wšitkim wobradzej.
6. Spožč pokoj w našim kraju, / zo brónje njetrjebaju. / Njeh wětry strowe su. / Daj škit před časom drohim, / kiž bědu njese mnohim, / skruc tych, kiž džěła nimaju.
7. Ach zwjesel wurudženych / a wokřew wobćeženych, / trošt namakać jim daj. / Daj syrotam wšu radu, / při wudowach budź z hnadu, / před hrěchom wšitkich zachowaj.
8. Budź džěcom pomoc prawa / a maćerjam kaž skała, / daj swójbam strowotu. / Budź škitar wulkich, małych, / jich zdžerž na pućach prawych / a wjedź tež našu młodžinu.
9. Skić chorym wolóženje / a tym daj posylńenje, / kiž słabi w wěrje su. / Daj pomoc starym ludžom, / jich noš a zběhaj wšudžom, / dóńž k wěčnom měrej njedóndu.
10. Budź přescěhanych sylnosć, / daj pućowacym smilnosć. / Kiž ból a stysknosće / na smjertnym ložu maja, / njeh pomoc namakaja, / jim wobradź zbóžne skónćenje.
11. Njeh twoja lubosć zwoli, / štož nětk po twojej woli / će, Knježe, prošachmy. / Tuž hamjeń nětko prajmy / a wěru na to stajmy, / zo Chrysta dla nas slyšał sy.

słowa: Jan Chrysostomos 4. lětstotk; Benjamin Schmolck 1714; EG 423

hlós: 15. lětstotk; Heinrich Isaac 1539; EG 521

přeložk: Ernst Bohuwěr Jakub, Spěwarske 1838, 790; Jan Malink 2009

Dowěra w tyšnosći

304

W wšej nuzy na Boha

1. W wšej nuzy na Boha / tu cyle twarju ja; / što tež je Bohu lóže, / hač zo mi pomhać móže? / Wón pomha mi ze zlého, / wšak wšo je w ruce jeho.
2. Hdyž hrěch mje rozrudzi, / mje hnada zwjeseli. / Do Chrystusa mam wěru, / tak přińdu k dobrom měru. / Ja chcu so jemu podać, / wón chce mi hrěchi wodać.
3. Smjerc, hdyž mje zadaji, / je moje dobyće. / Mi žiwjenje sy, Chryšće, / po tebi mi so styšće. / Njeh džensa, jutře padnu, / tak z dušu k Bohu ćahnu.
4. Ow luby Jezuso, / mój swěrný Zbóžniko, / kiž na křížu sy pobył, / sy žiwjenje mi dobył, / sy smjercé keluch wupił, / z tym njebjesa mi kupił.
5. Nětk hamjeń spěwajmy, / so Bohu džakujmy. / Ty, Chryšće, chceš nas wodzić, / wšo dobre do nas płodzić, / zo my po twojej woli / će wěcnje chwalić móhli.

słowa: Lübeck do 1603; EG 345

hlós: Jakob Regnart 1574; EG 345

přeložk: Spěwarske 1710, 701

Bóh Knjez mój swěrný pastyr je

1. Bóh Knjez mój swěrný pastyr je, / mje w swoim stadle wodži, / mi z ničim nuza njebudže, / mi ničo nježeškodži; / wón mje tam stajnje napase, / hdžež strowa trawa narosće, / na łuce Božoh słowa.
2. Wón k čerstwej wodže wjedže mje / po wulkej hnadže swojej; / to jeho swjaty Duch sam je, / kiž radži duši mojej, / mje wjedže prawje po pučach, / po swoich swjatych přikaznjach, / dla česće swojoh mjena.
3. Hdyž chodžu w čěmnej dolinje, / tak njeboju so złośće; / hdyž tu mam wšelke stysknoće / a wjele hubjenosće, / da však ty, Knježe, zdžeržiš mje, / twój prut a kij mje troštjuje, / ja na tebjje so spuščam.
4. Ty za mnje blido hotuješ / tež napřečo złym ludžom; / mi moju hłowu žalbuješ / a wokřewiš mje wšudžom, / mi dariš wjele wjesela, / twój Duch mi poňje naliwa, / tak pomha mojej duši.
5. Wšu smilnosć a wšu dobrotu / wot Knjeza móžu dóstać; / ja w Božim domje bydlić chcu / a přeco swěru wostać, / we křesćijanstwje na zemi, / tam po smjerći we wěčnosći / při swoim Knjezu Chrystu.

słowa: psalm 23; Augsburg 1531; EG 274

hlós: Johann Walter 1524; EG 274

přeložk: Spěwarske 1710, 489

Ja swojej woči pozběham

1. Ja swojej woči pozběham / a k horam horje pohladam, / hdy mi mój Bóh Knjez na njeju / so zjewi z swojej pomocu.
2. Wšak pomoc přińdže wot Boha, / k nam steji jeho wutroba; / kiž njeju, zemju stworił je, / nam wšitkim rady pomhać chce.
3. Wón wjedže će na runy puć, / zo njemóžeš so wotsunyc; / tón, kotryž tebe zwarnuje, / tak swěrný je, zo njewusnje.
4. Maš Israelskoh stražnika, / kiž ćeło z dušu wobstara, / zo škoda cí so njestawa, / wón njespi, ani njedrěma.
5. Před njezbožom njech škita će / Bóh w swojej wulkej dobroće, / wón wot ranja hač do nocy / je chlódok na twojej prawicy.
6. Če wodnjo slónco njespali, / cí w nocy měsačk nješkodzi; / Bóh wšitku škodu wobroci / sej k česći, tebi k zbóžnosći.
7. Bóh pomha tebi z njejesow, / cí sćełe svojich jandželow. / Wón škita twoju wutrobu / a dušu před zlej zrudnosću.
8. Bóh Knjez twój wuchod wobarnuj / a tež twój zachod wochlódokuj / a přewodź tebe wobstajnje / wot nětkha hač do wěčnosće.

słowa: psalm 121; Cornelius Becker 1602; EG 296

hlós: Johann Baptista Serranus 1567; EG 366

přeložk: Spěwarske 1710, 521

Na Boha so spuščec mamy

1. Na Boha so spuščec mamy, / hdyž na njeho pohladamy, / wón nas přewšo žohnuje. / Štož so Bohu swěru poda, / temu njestanje so škoda, / a je bjez wšej' starosće.
2. Kotryž je mje stworił z hnadu, / wšelke zbožo dał a radu, / tón mój wěčnje wostanje; / kiž je swěru ze mnu chodził / a mje dotal krasnje wodził, / wopušćić mje njemóže.
3. Někotrym so swětne lubi, / kotrež wšak so bórze zhubi / a jim starosć načini; / ja pak to chcu sebi žadać, / štož mi móže trošta nadać / a mje wjedže k zbóžnosći.
4. Nadzija je duši strowa; / wo nju mój duch k Bohu woła, / to chce Bóh tež wobradzić. / Božej hnadže chcu so podać, / dušu z čělom jemu dodać, / wšitko Bohu poručić.
5. Bóh po swojej hnadnej woli / zahojíc wě, štož mje boli; / na swěće wšo kónc swój ma. / Wot Boha mam wšitko dóstać, / kaž Bóh chce, tak dyrbi wostać, / hdyž Bóh chce, rad chcu tež ja.
6. Dyrbju-li być dlěje žiwy, / njech Bóh da, zo sym ja čily, / ženje nochcu mórkotać; / wšak so počasu wšo minje, / ničo njetraje, wšo hinje, / wšitko dyrbi kónc swój wzać.

słowa: Nürnberg 1676; EG 352

hlós: Johann Löhner 1691; EG 352

přeložk: Marćin Friedrich Zimmermann, Spěwarske 1756, 531

Ach poruč Bohu swěru

1. Ach poruč Bohu swěru / swój puć a zrudobu / a wopomń z prawej wěru: / Bóh knježi na njebju, / wón wichor, wětry wodźi, / tež wšitke mróče, / puć, po kotrymž so chodźi, / wón swojim zjewić wě.
2. Za Bohom dyrbiš žadać, / so jemu dowěrić, / na jeho skutki hladać, / po jeho pućach hić. / Ty ničo ze starosću / wot Boha njewozmjješ, / wšo z wulkej wjesołosću / po próstwje dóstanješ.
3. Ow Wótče, twoja hnada / wšě wěcy wobstara, / tež twoja dobra rada / tu wodźi čłowjeka. / Štož za nas dobre widźiš, / nam lubje podawaš / a złemu, kotrež hidźiš, / ty swěru wobaraš.
4. Ty dobre puće wšudžom / a pomoc wudžěliš, / daš žohnowanje ludžom, / jim swětło zaswěčiš. / Će ničo njezamyli, / twój skutk so dyrbi stać, / wšo dže po twojej woli, / ty móžeš zbožo dać.
5. Hdy bychy čerći chcyli / so wšitcy rozzłobić, / wšak bychy słabi byli, / so Bohu přećiwić. / Štož pomysli wón sebi / a štož wón činić chce, / to poradźi so tebi, / štož wón sam započnje.
6. So dowěr, luba duša, / so spušćej na Boha, / to Božej ruce słuša, / zo pomha z njezboža. / Hdyž tebj zrudnosć tyši, / proš jeho wo pomoc, / wón twoju próstwu słyši, / da swětło ěi za nóc.
7. Nětk dobru nóc ty dawaj / wšej swojej starosći, / tež z troštnej dušu stawaj / a njebudź w zrudobje / a njestaraj so jara; / wšak Bóh twój Wótč sam je, / kiž za wšitko so stara, / wšo derje wuwjedže.
8. Bóh sam njech wšitko wodźi. / Wón mudrje kraluje / a knježi, kaž so hodźi, / kral wěčny wostanje, / wón knježi z wulkej hnadu, / kaž jom so spodoba, / wón dawa dziwnu radu, / wšej złośći wobara.
9. Wón z troštom chwilu čaka, / so hnydom njezjewi, / na prawu składnosć ľaka, / hdyž pomoc wudžěli; / wón druhdy z tobu čini, / kaž by ě zapomnił / a w twojej hrěšnej winje / ěe cyle zastorčil.
10. Hdyž pak so skónčnje poda, / zo jemu swěrnj sy, / tak hrěchi tebi woda, / ěe storhnje ze zrudźby, / kónc sćini wobćežnosće, / da troštnu wutrobu / a pomha ze wšej' złośće, / kiž ty sy wustał tu.
11. Ow wěčnje derje tebi, / hdyž wšón so Bohu daš. / Tam zhotowanu sebi / ty krasnu krónu maš. / Tam chce Bóh tebi palmy / do twojej' rukow dać, / ty móžeš rjane psalmy / po zrudźbje zaspěwać.
12. Ow Knježe, čin kónc złośće / a wšeho ćerpjenja, / čin kónc wšej' hubjenosće / a wšeho njezboža; / wjedź noze a tež ruce / na prawy zbóžny puć, / zo počehnjemy ruče / do twojich njebjes nutř.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 361

hlós: Bartholomäus Gesius 1603; EG 361

přeložk: Spěwarske 1719, 137

Tak Boží Syn sam přikáže

1. Tak Boží Syn sam přikáže: / „Sem pójce wšitcy, kiž wy sće / tak sprócni, wobćeženi, / wy stari, młodži hromadže, / wy chudži, chori, hubjeni, / zo byli wokřewjeni.
2. Mój přah a břemjo lochke je; / a štóž je ze mnu ponjese, / so njepotłóči dele, / ja jemu nosyc pomhač chcu / a jeho k njebju pozběhnu, / wón njepřínǵže do hele.“
3. Džens čłowjek je tak wjesoły / a jutře hižo hubjeni, / kak spěšnje tola spadnje! / Kaž rjane kwětki na polu / we krótkim času zahinu, / tak čłowjek druhdy wjadnje.
4. Wšo bohatstwo wšak njepomha; / tež k młodemu smjerć přichwata, / a skónči jeho meju; / hdy swět by cyły jeho był, / wšo slěbro a wšo zloto měł, / na smjertnu dyrbi reju.
5. Wšu wědu ma snadź wučeny, / a tola je tež zhubjeni / kaž bohačk a muž mójny. / Štóž Chrystusej so njepoda, / kaž dolho hnadnoh časa ma, / tón njewidži dom wótcny.
6. To, lube džěći, wopomńće, / kiž nětko Bohu swěrnj sće, / ow prócujće so rady; / při Božim słowje wostańće, / njech wone same trošt waš je; / tak sće wy džěći hnady.
7. Štóž Bóh, naš Knjez, je přilubił / a w swojim słowje wobtwjerdził, / to wostanje wěc wěsta; / wón budže tež to činić sam, / zo dopomha nam k njebjesam / přez Knjeza Jezu Chrysta.

słowa: Georg Grünwald 1530; EG 363

hlós: wok. 1504; Nürnberg 1534; EG 363

přeložk: Spěwarske 1710, 461; Jan Malink 2008

Štož mój Bóh chce, to dobre je

1. Štož mój Bóh chce, to dobre je, / tuž stań so jeho wola; / wón rady wšitkim spomóže, / kiž do joh rady zwola. / Bóh pomha sam we nuzy nam, / a swět wón chłosta snadnje. / Štož wěru ma tu do Boha, / wón teho zdžerži hnadnje.

2. Bóh je mój trošt a nadžija, / je žiwjenje a žadosć; / štož mój Bóh chce, so spodoba / a je mi luta radosć. / Wón wuči mje, a ličene / su wšitke moje włosy; / wón stražuje a kedžbuje, / mje w swojej ruce nosy.

3. Ja hrěšnik dyrbju ze swěta / po Božej woli ćahnyć, / hdyž to so Bohu spodoba; / wón nochce mi dać padnyć. / Tuž z wutrobu ja poruču / jom dušu w smjertnej čwěli. / Mój Božo, ty smjerc, hrěchi sy / mi k troštej pobił k heli.

4. Ja prošu hišće wo jedne, / to nochcył zapowědźić: / Hdyž mje zły duch tu spytuje, / mi daj so mócnje bėdźić; / jom wobaraj, mi dobyć daj, / zo wšemu złemu čeknu. / Štož požadam, to dočakam. / Ja na to hamjeń rjeknu.

słowa: Albrecht z Pruskeje wok. 1554; Nürnberg wok. 1555; EG 364

hlós: Claudin de Sermisy 1529; EG 364

přeložk: Spěwarske 1710, 703

Hdyž w najwjetšej my nuzy smy

1. Hdyž w najwjetšej my nuzy smy / a nihdže wostać njewěmy, / tež njewidžimy pomocy, / njech staramy so do nocy,
2. tak je to naš trošt jenički, / zo wołamy so wšitcy ći / we mjenje Knjeza Chrystusa, / kaž sam wón to nam přikaza.
3. My swojej woći zběhamy / a pola tebjě pytamy / wšěch swojich hrěchow wodaće / a wšeje čwěle spušćenje,
4. kaž ty to hnadnje slubiš tym, / kiž proša z duchom ponižnym / će w mjenje Knjeza Chrystusa, / kiž nas wšěch z tobu wujedna.
5. So na to k tebi modlimy / a swoju nuzu skoržimy, / kiž smy we wulkim hubjenstwje, / a w jara wulkej strachoće.
6. Na naše hrěchi njehladaj, / nam wšitke z hnady wodawaj; / stej, Knježe, při nas we nuzy / a wuwjedź nas wšěch ze złośće,
7. zo bychmy tebi z wutrobu / so džakowali za hnadu, / po twojim słowje poslušni / će nětk a wěčnje chwalili.

słowa: Paul Eber 1566; EG 366

hlós: Johann Baptista Serranus 1567; EG 366

přeložk: Spěwarske 1710, 525

Ja njewopušću Boha

1. Ja njewopušću Boha, / Bóh njewopušći mje. / Wón je mi prawa dróha, / mój škit před błodom je,
/ mi ruku podawa / kaž wodnjo tak tež w nocy, / mje zdžerži w swojej mocy, / hdžežkuli chodžu ja.

2. Hdyž mje tu člowska rada / a lubosć wopušći, / mi pomha Boža hnada, / a smilnosć přistupi. /
Bóh pomha z njezboža, / wón wumóži mje z hrěchow, / tež z hańby a ze směchow, / ze smjertnoh
hubjenstwa.

3. Ja na njeho chcu twarić / we swojej čěsnosci, / wón njebudže mje swarić; / mój kříž wón
wobroći. / Wšo jemu poruču; / kaž čělo tak tež duša, / haj, žiwjenje jom słuša. / Štož wón chce, to ja
chcu.

4. So Bohu jenož lubi, / štož zbóžne čłowjekam. / Wón nam wšo dobre slubi / a Chrysta sćeje nam,
/ haj, Syna lubeho, / přez kotrehož smjerc wzata / a prawdosć je nam data. / My za to chwalmy joh.

5. Nětk chwalmy jeho z ertom / a z džaknej wutrobu. / Njeh bjezbóžni su z čertom, / kiž jeho
zabudu / a čas zlě přečinja. / Či, kiž so k Bohu maja, / so sprawnje hrěchow kaja, / čí zbóžnosć
namrěja.

6. Njeh cyły swět so minje / ze swojej krasnosću, / wšo bohatstwo tež hinje / ze swětnej hordosću.
/ My mamy po smjerći, / do zemje položeni, / być z rowa wubudženi, / hdyž smy so naspali.

7. Hačrunjež dyrbju nosyć / tu wšelku přećiwnosć, / chcu troštnje Boha prosyć / wo wěčnu
wjesołosć, / zo chcył mi krasnosć dać; / a dokelž Chrysta znaju, / ju budu w Božim raju / tež wěčnje
wužiwać.

8. To tak so Wótcej lubi, / kiž nas wšěch stworił je; / Syn njebjesa nam slubi / a do nich pomhać
chce; / Duch swjaty přez wěru / sam dobre do nas płodži, / nas k wěčnom zbožu wodži. / Budž česć
jom tam a tu!

słowa: Ludwig Helmbold 1563; Nürnberg 1569; EG 365

hlós: Lyon 1557; EG 365

přeložk: Spěwarske 1710, 673

W wšěch skutkach a w wšěm džěle

1. W wšěch skutkach a w wšěm džěle / dam Bohu radzić cyle, / kiž wšitko zamóže. / Wón budže derje radzić, / wšě wěcy prawje sadzić, / wšak skutk a rada při nim je.
2. Hlej, wodnjo a tež w nocy / su wšitke moje prócy / a starosć podarmo; / njech Bóh po swojej radže / wšo čini a po hnadže, / ja wozmu wšitko za lubo.
3. Mje ničo njewobškodži, / wón tak wšě wěcy wodži, / zo za mnje zbóžne su; / štož jeho wola dawa, / to za mnje wěc je prawa, / to rady sebi wuzwolu.
4. Ja wěrju jeho hnadže, / ta wobara wšej zwadže / a wšemu njezbožu; / hdyž sym ja jemu žiwy, / tak budu prawje čily, / mam wšitku nuznu potrzebu.
5. Wón chcyl mi hnadu podać, / mi moje hrěchi wodać / a hasnyć moju złość. / Wón ze mnu derje měni, / swój twjerdy wusud změni, / ma ze mnu dolho sčerpliwosć.
6. Ja sym so podał wšemu, / sym žiwy, morwy jemu, / kaž wón mi poruči; / njech sam Bóh Wótc so jara / za wšitke wěcy stara, / wón wě, hdy čas je najlěpši.
7. Budź troštna, luba duša, / wšak Bohu wšitko sluša, / kiž tebje stworil je. / Kaž Bóh chce, njech so stanje; / hdyž křiž na tebje padnje, / twój Wótc će z horja wumóže.

słowa: Paul Fleming 1642; EG 368

hlós: 15. lětstotk; Heinrich Isaac 1539; EG 521

přeložk: Spěwarske 1719, 138

Čiń, Knježe, ze mnu tak, kaž chceš

1. Čiń, Knježe, ze mnu tak, kaž chceš, / we žiwjenju a w smjerći; / ty wšak mje zabyć njemóžeš, / hdyž njezbožo mje wjerći. / Zdžerž ty mje w swojej lubosći / a wjedž mje k prawej sčerpnosći / po swojej dobrej woli.

2. Spožč swěrnosć, česć a pócciwosć, / tež lubosć k swojom słowu. / Ow Knježe, začěr njewěrnosć / a škódnju wučbu nowu; / daj tu a tam, štož zbóžne je, / wzmi wote mnje wšo njeprawe, / tak dołho kaž sym žiwy.

3. Hdyž jónu dyrbju ze swěta / po twojej dobrej radže, / njech, Knježe, to so dokonja / po twojej troštnej hnadže. / Ja dušu z čěłom podam cí; / ty zbóžny wukónč wobradž mi / přez Jezu Chrysta. Hamjeń.

słowa: Kaspar Bienemann 1582; EG 367

hlós: Wolfgang Dachstein 1524; Zürich wok. 1533; EG 299.2

přeložk: Spěwarske 1710, 689

Štóz Bohu wjeršnemu so poda

1. Štóz Bohu wjeršnemu so poda / a staji na njoh nadžiju, / hdyž přińdže nuza, križ a škoda, / při tym je Bóh Knjez z pomocu. / Štóz na Boha so založi, / tón na pěsk žadyn njetwari.
2. Što pomha nam, so jara starać? / Što pomha styskne skorženje? / Što pomha, tak so w swětnym parać / a wopłakować njezbože? / My wobćežimy wutrobu / čím bóle sej ze zrudnosću.
3. My chcemy jenož chwilu čakać / a wostać z dobrym pokojom, / na Božu hnadnu wolu łakać, / ta čini derje z čłowjekom. / Bóh, kiž nas jara lubo ma, / tón wě, što kóždy potrjeba.
4. Wón znaje chwile wjesołosće, / wón sam wě prawy zbóžny čas; / hdyž njenamaka žanej' zlóscé / a widzi swěrnosć pola nas, / tak přińdže njenadžicy k nam / a sčini wjele dobroh nam.
5. Ow njepraj w nuzy abo w winje, / zo Bóh, twój Knjez, će wopušći, / zo sedzi tón při Božim klinje, / kiž w žadosćach so nakormi. / Čas jónu wjele wobroći / a swětno zbožo přeměni.
6. Haj, před Bohom so snadnje stanje / a jemu wšitko móžne je: / zo bohačk do chudoby padnje / a chudy kubła dóstanje. / Bóh wšitko w swojej mocy ma, / wón powyša a poniža.
7. Modl so a dži po Božej šćežce, / čín swěru to, štož činić maš; / tak budže zbožo w twojej chěžce, / ty Božej' hnady wužiwaš. / Štóz Bohu wšón so dowěri, / Bóh teho nihdy njepušći.

słowa a hlós: Georg Neumark 1657; EG 369

přeložk: Spěwarske 1733, 200

Haj, wzmi ty ruce mojej

1. Haj, wzmi ty ruce mojej / a wjedź mje sam, / dónž dušu ruce twojej / ja njepodam. / Sam nohcu chodzić ženje, / nic kročaŕki, / hdžež swěra twoja čehnje, / mje sobu wzmi.

2. Ty z křidłom swojim kryješ / mi wutrobu, / ty měř do njeje liješ / a zbóžnosć wšu. / Hdyž wutroba chce spadnyć / a stysk tu je, / chcu troštnje dale čahnyć: / Ty wjedžeš mje.

3. Hač wjedže dźiwne puće / mje twoja móc, / mje domoj wjedžeš ruče / přez dzeń a nóc. / Haj, wzmi ty ruce mojej / a wjedź mje sam, / dónž dušu ruce twojej / ja njepodam.

słowa: Julie Hausmann 1862; EG 376

hlós: Friedrich Silcher 1842; EG 376

přeložk: Jan Waltar, Za dušu a wutrobu 1897, 33; Spěwarske 1911, 844

Čehodla so dyrbjal rudzić

1. Čehodla so dyrbjal rudzić? / Wšak ja sam Chrysta mam, / što chce zle mje sudzić? / Štó mi móže njejbo rubić? / Boži Syn njeda ždyn / wěrnemu so zhubić.
2. Nahi ležach tu na zemi, / słaby běch, mějach dych / jako małe džěci; / nahi změju wotsal áahnyc, / ze swěta dyrbjju ja / jako sćin so minyc.
3. Žiwjenje, krej, čěło, duša / wot Boha spočatk ma, / wšitko jemu słuša. / Hdyž je žada zaso k sebi, / ja wšo dam, štož tu mam, / Božo, k česći tebi.
4. Dyrbjju-li ja křiž tu nosyc, / hubjenstwo, horjo wšo, / wo pomoc chcu prosyc. / Bóh, kiž zrani, zaso radži, / njezbože zahnać wě / po wótcowskej hnadže.
5. Bóh Knjez je mje z wjesołosću / wokřewił, napjelnił / nětk pak ze zrudnosću. / Wón nas jara derje sudži, / přezměru ze čwělu / njechłosta wón ludži.
6. Satan, swět a jeho džěci / směchujja ničoh dla / tudy mje na swěće. / Njeh so směja, njeh mje hidža, / Božo mój, ja sym twój, / wusud twój njeh widža.
7. Tudy dyrbi křesćan wěrný / troštny być, Boha měc, / zadžeržec so swěrný. / Hdyž pak smjerc chce jeho chłostać, / wutroba do kónca / dyrbi swěrna wostać.
8. Smjerc nam njemóže tu škodzić, / dyrbi nas, hdyž je čas, / ze wšej' nuzy wodzić; / zamka durje wšitkej zlósci, / wjedže nas na tón kwas / w tamnej wjesołosći.
9. Ja chcu dóstać w Božim raju / wjesołosć, trošta dosć, / dokelž Chrysta znaju. / Swětne zbožo ma so minyc, / skoro nět tutón swět / dyrbi cyle hinyć.
10. Što su swětne kubla tudy? / Jenož strach při hrěchach / bohačk ma kaž chudy. / W njejjesach je zbóžnosć prawa, / kotruž sam Chrystus nam / do wěčnosće dawa.
11. Knježe, studžeń wšeho zboža, / ty sy mój, ja sym twój, / podarmo mi hroža. / Žiwjenje sy za mnje podał, / tež sy mi woprawdže / moje hrěchi wodał.
12. Na tebjje, mój Knježe, hladam, / z lubosću, z wutrobu / tebjje sebi žadam. / Daj mi swoju zbóžnosć dóstać; / ty sy mój, ja pak twój / wěčnje rad chcu wostać.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EG 370

hlós: Johann Georg Ebeling 1666; EG 370

přeložk: Spěwarske 1719, 157

Štož čini Bóh, wšo dobre je

1. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / wšak ma wón hnadnu wolu. / Kaž swoje wěcy započnje, / tak do wšeho rad zwolu. / Wón mój Bóh je, / kiž w nuzy mje / wě zdzeržeć w kóždym kraju; / wšo do joh mocy staju.

2. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / wón njezechce mje zjebać, / kiž prawy puć mi pokaže, / zo mało budu trjebać. / Ja z lubosću / wšo ćerpić chcu; / wón njezbožo tak zwinje, / zo škoda wša so minje.

3. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / wón ze mnu derje měni; / mój dobry lékař wostanje / a jěda njenačini / za lékařstwo, / mój swěrný Bóh. / Tuž na njeho rad hladam, / za jeho hnadu žadam.

4. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / ja přez njeho sym čily; / mi zleho popřeć njemóže, / ja chcu być jemu žiwý. / We wjeselu / a w njezbožu / ja zawostanu měrný, / wšak wěm, zo je mi swěrný.

5. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / hačrunjež keluch piju, / kiž jara hórki je za mnje / a rěza moju šiju; / najposledy do wutroby / trošt slódky dyrbi ćahnýć, / wša hórkosć z njeje spadnýć.

6. Štož čini Bóh, wšo dobre je, / ja při tym zechcu wostać. / A dyrbju-li we hubjenstwje / křiž, smjerć a žalosć dóstać, / tak Bóh Knjez chce / sam zdzeržeć mje; / za Wótca jeho znaju, / wšo do joh ruki staju.

słowa: Samuel Rodigast 1675; EG 372

hlós: Severus Gastorius 1679; EG 372

přeložk: Spěwarske 1710, 541

Bóh Knjez, kiž swět a ludži

1. Bóh Knjez, kiž swět a ludži / tak mudrje wjedže wšudže, / tón, tón je moja žadosć, / mój pastyr, stražnik, radosć.
2. Kaž dołho mam ja jeho, / mam stajnje nadosć teho, / štož trjebam w kóždym lěće, / jědź, přikryće a piće.
3. Wón na zelenej łuce / mje pase, potom ruče / mje wjedže k čerstwej wodže, / wě, što so za mnje hodži.
4. Mi blido přihotuje, / mje k sebi přeprašuje, / hdyž njepřećel mje sudži / a we wutrobje rudži.
5. Ja, twoja wowca, budu / tu pastwu chwalić ludu, / haj, na njej chcu ja wostać, / hdže lěpšeje móhl dóstać?
6. Hdyž z teje pastwy wušoľ / a k njebjeskej sym dóšoľ, / chcu wěčnje tebje chwalić, / ći džakny wopor palić.

słowa: Paul Gerhardt 1653; EKG 448

hlós: pola Nikolausa Selneckera 1587; EG 320

přełožk: Hadam Bohuchwał Šěrach, Spěwarske 1756, 536

Jezu, daj dobyć

1. Jezu, daj dobyć, ty žiwjenja kralo, / hlej, kak so bliži móc čemnosće k nam. / Helske zle wójsko, ach njeje jich mało, / wali so na nas a škodzić chce nam. / Satan sam pyta, kiž wulku ma lestnosć, / zo by mje zrudził a rubił mi zbóžnosć.

2. Jezu, daj dobyć, hdyž we mni wšě hrěchi, / sebičnosć, nahrabnosć hibaja so, / hdyž su mi žadosće nimale směchi, / haj, hdyž tež we mni je skažene wšo. / Daj ty, zo w duchu před hrěchom so stróžu / a swój hrěch morić přez twoju smjerć móžu.

3. Jezu, daj dobyć, ach njedaj mi padnýc, / hdyž so tež z namocu zběhaju lžě; / hdyž chcedža z jebanjom k sebi mje ćahnýc, / tehdom njech twoja móc sylniša je. / Stej při mni stajnje, mój kralo, mój Božo, / njech duchow spytam, we wójnje daj zbožo.

4. Jezu, daj dobyć, hdyž stražuju něhdže; / a hdyž so modlu, ty pomhaj mi sam. / Njech twoja próstwa mi na pomoc přińdže; / ty sy naš řečnik, kaž slubił sy nam. / Hdyž chce nóc sprócneho přikryć, mje rudzić, / chcył ty, mój Jezu, tehdom mje zbudzić.

5. Jezu, daj dobyć, hdyž nětko tež widžu, / kak wšitko dobre so pominyć chce. / Hdyž so we modlenju słaby ja bėdžu, / hdyž sym kaž jeleń, kiž splóšeny je, / tak chcył ty, Knježe, sam pomhać, zo prošu, / daj mi, zo tebje we duši přec nošu.

6. Jezu, daj dobyć! Haj, daj mi ty zbožo, / zo swoje dobyće dóstanu tak. / Tuž tebi tehdy, mój Jezu, mój Božo, / wjesoly zaspěwam chwalbu a džak; / tak twoje mjeno ma wěčnu česć dóstać, / hdyž z mocu swojej nětk při mni chceš wostać.

słowa: Johann Heinrich Schröder 1695; EG 373

hlós: Köthen wok. 1733; EG 66

přeložk: Spěwarske 1741, 264

Do ruki daty Božeje

1. Do ruki daty Božeje / tež we njej zawostanu, / nic zrudoba nic wjesele / mje z njeje njewotáhnu; / njech rozpadnje swět, kaž Bóh chce, / štož chroble jeho zapřimnje, / smě wostać w dobrym měrje.
2. Wón je mi skalna chowanka, / a dźiwy wohladaja, / kiž na njeho so spušćeja, / joh słowo w česći maja. / To slubi mi, tuž w radosći / so duša jemu dowěri, / zo bojósć nima města.
3. A štož wón ze mnu činić chce, / ja chwalu jeho radu; / na njeho twarju we wěrje, / na Božu čakam hnadu. / Štož wuwjedže, wšo dobre je, / štož w jeho ruce wostanje, / je zachowany wšudžom.
4. Haj, hdyž najstysknišo mi je, / mój Bóh mje tola hlada; / ja wěm, puć, kotryž wjedže mje, / je luty dźiw a hnada. / Štož zlě so zda, je dobrota, / wón mysle měra ze mnu ma, / mje z křižom k sebi čehnje.
5. To mojej' wěry załožk je, / za bėdženje brón kmana: / Mje z jeho ruki sylneje / móc njewutorhnje žana. / Štož slubił je, Bóh wuwjedže, / hród twjerdy wón mi wostanje, / chcu jeho wěčnje chwalić.

słowa: Philipp Spitta 1833; EG 374

hlós: Martin Luther 1529; EG 149

přeložk: Jurij Moric Brósk, Spěwarske 1930, 312

Na Boha, nic na swoju móc

1. Na Boha, nic na swoju móc / chcu twarić zbožo swoje / a z dušu, Wótče, dzeń a nóc / chcu chwalić skutki twoje. / Kiž zdžerži swět / tak wjele lět, / tón budže w kóždym měsće / so za mnje starać wěsće.

2. Wón widžeše wot wěčnosće, / što wužitne mi budže; / tuž wotsudži mi žiwjenje, / štož njesć mam tu a wšudže. / Štóž spóznał je, što Bóh Knjez chce, / wě, hdyž pod křižom chodži, / zo Bóh wšo derje wodži.

3. Što je wša rjanosć žiwjenja? / Kak ruče wona hinje! / Što wadži ból a zrudoba? / Kak ruče wšo so minje! / Twar na Boha, wón wupomha. / So zradujće, wy wěrní, / Knjez pomha, sće-li swěrní.

słowa: Christian Friedrich Gellert 1757; EKG 451

hlós: Severus Gastorius 1679; EG 372

přeložk: Bróska, Spěwarske 1930, 317

Mje, Božo, njewopušć

1. Mje, Božo, njewopušć; / skić ty mi swojej ruce, / mje wjedź přez žiwjenje, / zo docpěju raj ducy / a wěčnu zbóžnosć tam. / Budź moje žiwjenje, / mój kij, mój rón a škit; / ach njewopušć ty mje!

2. Mje, Božo, njewopušć; / ach pochil wšak so ke mni, / mje žohnuj z darami, / sčín bydlenje sej we mni, / zo swěru činju to, / štož ći je spodobne / a mi so přisluša. / Ach njewopušć ty mje!

3. Mje, Božo, njewopušć; / chcu tebi wostać swěrný; / ty, Knježe, pomhaj mi, / zo sym ja křesćan wěrný. / Daj dóńć mi k njebjesam, / hdžež krasny přebytk je. / Ow slyš, hdyž wołam so, / ach njewopušć ty mje!

słowa: Salomo Franck 1714; EKG 301

hlós: Regensburg 1675; Meiningen 1693; EG 495.2

přeložk: Bróska, Spěwarske 1930, 502

Kaž Bóh mje wjedže, tak chcu hić

1. Kaž Bóh mje wjedže, tak chcu hić, / wón budže derje radzić; / štož wobzamknje, chce dopjelnić, / mi ničo njesmě wadzić. / Hdžež wjedže mje, tam za nim du; / do škody wěsće njeprjindu, / hdyž na njeho ja twarju.

2. Kaž Bóh mje wjedže, tak ja du / we nadźiji a wěrje. / Hdyž dźerži mje za prawicu, / sym stajnje w dobrym měrje. / Ja jeho hnadu zapřimnu, / štož z jeho ruki dóstanu, / mi wšitko k zbožu słuži.

3. Kaž Bóh mje wjedže, tak chcu hić / přez wjesele a zrudźbu; / tež w tyšnosći chce wokřewić / mje Bóh ze swojej wučbu. / Kak derje je mje zastarał, / před njezbožom mje zachował, / směm jónu w swětle widzeć.

słowa: Lambert Gedicke 1711, EKG 302

hlós: Johann Walter 1524; EG 274

přeložk: Korla Bohuwěr Kanig, Cionske hłosy I 1868, 354

Wostań, duša, sćerpliwa

1. Wostań, duša, sćerpliwa, / jónu budžeš šćipać róže. / Bóh je sama dobrota; / z křižom bliži so ći zbože. / Štóž so jemu dowěri, / teho nihdy njepušći.
2. Slónco swěći po dešću. / Jenož twar na Božu hnadu; / wón přez zrudźbu k wjeselu / wjedže će ze swojej radu, / w tyšnosćach při tebi je, / njespi w ćmě a wichorje.
3. Na njoh twar kaž na skału, / dźerž so jeho ruki wšudže. / Jemu skorž, štož wutrobu / rani a će jara rudzi. / Wón ći dušu wokřewi, / pomha we wšej tyšnosći.
4. Wostań troštna w nadźiji, / wšak ty sedziš w Božim klinje. / Ze wšej nuzy pomha ći, / skónčnje ćerpjenje so minje. / Wón je sama dobrota; / wostań, duša, sćerpliwa.

słowa: „Hoffe, Herz, nur mit Geduld“

hlós: Berlin 1653; EG 526.2

přeložk: Handrij Lubjenski, Spěwarske 1838, 713

Twar, ow moja duša

1. Twar, ow moja duša, / twar na Boha! / Wěra jemu słuša, / pomoc za wšěch ma. / Budź bjez stracha, / ranje zeschadźa, / po zymje će wita / krasnosť nalěća. / Hdyž wichor duje, / křiž nastawa, / tebje wobarnuje / móc Knjezowa.

2. Twar, ow moja duša, / twar na Boha! / Wěra jemu słuša, / pomoc za wšěch ma. / Swět rozwalće, / z nami Wjeršny je; / wjetša dyžli Bóh Knjez / nuza njebudže. / Ow wěčna swěra, / škit we nuzy, / pomhaj, hdžež je wěra, / ty swěrnny sy.

słowa: Friedrich Räder 1848; BEG 596

hlós: César Malan 1843; Essen 1848; BEG 596

přeložk: Korla Awgust Fiedler, Spěwna radosć 1910, 105

Stawy Chrysta, Boži lubi

1. Stawy Chrysta, Boži lubi, / budźće jara wjeseli; / Bóh wam wěčny pokoj lubi / a was z Duchom wobdari. / Čěmnosť jónu wša so zhubi / z wašeje tež wutroby, / Jezusowi cuzbnicy.

2. Dóstać změješ jara rjane, / swjata syła, kralestwo: / Tebi, hlej, je wotkazane / herbstwo Syna Božeho; / wšitko budže dokonjane, / štož wam k troštej wo zbožu / w njebjesach so spěwa tu.

3. Ze wšěm stworjenjom wy maće / wumóženja nadźiju, / přěńše dary wužiwaće, / bórže sće při Jezusu; / potom wjace njeplakaće, / potom zbóžnosť bėdźerjam / data budže cyła wam.

4. Njebjo nowe, zemja nowa / změje wam so zabłyšćić, / hdyž ze žalostneho doła / jónu směće wotsal hić; / njewjesta sće Jezusowa, / za was, hlej, su bydlenja / tam, hdžež prawdosć přebywa.

5. Žadosć k Bohu maja tudy / čiste duše na zemi; / ach naš swět je jara chudy, / duše w nuzy wostaji. / Božo, wjedź nas pře wšě błudy / k twojej swjatej čišinje, / přiwjedź nas do wěčnosće!

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 24

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 24

Pušć starosć, wutroba

1. Pušč starosć, wutroba, / starosć će wobćeža / a njepomha. / Na Boha spušćej so, / hlej, pomoc bliži so, / Bóh njedrěma.

2. Hladaj na lilije; / što je tak woblekł je / we pyšnosći? / Bóh tkaje kóždy čas / jim drastu kaž na kwas, / da ju tež ći.

3. Wobkedźbuj ptačatka, / starosćow nimaja, / wjesela so. / Ty Bože džěco sy, / njejsy da wjace ty, / ow křescano?

4. Tuž slyš hlós pastyrja, / hdyž tebi přiwoła / naš Jezus sam: / Pušč starosć, wutroba, / pytaj sej njebjesa / a zbóžnosć tam.

słowa: Julius Sturm do 1896

hlós: Bjarnat Krawc 1929, Duchowny ludowy spěw 1930, 54

přeložk: Jan Wałtar, Spěwarske 1911, 834

Na Knjezu měj wjesele

1. Na Knjezu měj wjesele, / džakny kěrluš zanjes jemu. / Wołaj so, wón słyši će, / skića hnadu pokornemu. / Štož wón slubi, dđerži wšo, / njezapomni nikoho.

2. Na Knjezu měj wjesele, / čiń po jeho dobrej woli, / tež hdyž horjo čišći će; / kónc ma bórze, štož će boli. / Wón je twoja nadžija: / Njeplač dlěje, wutroba.

3. Na Knjezu měj wjesele, / tež hdyž mocy smjerće stróža. / Jezus, hwězda lubosće, / wumóži ze smjertnoh loža, / wjedže će přez čemny doł, / dowjedže će před swój stoł.

słowa: Jan Bartko, Cionske hłosy I 1868, 462

hlós: Berlin 1653; EG 526.2

Wumrěće a wěčne žiwjenje

330

Moj' žiwjenje sy, Chryšće

1. Moj' žiwjenje sy, Chryšće, / smjerć je mi dobyće; / mi na swěće so styšće, / mam k tebi žadanje.
2. Ja ćahnu z měrom k tebi, / mój swěrný bratře ty, / ach, wzmi mje z hnady k sebi, / zo wěčnje sym, hdžež sy.
3. Nětk wšo je dokonjane, / sym dobył nad nuzu; / přez Chrystusowe rany / sym z Bohom w pokoju.
4. Hdyž moja móc chce ćeknýć / a ćěžko zdychuju, / tež słowčka njem'žu rjeknýć: / Słyš stysknu wutrobu.
5. Hdyž moje mysle hinu, / kaž swěća wuhasnje, / hdyž płomjenja so minu / a dopalene je:
6. Tuž, Knježe, tak sej žadam, / daj ćíše wusnýć mi; / na twoju wolu hladam, / hdyž čas so přibliži.
7. Daj při tebi mi wostać / přez cyłe žiwjenje, / zo bych móhl zbóžnosć dóstać / we twójim kralestwje.

*słowa a hlós: pola Melchior Vulpiusa 1609; EG 516
přeložk: Spěwarske 1710, 761*

Wosrjedź našoh žiwjenja

1. Wosrjedź našoh žiwjenja / smjerc tu na nas łaka. / Štó nětk pomoc za nas ma? / Štó tu z hnadu čaka? / Ty sam, ow Knježe Božo. / Wšěch zlóscow my so kajemy, / zo će rozhněwali smy. / Ty sy naš swjaty Bóh, / ty sy naš sylny Bóh, / ty naš swjaty, smilny Zbóžniko, / ty naš věčný Bóh; / njedaj nam so skazyć / w čělnym, hórkim wumrěću. / Kyrieleison.

2. Wosrjedź smjerce spytuje, / traši helska klama; / štó nas z njeje wumóže, / helske mocy łama? / Ty sam, ow Knježe Božo. / Wšak žel je twojej smilnosći, / zo smy w hrěchach zhubjeni. / Ty sy naš swjaty Bóh, / ty sy naš sylny Bóh, / ty naš swjaty, smilny Zbóžniko, / ty naš věčný Bóh; / njedaj nam so stróžić / ty před helskim płomjenjom. / Kyrieleison.

3. Wosrjedź helskich płomjenjow / dyrbye-li my wostać; / štó nam pomha wot hrěchow, / zo trošt móhli dóstać? / Ty sam, ow Knježe Chryšće. / Kiž ty sy přelał swoju krej, / z tej sy ty nas kupił sej. / Ty sy naš swjaty Bóh, / ty sy naš sylny Bóh, / ty naš swjaty, smilny Zbóžniko, / ty naš věčný Bóh; / njedaj nam ty padnyć / nihdy z prawej' wěrnosće. / Kyrieleison.

słowa: „Media vita in morte sumus“, 11. lětstotk; Salzburg 1456; Martin Luther 1524; EG 518

hlós: Salzburg 1456; Johann Walter 1524; EG 518

přeložk: Spěwarske 1710, 793

Nětk ćěło chcemy pohrjebać

1. Nětk ćěło chcemy pohrjebać / a z nadźiju so troštować, / zo zawěšće na sudnym dnju / ma jónu stanyć k wjeselu.
2. Wšak zemja je a wot zemje / a do zemje tež zapadnje; / ze zemje zaso stanyć ma, / hdyž Boži hłós je zawoła.
3. Na wěčnje duša žiwa je / a zbóžna z Bohom wostanje, / kiž je ju wumóhł wot hrěcha / přez swojoh Syna Chrystusa.
4. So skónča ćěła bolosće, / wša nuza, jeho ćerpjenje, / křiž Chrystusowy njesło je, / tuž morwe wostać njemóže.
5. Tu było je w hubjenstwje, / tam dóndže do wšej' zbóžnosće, / hdžež Bóh je zechce zwjeselić / a je kaž slónco rozjasnić.
6. Njeh ćěło w rowje ležo spi, / a kóždy swój puć domoj dži; / so k smjerći derje hotujmy, / wšak tehorunja smjertni smy.
7. To pomhaj, Jezu Chryšće, nam; / ze swojej krwju sy wumóhł sam / nas wot čerta a wot hele. / Budź tebi česć do wěčnosće.

słowa: Michael Weisse 1531; Martin Luther 1540; EG 520

hlós: Wittenberg 1544; EG 520

přeložk: Spěwarske 1710, 753

Ow swěće, z tebje ćahnu

1. Ow swěće, z tebje ćahnu / a tudy njewostanu, / ja chwatom k njebjesam; / ja wšón so podam Bohu / a ćahnu swoju dróhu, / swój duch do Božej' ruki dam.

2. Mój čas je dokonjany, / mój wotpočink je rjany, / a smjerc mój dobytk je; / na swěće nimam wostać, / to wěčne mam ja dóstać, / swój puć du měrnje, wjesele.

3. Ja dowěrjam so Knjezu / a přeńdu smjertnu mjezu / přez Knjeza Chrystusa, / kiž smjerc je ćerpjel za mnje / a zbóžnosć přinješ na mnje, / je střednik wěčnoh žiwjenja.

słowa: Nürnberg wok. 1555; EG 521

hlós: 15. lětstotk; Heinrich Isaac 1539; EG 521

přeložk: Spěwarske 1710, 733

Nětk dobru nóc ja dawam

1. Nětk dobru nóc ja dawam, / zły, lestny swěće, cí; / so twojoh wašnja wzdawam, / kiž mi so njelubi. / Ja k njebjesam du skerje, / tam wěčnje być ja chcu, / hdžež Bóh chce płácić derje / tym, kiž joh słuchachu.

2. Mi radź, ow Syno Boži, / we swojej miłosći. / Hdyž kříž so na mnje zloží, / tak pomhaj, Chryšće, mi; / wšo ćerpjenje čiń krótke, / mje posylń słabeho, / njech skónčenje je słódke, / a daj mi kralestwo.

3. Twój kříž a mjeno krasne / tu w mojej wutrobje / so přeco swěći jasnje, / je moje wjesele; / so zjew, hdyž mi so styšće, / w tym swojim znamjenju, / kaž sy so, Jezu Chryšće, / smjereć krawił na křížu.

4. Wzmi moju dušu z hnadu / sam k sebi do boka, / mi dopjelń swoju radu, / mje dowjedź do raja. / Tón je tu derje pobyl, / kiž přińdže do njebjes; / tón wšo je zbóžnje dobył, / swój měř jom dawa Knjez.

5. Ach zapiš moje mjeno / do knihow žiwjenja, / daj moju dušu jeno / do rjanoh brěmješka, / hdžež zelenja so prawí / a kćěja před tobu. / Tak moja duša zjewi, / zo pomhaš z lubosću.

słowa: Valerius Herberger 1614; EG 523

hlós: Melchior Teschner 1614; EG 523

přeložk: Spěwarske 1710, 729

Ow Jezu, swětło žiwjenja

1. Ow Jezu, swětło žiwjenja, / mój trošt a moja nadźija, / tu na zemi sym jenož hósć, / mje tłóči hrěchow wobćežnosć.

2. Ja před sobu puć ćežki mam / do twojoh paradiza tam, / hdžež je mój prawy wótcny kraj; / tón mi přez swoju martru daj.

3. Mi słabnyła je wutroba, / a čělo mało mocow ma; / kak duša we mni žalosci. / Přińdź, Knježe, a mje k sebi wzmi.

4. Mje sylń ze swojim ćerpjenjom, / hdyž ze swěta ja póndu dom; / twój krawny pót mje troštuje, / přez swoje zwjazki wuwjedź mje.

5. Na twoju smjerc so dowěrju, / zo přez nju domoj počahnu; / mi wočiń durje k njebjesam, / hdyž žiwjenje tu dokonjam.

słowa: Martin Behm 1610; EKG 317

hlós: pola Johanneses Eccarda 1597; Lipsk 1625; EG 203

přeložk: Spěwarske 1733, 305

Wjesel so, ow moja duša

1. Wjesel so, ow moja duša, / zapomn wšeje stysknośće, / dokelž Chrystus, kaž so słuša, / woła će ze žalosće. / Ze swětneho hubjenstwa / zastupiš do wjesela, / kiž tu nchtó njepóznaje, / tam pak do wěčnośće traje.
2. Ja sym wołał wodnjo, w nocy / k Bohu, Knjezej swojemu, / kiž ma wšitko w swojej mocy, / zo by z nuzy pomhał tu. / Kaž sej přeje pućowar, / zo ma třechu za swój spar, / tak sym husto žadał sebi, / zo bych skoro přišoł k tebi.
3. Přetož kaž tu róže kćěja / mjez wótrymi černjemi, / tak tež křescijenjo steja / z hubjenstwom a strachami. / Kaž so žołmi na morju / a kaž wětry storkaju, / tak je tudy na złym swěće / luty njeměr w každym léce.
4. Swět, čert, hrěchi, smjerć a hela, / naše ćělo a tež krej, / te su duši prawa čwěla, / smy tu w nuzy strašniwej. / Žalosće my połni smy, / samy křiž su naše dny; / ručež smy tu narodzeni, / smy tež z nuzu wobćeženi.
5. Hdyž na ranje trochu swita, / nócne spanje wot nas dže, / hižom křiž nas, próca wita / a nas wšudžom čwěluje, / zo tu sylzy naš chléb su, / kotryž mamy k snědanju. / Hdyž so wječor slónčko chowa, / płač a skórzba přińdže znowa.
6. Rjana zernička, ow Chryśće, / kiž nam wěcnje zeschadžeš, / njezdaluj so, mi so styśće, / z wumóženjom ke mni džeš; / pomhaj, zo bych z wjeselom / ja móhł džensa ćahnyć dom, / budž ty swětło mi a dróha, / zo bych skónčnje widzał Boha.
7. Hdyž mi widženje so minje, / jazyk wjace njerěči, / hdyž mi słyšenje tež hinje / a mje rozum wopuśći, / ty wšak moje swětło sy, / prawda, puć a žiwjenje; / wjedž mje do Božeho raja, / hdžež će wšitcy zbóžni znaja.
8. Wjesel so, ow moja duša, / zapomn wšeje stysknośće, / dokelž Chrystus, kaž so słuša, / woła će ze žalosće; / při nim změješ wjesołosć, / wěčneje tež česće dosć, / tam so njebudže či styskać, / budžeš z jandželemi wyskać.

słowa: pola Christopha Demantiusa 1620; EG 524

hlós: Loys Bourgeois 1551; EG 524

přeložk: Spěwarske 1710, 707

Čiń ze mnu, Knježe, po hnadže

1. Čiń ze mnu, Knježe, po hnadže, / mi pomhaj w mojej nuzy. / Ach wusłyš moje prošenje, / mi njebudź ženje cuzy / a wjedź mje k svojim njebjesam, / zo zbóžne skónčenje ja mam.
2. Ach ja chcu rady z tobu hić, / ty nochceš mi dać padnyć. / Mje nochceš nihdy wopušćić, / hdyž dyrbju wotsal ćahnyć / a wopušćić tež svojich wšěch, / wot kotrychž lubowany běch.
3. We zemi ćělo ćíše spi; / do njebjes duša chwata, / po smjerći chwata k zbóžnosći, / a k žiwjenju je wzata. / Tu mamy luty sylzow doł, / strach, nuzu, wjele bolosćow.
4. Čert, hela, smjerć a žadyn hrěch / mi njesmě wjace škodźić; / to čini, zo ja z tobu džěch, / ty móžeš wšitko wodźić. / Twój Syn mje z hrěcha wukupi, / za moju winu zapłaci.
5. Nětk pomiń so, ow zrudoba! / Ja sym wšón wokřewjeny / a jako rjana njewjesta / přez Chrysta wupyšeny. / Tuž Jezusa ja powitam / a swětej kubła wróco dam.

słowa: Johann Hermann Schein 1628; EG 525

hlós: Bartholomäus Gesius 1605; Johann Hermann Schein 1628; EG 525

přeložk: Jan Šolta, Spěwarske 1756, 606

Ja z hosćom sym na swěće

1. Ja z hosćom sym na swěće, / w nim nimam wostaća; / tu bydlu w brašnej hěće, / mój dom su njebjesa. / Smjerc wšědnje na mnje łaka. / Hdžež wěčnje wostanu, / tam Boža hnada čaka / na zbóžnym swjatoku.

2. Što žiwjenje bě moje? / Wot zažnej' młodoscě / je mělo břemjo swoje, / ból, nuzy wšelake. / Kak někotre sym ranje, / tež nóc kak někotru, / hdžež čekaše mje spanje, / so bědźił ze zrudźbu.

3. Tež wótcojo su měli / puć ćežki, černjojty. / Kak my tu skorzić směli, / kiž wot nich wuknjemy? / Kak dyrbjachu so bědźić / ze styskom, z bojoscú. / Za nimi mamy slědźić, / sej schroblic wutrobu.

4. Tuž chcu so troštny podać / do zrudźby, wjesela; / mój Bóh chcył wšo mi wodać, / hdyž lěpše žadam ja. / Přez čerpjenja hić mamy, / přez swěrne bědženje; / tak my so dobywamy / do wěčnej' krasnosće.

5. Swój dom mam w Wótca raju, / hdžež wšitcy jandželjo / česć Bohu wuspěwaju, / joh chwala wysoko. / Tón z mócnej ruku wodži / a dźerži cyły swět, / a kaž so jemu hodži, / nam dawa žoľč a měd.

6. Na tebe, Božo, hladam / a k tebi čahnyć chcu; / při tebi być sej žadam, / přińdź, wupřehń wutrobu. / Wo zbóžny kónc će prošu / we tutej cuzobje, / ty z horja, kotrež nošu, / chcył bórže torhnyć mje.

7. Při tebi chcu ja wostać, / nic wjace hósć kaž tu, / a z ruki twojej' dóstać / tež krónu njebjesku. / Tam, cyle tebi daty, / chcu krasnje spěwać cí, / ze zemskoh wašnja wzaty / być zbóžny we tebi.

słowa: Paul Gerhardt 1666/67; EG 529

hlós: Hans Leo Hassler 1601; Zhorjelc 1613; EG 85

přeložk: Jan Arnošt Matek, Spěwarske 1930, 732

We rowje je měř

1. We rowje je měř / za bědžerjow wulkich a małych; / tam dokonja prawych / so černjojta čěr, / tam dokonja prawych / so černjojta čěr.
2. We rowje so spi; / kiž z modlitwu na straži steja, / přez strachi tu džeja, / tam wotpočnu či, / přez strachi tu džeja, / tam wotpočnu či.
3. Kónc w rowje ma plač; / tam zamóža tyšeni swjeći, / hdyž byli su jeći, / so k pokojej dać, / hdyž byli su jeći, / so k pokojej dać.
4. Tam čišina je; / hdyž k wěčnosći wěrjacy dóndžeš / a z ropota wuńdžeš, / row zwjeseli će, / a z ropota wuńdžeš, / row zwjeseli će.
5. Row luby je tym, / kiž zbóžni přez hnadu to wědža / a k njebjesam chcedža / a čekaju złym, / a k njebjesam chcedža / a čekaju złym.
6. Tuž njeplač a wěr; / štóž dyrbi so z čerpjenjom tajić, / njech wuknje tak prajić: / We rowje je měř, / njech wuknje tak prajić: / We rowje je měř.

słowa: Christian Erhard Langhansen 1791

hlós: Georg Carl Claudius 1780, Duchowny ludowy spěw 74

přeložk: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 26

Jezus, moja nadźija

1. Jezus, moja nadźija / a mój Zbóžnik, tón je žiwy, / to wě moja wutroba, / tehodla sym prawje čily; / tak tež dołha smjertna nóc / na mni nima žanu móc.
2. Jezus, mój trošt, žiwy je, / ja tež žiwjenje chcu widžeć; / wón chce z rowa zbudzić mje, / čehodla nětk chcył so rudzić? / Moja hłowa we njebju / swój staw čehnje za sobu.
3. Duša, ty džě z nadźiju / sy z nim twjerdže zawjazana. / Ruka mojej' wěry tu / w nim je wěšće založena, / zo mje smjerc, čert, strachota / wot njoh džělic njemóža.
4. Ja sym zemja, tehodla / do zemje so dyrbyju wrócić; / tola jeho dobrota / chce mje z rowa jónu zbudzić, / zo bych we wšej krasnosći / při nim był we wěčnosći.
5. Tam chcu Chrysta wohladać, / z wočomaj chcu widžeć jeho, / jeho lubosć začuwać, / swobodny wot všeho zleho. / Mojoh čěla słabosć wša / budže cyle wotbyta.
6. Štož tu stona, zdychuje, / to tam budže cyle strowe, / w słabosći tu wusyte, / widži njebjesa tam nowe; / tu je wšitko stworjene, / tam pak budže duchowne.
7. Zradujće so, stawy wšě, / što so byšće chcyłe zrudzić? / Smjerc was póžrěć njemóže, / Jezus chce was zaso zbudzić, / hdyž wam truba poslednja / klinčec budže do rowa.

słowa: Otto von Schwerin 1653; EG 526

hlós: Berlin 1653; EG 526.2

přeložk: Jan Pjeh, Spěwarske 1732, přidawk 4

So nazdala nam zablyskuje

1. So nazdala nam zablyskuje / tam jasnosć města Božeho, / kónc pusćiny so přibližuje / a přestać změje cuzbnistwo.
2. Přez stysknoće a nuzy džemy / do njebieskeho kralestwa, / a tola so my radujemy / we swjatej mocy žiwjenja.
3. Nam darjeny je zawdawk rjany / we słowje Božej' miłosće, / nam duch so hori wujednany / a spěwa psalmy nadźije.
4. My pasemy so hižom tudy / na jehnječowych zahonach, / a přińdže-li tež tužnosć druhdy, / je tola trošt we wutrobach.
5. My Jezu Chrysta lubujemy, / kiž pola nas je wšitke dny, / a bórže k njemu dočehnjemy / do dobyća, do swobody.
6. Haj, wěrje našej pokazane / je krónow město nazdala, / tam budže přebywanje rjane, / tam widža swjeći Jezusa.

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 23

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 23

Ach kak brašne, ach kak trašne

1. Ach kak brašne, ach kak trašne / wšěch je ludži wašnje! / Tak kaž mla so ruče zběhnje, / potom zaso bórze lehnje, / tak tež žiwjenje so minje.
2. Ach kak brašne, ach kak trašne / wšěch su ludži časy! / Kaž tu spěšnje běži rěka / abo zmjerk wšu zeleń slěka, / tak tež naš čas ruče čěka.
3. Ach kak brašna, ach kak trašna / wšěch je ludži radosć! / Kaž so časy přeměňuja, / měr a wójny wotměňuja, / tak su, kiž so zwjeseluja.
4. Ach kak brašna, ach kak trašna / wšěch je ludži rjanosć! / Kaž tež kwětki bórze spadnu, / hdyž zle wětry na nje čahnu, / runja jim maš barbu rjanu.
5. Ach kak brašna, ach kak trašna / wšěch je ludži sylnosć! / Kotryž kaž sam law tu chodži, / ze sylnymi wójnu rodži, / temu mólčka chorosć škodži.
6. Ach kak brašne, ach kak trašne / wšěch su ludži kubla! / Přetož to so spěšnje stawa, / zo wšě hinu jako trawa, / kotraž za kosu je zrała.
7. Ach kak brašna, ach kak trašna / wšěch je ludži hordosć! / Kotrymž džensa ruce koša, / kotrychž, kaž był Bóh sam, proša, / tych snadž jutře k rowu noša.
8. Ach kak brašne, ach kak trašne / wšěch su ludži wěcy! / Wšitko dyrbi kaž sněh roztać, / spadnyć, hinyć, kónc swój dóstać, / prawy pak smě wěčnje wostać.

słowa: Michael Franck 1652; EG 528

hlós: Michael Franck 1652; Jan Krygař 1661; EG 528

přeložk: Spěwarske 1719, 136

Štó wě swój kónc

1. Štó wě swój kónc? Wón snadź je blisko, / čas minje so, smjerc přichadza. / Kak nahle na zemi tu nisko / mi smjertna nuza nastawa! / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
2. Kak bórze wot ranja so móže / do wječora wšo wobroćić / a žiwjenje ze smjercu lóže, / hač myslimy, so přeměnić. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
3. Daj, zo kónc zbóžny sebi žadam, / a hdyž ja jónu wumrěć mam, / zo na Chrystowe rany hladam / a z pokutu tu nječakam. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
4. Njeh sčasom wo swój dom so staram, / zo bych był stajnje hotowy / a rjeknył, hdyž so bliži k maram: / Čiń ze mnu, Knježe, kaž chceš ty. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
5. Hdyž buch na Chrysta mjeno křčeny, / sym ja so woblekl Chrystusa; / ja wot njeho sym wuzwoleny / być herba wěčnoh žiwjenja. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
6. Ja sym tu Jezusowe čěło / a jeho krej tež wužiwał, / to je mje mócnje wokřewiło; / wón je so mi, ja jom so dał. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.
7. Njeh wumru džensa abo jutře, / wšo mi so radzi z Jezusom; / wón chowa mje we swojej ruce, / wón wotewrě mi Wótca dom. / Mój Božo, daj / mi to přez Chrysta krej, / zo w smjerći ze mnu derje stej’.

słowa: Ámilie Juliane von SchwarzburgRudolstadt 1688; EG 530

hlós: Elberfeld 1805; EG 530

přeložk: Spěwarske 1710, 745

Hdyž budžemy so widžeć něhdy

1. Hdyž budžemy so widžeć něhdy / ze wšeje zlóscě torhnjeni, / to budže spominane lědy, / štož ducy dom smy wustali.
2. Nam chce so herbstwa njebjeskeho, / sej swědčimy, hdyž nam je zlě, / zo horjo časa nětčišeho / njej' hódne tamnej' krasnosće.
3. Kiž tu wo Chrysta česć so rudža, / či swjeći křiža nošerjo, / so swěćić tam kaž slónco budža / a w bělej drasće jewić so.
4. Hdyž k žiwym žórłam wumóžene / so zbóžne syły powjedu, / wšě sylzy budža tehdy strjene, / kiž z wočow w cuzbje běžachu.
5. Jerusalem we swětle hlada, / kak rjane Bože jehnjo je; / štož přińdže tam, sej njepožada, / štož zemja lubo měješe.
6. Tu Chrysta mamy zjewjeneho / we słowje hišće potajnym, / tam budžemy pak widžeć jeho, / kak myto dawa wobstajnym.
7. Tam swojoh Knjeza z wjesołosću / my doma chcemy wohladać; / tu pytał nas je ze smilnosću, / tam chcemy jom so džakować.
8. Ow posylńmy sej mučnej ruce / a wustawace kolena. / So zbudźmy, bratřa, k njebju ducy, / na swěrných čaka wěčna mzda.

słowa: Jan Kilian, Spěwarske wjesele 1846, 22

hlós: Jan Kilian, Hłósy 1847, 22

Mi wutrobnje so styšće

1. Mi wutrobnje so styšće / po zbóžnym skónčenju; / ach hladaj, Knježe Chryšće, / na moju zrudobu. / Ja rad chcu k tebi stanyć, / ze zlého swěta hić, / ja k njebjesam chcu áhnyć; / přińdź, Jezu, skoro přińdź.

2. Njeh žiwjenje je slódké, / a smjerc so hórka zda, / ja wěm, zo tu za krótke / mi Bóh tam wěčne da; / hdyž duša z čěla wuńdže / přez zbóžne skónčenje, / wšak k wjesołosći póńdže, / smjerc je mi dobyće.

3. Hdyž čěla ležo w rowje / do procha rozpadnu, / tak wšak po Božim słowje / je jónu w sudnym dnju / chce Chrystus zbudzić krasne, / so změja zaswěćić / kaž same slónčko jasne, / smjerc nima zeškodzić.

4. Hačrunjež swět mje prosy, / tu dlěje přebywać, / a lubosć ke mni nosy, / chce česć a kubło dać, / ja swětnje njepožadam, / to dołho njetraje, / ja na njebjeske hladam, / to wěčnje wostanje.

5. Tuž dobru nóc nětk mějće, / wy moji najlubši, / we Božej hnadže stejće / při swojej zrudobje, / tež budźće w prawej wěrje! / My teho wěsći smy, / zo tam we wěčnym měrje / so widžeć budžemy.

6. Nětk k tebi, Jezu Chryšće, / ja wšón so wobroću; / hdyž mi so w smjerci styšće, / sćel pomoc jandželsku, / daj lochke wojowanje, / dźerž z ruku swojej mje. / Tak so te słowo stanje: / Wšo dokonjane je.

słowa: Christian Knoll 1611; EKG 456

hlós: Hans Leo Hassler 1601; Zhorjalc 1613; EG 85.2

přeložk: Spěwarske 1710, 823

Hdže namaka duša swój statok a dom

1. Hdže namaka duša swój statok a dom? / Štó kryje ju ze swojim zwarnowanjom? / Ach njeskići swět žanu chowanku nam, / hdžež njejnježi hrěch a hdžež wotpočink mam? / Ně, ně, ně, ně, wón njeje tu; / dom duše je horka, hdžež we swětle su.

2. Ach wopušćće zemju, zo wohladać dom / wy móhli tam z jandželskim wjeselenjom. / Jerusalem ze złota natwarjeny, / hač město tak krasne dom duše mi je? / Haj, haj, haj, haj, zaspěwajće; / dom duše samlutki Jerusalem je.

3. Kak zbóžne při Jezusu w swětle je wšo. / Smjerc, bolosć, hrěch, nuza tam njenamka so. / Słyš, harfy ze zynkami luboznymi / tam witaja dušu mi z kěrlušemi. / Měr, měr, měr, měr, njebjeski měr / we srědnika klinje je; duša, to wěr!

słowa: Ludwig Jürgens 1827

hlós: irski ludowy

přeložk: Michał Domaška, Póstna harfa 1865, 12

Jónu, jónu

1. Jónu, jónu dyrbi to, / štož nas tyši, swój kónc dóstać, / jónu změje njezbožo / wot nas daloko přeč wostać, / jónu dyrbi za zrudnosć / wobdawać nas wjesołosć.
2. Jónu róže došćipaš, / jónu pusćina so přeńdže, / jónu dom so namakaš, / hdyž sy w cuzbje wustał wjele, / jónu budžeš po sylzach / w tamnych wěčnych zbóžnych žnjach.
3. Jónu změješ swobodu, / hdyž sy z jastwa wuwjedženy, / jónu budžeš po křižu / jara rjenje překrasnjeny, / jónu sedžiš z Jakubom / pola Boha za blidom.
4. „Jónu“ krasne słowo je, / „jónu“ trošt a zbóžnosć dawa. / Krjepki ćeča wonjace / tam, hdžež rozkoći so skała. / Wopomń, duša, při sebi, / jónu sy we wěčnosći.

słowa: Benjamin Schmolck do 1737

hlós: Johann Ulich 1674; EG 402

přeložk: Marćin Friedrich Zimmermann, Spěwarske 1740, 342

Jónu, jónu

Jónu, jónu dyrbi to, / štož nas tyši, swój kónc dóstać, / jónu změje njezbožo / wot nas daloko přeč
wostać, / jónu dyrbi za zrudnosć / wobdawać nas wjesołosć.

słowa: Benjamin Schmolck do 1737

hlós: Korla Awgust Kocor, Žórleško 1925, 44

přeložk: Marćin Friedrich Zimmermann, Spěwarske 1740, 342

Cyrkwinske lěto

349

Liturgiska protyka

Cyrkwinske lěto je zjimanje křescanskeje wěry. Wone je so wuwowało w běhu 2000lětnych stawiznow cyrkwyje. Kóždy njedzela a kóždy swjaty dzeń woswjeći so z postajenym wobsahom.

Prěnje pollěto steji w znamjenju Jezusa Chrysta. Přihotujemy so na jeho přichad (adwent), swjećimy jeho narodženje (patoržica a hody) a jeho zjewjenje w swěće (Třoch kralow a scěhowace njedzele). Přihotujemy so na čas jeho čerpjenja (póstny čas), spominamy na jeho wumrěće (ćichi pjatk) a zrowastawanje (jutry a jutrowny čas). 40 dnjow po jutrach skónčeše so jeho zemske přebywanje (Bože spěće).

W druhim pollěće steji cyrkej w srjedźišću. Spomina so na wuliwanje swjateho Ducha a založenje cyrkwyje (swjatki). Knjez cyrkwyje je trojjenički Bóh, Wótč a Syn a Duch (swjedžeń swjateje Trojicy). Nazymu swjeća so wjacore cyrkwinske swjedženje (žnjowodžakny swjedžeń, kermuša, reformaciski swjedžeń). Z pokutnym dnjom a ze smjertnej njedzeli zakónči so cyrkwinske lěto.

Protyka móže služić duchownemu přihotowanju na kemše a domjacej nutrnosci. W njej namakamy mjeno njedzele abo swjedženja, tema kemšow, hrono tydženja abo swjedženja, scenje a epistolu, kotrejž so kemši čitatej, liturgisku barbu a hłowny kěrluš. Křiž při kěrlušu so namaka, hdyž njeje postajeny kěrluš přeloženy do serbsčiny. Wujasnjenja k liturgiskim barbam namakaja so pod přichodnym čislom.

1. njedzela w adwenće

Přichadžacy Knjez

Hlej , twój kral přińdže k tebi, sprawny a pomocny. (Sach 9,9)

Mt 21,1–9 * Rom 13,8–12(13.14)

fijałkowe * 2 Přińdž, wšěch ludži Zbóžniko

2. njedzela w adwenće

Přichadžacy Zbóžnik

Pozběhńće swoje hłowy, dokelž so waše wumóženje přibližuje. (Lk 21,28)

Lk 21,25–33 * Jak 5,7–8

fijałkowe * +4 Łódž přiřluwa

3. njedzela w adwenće

Předchadnik Knjeza

Přihotujće puć Knjezej; přetož hlej, Knjez přińdže mócny. (Jez 40,3.10)

Mt 11,2–6(7–10) * 1 Kor 4,1–5

fijałkowe * 5 Nětk chutni pochwatajće

4. njedzela w adwenće

So bližace wjeselo

Wjeselće so w Knjezu kóždy čas, a zaso praju wam: Wjeselće so! Knjez je blisko! (Fil 4,4–5)

Lk 1,(39–45)46–55(56) * Fil 4,4–7

fijałkowe * +8 Džowka Cion, wjesel so

Patoržica

Swětlo swěta

Słowo bu ćelo a bydleše mjez nami, a my widžachmy jeho krasnosť. (Jan 1,14)

Mt 1,(1–17)18–21(22–25) * Rom 1,1–7

běle * 16 Budž, Jezu Chryšće, chwaleny

1. dzeń hód

Bóh bu čłowjek

Słowo bu ćelo a bydleše mjez nami, a my widźachmy jeho krasnosć. (Jan 1,14)

Lk 2,(1–14)15–20 * Tit 3,4–7

běle * 16 Budź, Jezu Chryšće, chwaleny

2. dzeń hód

Bóh bu čłowjek

Słowo bu ćelo a bydleše mjez nami, a my widźachmy jeho krasnosć. (Jan 1,14)

Jan 1,1–5(6–8)9–14 * Hebr 1,1–3(4–6)

běle * 16 Budź, Jezu Chryšće, chwaleny

1. njeđzela po hodźoch

Simeon a Hana

Słowo bu ćelo a bydleše mjez nami, a my widźachmy jeho krasnosć (Jan 1,14a)

Lk 2,(22–24)25–38(39–40) * 1 Jan 1,1–4

běle * 18 So z njebjes syła jandźelska

Silwester – zakónčenje stareho lěta

Čas před Bohom

Smilny a hnadny je Knjez, sćerpliwy a wulkeje dobroty. (Ps 103,8)

Lk 12,35–40 * Rom 8,31b–39

běle * 40 Nětk stare lěto zašlo je

Nowe lěto

Puć z Bohom

Wšitko, štož činiće ze słowami abo ze skutkami, to činiće wšitko w mjenje Knjeza Jezusa a džakujće so Bohu Wótcej přez njeho. (Kol 3,17)

Lk 4,16–21 * Jak 4,13–15

běle * +41 Jezusa sej wuzwolmy

2. njeđzela po hodźoch

Boži Syn

Widźachmy jeho krasnosć, krasnosć jeničkeho narodženeho Syna wot Wótca, poľneho hnady a prawdy. (Jan 1,14b)

Lk 2,41–52 * 1 Jan 5,11–13

běle * 49 Ow Chryšće, swětło wot Wótca

Swjedzeń Třoch kralow

Chrystusowa krasnosć

Ćma zańdže, a wěrne swětło swěći nětk. (1 Jan 2,8b)

Mt 2,1–12 * Ef 3,2–3a.5–6

běle * 48 Ow kralo česće wšeje; tež 47

1. njeđzela po Třoch kralach

Jezusowa křćeńca

Kotrychž Boži Duch wodźi, ći su Bože džěći. (Rom 8,14)

Mt 3,13–17 * Rom 12,1–3(4–8)

běle * 47 Kak rjenje swěći zernička

2. njeđzela po Třoch kralach

Knjez wjesoľosće

Zakoń je přez Mójzasa daty, ale hnada a prawda je so stała přez Jezusa Chrystusa. (Jan 1,17)

Jan 2,1–11 * Rom 12,(4–8)9–16

zelene * 3 Přišoľ je Syn Boži; tež 252

3. njeđzela po Třoch kralach

Zbůžnik pohanow

Woni přińdu wot ranja a wot wječora, wot połnocy a wot połdnja, kiž budža so za blido sydać w Božim kralestwje. (Lk 13,29)

Mt 8,5–13 * Rom 1,(14–15)16–17

zelene * +51 Pohanstwu njech jasnosć schadža

4. njeđzela po Třoch kralach

Knjez nad mocami stwórby

Pójće sem a wohladajće skutki Boha, kotryž je tak wulkotny ze swojimi skutkami mjez čłowjeskimi džěćimi. (Ps 66,5)

Mk 4,35–41 * 2 Kor 1,8–11

zelene * 239 Puć k zbůžnosći sej wuzwolće

5. njeđzela po Třoch kralach

Knjez stawiznow

Knjez přinjese na swětlo to, štož je pócmje potajene, a wón radu wutrowow zjewi. (1 Kor 4,5b)

Mt 13,24–30 * 1 Kor 1,(4–5)6–9

zelene * 178 Ach Knježe, wostań pola nas

Poslednja njeđzela po Třoch kralach

Zjewjenje Knjeza

Nad tobu schadža Knjez, a jeho krasnosć jewi so nad tobu. (Jez 60,2)

Mt 17,1–9 * 2 Kor 4,6–10

běle * 46 Knjez Chryst, kiž Syn je Boži

Septuagesimae (70 dnjow do jutrow)

Mzda a hnada

Ležimy před tobu ze swojej modlitwu a njespušćamy so na swoju prawdosć, ale na twoju wulku smilnosć. (Dan 9,18)

Mt 20,1–16a * 1 Kor 9,24–27

zelene * 236 K nam zbůžnosć jenož přichadža

Sexagesimae (60 dnjow do jutrow)

Štworaka rola

Džensa, hdyž jeho hlós słyšiće, da njestwjerdzće swoje wutroby. (Hebr 3,15)

Lk 8,4–8(9–15) * Hebr 4,12–13

zelene * 143 Budž za słowo ty chwaleny

Estomihi (Budž mi sylna skala! Ps 18,31)

Puć ke křižej

Hlejće, my džemy horje do Jerusalema, a wšitko budže dokonjane, štož je napisane přez profetow wo Synu čłowjeka. (Lk 18,31)

Mk 8,31–38 * 1 Kor 13,1–13

zelene * 262 Z Jezusom nam dajće ćahnyć

Popjelna srjeda

Sebjeprowowanje a nawrót

Wobroće so ke Knjezej z cylej swojej wutrobu, z posćenjom, z płakanjom a ze žalosćenjom. (Joel 2,12)

Mt 6,16–21 * 2 Pětr 1,2–11

fijałkowe * 262 Z Jezusom nam dajće ćahnyć

Invokavit (Wón wola so ke mni. Ps 91,15)

Spytowanje

Za to je so zjewił Syn Boži, zo by čertowske skutki zničil. (1 Jan 3,8b)

Mt 4,1–11 * Hebr 4,14–16

fijałkowe * 240 Ach wostań při nas z hnadu; tež 113

Reminiscere (Spomn, Knjeze, na swoju smilnos. Ps 25,6)

Čłowjekam wudaty

Bóh wopokazuje swoju lubosć k nam w tym, zo je Chrystus za nas wumrěł, jako běchmy hišće hrěšnicy. (Rom 5,8)

Mk 12,1–12 * Rom 5,1–5(6–11)

fijałkowe * 312 Hdyž w najwjetšej my nuzy smy

Okuli (Mojej woči zhladujetej na Knjeza. Ps 25,15)

Zwólniwje so wzdać

Štóž swoju ruku připołóži k płuhej a hlada dozady, njehodži so do Božeho kralestwa. (Lk 9,62)

Lk 9,57–62 * Ef 5,1–8a

fijałkowe * 57 Hdyž, Chryšće, we swědomju

Laetare (Wjeselće so z Jerusalemom! Jez 66,10)

Za was date

Jelizo pšenične zorno do zemje njepadnje a njezemrěje, wostanje same; hdyž pak zemrěje, přinjese wjele płodow. (Jan 12,24)

Jan 12,20–26 * 2 Kor 1,3–7

fijałkowe * 250 Jezu, moja krasnosć

Judika (Božo, dowjedź mje k mojemu prawu! Ps 43,1)

Bože jehnjo

Syn čłowjeka njeje přišoł, zo by sebi dał služić, ale zo by služil a dał swoje žiwjenje k wumóženju za jich wjele. (Mt 20,28)

Mk 10,35–45 * Hebr 5,7–9

fijałkowe * +54 Džak tebi, Jezu, spěwamy

Palmarum

Bolosćiwy Knjez

Syn čłowjeka dyrbi powyšeny być, zo bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, wěčne žiwjenje měli. (Jan 3,14b.15)

Jan 12,12–19 * Fil 2,5–11

fijałkowe * +61 Jezu, mojej' duše zbožo

Zeleny štwórtk

Knjezowa wječer

Wón je založil wopomnjenje svojich dźiwow, tón hnadny a smilny Knjez. (Ps 111,4)

Jan 13,1–15(34–35) * 1 Kor 11,23–26

běle * +156 Ow Chryšće, chlěbje žiwjenja

Ćichi pjatk

Smjerc na křižu

Tak je Bóh swět lubował, zo je swojeho jeničkeho narodženeho Syna dał, zo bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, zhubjeni njebyli, ale měli wěčne žiwjenje. (Jan 3,16)

Jan 19,16–30 * 2 Kor 5,(14b–18)19–21

čorne * 58 Hlej, tam dže Bože jehnjatko

1. dzeń jutrow

Dźiw stanjenja z morwych

Chrystus praji: Ja běch mortwy, a hlej, ja sym žiwy wot wěčnosće hač do wěčnosće a mam kluče hele a smjerc. (Zjew 1,18)

Mk 16,1–8 * 1 Kor 15,1–11

běle * 71 Chryst w smjertnym jastwje ležeše

2. dzeń jutrow

Přitomnosć zrowastanjeneho

Chrystus praji: Ja běch mortwy, a hlej, ja sym žiwy wot wěčnosće hač do wěčnosće a mam kluče hele a smjerc. (Zjew 1,18)

Lk 24,13–35 * 1 Kor 15,12–20

běle * 73 Knjez Jezus z rowa stanył je

Quasimodogeniti (Jako nowonarodžene džěcatka. 1 Pětr 2,2)

Znowapородženje

Chwaleny budž Bóh, Wótc našeho Knjeza Jezusa Chrystusa, kiž je nas po swojej wulkej smilnosći znowa porodził za žiwu nadžiju přez stanjenje Jezusa Chrystusa z mrtwych. (1 Pětr 1,3)

Jan 20,19–29 * 1 Pětr 1,3–9

běle * +82 Chrystus je stanył, haleluja

Misericordias Domini (Zemja je poľna Knjezoweje dobroty. Ps 33,5)

Dobry pastyr

Chrystus praji: Ja sym dobry pastyr. Moje wowcy słyša mój hlós, a ja je znaju, a wone du za mnu, a ja dam jim wěčne žiwjenje. (Jan 10,11.27.28)

Jan 10,11–16(27–30) * 1 Pětr 2,21b–25

běle * 304 Bóh Knjez mój swěrný pastyr je

Jubilate (Wyskajće Bohu, wšitke kraje! Ps 66,1)

Nowa stwórba

Je-li štó w Chrystusu, tón je nowe stworjenje; to stare je so minyło, hlej, wšitko je so nowe sćiniło. (2 Kor 5,17)

Jan 15,1–8 * 1 Jan 5,1–4

běle * +70 Nětk wutrobnje so zradujmy

Kantate (Spěwajće Knjezej nowy kěrluš! Ps 98,1)

Spěwaca wosada

Spěwajće Knjezej nowy kěrluš, přetož wón čini džiwy. (Ps 98,1)

Mt 11,25–30 * Kol 3,12–17

běle * 235 Nětk wjeselće so, křesćenjo

Rogate (Modlće so!)

So modlaca cyrkej

Chwaleny budž Bóh, kiž moju próstwu njezacisnje a swoju dobrotu wote mnje njewotwobroći. (Ps 66,20)

Jan 16,23b–28(29–32)33 * 1 Tim 2,1–6a

běle * 93 Čehń nutř do swojoh hrodu

Bože spěće

Chrystusowe knjejstwo

Chrystus praji: Hdyž budu ja powyšeny wot zemje, počahnu wšitkich k sebi. (Jan 12,32)

Lk 24,(44–49)50–53 * Jap 1,3–4(5–7)8–11

běle * +85 Jezus Chrystus, kral naš, knježi

Exaudi (Knježe, słyš mój hlós! Ps 27,7)

Čakaca wosada

Chrystus praji: Hdyž budu ja powyšeny wot zemje, počahnu wšitkich k sebi. (Jan 12,32)

Jan 15,26–16,4 * Ef 3,14–21

běle * +91 Přińdž, Stworićelo Ducho, k nam

Prěni dzeń swjatkow

Wuleće Ducha

Ničo so njestanje přez wójsko a móc, ale přez mojeho Ducha, praji Knjez Cebaot. (Sach 4,6)

Jan 14,23–27 * Jap 2,1–18

čerwjene * 90 Přińdž, Božo, swjaty Ducho, k nam

Druhi dzeń swjatkow

Dary Ducha

Ničo so njestanje přez wójsko a móc, ale přez mojeho Ducha, praji Knjez Cebaot. (Sach 4,6)

Mt 16,13–19 * 1 Kor 12,4–11

čerwjene * 90 Přińdž, Božo, swjaty Ducho, k nam

Swjedžen swjateje Trojicy

Trojjenički Bóh

Swjaty, swjaty, swjaty je Knjez Cebaot, wšitke kraje su jeho česće poľne. (Jez 6,3)

Jan 3,1–8(9–15) * Rom 11,(32)33–36

běle * 98 Budź chwaleny Bóh Knjez

1. njedźela po swjatej Trojicy

Japoštoljo a profeća

Chrystus praji svojim wučomnikam: Štóž was posłucha, tón posłucha mje; a štož was zacpěje, tón zacpěje mje. (Lk 10,16)

Lk 16,19–31 * 1 Jan 4,16b–21

běle * 89 Nětk swjatoh Ducha my prosymy

2. njedźela po swjatej Trojicy

Přeprašenje Knjeza

Chrystus praji: Přińdźće ke mni wšitcy, kiž sće sprócni a wobćeženi, ja chcu was wokřewić. (Mt 11,28)

Lk 14,(15)16–24 * Ef 2,17–22

zelene * 309 Tak Boži Syn sam přikaže; tež 181

3. njedźela po swjatej Trojicy

Słowo wo zjednanju

Syn čłowjeka je přišoľ, zo by pytaľ a zbóžne sćiniľ, štož je zhubjene. (Lk 19,10)

Lk 15,1–3.11b–32 * 1 Tim 1,12–17

zelene * 243 Jezus rodži hrěšnikow; tež 159

4. njedźela po swjatej Trojicy

Wosada hrěšnikow

Kóždy njech njese druheho wobćežnosć, tak wy Chrystusowy zakoń dopjelniće. (Gal 6, 2)

Lk 6,36–42 * Rom 14,10–13

zelene * 289 Ow Božo lubozny

5. njedźela po swjatej Trojicy

Wumóžace słowo

Z hnady sće wumóženi přez wěru, a to njeje z was; Boži dar to je. (Ef 2,8)

Lk 5,1–11 * 1 Kor 1,18–25

zelene * 177 Ach wotuć, ducho swědkow přěnich

6. njedźela po swjatej Trojicy

Žiwjenje z křćeńcy

Tak rěči Knjez, kiž je tebje stworiľ: Njeboj so, přetož sym će wumóhľ; ja sym će z twojim mjenom woľaľ, ty sy mój. (Jez 43,1)

Mt 28,16–20 * Rom 6,3–8(9–11)

zelene * 148 Ja sym na twoje mjeno křćeny

7. njedźela po swjatej Trojicy

Za Knjezowym blidom

Wy njejsće nětko wjacě hosćo a podróžnicy, ale byrgarjo ze swjatymi a Boži domjacy. (Ef 2,19)

Jan 6,1–15 * Jap 2,41a.42–47

zelene * 198 Budź česć a chwalba Wjeršnemu

8. njedźela po swjatej Trojicy

Plody ducha

Budźće žiwi jako džěci swěťla. Plód swěťla je luta dobroćiwosć, prawdosć a wěrnosć. (Ef 5,8.9)

Mt 5,13–16 * Ef 5,8b–14

zelene * +195 We ćišinje će chwala

9. njeđzela po swjatej Trojicy

Dowěrjene dary

Komuž je wjele date, pola teho so wjele pyta; a komuž je wjele dowěrjene, wot teho budže so ćim wjace žadać. (Lk 12,48)

Mt 2,14–30 * Fil 3,7–11(12–14)

zelene * 290 Bjez tebj, Božo, ničo njeđ

10. njeđzela po swjatej Trojicy

Knjez a jeho lud

Derje temu ludej, kotrehož Bóh je Knjez, kotryž je sej wón wubrał za swoje herbstwo. (Ps 33,12)

Lk 19,41–48 * Mk 12,28–34

zelene * +179 Israelski stražniko

11. njeđzela po swjatej Trojicy

Farizej a ćlownik

Bóh spřećiwja so hordym, ale ponižnym dawa hnadu. (1 Pětr 5,5)

Lk 18,9–14 * Ef 2,4–10

zelene * 117 So wołam k tebi z hłubiny

12. njeđzela po swjatej Trojicy

Wulke wuhojenje

Nałamanu sćinu wón njedołama, a žehliwy sužoh wón njewuhasnje. (Jez 42,3)

Mk 7,31–37 * Jap 9,1–9(10–20)

zelene * 189 Nětk, duša, chwal ty Knjeza

13. njeđzela po swjatej Trojicy

Smilny Samariski

Chrystus praji: Štož sće sćinili jednemu z mojich najmjeńšich bratrow, to sće mi sćinili. (Mt 25,40)

Lk 10,25–37 * 1 Jan 4,7–12

zelene * 237 Ja k tebi, Jezu, wołam so

14. njeđzela po swjatej Trojicy

Džakowny Samariski

Chwal Knjeza, moja duša, a njezapomń jeho dobroty. (Ps 103,2)

Lk 17,11–19 * Rom 8,(12–13)14–17

zelene * 311 Ja njewopušću Boha

15. njeđzela po swjatej Trojicy

Zemske kubla

Wšitku swoju starosć ćisńće na njeho, přetož wón so za was stara. (1 Pětr 5,7)

Mt 6,25–34 * 1 Pětr 5,5c–11

zelene * 305 W wšej nuzy na Boha; tež 315

16. njeđzela po swjatej Trojicy

Sylny trošt

Jezus Chrystus je smjerći móc wzał, žiwjenje pak a njezachodnosć na swětło přinješt přez ewangelij. (2 Tim 1,10)

Jan 11,1(2)3.17–27(41–45) * 2 Tim 1,7–10

zelene * 310 Štož mój Bóh chce, to dobre je; tež 113

17. njeđzela po swjatej Trojicy

Dobyćerska wěra

Naša wěra je dobyće, kotraž je swět přewinyła. (1 Jan 5,4)

Mt 15,21–28 * Rom 10,9–17(18)

zelene * 239 Puć k zbóžnosći sej wuzwolće

18. njedźela po swjatej Trojicy

Najwaźniša kaznja

Tu prikaznju mamy wot njeho, zo tón, kiž Boha lubuje, ma tež swojeho bratra lubować. (1 Jan 4,21)

Mk 12,28–34 * Rom 14,17–19

zelene * 305 W wšej nuzy na Boha; tež 315

Žnjowodźakny swjedžen

Wšedny chleb

Wšitkich woči čakaja na tebe; a ty dawaš jim jich jědž w prawym času. (Ps 145,15)

Lk 12,(13–14)15–21 * 2 Kor 9,6–15

zelene * 104 Nětk chwal, ow duša; tež 196

19. njedźela po swjatej Trojicy

Wustrowjenje na čele a na duši

Wustrow mje, Knježe, tak budu wustrowjeny; pomhaj mi, tak budže mi pomhane. (Jer 17,14)

Mk 2,4–12 * Ef 4,22–32

zelene * 193 Česć Bohu Knjezej dajmy

20. njedźela po swjatej Trojicy

Bože porjady

Prajene je tebi, čłowječe, što dobre je a što Knjez wot tebe žada, mjenujcy Bože słowo dźeržeć a lubość wopokazać a ponižować so před swojim Bohom. (Mi 6,8)

Mk 10,2–9(10–16) * 1 Tes 4,1–8

zelene * 144 Tym derje, kotřiž chodža

21. njedźela po swjatej Trojicy

Duchowne brónje

Njedaj so přewinyć wot zleho, ale přewiń zle z dobrym. (Rom 12,21)

Mt 5,38–48 * Ef 6,10–17

zelene * 185 Ach Božo, hladaj z njebjesow

22. njedźela po swjatej Trojicy

Winowaći před Bohom

Pola tebe je wodaće, zo so će boja. (Ps 130,4)

Mt 18,21–35 * Fil 1,3–11

zelene * 256 Ow Jezu, slóncó hnady

23. njedźela po swjatej Trojicy

Cyrkej w swěće

Kralej wšitkich kralow a Knjezej wšitkich knjezow, kiž sam ma njesmjertnosť, temu budž česć a wěčna móc. (1 Tim 6,15+16)

Mt 22,15–22 * Fil 3,17(18–19)20–21

zelene * 323 Mje, Božo, njewopušč

24. njedźela po swjatej Trojicy

Přewinjer smjerće

Džakujće so Wótcej z wjesołosću, kiž je nas hódnych činił k herbstwu swjatyh w swětle. (Kol 1,12)

Mt 9,18–26 * Kol 1,(9–12)13–20

zelene * 331 Mitten wir im Leben sind

Kermuša

Boži dom

Kak lubozne su twoje wobydlenja, Knježe Cebaot. Moja duša žada sebi a jej chce so Knjezowych předdworow. Moje čelo a duša zwjeselitej so w žiwym Bohu. (Ps 84,2–3)

Lk 19, 1–10 * Zjew 21,1–5

čerwjene * 181 Ja z cyłej dušu česć dam tebi

Reformaciski swjedžen

Wobnowjacy ewangelij

Žadyn druhy zakład njemóže nchtó položiť chiba tón, kiž je položeny, kotryž je Jezus Chrystus. (1 Kor 3,11)

Mt 5,1–10(11–12) * Rom 3,21–28

čerwjene * 242 Hdyž Bóh je přećel za mnje; tež 235

Dopředposlednja njedžela cyrkwinskeho lěta

Mjez nami

Hlej, nětk je spodobny čas, hlej, nětk je džen zboža! (2 Kor 6,2)

Lk 17,20–24(25–30) * Rom 14,7–9

zelene * 331 Wosrjedž našoh žiwjenja

Předposlednja njedžela cyrkwinskeho lěta

Sudženje swěta

Wšitcy dyrbimy so zjewić před Chrystusowym sudnym stołom. (2 Kor 5,10)

Mt 25,31–46 * Rom 8,18–23(24–25)

zelene * 120 Nětk zawěsće je na času

Pokutny džen

Nawrót k Bohu

Prawdosć powyši lud; ale hrěch je ludži skaženje. (Přisl 14,34)

Lk 13,(1–5)6–9 * Rom 2,1–11

fijałkowe * 116 Wzmi wot nas, Božo, najlubši

Smjertna njedžela abo njedžela wěčnosće

Wěčne město

Njeh su vaše bjedra wopasane a vaše swěcy zaswěćene. (Lk 12,35)

Mt 25,1–13 * Zjew 21,1–7

běle * 119 Wotućće, nětk hlós was woła

Liturgiske barby

We wuhotowanju cyrkwjow a při drasće duchownych móžeja so wužiwać barby, kotrež wotpowěduja wobsahej cyrkwinskeho lěta. Wone maja swój zakład w žiwjenju stwórby a pokazuja symbolisce na Bože skutkowanje. Kaž wšitke cyrkwinske wobryady njejsu tež liturgiske barby napoloženy zakoań, ale wuraz žiweje wěry a wjesela na Knjezu.

Běle je znamjo swětła. Bóh je stwori na spočatku swěta. Njebjeske swětło zjewi so w hodownej nocy a po ćichopjatkownej ćmě při stanjenju Chrysta z morwych. Běle je tež barba dokonjanosće, wšako dostanu wěriwi na kóncu časow bělu drastu. Běle paramenty wužiwaja so hody, jutry a na wšitkich Chrystusowych swjedženjach.

Zelene je barba schadžacych wusywow w zažnym nalěću. Zelene su pola a hola přez cyłe lěćo. Zelene je tuž barba nadźije a wobstajnosće. W cyrkwi wužiwa so wona w času po Třoch kralach, na dołhim rjedže njedzelow po swjatej Trojicy a na žnjowodžaknym swjedženju.

Čerwjene symbolizuje krej a woheń. Swjatki zjewi so Boži Duch Chrystusowym wučomnikam kaž wohenjowe jazyki. Krej martrarjow běše symjo so wupřestrěwaceje cyrkwyje. Čerwjene wuhotowanje wužiwa so swjatki, na wopomjatnych dnjach japoštołow a martrarjow kaž tež na cyrkwinskih swjedženjach kaž na konfirmaciji, na reformaciskim swjedženju a kermušu.

Fijałkowe nastanje z čerwjeneho, kotremuž je přidate na njejto dopominace módre. W cyrkwi symbolizuje tuta potajna barba pokutu a wobnowjenje. Wona so wužiwa w adwentnym a w póstnym času kaž tež na pokutnym dnu. Chorhoj ewangelskeje cyrkwyje pokazuje wulki fijałkowy křiž na bělej plachće.

Čorne je barba smjerće a žarowanja. Wone wužiwa so jenož ćichi pjatk a při pohrjebach.

Psalmy

351

Psalm 1

Derje temu, kiž njechodži po radže bjezbóžnych
a njestupi na dróhu hrěšnikow a njesyda na stole wusměwcow;
ale ma lubosć k zakonju Knjeza
a myśli na jeho zakon wodnjo a w nocy.

Tón je jako štom, sadženy při wódnych rěkach,
kotryž swój plód dawa w swoim času,
a jeho lisćo njezwjadnje;
a wšitko, štož wón čini, so derje radži.

Tajcy pak bjezbóžni njejsu;
ale jako pluwy, kotrež rozmjeta wětr.
Tehodla njewobsteja bjezbóžni, hdyž so sudži,
ani hrěšnicy w zhromadźiznje prawych.

Přetož Knjez znaje puć prawych;
ale puć bjezbóžnych zahinje.

(psalm 1,1 –6)

Psalm 8

Knježe, naš knježerjo, kak krasne je tvoje mjeno po wšej zemi,
kiž swoju chwalbu zjewiš na njebjesach!

Z erta małych džěci a čěšenkow sy móc založil swojich njepräcelow dla,
zo by zahnał präciwnika a teho, kiž na wječenje mysli.

Hdyž widžu njebjesa, džěło twojich porstow,
měsačk a hwězdy, kotrež sy stworił:

Što je čłowjek, zo na njeho spominaš,
a syn čłowjeka, zo jeho přiwzaš?

Ty sy jeho wo mało nišeho sčinił hač Boha,
z česću a z krasnosću sy jeho krónował.

Ty sy jeho za knjeza sčinił nad skutkami swojeju rukow,
wšitko sy pod jeho nohi podał:

wowcy a woły hromadže,

k temu tež džiwinu,

ptaki pod njebjom a ryby w morju

a wšitko, štož so po mórskich ščežkach honi.

Knježe, naš knježerjo,

kak krasne je tvoje mjeno po wšej zemi!

(psalm 8,2–10)

Psalm 22

Mój Božo, mój Božo, čehodla sy mje wopušćil?

Ja wołam, ale moja pomoc je daloko.

Mój Božo, wołam wodnjo, ale ty njewotmołwiš;
tež w nocy njemjelču.

Ale ty sy swjaty,

kiž ty bydliš nad chwalospěwami Israela.

Naši wótcojo nadźijachu so na tebje;

a jako woni nadźiju mějachu, sy ty jich wutorhnył.

K tebi wołachu, a jim bu pomhane;

woni mějachu nadźiju k tebi a njebuchu zahańbjeni.

Knježe, njezdaluj so;

moja sylność, chwataj mi k pomocy.

(psalm 22,2–6.20)

Psalm 23

Knjez je mój pastyr,
na ničim nuzu njezměju.

Wón pase mje na zelenej łuce
a wjedže mje k čerstwej wodže.

Wón wokřewi moju dušu
a wjedže mje po prawym puću swojeho mjena dla.

Hačrunjež chodžu w čěmnym dole,
njeboju so žaneho njezboža,

přetož ty sy při mni,
twój prut a twój kij troštujetej mje.

Ty přihotuješ přede mnu blido
napřečo mojim njepräčelam.

Ty žalbuješ moju hłowu z wolijom
a naliješ mi poňje.

Za mnu pónđže dobrota a smilnosć moje žiwe dny,
a wostanu w domje Knjeza wěčnje.

(psalm 23,1–6)

Psalm 24

Wotwrće wrota šěroko a číńće durje na swěće wysoke,
zo by kral česće začahnył.

Štó je tón samy kral česće?

Wón je Knjez, sylny a mócny, Knjez mócny w bitwje.

Wotewrće wrota šěroko a číńće durje na swěće wysoke,
zo by kral česće začahnył.

Štó je tón samy kral česće?

To je Knjez Cebaot; wón je kral česće.

(psalm 24, 7–10)

Psalm 31

Knježe, na tebje so spuščam, njedaj mi nihdy do haniby přińć;
wutorhń mje přez swoju prawdosć.

Nachil swoje wucho ke mni,
wumóž mje chwattnje.

Budź mi sylna skała

a twjerdy hród, zo by mje wuchował.

Přetož ty sy moja skała a mój hród,
a swojeho mjena dla chcył mje wodźić a wjesć.

Ty chcył mje z teje syće wučahnyć, kotruž su mi powlakli;
přetož ty sy moja sylność.

Do twojeju rukow poruču swojeho ducha;
ty sy mje wumóhł, Knježe, ty swěrný Božo.

Ja pak, Knježe, mam nadźiju k tebi

a praju: Ty sy mój Bóh.

Mój čas steji w twojej ruce;
wumóž mje z ruki mojich njepřećelow.

(psalm 31,2–6.15.16)

357

Psalm 37

Měj nadžiju ke Knjezej a čiń dobre;
wostań w kraju a žiw so sprawnje.

Měj swoje wjesele na Knjezu;
wón tebi da, štož sej twoja wutroba požada.

Poruč Knjezej swoje puće a měj nadžiju k njemu;
wón wšitko derje sčini.

Wón twoju prawdosć wuwjedže jako swětłosć
a twoje prawo jako pođnjo.

(psalm 37,3–6)

Psalm 51

Božo, budž mi hnadny po swojej dobroće
a znič moje hrěchi po swojej wulkej smilnosći.

Zmyj mje čisteho wot mojeje złośće,
wučišć mje wot mojeho hrěcha.

Přetož spóznaju swoju złość,
a mój hrěch je stajnje přede mnu.

Tebi samemu sym zhrěšił
a zlě před tobu činił.

Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu
a daj mi noweho, wěsteho ducha.

Njezaćisí mje wot swojeho wobliča,
a njewzmi swojeho swjateho Ducha wote mnje.

Troštuj mje zaso ze swojej pomocu,
a wuhotuj mje ze zwólniwym duchom.

(psalm 51,3–6.12–14)

Psalm 84

Kak lubozne su twoje wobydlenja,
Knježe Cebaot!

Moja duša žada sebi,
a jej chce so Knjezowych přitwarkow;
moje čelo a duša
zwjeseli so w žiwym Bohu.

Přetož wrobl je dom namakał
a łastojčka swoje hnězdo, hdžež mlode wulahnu;
twoje wołtarje, Knježe Cebaot,
mój kralo a mój Božo.

Derje tym, kotřiž w twojim domje přebywaju;
ći chwala će wěčnje.
Derje tym ludžom, kotřiž tebe za swoju sylnosć dźerža
a z wutrobu za tobu chodža;

Božo, naš škit, hladaj wšak;
a pohladaj na wobličo swojeho žalbowaneho.
Přetož jedyn dzeń w twojich přitwarkach
je lěpši dyžli hewak tysac.

Ja chcu radšo durje pasć w domje swojeho Boha
dyžli bydlić w hětach bjezbóžnych.

Přetož Bóh, tón Knjez, je slónco a škit;
Knjez dawa hnadu a česć;
wón njewotłama dobrotu tym,
kotřiž w njewinosći chodža.

Knježe Cebaot, derje člowjekej,
kotryž so na tebe spušča.

(psalm 84,2–6.10–13)

Psalm 90

Knježe Božo, ty sy naše wuchowanje
stajnje a přeco.

Prjedy dyžli hory buchu a zemja a swět stworjeny bě,
sy ty, Božo, wot wěčnosće hač do wěčnosće.

Kiž ty ludžom daš wumřěć
a rjeknješ: Přińdźće zaso, člowske džěci.

Přetož tysac lět je před tobu
jako dzeń, kiž je wčera zašoł, a jako nócna straža.

Ty daš jim woteńć, kaž rěka wusaknje, a su jako són;
jako trawa, kotraž wšak bórze zwjadnje;

kotraž rano kćěje a bórze zwjadnje,
na wječor wjadnje a wuschnyje.

Naše žiwjenje traje sydomdžesat lět,
hdyž wysoko přińdže, je wósomdžesat lět,

a štož je krasne było,

běše próca, kiž je podarmo;

přetož wone so ruče minje,
jako bychmy wotlećeli.

Štó wěri pak, zo ty so tak hněwaš?

A što boji so před tajkej twojej surowosću?

Wuč nas wopomnić, zo my wumřěć dyrbimy,
zo bychmy mudri byli.

Knježe, wróc so wšak zaso k nam
a smil so nad swojimi wotročkami.

Nasyć nas rano ze swojej hnadu,
da chcemy chwalić a so zwjeselić swoje žiwe dny.

(psalm 90,2–7.11–15)

Psalm 100

Wyskajće Knjezej, wšitkón swět!
Služće Knjezej z wjeselom,
přichadźejće před jeho wobličo ze zradowanjom!
Póznajće, zo je Knjez sam Bóh.
Wón je nas sčinił a nic my sami,
zo bychmy jeho lud byli a wowcy jeho pastwy.
Zańdźće do jeho wrotow z džakom,
do jeho přitwarkow z chwalenjom;
džakujće so jemu, chwalće jeho mjeno.
Přetož Knjez je dobry,
a jeho dobrota traje wěčnje
a jeho prawda wot naroda do naroda.

(psalm 100,1–5)

Psalm 103

Chwal Knjeza, moja duša,
 a štož we mni je, jeho swjate mjeno!
     Chwal Knjeza, moja duša,
     a njezapomń jeho dobrotow:
 kotryž tebi wšitke twoje hrěchi wodawa
 a zahoji wšitke twoje chorosće;
     kotryž twoje žiwjenje wot skaženja wumóže;
     kotryž tebje krónuje z hnadu a ze smilnosću;
 kotryž twój ert zwjeseli,
 zo so womłodziš jako worjoł.
     Kaž so nan smili nad džěćimi,
     tak smili so Knjez nad tymi, kotřiž so jeho boja.
 Přetož wón wě, kajke stworjenje my smy;
 wón spomina na to, zo smy proch.
     Čłowjek je w swoim žiwjenju jako trawa;
     wón kćěje jako kwětka na polu.
 Hdyž wětr na nju zaduje, da wona wjace njeje
 a swoje městno wjace njeznaje.
     Ale hnada Knjeza traje wot wěčnosće hač do wěčnosće
     nad tymi, kotřiž so jeho boja,
 a jeho prawdosć na džěći džěćoch
 pola tych, kotřiž jeho zwjazk zachowaja
     a spominaja na jeho kaznje,
     zo bychu po nich činili.

(psalm 103,1–5.13–18)

Psalm 118

Ja dżakuju so tebi, Božo,
zo sy mje wusłyšał a mi pomhał.

Kamjeń, kotryž su čėslojo začisnyli,
je so sčinił na rózknjy kamjeń.

To je so stało přez Knjeza,
a je dźiw před našimaj wočomaj.

To je dzeń, kotryž je Knjez činił;
zradujmy a wjeselmy so w nim.

Ow Knježe, pomhaj,
ow Knježe, daj, zo by so derje radžiło!

Chwaleny budź, kiž přińdže w mjenje Knjeza;
my požohnujemy was, kotřiž sće z Knjezoweho doma.

Knjez je Bóh, kotryž nas rozswěći;
wuhotujće róčny čas z mejemi hač do rohow wołtarja.

Ty sy mój Bóh, a dżakuju so tebi,
mój Božo, ja chcu tebje česćić.

Dżakujće so Knjezej; přetož wón je dobroćiwý
a jeho dobrota traje wěčnje.

(psalm 118,21–29)

Psalm 121

Pozběhnu swojej woči k horam.

Zwotkel přińdže mi pomoc?

Moja pomoc přińdže wot Knjeza,

kiž je njebo a zemju sčinił.

Wón njebudže twojimaj nohomaj so dać wotsunyc,
a tón, kiž će škita, njespi.

Hlej, israelski stražnik

njespi ani njeдрěma.

Knjez tebje zwarnuje,

Knjez je chlódk na twojej prawej ruce,

zo by će wodnjo slónco njekańnyło

ani měsačk w nocy.

Knjez zwarnuj će přede wšitkim złym,

wón zwarnuj twoju dušu.

Knjez škitaj twój wuchod a twój zachod

wot nětka hač do wěčnosće.

(psalm 121,1–8)

Psalm 126

Hdyž Knjez Cionskich jatych zaso přiwjedže,
da budžemy jako či, kotrymž so dźije.

Tehdy budže naš ert poľny smjeća
a naš jazyk poľny chwalenja;

tehdy budža prajić mjez pohanami:

Knjez je wulku wěc z nimi činił.

Knjez je wulku wěc z nami činił;
teho so zwjeselmy.

Knježe, nawróć nam našich jatych,

kaž ty wody w poľdnju wobroćiš.

Kotřiž ze sylzami syja,
budžeja z wjeselosću žnjeć.

Woni chodža z płačom

a rozsywaja drohe symjo;

ale přińdu z wjeselosću

a noša swoje snopy.

(psalm 126,1–6)

Psalm 130

Z hłubiny wołam so, Knježe, k tebi.

Knježe, wusłyš mój hlós,
nzech twojej wuši kedźbujetej
na hlós mojich pokornych próstwow.

Chceš-li ty, Knježe, hrěchi ličić–

Knježe, što budže wobstać?
Přetož pola tebje je wodaće,
zo so će boja.

Ja čakam na Knjeza, moja duša wočakuje,
a ja spuščam so na jeho słowo.

Moja duša čaka na Knjeza bóle hač stražnik na ranje;

bóle hač stražnik na ranje nzech so nadźija Israel na Knjeza!

Přetož pola Knjeza je hnada a wjele wumóženja pola njeho.

A wón budže Israel wumóc ze wšitkich jeho hrěchow.

(psalm 130,1–8)

367

Psalm 150

Haleluja! Chwalće Boha w jeho swjatnicy,
chwalće jeho w twjerdźiznje jeho mocy!

Chwalće jeho za jeho mólne skutki,
chwalće jeho w jeho wulkej krasnosći!

Chwalće jeho z hłosom trubow,
chwalće jeho z psalterom a na harfje!

Chwalće jeho z bubonom a na piščelach,
chwalće jeho na trunach a na piščalkach.

Chwalće jeho na jasnych cymbalach,
chwalće jeho na klinčacych cymbalach!

Wšitko, štož wodych ma, njech chwali Knjeza!
Haleluja!

(psalm 150,1–6)

Słowa ze Swjateho Pisma

368

Džesać Božich kaznjow,

kaž so w Lutherowym katechizmje podaja

1. Ja sym Knjez, twój Bóh.
Ty njesměš druhich bohow měć při mni.
2. Ty njesměš mjeno Knjeza, swojeho Boha, znjewužiwać;
přeťož Knjez teho nječłostaneho njewostaji, kotryž jeho mjeno znjewužiwa.
3. Ty dyrbiš swjaty dzeń swjećić.
4. Ty dyrbiš swojeho nana a swoju mać česćić,
zo by so ći derje šło a dolho žiwy był na zemi.
5. Ty njesměš morić.
6. Ty njesměš mandželstwo łamać.
7. Ty njesměš kradnyć.
8. Ty njesměš wopak swědčić přećiwo swojemu blišemu.
9. Ty njesměš požadać swojeho blišeho dom.
10. Ty njesměš požadać swojeho blišeho žonu, wotročka, džowku, skót a ničo, štož je jeho.

2. Móžasa 20,2–17

369

Ćerpjenje Božeho wotročka

Zawěrnje, wón njeseše našu chorosć
a napołoži sebi naše bolosće.

My pak mějachmy jeho za teho, kiž je był zranjeny
a zbity wot Boha a čwělowany.

Ale wón je našich přestupjenjow dla zranjeny
a našich hrěchow dla zbity.

Chłostanje leži na nim, zo bychmy měř měli,
a přez jeho rany smy wuhojeni.

Wšitcy bludžachmy kaž wowcy,
kóždy hladaše na swój puć;
ale Knjez połoži
wšitke naše hrěchi na njeho.

Jezaja 53, 5–7

370

Namolwa k džakej

Nětk džakujće so wšitcy Bohu, kiž wulke wěcy čini na wšitkich stronach, kiž zdźerži nas žiwych wot maćerneho žiwota a čini nam wšu dobrotu. Wón chceł nam wjesełu wutrobu dać a přeco měř spožćić w našim času w Israelu, a zo by jeho hnada stajnje při nas wostała a nas wumóžiła, tak dolho jako smy žiwi.

Jezus Sirach 50,24–26

371

Zbóžnoprajenja

Jezus praji:

Zbóžni su, kiž su duchownje chudži;
přetož jich je njebjeske kralestwo.

Zbóžni su, kiž su zrudni;
přetož woni budža troštowani.

Zbóžni su, kiž su čicheje mysle;
přetož woni budža zemju wobsedžeć.

Zbóžni su, kiž su hłóдни a lačni po prawdosći;
přetož woni so nasyća.

Zbóžni su, kiž su smilni,
přetož woni smilnosć dóstanu.

Zbóžni su, kiž su čisteje wutroby;
přetož woni budža Boha widžeć.

Zbóžni su, kiž su měrni;
přetož woni budža Bože džěci mjenowani.

Zbóžni su, kiž su prawdosće dla přescěhání;
přetož jich je njebjeske kralestwo.

Matej 5,3–10

372

Njestarajće so!

Jezus praji: Wohladajće lilije na polu, kak rostu; wone njedžělaja ani njeprađu. Ja wam praju, zo ani Salomon we wšitkej swojej krasnosći njeje tak wuhotowany był kaž jedna z nich. Hdyž tehodla Bóh trawu na polu tak wodžěwa, kotraž džensa steji a so nazajtra do pjecy čisnje, njedyrbjał wón to wjele wjace wam činić, wy małowěriwi? Tehodla njestarajće so a njepraďte: Što budžemy jěsć? Što budžemy pić? Što budžemy so woblékać? Přetož za wšitkim tym pytaju pohanjo. Přetož waš njebjeski Wótc wě, zo wy teho wšeho potrjebaće. Pytajće pak najprjedy Bože kralestwo a jeho prawdosć, a to wšitko budže wam přidate. Tehodla njestarajće so wo jutřiši džeń; přetož jutřiši džeń budže so wo swoje starać. Dosć je, zo ma kóždy džeń swoju wobćežnosć.

Matej 6,28–34

373

Jezusowe přeprašenje

Jezus praji: Póje sem ke mni wšitcy, kiž sće sprócni a wobćeženi, ja chcu was wokřewić. Wzmiće na so mój spřah a wukńće wote mnje; dokelž sym čicheje mysle a z wutroby pokorny; a namakaće wotpočink za swoje duše. Přetož mój spřah je ľahodny, a moje břemjo je lochke.

Matej 11,28–30

374

Najwjetša kaznja

Jezus praji: Ty dyrbiš Boha, swojeho Knjeza, lubować z cyłej swojej wutrobu a z cyłej swojej dušu a z cyłej swojej myslu. To je přenja a hłowna kaznja. Druha pak je tej runa: Ty dyrbiš swojeho blišeho lubować kaž sam sebje. Na tymaj dwěmaj kaznjomaj wisa cyły zakon a profetojo.

Matej 22,37–40

375

Sydom slowow Jezusa na křižu

1. Jezus so modli: „Wótče, wodaj jim, přetož njewědža, što činja.“
2. Jezus praji swojej maćeri: „Žónska, hlej, to je twój syn.“
Wón praji wučomnikej, kotrehož lubowaše: „Hlej, to je twoja mać.“
3. Jezus praji zlóstnikej: „Zawěrnje, ja praju či: Džensa budžeš ze mnu w paradizu.“
4. Jezus zawoła z wulkim hłosom: „Eli, Eli, lama asabtani?“ to je přeložene:
Mój Božo, mój Božo, čehodla sy mje wopuścił?
5. Jezus rjekny, zo by pismo dopjelnjene bylo: „Mi chce so pić.“
6. Hdyž běše Jezus kisało wzał, praji: „Dokonjane je.“
7. Wokoło šesteje hodžiny zawoła Jezus z wulkim hłosom:
„Wótče, poručam swoju dušu do twojeju rukow.“ A hdyž běše to prajił, wudycha.

Lukaš 23,34; Jan 19,26 s.c.; Lukaš 23,43; Mark 15,34; Jan 19,28; Jan 19,30; Lukaš 23,46

376

Křescanska nadžija w času nuzy

Štó chce nas džělic wot Chrystusoweje lubosće? Žalosć abo stysknoś abo přescěhanje abo hlód abo nahota abo strachota abo mječ? Kaž je napisane: Twojedla budžemy zabići cylički džen; nas wobhladuja kaž wowcy k řezanju. Ale we wšitkim tym přewinjemy dale bóle přez teho sameho, kiž je nas lubował. Přetož sym sej wěsty, zo ani smjerc ani žiwjenje ani jandžel ani knjejstwa ani mocy ani nětčiše ani přichodne ani wysoke ani hluboke ani druhe stworjenje nas džělic njemóže wot lubosće Božeje, kotraž je w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu.

List na Romskich 8,35–39

377

Chwalospěw křescanskeje lubosće

Hdy bych z člowskimi a jandželskimi jazykami řečał a njeměl lubosće, da bych był zynčacy mosaz abo klinčacy zwónčk. A hdy bych wěšćić móhl a wědzał wšitke potajnstwa a wšitke póznaće a bych wšitku wěru měł, tak zo bych hory přestajił, a njeměl lubosće, bych ničo njebył. A hdy bych wšitke svoje kubla chudym rozdawał a svoje čělo podał k spalenju a njeměl lubosće, by mi to ničo wušne njebyło. Lubosć je sčerpliwa a dobroćiwa. Lubosć njeje zawistna, lubosć njeje samopašna, wona so njenaduwa, wona hroznje nječini, wona njepyta to swoje, wona njeda so rozhněwać, wona njebjeryje za zło, wona so njeraduje na njeprawdosći, ale so raduje na prawdosći, wona wšo znjese, wšo wěri, wšeho so nadžija, wšo čerpi. Lubosć nihdy njepřestanje, hačrunjež wěšćenja přestanu a řečenje z jazykami přestanje a póznaće přestanje. Nětk pak wostanu wěra, nadžija, lubosć, tute tři; ale lubosć je najwjetša mjez nimi.

1. list na Korintiskich 13,1–8.13

Wobstajnosć w změnach časa

Spominajće na swojich wučerjow, kiž su wam Bože słowo prajili, a kedźbujće na skónčenje jich žiwjenja a čińće po jich wěrje. Jezus Chrystus je wčera a džensa, a tón samy, kiž wón je, budže tež do wěčnosće. Njedajće so wot wšelakich cuzych wučbow honić. Přetož krasna wěc je, hdyž wobtwjerdźi so wutroba, štož so stanje přez hnadu.

List na Hebrejskich 13,7–9

Modlitwy

Jezus Chrystus a japoštoľo napominaja nas k wosobinskej a k zhromadnej modlitwje. Modlić mamy so zhromadnje w cyrkwi, tola tež rano, wječor a při wšelakich přiležnosćach žiwjenja. Psalmy zakónča so z chwalbu swjateje Trojicy. Zakładna modlitwa je Wótčenaš, kotryž je Jezus swojich wučomnikow wučil.

379

Wótčenaš

Wótče naš, kiž sy w njebjesach.
Swjećene budź twoje mjeno.
Přińdź k nam twoje kralestwo.
Twoja wola so stań
kaž na njebju tak tež na zemi.
Naš wšědny chléb daj nam džensa.
A wodaj nam naše winy, jako my wodawamy našim winikam.
A njewjedź nas do spytowanja,
ale wumóž nas wot zleho.
    Přetož twoje je kralestwo a móc
    a česć hač do wěčnosće. Hamjeń.

380

Lutherowa rańša modlitwa

Rano, hdyž stanješ, móžeš so žohnować ze znamjenjom swjateho kříža a prajić:

W mjenje Boha Wótca a Syna a swjateho Ducha.
Džakuju so tebi, mój luby njebjeski Wótče,
přez Jezusa Chrysta, twojeho lubeho Syna,
zo sy mje tu nóc přede wšitkej škodu a strachotu škitał,
a prošu tebe:
Ty chcył mje džensa škitać před hrěchami a přede wšitkim złym,
zo by so či wšo moje džěło a žiwjenje spodobalo.
Přetož poručam sebje,
swoje čělo a dušu a wšo do twojeju rukow.
Twój swjaty jandžel budź ze mnu,
zo njeby zły njepräcel mocy na mni namakał.
Hamjeń.

A potom ruče a z wjeselom do džěła.

381

Modlitwa wo Bohu spodobne žiwjenje

Ow Knježe,
sčiń mje ke gratej swojeho měra,
zo lubuju, hdžež so hidža,
zo wodawam, hdžež so hanja,
zo zwjazam, hdžež so wadža,
zo wěrnosć praju, hdžež knježi mylenje,
zo wěru přinjesu, hdžež tłóči dwělowanje,
zo nadźiju zbudžu, hdžež čwěluje zadwělowanje,
zo swětło zaswěću, hdžež knježi čěmnosć,

zo wjeselo dam, hdžež bydli horjo.
Knježe, daj, zo za tym žadam:
nic, zo mje troštuj, ale zo ja troštuj;
nic, zo mje rozumja, ale zo ja rozumju;
nic, zo mje lubuja, ale zo ja lubuju.
Přetož štož dawa, tón dóstanje;
štož na sebje zabudže, tón namaka;
štož wodawa, temu so wodawa;
a štož wumrěje, wotući k wěčnemu žiwjenju.
Hamjeń.

Blidowe modlitwy–do jědže

kěrluše 293–296, štučki z kěrlušow 104–108

382

Přinďz, Knježe Jezu, a budź naš hósć, a požohnuj, štož sy nam wobradził. Hamjeń.

383

Wótče, z Twojej' ruki mamy,
štož tu k jědźi wužiwamy.
Žohnuj dary a tež nas,
Jezu, naše duše pas!
Hamjeń.

384

Wšitkich woči čakaja na tebje;
a ty dawaš jim jich jědź w swojim času.
Ty wotewriš swoju ruku
a nasyćiš wšitko, štož je žiwe, ze spodobanjom.
Hamjeń.
Psalms 145,15–16

385

Knježe Božo, njebieski Wótče, žohnuj nas a tute twoje dary, kiž přez twoju miłosć dóstanjemy, přez Jezusa Chrysta, našeho Knjeza. Hamjeń.

Blidowe modlitwy–po jědźi

kěrlušej 297–298, štučki z kěrlušow 192–196

386

Džakujće so Knjezej, přetož wón je dobroćiwy, a jeho dobrota traje wěčnje. Hamjeń.

387

Džakujemy so tebi, Knježe Božo, přez Jezusa Chrysta, našeho Knjeza, za wšitku twoju dobrotu, kiž sy žiwy a knježiš do wěčnosće. Hamjeń.

388

Lutherowa wječorna modlitwa

Wječor, hdyž džeš lehnyć, móžeš so žohnować ze znamjenjom swjateho křiža a prajić:

W mjenje Boha Wótca a Syna a swjateho Ducha.
Tebi so dżakuju, mój njebieski Wótče,
přez Jezusa Chrysta, twojeho lubeho Syna,
zo sy mje tón džeń hnadnje škitał,
a prošu tebe:
Ty chcył mi wodać wšitke moje hrěchi,
hdžež sym njeprawo činił,
a mje hnadnje tež tutu nóc škitać.
Přetož poručam sebye, swoje čelo a dušu a wšo do twojeju rukow.
Twój swjaty jandžel budź ze mnu,
zo njeby zły njepräcel mocy na mni namakał.
Hamjeń.

A potom spěšnje a wjesele spać.

389

Wječorna próstwa

Wostań při nas, Knježe,
přetož wječor so bliži a džeń je so nachilił.
Wostań při nas a při swojej cyłej cyrkwi.
Wostań při nas na wječoru tuteho dnja,
na wječoru žiwjenja, na wječoru swěta.
Wostań při nas ze swojej hnadu a dobrotu,
ze swojim swjatym słowom a sakramentom,
ze swojim troštom a žohnowanjom.
Wostań při nas, hdyž na nas přińdže
nóc česnosćow a bojósće,
nóc dwělowanjow a spytowanjow,
nóc hórkeje smjerće.
Wostań při nas a při wšěch wěrjacych
časnje a wěčnje.
Hamjeń.

390

Modlitwa w času chorosće

Knježe a Zbóžniko, chorosć je na mnje přišla a bolosće. Mysle su njeměrne. Wutroba je poľna stracha a starosćow. Pomhaj mi w mojej nuzy. Wobroč wšitko k dobremu. Njenapolož mi wjace, hač móžu njesć. Štož tež přińdže, njewopušč ty mje.
Budź pola lěkarjow a wšitkich, kiž chcedža mi pomhać. Budź pola mojeje swójby a wšitkich, kiž k njej słušeja. Njewopušč mje nětko w času nuzy a nic w hodzinje mojeje smjerće. Wjedź mje ze zachodnosće do wěčnosće.
Do twojeju rukow poručam swjateho ducha; ty sy mje wumóžil, Knježe, ty swěry Božo. Mój čas steji w twojej ruce. Twoja wola so stań.
Hamjeń.

Cyrkwinska spowědź

Wšehomócný Božo, smilny Wótče,
ja chudy, hubjeny, hrěšny čłowjek
wuznawam so tebi wšitkich swojich hrěchow a zlóscow,
kotrež sym skućil w myslach, słowach a w skutkach,
z kotrymiž sym tebje rozhněwał
a twoje chłostanje časnje a wěcnje zasłužil.
Mi je jich wutrobnje žel a kaju so jich jara
a prošu tebje přez twoju njedowuslědźenu smilnosť
a přez swjate, njezawinowane, hórke čerpjenje a wumřěće
twojeho lubeho Syna Jezusa Chrysta,
ty chcył mi chudemu hrěšnemu čłowjekej
hnadny a smilny być, mi wšitke moje hrěchi wodać
a mi k mojemu polěpšenju swojeho Ducha móc spožčić.
Hamjeń.

Porjady za zhromadne modlenje

392

Zakładny porjad za zhromadne modlenje

kěrluš

psalm

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

393

Rańša modlitwa

rańše kěrluš (čísła 215–223) abo po cyrkwinskim lěće

psalm 1, 8 abo 37 (čísła 351, 352, 357)

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma (na př. Ochronowske hesło; 2. Mójzasa 20,2–17, čo. 368; Matej 6,28–34, čo. 372)

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa 380 abo 381

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

394

Wječorna modlitwa

wječorne kěrluš (čísła 224–234) abo po cyrkwinskim lěće

psalm 23, 31 abo 121 (čísła 354, 356, 364)

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma (na př. 1 Kor 13,1–8.13, čo. 377; Hebr 13,7–9, čo. 378)

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa 388 abo 389

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

395

Džakny džej

džakne kěrluš (čísła 189–208)

psalm 100, 103, 118 abo 150 (čísła 361, 362, 363, 367)

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma (na př. Jezus Sirach 50,24–26, čo. 370; Matej 5,3–10, čo. 371)

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

396

Při chorosći a w nuzy

kěrluš dowěry (čísła 304–329)

psalm 22, 23, 31 abo 121 (čísła 353, 354, 356, 364)

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma (na př. Matej 11,28–30, čo. 373; Rom 8,35–39, čo. 376)

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa 390

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

397

Wumřěće a žarowanje

kěrluš wo dowěrje, wo wumřěću a wo wěčnym žiwjenju (čísła 304–348 a 60, 9+10)

psalmy 23, 90, 126 abo 130 (čísła 354, 360, 365, 366)

Česć budź Wótcej a Synej a swjatemu Duchej,

kaž je było w spočatku, nětk a kóždy čas

a wot wěčnosće do wěčnosće. Hamjeń.

čitanje ze Swjateho Pisma (Matej 5,3–10, čo. 371; Rom 8,35–39, čo. 376)

rozpominanje Božeho słowa

modlitwa

Wótčenaš

kěrluš

žohnowanje

Požohnuj a zwarnuj nas všehomócný a smilny Bóh,

+ Wótc a Syn a swjaty Duch. Hamjeń.

Waletowe žohnowanje mrějacemu

Wone so praji z položenjom praweje ruki na čolo mrějaceho.

Žohnuj tebje Bóh Wótc,
kiž je tebje po swojej podobje stworil.
Žohnuj tebje Bóh Syn,
kiž je tebje přez swoje ćerpjenje a wumrěće wumóžil.
Žohnuj tebje Bóh swjaty Duch,
kiž je tebje k swojej swjatnicy sćinil.
Trojjenički Bóh, + Wótc a Syn a swjaty Duch,
budž tebi hnadny na sudnym dnju
a daj tebi wěčne žiwjenje.
Hamjeń.

Wótčenaš

Po smjerći praji so waletowe žohnowanje bjez položenja ruki na čolo, ale z přidawkom:

Naša zemrěta (sotra) njech wotpočuje w měrje,
a wěčne swětło njech jej swěći.

Naš zemrěty (bratr) njech wotpočuje w měrje,
a wěčne swětło njech jemu swěći.

Cyrkwinske wuznaća

399

Japoštolske wěrywuznaće

Wone ma swój zakład we wěrywuznaću, kotrež nasta w času japoštołow w Romje a wužiwa so w zapadnym křesćanstwje hač do džensnišeho w Božich službach a při křćeńcach.

Ja wěrju do Boha Wótca,
Wšehomócného,
Stworićela njebjes a zemje.

A do Jezusa Chrysta,
jeho jeničkeho Syna, našeho Knjeza,
kiž je so podjał wot swjateho Ducha,
narodził so wot knježny Marje,
čerpjeł pod Poncijom Pilatom,
křižowany, wumrěł a pohrjebany,
do hele stupił,
na třeći dzeń stanył z morwych,
spěł do njebjes;
sedzi k prawicy Boha, wšehomócného Wótca,
zwotkel přińdže, sudzić žiwych a morwych.

Ja wěrju do swjateho Ducha,
swjatu křesćansku cyrkej,
zhromadženstwo swjatyh,
wodawanje hrěchow,
stawanje morwych
a wěčne žiwjenje.
Hamjeń.

Nicenske wěrywuznaće

Wuznaće bu na 1. ekumeniskim koncilu w Nikaia 325 wobzamknjene, na 2. ekumeniskim koncilu w Konstantinopelu 381 wudospołnjene a na 4. ekumeniskim koncilu w Chalcedonje 451 wobkrućene. Wone so wužiwa wot prawoslawnych, romsko-katolskich a ewangelsko-lutherskich křesćanow. Přeložk złoži so na grjekski pratekst.

My wěrimy do jednoho Boha,
 Wótca wšehomócného,
 Stworićela njebjes a zemje,
 wšeho widžomneho a njewidžomneho.
 A do jednoho Knjeza Jezusa Chrysta,
 Božeho jeničkorodženeho Syna,
 wot Wótca płodženeho přede wšitkimi časami,
 Bóha wot Boha,
 swětla wot swětla,
 wěrneho Boha wot wěrneho Boha,
 płodženeho, nic stworjeného,
 jednoho byća z Wótcom,
 přez kotrehož je wšitko stworjene,
 kiž je nas čłowjekow a našeje zbóžnosće dla přišoł z njebjes
 a je čěło přiwzał přez swjateho Ducha a z knježny Marje
 a sta so čłowjek,
 a kiž je křižowany za nas pod Poncijom Pilatom,
 a je čerpjeł a bu pohrjebany,
 a kiž je třeci dzeń stanył po Pismje,
 a je spěł do njebjes
 a sedži k prawicy Wótca,
 a zaso přińdže w krasnosći, zo by sudžił žiwych a morwych,
 kotrehož kralestwo njezměje kónca.

A do swjateho Ducha,
 Knjeza a wožiwjerja,
 kiž wot Wótca a wot Syna wuchadža,
 kiž so hromadže z Wótcom a Synom česúje a překrasni,
 kiž je řečał přez profetow,
 a do jedneje swjateje, křesćanskeje a japoštołskeje cyrkwe.
 My wuznawamy jednu křćeńcu k wodaću hrěchow,
 wočakujemy stawanje morwych a žiwjenje přichodneho swěta.
 Hamjeń.

Mały katechizm D. Martina Luthera

401

Prěnja hłowna wučba

Džesać Božich kaznjow

Prěnja kaznja

Ja sym Knjez, twój Bóh.

Ty njesměš druhich bohow měć při mni.

To rěka:

My dyrbimy so Boha wyše wšeho bojeć, jeho lubować a so jemu dowěrić.

Druha kaznja

Ty njesměš mjeno Knjeza, swojeho Boha, znjewužiwać; přetož Knjez teho nječłostaneho njewostaji, kotryž jeho mjeno znjewužiwa.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo njebychmy při jeho mjenje zatamali, přisahali, kuzłali, hłali ani ludali, ale zo bychmy so k njemu we wšej nuzy wołali a modlili, jeho chwalili a so jemu džakowali.

Třeća kaznja

Ty dyrbiš swjaty džen swjećić.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo njebychmy přédowanje a Bože słowo zacpěwali, ale zo bychmy je za swjate měli, rady słyšeli a wuknyli.

Štwórta kaznja

Ty dyrbiš swojeho nana a swoju mać česćić, zo by so ći derje šło a dołho žiwy był na zemi.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo njebychmy swojich staršich a knjezow zacpěwali ani njerohněwali, ale zo bychmy jich česćili, jim služili, jich posłuchali, lubowali a sej wažili.

Pjata kaznja

Ty njesměš morić.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo njebychmy swojemu blišemu na jeho čele žaneje škody ani złošće činili, ale zo bychmy jemu pomhali a we wšej čelnej nuzy služili.

Šesta kaznja

Ty njesměš mandželstwo łamać.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo bychmy čiste a póccíwe žiwjenje wjedli we slowach a w skutkach a so w mandželstwje mjez sobu lubowali a česćili.

Sedma kaznja

Ty njesměš kradnyć.

To rěka:

My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować, zo njebychmy swojemu blišemu pjenjezy abo kubło brali ani sej je přiswojili z njeprawej tworů abo z njeprawym wikowanjom, ale zo bychmy jemu pomhali jeho kubło a žiwnosć polěpšić a zdžeržec.

Wosma kaznja

Ty njesměš wopak swědčić přećiwo swojemu blišemu.

To rěka:

My dyrbimy so Boha boječ a jeho lubować, zo njebychmy swojeho blišeho falšnje wobelhali, přeradźili, so na jeho přislódželi ani jeho česć zranili, ale zo bychmy jeho zamołwjeli, derje wo nim řečeli a wšitko k lěpšemu wobročeli.

Dźewjata kaznja

Ty njesměš požadać swojeho blišeho dom.

To rěka:

My dyrbimy so Boha boječ a jeho lubować, zo njebychmy swojemu blišemu za jeho namrěwstwom abo domom stali ani z pozdatnym prawom na so přinjesli, ale zo bychmy jemu pomhali a služili, zo by je wobchowal.

Džesata kaznja

Ty njesměš požadać swojeho blišeho žonu, wotročka, džowku, skót a nič, štož je jeho.

To rěka:

My dyrbimy so Boha boječ a jeho lubować, zo njebychmy swojemu blišemu jeho žonu, čeledź a skót wupřahali, wotwabili abo wotdžerželi, ale zo bychmy jich napominali, zo bychu wostali a swěru činili, štož činić maja.

Što praji Bóh wo wšitkich tutych kaznjach?

Wón praji:

Ja, Knjez, twój Bóh, sym surowy Bóh, kiž hrěchi wótcow chłosta hač do třećeho a štwórteho stawa na džěčoch tych, kiž mje hidža, ale smilnosć wopokaza wjele tysacam, kiž mje lubuja a moje kaznje džerža.

To rěka:

Bóh hrozy chłostać wšěch, kiž kaznje přestupja; tehodla dyrbimy so boječ před jeho hněwom a njesměmy jednać přećiwo jeho kaznjam. Wón pak slubi hnadu a wšu dobrotu wšitkim, kiž tajke kaznje dodžerža. Tehodla dyrbimy jeho tež lubować a so jemu dowěrić a jeho kaznje rady džeržeć.

Druha hlowna wučba

Křescánska wěra

Prěni artiki

Wo stworjenju

Ja wěrju do Boha Wótca,
Wšehomócného,
Stworícela njebjes a zemje.

To rěka:

Ja wěrju, zo je Bóh mje stworil ze wšěmi stworjenjemi; mi čělo a dušu, woči, wuši a wšitke stawy, rozum a wšitke zmysly dał a je hišće zdžerži; k temu drastu a črije, jědž a piće, dom a dwór, žonu a džěci, rolu a skót a wšo kubło; mje ze wšej potrěbnosću a žiwnosću čěla a žiwjenja bohaće a wšědnje zastara; mje we wšěch strachach zdžerži a přede wšitkim złym škita; a to wšitko ze sameje wótcowskeje, bójskeje dobroty a smilnosće, bjeze wšěje mojeje zaslužby a dostojnosće; za to wšitko mam so jemu džakować a služić, jeho chwalić a posłuchać.

To je zawěsće wěrnó.

Druhi artiki

Wo wumóženju

A do Jezusa Chrysta,
jeho jeničkeho Syna, našeho Knjeza,
kiž je so podjał přez swjateho Ducha,
narodził so wot knježny Marje,
čerpjeł pod Poncijom Pilatom,
křižowany, wumrěł a pohrjebany,
do hele stupil,
na třeci džen stanyl z morwych,
spěl do njebjes;
sedzi k prawicy Boha, wšehomócného Wótca,
zwotkel přińdže, sudzić žiwych a morwych.

To rěka:

Ja wěrju, zo Jezus Chrystus, wěrný Bóh, wot Wótca we wěčnosći rodženy, a tež wěrný čłowjek, wot knježny Marje narodženy, je mój Knjez, kiž je mje zhubjeného a zatamaného čłowjeka wumóhl, wukupil a zdobył ze wšitkich hrěchow, ze smjerće a z čertowskeje mocy, nic ze zlotom abo ze slěbrom, ale ze swojey swjatej a drohej krowju a ze svojim njezawinowanym čerpenjom a wumrěćom, zo bych jeho był a w jeho kralestwje pod nim žiwy był a jemu služil we wěčnej prawdosći, njewinowatosći a zbóžnosći, runje kaž wón je stanyl ze smjerće, je žiwy a knježi do wěčnosće.

To je zawěsće wěrnó.

Třeci artiki

Wo swjećenju

Ja wěrju do swjateho Ducha,
swjatu křescánsku cyrkej,
zhromadženstwo swjatych,
wodawanje hrěchow,
stawanje morwych
a wěčne žiwjenje. Hamjeń.

To rěka:

Ja wěrju, zo njemóžu ze swojeho rozuma abo ze swojeje mocy do Jezusa Chrysta, swojeho Knjeza, wěrić ani k njemu přińć, ale swjaty Duch je mje přez ewangelij powołał, ze swojimi darami rozswěćil, w prawej wěrje wuswěćil a zdžeržał, runje kaž wón cyłe křescánstwo na zemi powołuje, zhromadžuje, rozswěćuje,

wuswjećuje a při Jezusu Chrystu zdźerži w prawej jednej wěrje; w tutym křesćanstwje wón mi a wšitkim wěrjacym wšědnje wšě hrěchi bohaće wodawa a na sudnym dnju mje a wšitkich morwych zbudži a mi ze wšěmi wěrjacymi w Chrystusu wěčne žiwjenje da.
To je zawěsće wěrnó.

Třeca hlowna wučba

Wótčenaš abo Knjezowa modlitwa

Narěč

Wótče naš, kiž sy w njebjesach.

To rěka:

Bóh chce nas z tym wabić, zo bychmy wěřili, zo je wón naš prawy Wótč a my smy jeho prawe džěci, zo bychmy jeho chroble a ze wšej nadźiju prosyli kaž lube džěci swojeho lubeho nana.

Prěnja próstwa

Swjećene budź twoje mjeno.

To rěka:

Bože mjeno je drje same w sebi swjate, ale my prosymy w tej próstwje, zo by tež pola nas swjećene było.

To so tak stawa:

Hdyž so Bože słowo prawje a čisće wučí a my tež swjeći, jako džěci Bože, po nim činimy. K temu pomhaj nam, luby Wótče w njebjesach! Štóz pak hinak wučí a čini, wotswjećuje mjez nami Bože mjeno. Před tym zwarnuj nas, luby njebjeski Wótče!

Druha próstwa

Přińdź k nam twoje kralestwo.

To rěka:

Bože kralestwo přichadźa drje bjez našeje modlitwy same wot so, ale my prosymy w tej próstwje, zo by tež k nam přišlo.

To so tak stawa:

Hdyž njebjeski Wótč nam swojeho swjateho Ducha dawa, zo my jeho swjatemu słowu přez jeho hnadu wěrimy a bohobojazne žiwjenje wjedźemy tu časnje a tam wěčnje.

Třeca próstwa

Twoja wola so stań kaž na njebju tak tež na zemi.

To rěka:

Boža dobra, hnadna wola stawa so tež bjez našeje modlitwy, ale my prosymy w tej próstwje, zo by so tež pola nas stała.

To so tak stawa:

Hdyž Bóh wšitku zlu radu a wolu łama a wobara tym, kiž njedadźa nam Bože mjeno swjate dźeržeć a jeho kralestwu k nam přińć, štož je čerta, swěta a našeho čěla wola, ale wón posylni a zdźerži nas mócnje w swojim słowje a we wěrje hač do našeho kónca. To je jeho hnadna, dobra wola.

Štwórta próstwa

Naš wšědny chléb daj nam džensa.

To rěka:

Bóh dawa wšědny chléb tež bjez našeje modlitwy wšitkim złym ludžom, ale my prosymy w tej próstwje, zo by nam to spóznać dał, zo bychmy z džakom swój wšědny chléb dóstali.

Wšědny chléb pak je:

Wšitko, štož k žiwnosći a potřebnosći čěla słuša, jako jědź, piće, drasta, črije, dom, dwór, rola, skót, pjenjezy, kubło, pobožny muž, pobožna žona, pobožne džěci, pobožna čeledź, dobra a swěrna wyšnosť, dobre knježerstwo, plódné wjedro, měř, strowosć, pócciwosć, česć, dobri přeceljo, swěrne susodza a tehorunja.

Pjata próstwa

A wodaj nam naše winy, jako my wodawamy našim winikam.

To rěka:

My prosymy w tej próstwje, zo njeby njebjeski Wótč chcył na naše hrěchi hladać ani jich dla nam tajke próstwy zapowědźić; přetož my njejsmy teho hódni, wo čož prosymy; njejsmy je tež zaslužili; ale zo by

chcyl nam to wšitko z hnady dać, přetož my wšědnje wjele hrěšimy a zaslužimy lute chłostanje. Tuž chcemy tež zaso z wutroby wodawać a rady dobrotu činić tym, kiž so na nas přehrěša.

Šesta próstwa

A njewjedź nas do spytowanja.

To rěka:

Bóh drje nikoho njespytuje, ale my prosimy w tej próstwje, zo by Bóh nas chcyl wuchować a zdžeržec, zo njebychu nas čert, swět a naše čelo zludali a zawjedli do njewěry, zadwělowanja a do druheje wulkeje hańby a zlóscje; a hdyž bychmy spytowani byli, zo bychmy tola skónčnje dobyli a přewinyli.

Sedma próstwa

Ale wumóž nas wot zleho.

To rěka:

My prosimy w tej próstwje jako k wobzamknjenju, zo by naš njebjeski Wótc nas wumóhl ze wšeho zleho na čele a na duši, na kuble a na česći a k poslednjemu, hdyž naša hodžina přińdže, nam zbóžne skónčenje wobradził a nas z hnady z teho hubjenstwa k sebi do njebjes wzał.

Zakónčenje

Přetož twoje je kralestwo a móc a česć hač do wěčnosće. Hamjeń.

Što rěka hamjeń?

Zo dyrbju wěsty być, zo tajke próstwy so njebjeskemu Wótcj lubja a so wot njeho wusłyša. Přetož wón sam je nam přikazał, zo bychmy so tak modlili, a je slubił, zo chce nas wusłyšeć. Hamjeń, hamjeń, to je: Haj, haj, tak so dyrbi stać.

Štwórta hlowna wučba

Sakrament swjateje křćeńcy

K přěnjemu

Što je křćeńca?

Křćeńca njeje jeno sama woda, ale je woda do Božeje kaznje zamknjena a z Božim słowom zwjazana.

Kotre je tajke słowo Bože?

Hdyž naš Knjez Chrystus praji pola Mateja na poslednim stawje: Dźíce a čínće za mojich wučomnikow wšitke ludy: Křćijće jich w mjenje Wótca a Syna a swjateho Ducha.

K druhemu

Što dawa abo kajki wužitk ma křćeńca?

Wona přinjese wodaće hrěchow, wumóže ze smjerće a wot čerta a da wěčnu zbóžnosć wšitkim, kiž to wěrja, kaž Bože słowo a slubjenje swědčitej.

Kotre je tajke słowo a slubjenje Bože?

Hdyž naš Knjez Chrystus praji pola Marka na poslednim stawje: Štóz wěri a budže wukřćeny, budže zbóžny; štóz pak njewěri, budže zatamany.

K třecemu

Kak móže woda tajke wulke wěcy činić?

Woda to wšak nječini, ale słowo Bože, kotrež je z wodu a při wodže, a wěra, kiž tajkemu słowu Božemu we wodže wěri. Přetož bjez Božeho słowa je woda jeno sama woda a žana křćeńca; ale ze słowom Božim je wona křćeńca, to je zbóžna woda žiwjenja a kupjel noweho naroda w swjatym Duchu, kaž swjaty Pawoł praji Titej na třecim stawje: Bóh čini nas zbóžnych přez kupjel znowanarodženja a wobnowjenja w swjatym Duchu, kotrehož je bohaće na nas wulał přez Jezusa Chrystusa, našeho Zbóžnika, zo bychmy přez jeho hnadu sprawni byli a namrěwcy wěčneho žiwjenja po našej nadźiji. To je zawěsće wěro.

K štwórtemu

Što pak woznamjenja tajke křćenje z wodu?

Wone woznamjenja, zo dyrbi so stary Hadam w nas přez wšědne rozkaće a wšědnu pokutu potepić a wumrěć ze wšěmi hrěchami a złymi žadosćemi a zaso wšědnje wuńć a stanyć nowy čłowjek, kiž by w prawdosći a čistosći před Bohom wěčnje žiwy był.

Hdže je to napisane?

Swjaty Pawoł w lisće na Romskich na šestym stawje praji: My smy z Chrystusom pohrjebani přez křćeńcu do smjerće, zo runje kaž je Chrystus z morwych zbudženy přez krasnosć Wótca, tak dyrbimy tež my w nowym žiwjenju chodźić.

Pjata hłowna wučba

Sakrament woltarja abo Bože wotkazanje

K přenjemu

Što je sakrament woltarja?

Wón je wěrne čěło a wěrna krej našeho Knjeza Jezusa Chrysta, w chłěbje a we winje nam křesćanam k jědźi a k piću wot Chrysta sameho wustajeny.

K druhemu

Hdže je to napisane?

Tak pisaja swjeći scenikojo Matej, Mark, Lukaš a swjaty Pawoł:

Naš Knjez Jezus Chrystus w nocy, jako bu přeradžený, wza wón chłěb, džakowaše so a łamaše jón a da jón swojim wučomnikam a džeše: Wzmiće a jěsće, to je moje čěło, kotrež budže za was date; to činiće k mojemu wopomnjenju.

Tehorunja wza tež keluch po wječeri, džakowaše so a da jim jón a džeše: Wzmiće a pijće wšitcy z njeho, tón keluch je nowe wotkazanje w mojej krwi, kotraž budže za was přelata k wodawanju hrěchow. To činiće, tak husto kaž pijeće, k mojemu wopomnjenju.

K třěćemu

Kajki wužitk matej tajka jědź a tajke piće?

To pokazuja nam te słowa: „za was date“ a „přelata k wodawanju hrěchow“; mjenujcy, zo so nam w Božim wotkazanju wodaće hrěchow, žiwjenje a zbóžnosć z tajkimi słowami dawa; přetož hdžež je wodaće hrěchow, tam je tež žiwjenje a zbóžnosć.

K štwórtemu

Kak móžetej čělne jědź a čělne piće tajke wulke wěcy činić?

Jědź a piće to wšak nječinitej, ale słowa, kiž tu steja: „za was date“ a „přelata k wodawanju hrěchow“. Tute słowa su nimo čělneje jědže a čělneho pića hłowna wěc w sakraměće. A štóž tutym słowam wěri, ma, štož praja a připowědaja, mjenujcy wodaće hrěchow.

K pjatemu

Štó pak dostojnje wužiwa tajke wotkazanje Bože?

So posćić a z čělnym wašnjom so přihotować je drje pěkný zwonkowny skutk abo počink; ale tón je prawje dostojny a derje přihotowany, kiž wěri słowam: „za was date“ a „přelata k wodawanju hrěchow“. Štóž pak tym słowam njewěri abo dwěluje, je njedostojny a njekmany; přetož te slovo „za was“ chce měć same wěrtjace wutroby.

Wo polnomocy klučow a wo spowědźi

Što je polnomóc klučow?

Poľnomóc klučow je wosebita cyrkwinska móc, kotruž je Chrystus swojej cyrkwi na zemi dał, pokutnym hrěšnikam hrěchi wodawać, njepokutnym pak je wostajić, doniž pokutu nječinja.

Hdže je to napisane?

Naš Knjez Jezus Chrystus praji Pětrej pola Mateja na šěsnatym stawje k Pětrej: Ja ći dam kluče njebjeskeho kralestwa. Wšitko, štož ty na zemi zwjazaš, dyrbi tež w njebjesach zwjazane być; a štož ty na zemi wotwjazaš, dyrbi tež w njebjesach wotwjazane być. Tehorunja piše swjaty scénik Jan na dwacety m stawje: Knjez Jezus duny na swojich pólswow a praji jim: Wzmiće swjateho Ducha! Kotrymž wy hrěchi wodaće, tym su wodate; a kotrymž wy je zdźeržiće, tym su zdźeržane.

Što wěriš při tutech słowach?

Wěrju, zo je to, štož powołani služownicy Chrystusowi po Božej přikazni z nami rěča abo činja, wosebje hdyž zjawnych abo njepokutnych hrěšnikow z křescanskeje wosady wuzamknu, a tych, kiž so swojich hrěchow kaja a chcedža so polěpšeć, zaso wotwjazaja, tak mócne a wěste tež w njebjesach, jako by to naš luby Knjez Chrystus sam z nami činił.

Što je spowědź?

Spowědź ma dwoje w sebi: jedne, zo hrěchi wuznawaš, druhe pak, zo wodaće wot duchowneho wótca dóstawaš jako wot Boha sameho a na tym njedwěluješ, ale sylnje wěriš, zo su z tym hrěchi wodate před Bohom w njebjesach.

Kotre hrěchi dyrbja so spowědać?

Před Bohom dyrbiš wšitke hrěchi wuznać, tež te, kotrež njepóznaješ, kaž we Wótčenašu činimy; ale před duchownym wótcom dyrbiš jenož te hrěchi wuznać, kotrež wěš a we wutrobje čuješ.

Kotre to su?

Tu hladaj na swój staw po Božich džesać kaznjach, hač sy nan, mać, syn, džowka, hospodar, hospoza abo wotročk, hač sy njeposlušny, njeswěrnny, lěni, njepóćciwy abo hrozny był, hač sy někomu křiwdu činił ze słowami abo ze skutkami, hač sy kradnył, skomdźił, zanjechał abo škodźił.

Augsburgske wuznaće z lěta 1530

Philipp Melanchthon napisa w lěće 1530 wuznaće, kotrež měješe być zakład za wujednanje w cyrkwi. Po schwalenju přez Luthera so wone na mócnarskim dnju w Augsburgu kejžorej Korli V. přednjese. Z tuteho časa je to zakładne wuznaće ewangelsko-lutherskeje cyrkwe, kotrež džensa tež w romsko-katolskej cyrkwi připóznaje namaka. Stawy 22 do 28, w kotrychž so wšelake wučbne rozdžěle nadrobnišo wobjednaja, so tu njepodadža. Zakład za wozjewjenje je Jana Kilianowy přeložk z lěta 1854, kotryž je so přehladał na zakładze Wuznawarskich spisow Ewangelsko-lutherskeje cyrkwe (Berlin 1978).

1. staw

Wo Bohu

Najprjedy wuča pola nas w jednej mysli po wobzamknjenju Nicenskeho koncila, zo je jedne jeničke bójske byće, kotrež Bóh rěka a woprawdže je, a su tola tři wosoby w tym samym jeničkim bójskim byću, jenak mócne, jenak wěčne, Bóh Wótc, Bóh Syn, Bóh swjaty Duch. Wšitcy tři su jedne Bože byće, wěčne, njerozdžělene, njeskónčne, njewuměrjeneje mocy, mudrosće a dobroćiwosće, jedyn Stworiciel a zdžeržer wšitkich widžomnych a njewidžomnych wěcow. Slowo „wosoba“ ma tón zmysl, zo to njeje někajki kruch abo někajka kajkosć na něčim druhim, ale štož samo we sebi wobsteji, kaž su cyrkwinsky wótcojo tele slowo wužiwali w tutej wučbje.

Tehodla so začisnu wšitke kecarstwa, kotrež su přećiwo tutemu artiklej, kaž manichejscy, kotřiž su dweju bohow wudawali, zleho a dobreho; tehorunja valentinianscy, arianscy, eunomianscy, mahometiscy (muslimojo) a wšitcy jim runja, tež samosatenscy, stari a nowi, kotřiž jenož jednu wosobu wudawaja a wo tymaj dwěmaj, wo „Słowje“ a wo „swjatym Duchu“, mudruja a měnja, zo taj njejtaj rozdžělnaj wosobje, ale zo „Słowo“ tak wjele na sebi ma kaž slowo abo hlós, a zo „swjaty Duch“ je stworjene hnuće w stworjenjach.

2. staw

Wo přinarodženym hrěchu

Dale wuča pola nas, zo su po Hadamowym padže wšitcy čłowjekojo, kiž so přirodnje narodža, w hrěchach podjeći a narodženi, to rěka, zo su wšitcy z maćerneho žiwota poňni zleho požadanja a nachilenja a njemóža po swojej přirodže měć žaneje wěrnej bohabojosće, žaneje prawej wěry do Boha; zo je tež tale přinarodžena chorosć a přinarodženy hrěch woprawdže hrěch a wšitkich tych pod wěčný Boži hněw zatama, kiž so přez křćeńcu a swjateho Ducha znowa njenarodža.

Tu so začisnu pelagianscy a druzy, kotřiž přinarodženy hrěch za hrěch nimaja, zo bychy přirodu dobru činili z přirodnymi mocami, k zaničenju Chrystusoweho ćerpjenja a jeho zaslužby.

3. staw

Wo Božim Synu

Tehorunja wuča naši, zo je Bóh Syn so čłowjek sćinił, narodženy z čisteje knježny Marje, a zo stej wobě naturje, bójska a čłowjeska, w jednej wosobje njerozdžělnje zjednoćenej, jedyn Chrystus, kiž je wěrný Bóh a wěrný čłowjek, woprawdže narodženy, je ćerpjeł, bu křižowany, je wumrěł a bu pohrjebany, zo by wopor był nic jeno za přinarodženy hrěch, ale tež za wšitke druge hrěchi, a Boži hněw spokojil; potom, zo je samsny Chrystus do hele dele stupil, na třeci džen woprawdže stanyl wot morwych, spěl do njebjes, sedžo na prawicy Božej, zo by wěčnje knjez był a knježil nade wšitkimi stworjenjemi, zo by wšitkich, kotřiž do njeho wěrja, přez swjateho Ducha swječil, rjedzil, posylňal a troštował, jim tež žiwjenje a wšelake dary a kubla wudželał a jich přećiwo čertej a přećiwo hrěchej škitował a prikrywał; tež zo samsny Knjez Chrystus naposledk zjawnje zaso přińdže, sudzić žiwych a morwych atd., kaž Japoštołske wěrywyznaće praji.

4. staw

Wo prawychčinjenju

Dale so wuča, zo sej njemóžemy wodaće hrěchow a prawdosć před Bohom dobyć sami ze swojej zaslužby, ze swojimi skutkami a ze swojim dosćčinjenjom, ale zo wodaće hrěchow dóstanjemy a so před Bohom prawi sćinimy z hnady Chrysta dla přez wěru, hdyž wěrimy, zo je Chrystus za nas ćerpjeł a zo so nam tehodla

hrěchi wodawaja a prawdosć a wěčne žiwjenje dari. Přetož tule wěru chce Bóh za prawdosć před sobu wobhladać a přiličić, kaž swjaty Pawoł praji k Romskim na třecím a štwórtym stawje.

5. staw

Wo přédarskim zastojnstwje

Zo bychmy tajku wěru dóstali, je Bóh přédarsku službu wustajil, ewangelij a sakramentaj dał, z čimž wón jako z pomocnymi wěcami swjateho Ducha dawa, kotryž wěru płodži, hdžežkuli a hdyžkuli chce, w tych, kotřiž ewangelij słyša, kotryž wučí, zo mamy hnadneho Boha z Chrystusoweje zaslužby, nic ze swojeje zaslužby, jeli zo tole wěrimy.

A začisnu so zasokřćenikojo a druzy, kotřiž wuča, zo dóstanjemy bjez čělného słowa ewangelija swjateho Ducha ze swojim přihotowanjom, myslenjom a činjenjom.

6. staw

Wo nowej poslušności

Tež so wučí, zo dyrbi tale wěra dobre plody a dobre skutki njesć a zo so dyrbja dobre skutki činić, a to wšitke, kotrež je Bóh přikazał, Boha dla, nic pak zo bychmy so na tajke skutki spuščeli, jako móhli sej z nimi hnadu před Bohom zaslužić. Přetož wodaće hrěchow a prawdosć přez wěru do Chrysta dóstawamy, kaž Chrystus sam praji: „Hdyž tole wšitko sće činili, rjekńće: my smy njewužitni wotročcy.“ (Lukaš 17,10) Tak tež stari cyrkwincy wótočojo wuča. Ambrozius džě praji: „To je pola Boha wobzamknjene, zo, štóž do Chrystusa wěri, budže zbóžny a dóstanje nic přez skutki, ale jenož přez wěru, bjez zaslužby, wodaće hrěchow.“

7. staw

Wo cyrkwi

Tež so wučí, zo dyrbi přeco jedna swjata křesćanska cyrkej być a wostać, kotraž je zhromadžizna wěriwych, pola kotrychž so ewangelij čisće přěduje a swjatej sakramentaj so po ewangeliju prawje wudžělujetej. Přetož to je dosć k wěrnej jednoće křesćanskeje cyrkwe, zo so ewangelij w jednej mysli čisće přěduje a zo so sakramentaj po Božim słowje wudžělujetej. A njeje trjeba k wěrnej jednoće křesćanskeje cyrkwe, zo dźerži so wšudžom na jenake nałožki abo wašnja, wot čłowjekow wustajene, kaž Pawoł praji w lišće na Efeziskich na 4. stawje: „Jedne čělo a jedyn duch, kaž sće tež powołani k jednej nadžiji swjateho powołanja; jedyn Knjez, jedna wěra, jedna křćeńca.“

8. staw

Što cyrkej je?

Hačrunjež křesćanska cyrkej poprawom ničo druhe njeje hač zhromadžizna wšitkich wěriwych a swjatej, dokelž pak wostanje w tutym žiwjenju mjez pobožnymi wjele ludakow a njesprawnych křesćanow kaž tež zjawnych hrěšnikow, tak stej sakramentaj tola skutkownej, tež hdyž měšnicy, kiž jej wudžěleja, pobožni njesu, kaž Chrystus sam na to pokazuje: „Na Mójzasowym stole sedža pismawučeni a farizejscy atd.“ Tehodla so pola nas začisnu donatistoj a wšitcy druzy, kiž hinak wuča.

9. staw

Wo křćeńcy

Wo křćeńcy so wučí, zo je nuzna a zo so přez nju Boža hnada poskići; zo dyrbja so tež džěći křćić, kotrež su přez tajku křćeńcu Bohu poručene a spodobne.

Tehodla začisnu so zasokřćenikojo, kotřiž wuča, zo njeje křćeńca džěći prawa.

10. staw

Wo Božim wotkazanju

Wo Knjezowej swjatej wječeri so takle wučí, zo je Chrystusowe wěrne čělo a krej pod chlébom a pod winom w Božim wotkazanju woprawdže přitomne a so wudžěluje a so přijima. Tehodla so tež napřečiwna wučba začisnje.

11. staw

Wo spowědži

Wo spowědži so tak wučí, zo dyrbi so w cyrkwi wosobinska spowědž zdźeržeć a nima spadnyć, hačrunjež njeje w spowědži trjeba wšitke přestupjenja a hrěchi wupowědać, přetož to wšak móžno njeje, po psalmje 19: „Štó znaje swoje njeskutki?“

12. staw

Wo pokuće

Wo pokuće so wuči, zo móžeja cí, kotřiž su po křćeńcy hrěšili, kóždy čas, hdyž pokutu činja, dóstać wodaće hrěchow, a zo njesmě cyrkej jim wodaće hrěchow zapowědźić. Prawa, wěrna pokuta pak je rozkaće a želność abo nastróžany być hrěcha dla a tola při tym wěrić do ewangelija a do wodawanja, zo je hrěch spušćený a přez Chrystusa dobytá hnada; tajka wěra zaso troštjuje a spokoja wutrobu. Potom dyrbi tež scěhować polěpšenje, zo by so čłowjek hrěchow wostajił. Přetož tole dyrbja plody pokuty być, kaž Jan křćenik praji pola Mateja na 3. stawje: „Čińće hódne plody pokuty.“

Tu začisnu so cí, kiž wuča, zo tajcy, kiž su něhdy prawi scínjeni, zaso padnyć njemóža. Začisnu so tež novatianscy, kotřiž tym, kiž su po křćeńcy hrěšili, wodaće hrěchow zapowědźowachu. Tež cí so začisnu, kotřiž njewuča, zo přez wěru wodaće hrěchow dóstawamy, ale přez swoje dosćčinjenje.

13. staw

Wo wužiwanju sakramentow

Wo wužiwanju sakramentow naši wuča, zo stej sakramentaj wustajenej nic jenož tehodla, zo byštej znamjeni byłoj, na kotrymajž móhl křesćanow mjez ludźimi póznac, ale zo stej znamjeni a swědčenje Božej wole napřećo nam k zbudženju a posylnjowanju našeje wěry, čehoždla sej tež wěru žadatej a so potom prawje wužiwatej, hdyž so we wěrje při wzatej a hdyž so wěra přez to posylnjuje.

14. staw

Wo cyrkwiskim wjednistwje

Wo cyrkwiskim wjednistwje so wuči, zo njesmě nihtó w cyrkwi zjawnje wučić abo předować abo sakramentaj wudželeć bjez praweho powołanja.

15. staw

Wo cyrkwiskich porjadach

Wo cyrkwiskich porjadach, wot čłowjekow činjenych, naši wuča, zo maja so te dźeržeć, kotrež móža so dodźeržeć bjez hrěcha a słuža k měrej a k dobremu porjadaj w cyrkwi, kaž wěste róčne časy, swjedenje a tehurňa. Tola wuči so při tym, zo so njesmědža swědomja z tajkimi wěcami wobćežować, jako bychu k zbóžnosći nuzne byle. Nimo teho so wuči, zo so wšitke wustawki a nałožki, kotrež su wot čłowjekow činjene, zo bychu sej Boha z nimi wujednali a sej hnadu z nimi zaslužili, přećiwjeja ewangelijaj a wučbje wo wěrje do Chrysta. Tehodla su klósterske sluby a druhe tradicije wo rozdžělach jědžow, dnjow atd., z kotrymiž sej ludźo mysla, hnadu zaslužić a za hrěchi dosććinić, njewušne a ewangelijaj přećiwne.

16. staw

Wo statnym porjedze a wo swětnym knjejstwje

Wo statnym porjedze a wo swětnym knjejstwje so wuči, zo wšitka wyšnosť na swěće a rjadowane knjejstwa a zakonje dobry porjad su, wot Boha stworjeny a wustajeny, a zo móžeja křesćenjo jako wyšnosť, we wjerchowskim a sudniskim zastojnstwje bjez hrěcha być, po kejžorskich a druhich plačacych prawach sudzić a prawo wukonjeć, złoštnikow z mječom chłostać, sprawne wójny wjesć, wojować, kupować a předawać, napoložene přisahi činić, wobsydstwo měć, w mandželstwje być atd.

Tu začisnu so zasokřćenikojo, kotřiž wuča, zo njeje ničo křesćanske, štož je horjeka prajene.

Tež začisnu so cí, kiž wuča, zo je to křesćanska dokonjanosć, wopušćić dom a dwór, žonu a dźěći po čele a so zdalować přjedy spomnjenych wěcow, hačrunjež je jenož to prawa dokonjanosć: prawa bohobojnosć a prawa wěra do Boha. Přetož ewangelij njewuču zwonkowne, časne, ale znutřkowne, wěčne byće a prawdosć wutroby a njepostorči swětne knjejstwo, statny porjad a mandželstwo, ale chce, zo by so to wšitko dźeržalo jako woprawdźite Bože wustajenje, a zo by čłowjek wopokazował tam, hdžež je stajeny, křesćansku lubosć a prawe dobre skutki, kóždy po swojim powołanju. Tehodla su křesćenjo winowaci wyšnosći poddani być a jeje přikaznam a zakonjam posluhać we wšitkim, štož móže so bjez hrěcha stać. Přetož hdyž njemóže so přikaznja wyšnosće bjez hrěcha stać, ma so Bohu bóle posluhać dyžli čłowjekam, Japoštołske skutki 5,29.

17. staw

Wo Chrystusowym přińdženju k sudu

Dale so wuči, zo naš Knjez Jezus Chrystus na sudnym dnju přińdže, sudzić a wšitkich morwych zbudzić, wěriwym a wuzwolenym wěčne žiwjenje a wěčne wjesele dać, bjezbóžnych čłowjekow pak a čertow do hele a wěčneho chłostanja zatamać.

Tehodla so začisnu zasokřćenikojo, kiž wuča, zo čertojo a zatamani čłowjekajo wěčne horjo a wěčnu čwělu njezměja.

Tehorunja začisnu so někotre židowske wučby, kotrež so tež w nětčišim času wudawaja, zo změja do stawanja morwych sami swjeći, pobožni swětno knjejestwo a zahubja wšitkich bjezbóžnych.

18. staw

Wo swobodnej woli

Wo swobodnej woli so wučí, zo čłowjek trochu swobodnje wole ma, tak zo móže zwonkownje čestnje žiwy być a wolić mjez wěcami, kotrež rozum zapřija. Ale bjez hnady, pomocy a pohnuwanja swjateho Ducha njezamóže čłowjek so Bohu spodobny sčinić, so Boha wutrobnje bojeć abo wěrić abo přinarodžene zle požadanje wučiskać z wutroby. To stawa so přez swjateho Ducha, kotryž so dawa z Božim słowom. Tak praji Pawoł w 1. lisće na Korintiskich 2,14: „Čělny čłowjek njerozumi ničo wot Ducha Božeho.“

A zo by so spóznać móhlo, zo so z tym ničo nowe njewučí, njech so tu jasne słowa Hawštyna wo swobodnej woli z 3. knihi Hypognostikona wupisaja: „Wuznawamy, zo je wšitkim čłowjekam swobodna wola data, přetož maja džě wšitcy po stwórbje přinarodženy rozum a zapřijeće, nic jako bychu móhli něšto z Bohom wučinić kaž: Boha wutrobnje lubować, so jeho bojeć; ale jenož w zwonkownych skutkach tuteho žiwjenja maja swobodu, sej dobre abo zle wuzwoleć. Z ‚dobrym‘ tu měnju, štož zamóže přiroda, kaž na roli džělać abo nic, jěsć, pić, k přećelej hić abo nic, sej drastu woblec abo wuslec, twarić, so wozenić, někakje rjemjesło wukonjeć abo štožkuli wužitneho a dobreho činić. To wšitko wšak bjez Boha ničo njeje ani njewobsteji, ale je wšitko z njeho a přez njeho. Napřećo temu móže čłowjek tež to zle po swojim wuzwolenju wukonjeć, kaž so poklakować před přibohom, někoho zabić atd.“

19. staw

Wo přičinje hrěchow

Wo přičinje hrěchow wučí so pola nas, zo, hačrunjež je wšehomócný Bóh cyłu přirodu stworił a ju zdžerži, tak tola zbudži wopačna wola hrěch we wšitkich zlych a zacypěwarjach Boha, kaž wšak je to wola čerta a wšitkich bjezbóžnych, kotraž je hnydom, hdyž je Bóh wotčahnył swoju ruku, wot Boha so k złemu wobroćila, kaž Chrystus w scénju Jana 8,44 praji: „Čert rěči lžu ze swojeho.“

20. staw

Wo wěrje a wo dobrych skutkach

Z njeprawdu našich winuja, zo dobre skutki zakazaja. Přetož jich pisma wo Božich džesac kaznjach a druhe dopokazuja, zo su wučili wo prawych křesćanskich stawach a skutkach na wužitne wašnje, wo čimž je so do tuteho časa mało wučilo. Město teho su honili we wšěch předowanjach najbóle na džěšćowske, njetrjebawše skutki, kaž na modlenje rózowca, na česćenje swjatych, na mnichowstwo, putnikowanje, postajene posćenje, swjedženje, bratrowstwa atd. Tajke njetrjebawše skutki tež naši přećiwnicy nětko wjace tak wysoko njechwala kaž prjedy. Nimo teho su woni tež nawukli, nětk wo wěrje rěčeć, wo kotrež tola prjedy předowali njesu; nětko wuča, zo prawdosć před Bohom njedóstanjemy ze skutkow samych, ale přistajaja wěru do Chrystusa a praja: wěra a skutki nas před Bohom prawych činja, štož wšak móže wjace trošta přinjesć, hač hdyž wuča, jeno na skutki so spušeć.

Dokelž pak je so wučba wo wěrje, kotraž je najwážniši kruch w křesćanstwje, zamjelčala tak dołhi čas, kaž dyrbyja wšitcy wuznać, ale jeno wučba wo skutkach je so předowala na wšěch stronach, je so wot našich wo tym stala tajka wučba:

Sprěnja, zo nas njemóža naše skutki z Bohom zjednać a nam dobyć hnadu, ale to so stawa jenož přez wěru, hdyž wěrimy, zo so nam hrěchi wodawaja Chrysta dla, kiž je jenički srědnik, zo by so Wótc zjednał. Štóž sej potajkim wotmysli, tole ze skutkami dokonjeć a hnadu sej zasłužić, zacypěwa Chrysta a pyta swój puć k Bohu přećiwo ewangelijej.

Tale wučba wo wěrje je zjawnje a jasnje wot Pawoła na wjele městnách rozestajena, wosebje w lisće na Efeziskich 2,8–9: „Z hnady sće wumóženi přez wěru, a to njeje wot was: Boži dar to je, nic ze skutkow, zo njeby so ničo chwalił“ atd.

A zo so tu žadyn nowy zmysl njepodtykuje, hodži so z Hawštyna dopokazać, kotryž tutu wěc swěru rozpomina a tež tak wučí, zo přez wěru do Chrystusa hnadu a prawdosć před Bohom dóstawamy, nic přez skutki, kaž jeho cyłe knihi „Wo Duchu a pismiku“ pokazuja.

Hačrunjež so tale wučba wot ludži bjez spytowanjow jara zacypěwa, tak so tola namaka, zo je wona stysknym a nastróžanym swědomjam jara troštna a spomóžna. Přetož swědomje njemóže k pokojej a k měrej dóńć přez skutki, ale jeno přez wěru, hdyž při sebi z wěstosću spóznaje, zo ma Chrysta dla hnadneho Boha, kaž tež Pawoł Romskim 5,1 praji: „Dokelž smy prawi sčinjeni přez wěru, mamy pokoj z Bohom.“

Tónle trošt njesu w prjedawšim času podawali w předowanjach, ale su wbohe swědomja na swójske skutki honili a su so předewzali wšelakore skutki. Přetož někotrych je swědomje do klóštrov čerilo w nadžiji, zo sej tam hnadu zasłuža přez klóšterske žiwjenje. Druzy su sej druhe skutki wumyslili, zo bychu sej z nimi hnadu

dobyli a za svoje hrěchi dosččinili. Wjele ludži je nazhonilo, zo njejsu z tym k měrej přišli. Tehodla je nuzne było, tule wučbu wo wěrje do Chrystusa přědować a swěru wučić, zo bychu ludžo wědzeli, zo dóstawamy jenož přez wěru–bjez zaslužby–Božu hnadu.

Tež so wučí, zo so tu njejedna wo tajku wěru, kajkuž maja tež čertojo a bjezbóžni, kotřiž tež stawiznam wěrja, zo je Chrystus ćerpjeł a z morwych stanył, ale zo so tu jedna wo prawu wěru, kotraž wěri, zo dóstawamy přez Chrystusa hnadu a wodaće hrěchow.

A štóz nětk wě, zo ma hnadneho Boha přez Chrysta, znaje potajkim Boha, woła so k njemu a njeje bjez Boha kaž pohanajo. Přetož čert a bjezbóžni tule wučbu wo wodawanju hrěchow njewěrja; tehodla su Bohu přećiwni, njemóža so k njemu wołać a ničo dobreho wot njeho wočakować. Potajkim, kaž smy dopokazali, Swjate Pismo wo wěrje reči, a wěra njeje žana tajka wěda, kajkuž maja ju čert a bjezbóžni ludžo. Přetož tak so wo wěrje wučí w Lisće na Hebrejskich na 11. stawje, zo wěra njeje jenož stawizny znać, ale měć dowěru k Bohu, zo jeho slubjenje dóstanješ. A Hawštyn nas tež dopomina, zo mamy słowo „wěra“ w Pismje tak zrozumić, zo wone rěka dowěrjenje k Bohu, zo je nam hnadny, a zo to njeje jenož wěda stawiznow, kajkuž tež čertojo maju.

Dale so wučí, zo dyrbja a maja so dobre skutki stać, nic zo bychmy so na nje spuščeli, chcyjo sej hnadu z nimi zaslužić, ale Boha dla a Bohu ke chwalbje. Wěra zapřimuje kóždy čas jenož hnadu a wodaće hrěchow. A dokelž so přez wěru swjaty Duch dawa, je z tym tež wutroba přiřetowana, zo by dobre skutki činiła. Přetož dolhož je bjez swjateho Ducha, je wona za to přeslaba; nimo teho je w mocy čerta, kotryž čłowjekow k wšelakim hrěcham ćěri, kaž na swětnych mudrych widźimy, kotřiž su so na to zwažili, sami wot so čestnje a bjez poroka žiwi być, ale njejsu to zdokojeli, su pak padnyli do wjele wulkich zjawnych hrěchow. Tak so čłowjekej dže, kiž je bjez praweje wěry a bjez swjateho Ducha a jenož sam sebje ze swojimi člowskimi mocami wjedže.

Tehodla so wučbje wo wěrje njesmě porokować, zo zakaza dobre skutki, ale skerje dyrbi so chwalić, zo wučí, dobre skutki činić, a pomoc poskića, kak bychmy dobre skutki dokonjeć móhli. Přetož bjez wěry a bjez Chrystusa stej člowska přiroda a člowske zamóženje přeslabej, dobre skutki činić, so k Bohu wołać, sćerpliwosć w ćerpjenju měć, blišeho lubować, poručene služby swěru zastawać, poslušny być, zleje žadosće so zdalować. Tajke nadobne a prawe skutki njemóža so stać bjez Chrystusoweje pomocy, kaž wón sam rjeknje Jana 15,5: „Bjeze mnje njemóžeće ničo činić.“

21. staw

Wo česćenju swjatych

Wo česćenju swjatych wuča naši tak, zo ma so na swjatych spominać, zo bychmy swoju wěru posyljali, hdyž widźimy, kak je so jim hnada dóstala, tež kak je so jim přez wěru pomhało; dale, zo bychmy po jich příkladže činili dobre skutki, kóždy po swoim powołanju, kaž njech sej bjerje kejžorska majestosć zbóžnje a bójsce Dawida za příklad a wójny přećiwo Turkam wjedže; přetož wobaj staj w kralowskim zastojnstwe, kotrež sej žada zakitanje a wobarnowanje poddanow. Z Pisma pak so njehodži dopokazać, zo mamy so k swjatym wołać abo pomoc pola nich pytać. „Přetož jenož jenički wujednar a srědnik je stajeny mjez Bohom a mjez čłowjekami, Jezus Chrystus“ (1Tim 2,5), kotryž je jenički Zbóžnik, jenički wyši měšnik, hnadny stol a zarěčnik před Bohom (Rom 8,34). A jenož wón sam je slubił, zo chce našu modlitwu wusłyšeć. To je tež najwyša Boža služba po Pismje, zo bychmy sameho Jezusa Chrysta pytali we wšěch nuzach a naležnosćach z wutrobu a so wołali k njemu. 1 Jan 2,1: „Jeli zo by štó zhrěšił, mamy zarěčnika pola Wótca, kiž je prawy, Jezusa Chrysta.“

Zakónčenje

To je zawěrnjo woprijeće wučby, kotraž so w našich cyrkwjach přěduje a k prawemu křesćanskemu rozwučowanju wučí a k troštej swědomjow, tež k polěpšowanju wěriwych. My wšak tež sami njechamy rady swoju dušu a swoje swědomje před Bohom z njewužitnym wužiwanjom Božeho mjena abo słowa do najwyšeho a najwjetšeho stracha stajeć abo svojim džěcom a potomnikam druhu wučbu přepodać abo zawostajić hač tajku, kotraž je přezjedne z čistym Božim slowom a z křesćanskej wěrnosću. Hdyž je wona w Swjatym Pismje jasnje založena a nimo teho přećiwo zhromadnej křesćanskej, haj tež romskej cyrkwi njeje, kelkož so hodži spóznać z pismow cyrkwinskih wótcow, mamy za to, zo njemóža tež naši přećiwnicy z nami rozdwojeni być w horjeka rozestajenych wučbach. Tak jednaja cí jara njepřećelnje, spěšnje a přećiwo wšej křesćanskej přezjednosći a lubosći, kotřiž chcedža našich tehodla wotdžělić jako kecarjow, jich začisnyć a so jich zdalować bjeze wšeho wobstajneho podložka Božej kaznje abo Pisma. Přetož mylenje a zwada stej wosebje nastałoj wo někotrych tradicijach a njedostatkach. Hdyž so nětko we hłownych wučbach žadyn zmylk abo njedostatk njenamaka a tute naše wěrywuznaće bójske a křesćanske je, dyrbjeli so tola zdojbnje biskopjo, tež hdy by so pola nas namakał tradicije dla někajki zmylk, ľahodniši wopokazać, byrnjež

so nadžijamy, zo stajnje zakład a přičinu podamy, čehodla su so pola nas změnilo někotre tradicije a njedostatki.

Zapisy

408

Zapis žórłow

K wužiwanju informacijow pod kěrlušemi

Pod kěrlušemi namakaja so wšelake žórłowe podaća. Za wurazom „słowa“ je zapisany awtor z podaćom žórła. Za wurazom „hlós“ steji komponist abo hdže je melodija k přenjemu razej zapisana. Zdobom je podate, hač so tekst abo melodija w němskich spěwarskich z lěta 1994 (EG) namakatej. Wulki džěl serbskich kěrlušow je přeloženy z němčiny. Na přeložerja, dalokož hodžeše so jeho mjeno zwěsćić, spomni so za słowom „přeložk“. Pola originalnych serbskich tekstow a přeložkow do serbšćiny podawa so přeni knižny wudawk z lětoličbu, dalokož móžeše so tutón zwěsćić. Ličba za lětoličbu podawa čisło kěrłuša we wotpowědnej knize abo stronu, jelizo teksty čisłowane njejsu. W scěhowacym zapisu podaja so serbske titule w džensnišim prawopisu, tola wotchilace zwuki so wobchowaja.

Hornjoserbske ewangelske spěwarske

Das neue Teutsche und Wendische Gesangbuch / Darinnen Herrn D. Martini Lutheri / und anderer geistreichen Lehrer Gesänge in guter Ordnung zu finden. Auf sonderbare Verordnung Der gesambten Stände des Marggraffthums Ober-Lausitz von Land und Städten / Zum gemeinen Gebrauch Der Evangelischen Ober-Lausitzischen Kirchen in öffentlichen Druck gegeben. Budißin / verlegts Johann Wilisch. Gedruckt mit Gottfried Gottlob Richters Schrifften 1710

Tute přenje hornjoserbske ewangelske spěwarske, kotrež běchu zestajili a wudawali Pawoł Prätorius, Jurij Matej, Jan Ast a Jan Wawer, woprijeja 199 kěrlušow, přeloženych hač na małe wuwzaća wot wudawaćelow samych. Na lěwej stronje steja němske teksty, na prawej serbske. Z tutej spěwarskich móžeše so 76 kěrlušow do předležacych spěwarskich přewzać. W lětomaj 1719 a 1732 so spěwarske znowa wudachu, při čimž so wobjim wo 43 a 63 kěrlušow na cyłkownje 305 rozšěri. W přidawku 1732 su podate skrótšenki přeložerjow pod kěrlušemi. Na titulnej stronje namaka so přeni króc hrono „Bohu k česći a Serbam k wužitku“, kotrež přewodžeše spěwarske hač do lěta 1920.

JAN GOTTHELF BĚMAR (wud.): Duchomny wopór wěrných křescijanow, aby kyrlišowe knihi / Bohu k česći a Serbam k wužitku, nětko na tajke sprawne wašnje wondate, kotrym najposledy cyrkwine a někotre domjace modlitwy přidate su. Z Kral. polsk. a Kur-Firš. Saxonsk. frejotu. w Budešini, wot Davita Rychtarja založene / 1733

Dotalna ličba 305 kěrlušow so wo 17 na 322 rozšěri. Hač do lěta 1740 so spěwarske, kotrež běchu přenje ryzy serbske, štyri króc nakładowachu.

JAN GOTTHELF BĚMAR (wud.): Druhi džěl duchomneho wopora, haby kyrlišowych knihow / Bohu k česći a Serbam k wužitku. Wudaty s Kral. Pols. Kur-Fyrš. Saxonsk. frejotu. BUDYŠINI, wot Davita Rychtarja, we lěci 1740.

Druhi džěl Duchowneho wopora woprija 144 kěrlušow. W nim namaka so přeni zapis přeložerjow.

Duchomne kyrlišowe knihi. Bohu k česći a Serbam k wužitku wondate. Budyšin 1741.

Spěwarske zestajichu a wudachu Jan Gottfried Kühn, Jan Běmar, Jan Hobjan a Jan Pjeh. Wone woprijeja 528 kěrlušow w nowym porjedže. Na titulnej stronje namaka so wigneta ze serbskim tekstom. 1756 přewza Hadam Bohuchwał Šěrach wudawaćelstwo a přida 80 kěrlušow, 1762 hišće jónu 20. Wšelakich zwadow dla so postaji, zo nima so wobsah spěwarskich hižo změnić. Ze Šěrachowych spěwarskich je katolski farar Michał Wałda mnohe kěrłuše do swojeje Spěwaweje winicy přewzał. 1838 rozšěrachu Handrij Lubjenski a druzy fararjo spěwarske wo dalši přidawk, tak zo nětko 816 kěrlušow woprijachu. 1906 a 1911 přidachu so hišće jónu dalše kěrłuše, tak zo mějachu spěwarske naposledk 858 čisłow. Wone wuńdžechu k poslednjemu razej 1920 pod titulom „Duchowne kěrlušowne knihi“. Kühnowe spěwarske, kotrež wužiwachu so přez 180 lět w cyrkwi, w šuli a doma, su najbóle rozšěrjena serbska kniha, wšako móžeše so dotal 44 nakładow zwěsćić.

SERBSKA HLOWNA PRĚDARSKA KONFERENCA (wud.): Spěwarske knihi za ewangelsko-lutherskich Serbow. Budyšin 1930.

Z dotalnych spěwarskich přewza so 630 kěrlušow, kotrymž so 172 nowych přida. 1931 wuńdže druhi nakład, a to k přenjemu razej nic w starym šwabachskim pismje, ale z laćonskimi pismikami a w nowym prawopisu. Bohužel so wulki džěl spěwarskich wot nacionalsocialistow sčaza a zniči. 1955 wuńdže skrótšeny wudawk z 314 čislami.

Dalše knihi

ALBINUS MOLLERUS: Ein ewigwährender Kirchenkalender... Auch ein Wendisches Gesangbuch. Budissin 1574

Die Evangelische Kirchen-Agenda, Auff sonderbahre Verordnung Der gesambten Stände des Marggraffthumb Ober-Lausitz / von Land und Städten / in Die Wendische Sprache übersetzt. Budissin 1696

JAN HÓRČANSKI: Proba někotrych přeloženych kyrlišow tym lubym Serbam k wužiwanju. Lubij 1748

AUGUST HERSEN: Tón hlós teje njewjesty Jezusoweje we někotrych ewangelskich serskich stučkach. Budyšin 1750

JAN HANDRIJ KAPLER: Nowe duchomne kyrliše. Budyšin 1807

JAN ERNST SMOLER/LEOPOLD HAUPT: Pěśnički hornych a delnych Łužiskich Serbow. Přeni džěl. Grimma 1841

JAN KILIAN: Spěwarske wjesele aby 28 nowych duchomnych spěwow z přidawkom někotrych staršich. Budyšin 1846

JAN KILIAN: Hłosy k tym wot Jana Kiliana, duchomneho w Kotecy, wudatym knižkam „Spěwarske wjesele“. Budyšin 1847

Zahrodka kwětkojta. To je: dwójce dwaceći serbskich spěwow za pěkne džěci. Wojerecy 1850

Druha wjetša Zahrodka kwětkojta. To je: trójce dwacyći serbskich spěwow. Wojerecy 1854; Nowy přidawk. Wojerecy 1857

KORLA ERNST PJEKAR: Spěwy za serbske šule. Přeni zešiwk; Maćičnych spisow 29; Budyšin 1856

KORLA ERNST PJEKAR: Spěwy za serbske šule. Druhi zešiwk; Maćičnych spisow 36; Budyšin 1860

MICHAŁ DOMAŠKA: Adwentska harfa. Spisy serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa č. 6; Budyšin 1864

MICHAŁ DOMAŠKA: Póstna harfa. Spisy serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa č. 7; Budyšin 1865

Wósomdžesat duchomnych kěrlušow po šulskich regulativach. Wojerecy 1865

MICHAŁ DOMAŠKA (wud.): Cionske hłosy. Kěrlušowny pokład za domjacu nutrnosć. Přeni džěl. Spisy serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa č. 17; Budyšin 1868

JURIJ BRÓSK: Čiche chwilki při Božej studničce. Budyšin 1872

MICHAŁ DOMAŠKA (wud.): Cionske hłosy. Kěrlušowny pokład za domjacu nutrnosć. Druhi džěl. Spisy serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa č. 62; Budyšin 1879

PĚTR MŁÓNK: Kěrlušy a spěwy. Budyšin 1879

ERNST MUKA (wud.): Handrija Zejlerja Zhromadźene spisy. 4. zwjazk; Budyšin 1891

JULIUS EDUARD WJELAN: Spěwajomne Psalmy abo metriski přeložk 150 psalmow. Slepo 1891

JAN WALŤAR-WÓSLIČANSKI: Za dušu a wutrobu. Zběrka basni a spěwow. Spisy Maćicy Serbskeje č. 98; Budyšin 1897

JAN KAPLER, JAN RJEČKA (wud.): Spěwna radosć. Zběrka šulskich spěwow. 4. nakład; Budyšin 1910

BJARNAT KRAWC (wud.): Žórleško serbskich dwojospěwow. Budyšin 1925

MATEJ URBAN (wud.): Duchowny ludowy spěw. 80 čisłow – z jich hłosami. Budyšin 1930

Pobožny wosadnik. Modlitwy a kěrlušy za katolskich Serbow. Budyšin 1951

Evangelisches Kirchengesangbuch. Berlin 1958 (EKG)

Wosadnik. Modlitwy a kěrlušy katolskich Serbow. Budyšin 1977

KURT SYGUSCH: Zur Geschichte des sorbischen Gesangbuchs. W: Jahrbuch für schlesische Kirchengeschichte 56 (1977), str. 57–91

Na puć z nami. Młodźinske spěwy. Worklecy 1993

Evangelisches Gesangbuch. Ausgabe für die Evangelisch-Lutherische Landeskirche Sachsens. Lipsk 1994 (EG)

Evangelisches Gesangbuch. Ausgabe für die Evangelisch-Lutherischen Kirchen in Bayern und Thüringen. Mníchow/Weimar 1994 (BEG)

Wot schadźenja słońca. Spěwy za džěci a młodžinu. Budyšin 1998

Evangelický zpěvník. Dodatek. Praha 2000

Duchowne kjarliže. Budyšin 2007

Wosadnik. Modlitwy a kěrlušy za katólskich Serbow. Budyšin/Praha 2008

Zapis serbskich kěrlušerjow

Zapisani su wšity awtorojo, přeložerjo a hudźbnicy, kiž su tworili serbske kěrluše, namakace so w tutech spěwarskich. Dokelž njejsu w přěnych wudačach spěwarskich podate mjena přeložerjow, su tu zapisani wudawarjo tutech spěwarskich.

Albert, Siegfried, narodži so 22. měrca 1937 w Zajdowje, 1962 farar w Hrodzišću, 1980 farar při Michalskej wosadze w Budyšinje, 1984 Serbski superintendent, wot 2002 wuměnkar w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 88, 100, 175.

Ast, Jan, narodži so 1. junija 1655 we Wojerecach, 1686 farar w Husce, 1690 při Michalskej wosadze w Budyšinje, zemřě 3. meje 1733 w Budyšinje. Wón je jedyn z tych štyrjoch duchownych, kotřiž su 1710 přenje hornjoserbske spěwarske wudali.

Bartko, Jan, narodži so 16. nowembra 1821 w Drobach, 1843 wučer w Delnjej Hórcce, 1845 wučer w Chwaćicach, 1857 w Nosaćicach, 1890 wuměnkar w Budyšinje, zemřě 18. meje 1900 w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 329.

Baumann, Christfried, narodži so 24. decembra 1941 w Zwickauwje, 1983 kantor w Glashütte, 1975 kantor při Michalskej wosadze w Budyšinje, 1992 cyrkwinski hudźbny direktor w Kamjencu, zemřě 2. decembra 2000 w Kamjencu. Wot njeho su hłosy: 88, 100, 175.

Běmar, Jan, narodži so 12. januara 1671 w Rodecach, 1700 farar w Budestecach, zemřě 10. meje 1742 w Budestecach. Wón je nimo dalších serbskich knihow tež spěwarske 1732, 1733 a 1740 wudał, hdyž tež jeho syn Jan Gotthelf redakciske džěla wukonješe. Wot njeho su přeložki: 46, 77, 91, 151, 226, 236.

Běmar, Jan Gotthelf, narodži so 11. měrca 1704 w Budestecach, 1734 farar w Rychwaldze, 1738 farar w Hornim Wujězdze, 1745 diakon při Pětrowskej wosadze w Budyšinje, zemřě 29. apryla 1747 w Budyšinje. Wón zestaji w nadawku swojeho nana 1732 přidawk k spěwarskim a wuda 1733 a 1740 spěwarske pod mjenom „Duchomny wopor“.

Bróska, pak nan Handrij, narodži so 12. junija 1802 w Rakojdach, 1826 farar w Malešecach, 1834 farar w Budestecach, zemřě 2. julija 1877 w Budestecach; **pak syn Jurij Moric Brósk**, narodži so 25. awgusta 1833 w Malešecach, 1861 farar w Křišowje, zemřě 16. junija 1915 w Zhorjelcu. Wot njeju su přeložki: 41, 146, 258, 321, 322, 323.

Budar, Beno, narodži so 19. měrca 1946 w Kulowje, 1969 lektor w Budyšinje, 1990 redaktor „Płomjenja“, 2008 wuměnkar w Hornim Hajnku. Wot njeho je přeložk: 182.

Domaška, Michał, narodži so 23. měrca 1820 w Komorowje pola Rakec, 1849 farar w Nosaćicach, zemřě 7. junija 1897 w Ketlicach. Wot njeho su słowa: 98, 111, 117, 131, 174 a přeložki: 4, 6, 8, 12, 15, 21, 25, 26, 42, 61, 85, 129, 170, 208, 240, 247, 271, 297, 346.

Dučman, Handrij, narodži so 27. februara 1836 w Bozankecach, 1861 kapłan a 1875 farar w Radworju, 1886 farar w Lipsku, zemřě 7. apryla 1909 w Drježdžanach. Wot njeho je přeložk: 32.

Fiedler, Korla Awgust, narodži so 15. nowembra 1835 w Njezdašecach, wučer w Kamjencu a w Jitru, wot 1858 wučer na Krajnostawskim seminarje w Budyšinje, zemřě 16. meje 1917 w Budyšinje. Wot njeho stej přeložkaj: 107 a 326.

Hajna, Pawoł, narodži so 7. nowembra 1904 w Splósku, 1933 šewc w Starych Hajnicach, zemřě 3. nowembra 1981 w Starych Hajnicach. Wot njeho su słowa: 33.

Hercog, Handrij, narodži so 18. julija 1702 w Bobolcach, 1732 farar w Hućinje, 1747 archidiakonus w Lubiju, zemř 27. decembra 1774 w Lubiju. Wot njeho je přeložk: 227.

Hersen, Awgust, narodži so 1714 w Denstorfje pola Braunschweiga, wot 1747 wučer a předar bratrowskeje wosady w Čichońcy, zemř 12. awgusta 1750 w Ochranowje. Wot njeho je přeložk: 242.

Hórčanski, Jan, narodži so 19. meje 1722 we Wujezdze pola Ketlic, 1746 domjacy wučer, 1759 wučer na Zhorjelskim gymnaziju, zemř 18. decembra 1799 w Zhorjelcu. Wot njeho stej přeložkaj: 45 a 108.

Imišowa, Mila, rodž. Pfülec, mandželska Hodzijskeho fararja Jaroměra Hendricha Imiša, narodži so 26. měrc 1827 w Budyšinje, zemř 21. februara 1895 w Hodziju. Wot njeje su słowa: 30, 233 a je přeložk: 17.

Jakub, Ernst Bohuwěr, narodži so 16. februara 1800 w Budyšinje, 1824 diakon w Njeswaćidle, 1827 diakon při Michalskej wosadze w Budyšinje, 1832 farar tam, zemř 4. februara 1854 w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 288 a přeložki: 76, 212, 273, 303.

Jakub, Jurij, narodži so 24. oktobra 1839 w Budyšinje, 1866 gymnazialny wučer w Žitawje, 1870 diakon w Kamjencu, 1873 farar w Njeswaćidle, 1906 wuměnkar w Budyšinje, zemř 12. nowembra 1913 w Budyšinje. Wot njeho je přeložk: 51.

Kanig, Korla Bohuwěr, narodži so 31. julija 1804 w Bukecach, 1829 farar w Delnim Wujezdze, 1834 farar w Klukšu, zemř 24. oktobra 1878 w Klukšu. Wot njeho su słowa: 114 a přeložki: 63, 181, 270, 324.

Kapler, Jan Handrij, narodži so 4. decembra 1767 w Poršicach, 1797 diakon při Michalskej wosadze w Budyšinje, zemř 24. oktobra 1813 w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 272 a je přeložk: 280.

Kaulfürst, Fabian, narodži so 16. nowembra 1978 w Budyšinje, 2004 wědomostny sobudźelaćer w Budyšinje, 2008 w Choćebuzu. Wot njeho je přeložk: 221.

Kern, Pětr, narodži so 8. januara 1698 w Nadžanecach, 1732 diakon w Cybalinje wuchodnje Mužakowa, zemř 1748. Wot njeho su přeložki: 121, 123, 204.

Kilian, Jan, narodži so 22. měrc 1811 w Delanach, 1837 farar w Kotecach, 1848 farar starolutherskeju wosadow we Wukrančicach a w Klětnom, 1854 wupućowanje do Texasa. 1855 farar serbskeje kolonije Serbin, zemř 12. septembra 1884 w Serbinje. Wot njeho su słowa a hłosy: 34, 238, 277, 279, 327, 341, 344; słowa: 115, 283, 284 a přeložki: 122, 156, 164, 172, 188, 210, 282, 293, 339.

Kocor, Korla Awgust, narodži so 3. decembra 1822 w Zahorju, 1842 wučer w Stróži, 1852 wučer a kantor w Ketlicach, zemř 19. meje 1904 w Ketlicach. Wot njeho stej hłosaj: 239 a 348.

Koch, Jan Christoph, narodži so w Lipsku, 1738 farar we Wochozach, 1740 farar w Slepom, zemř 1774. Wot njeho je přeložk: 102.

Kowar, Křescán Bohachwał, narodži so 1703 w Bukecach, 1736 diakon w Hodziju, 1744 farar we Wóslinku, zemř 26. februara 1778 we Wóslinku. Wot njeho stej přeložkaj: 169 a 178.

Krawc, Bjarnat, narodži so 5. februara 1861 w Jitru, 1880 wučer w Rakecach, 1883 w Drježdžanach, 1924 wuměnkar w Drježdžanach, wot 1946 we Varnsdorfje, zemř 25. nowembra we Varnsdorfje. Wot njeho su hłosy: 13, 14, 34, 278, 279, 328 a 341.

Krawcowa, rodž. Pawlikec, Lejna, z Jitka, dalše daty njejsu znate. Wot njeje su słowa: 87.

Krušwica, Jan, narodži so 22. awgusta 1811 w Radšowje, 1844 farar w Dołhej Boršći, zemř 2. januara 1882 w Dołhej Boršći. Wot njeho stej přeložkaj: 48 a 177.

Krygań, Jan, narodži so 9. apryla 1598 w Brjazynje pola Gubina, 1622 kantor při Mikławskej cyrkwi w Berlinje a wučer na tamnišim gymnaziju, zemř 23. februara 1662 w Berlinje. Wot njeho su hłosy: 7, 54, 80, 92, 155 (= 293), 189 (= 99, 110), 198 (= 94, 139, 164, 209), 201 (= 289), 251, (= 11), 300, 342.

Kubaš, Jurij, narodži so 25. januara 1706 w Ketlicach, 1740 farar we Wochozach, 1741 w Jabłońcu, zemrě 15. apryla 1746 w Jabłońcu. Wot njeho su přeložki: 194, 255, 300.

Kühn, Jan Gottfried, narodži so 9. nowembra 1706 w Budyšinje, 1732 diakon we Wjazońcy, 1735 diakon w Klukšu, 1748 farar tam, zemrě 14. septembra 1763 w Klukšu. Wón je 1841 wudał spěwarske, změno dotalny slěd a rozšěrjejo je porno wudaću z lěta 1740 wo 62 čisłow. Kühnowe spěwarske so wjace króć rozšěrjachu, doniž so w poslednim wudawku 1920 njenamaka 858 kěrlušow.

Kulman, Křescan, narodži so 14. awgusta 1805 w Małej Nydeji, 1824 wučer w Lipinach, 1831 wučer a kantor w Delnim Wujězdze, zemrě 13. meje 1869 w Delnim Wujězdze. Wot njeho je přeložk: 148.

Lahoda, Jan, narodži so 25. awgusta 1801 w Tunicach, 1827 farar we Wochozach, 1832 w Chołmje pola Niskeje, zemrě 16. awgusta 1871 w Chołmje. Wot njeho je přeložk: 222.

Lodni, Arnošt, narodži so 17. měrca 1878 w Psowjach, 1899 wučer we Wóslinku, w Klukšu a we Łupoji, 1913 cyrkwinski wučer w Bukecach, šulski nawoda a kantor, zemrě 13. nowembra 1969 w Bukecach. Wot njeho su słowa 1 su přeložki: 71, 163, 274.

Lubjenski, Handrij, narodži so 11. apryla 1790 w Rachlowje, 1815 wučer při měščanskej šuli w Lipsku, 1817 diakon při Michałskej wosadze w Budyšinje, 1827 farar tam, 1831 pastor primarius při Pětrowskej wosadze w Budyšinje, zemrě 19. měrca 1840 w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 44, 110, 165, 209, 211 a přeložki: 11, 65, 104, 105, 109, 149, 152, 166, 167, 257, 275, 325.

Malink, Jan, narodži so 30. julija 1956 w Budyšinje, 1983 farar w Hrodzišću, 1994 farar při Pětrowskej wosadze w Budyšinje, 2003 farar při Michałskej wosadze w Budyšinje a Serbski superintendent. Wot njeho su přeložki: 1, 37, 82, 145, 173, 191, 230, 234, 259, 278, 287 a wobdźělanja staršich přeložkow: 75, 81, 84, 89, 101, 102, 113, 121, 177, 181, 183, 214, 217, 303, 309.

Matej, Jurij, narodži so 1652 we Wawicach, 1681 farar w Chołmje, zemrě 1732 w Chołmje. Wo serbske nabožne pismowstwo a wo serbski rěčespyt ma wulke zaslužby. Wón je jedyn z tych štyrjoch duchownych, kotřiž su 1710 přenje hornjoserbske spěwarske wudali.

Matek, Jan Arnošt, narodži so 28. apryla 1859 we Wawicach, 1883 diakon w Kamjencu, 1886 farar w Budyšinku, 1890 farar a hrodowski předar w Barće, zemrě 15. meje 1929 w Žičenju. Wot njeho su přeložki: 27, 50, 62, 66, 72, 78, 79, 83, 93, 95, 96, 99, 124, 128, 144, 162, 183, 192, 197, 199, 202, 231, 232, 243, 246, 256, 267, 289, 338.

Mjerwa, Gustaw Alwin, narodži so 22. decembra 1882 w Dažinje, 1908 wikar w Bukecach, 1910 farar w Bukecach, 1942 w Oelsa pola Dippoldiswalde, 1946 serbski wyši farar w Bukecach, 1949 Serbski superintendent, zemrě 30. apryla 1958 w Bukecach. Wot njeho su přeložki: 3, 27, 185.

Mlónk, Pětr, narodži so 19. měrca 1805 w Žičenju, 1821 žiwnošcer w Džiwoćicach, zemrě 6. februara 1887 pola Małeje Boršće. Wot njeho su słowa: 43, 68, 86, 157, 285, 286, 294.

Mučink, Jan Bohuwěr, narodži so 12. septembra 1821 w Njechanju, 1842 wučer w Njeswaćidle a druhdze, 1845 wučer w Zemicach, zemrě 24. januara 1904 w Zemicach. Wot njeho su słowa: 14.

Muka, Kašpor Leonhard, narodži so 23. oktobra 1702 w Kotecach, 1731 farar we Wochozach, 1737 farar w Berthelsdorfje, zemrě 28. januara 1739 w Berthelsdorfje. Wot njeho je přeložk: 265.

Nagel, Jan Pawoł, narodži so 8. meje 1934 we Łazu, 1957 hudźbny redaktor w Choćebuzu, 1964 swobodny komponist a hudźbny nakładnik, zemrě 21. meje 1997 w Złyčinje. Wot njeho je hlós: 153.

Nawka, Michał, narodži so 22. nowembra 1885 w Radworju, 1908 wučer w Radworju, 1937 w Kamjenicy, 1946 direktor Serbskeho wučerskeho wustawa w Radworju, 1949 lektor serbšćiny w Lipsku, 1955 wuměnkar w Budyšinje, zemrě 16. měrca 1968 w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 35, 264.

Pjech, Jan, narodzi so 5. nowembra 1707 we Wjelećinje, 1731 diakon při Michałskej wosadze w Budyšinje, zemrě 8. junija 1741 w Budyšinje. Wot njeho su přeložki: 55, 57, 58, 92, 200, 207, 220, 244, 245, 263, 268, 269, 276, 292, 340.

Prätorius, Pawol, narodzi so 16. awgusta 1650 w Njeswaćidle, 1672 farar w Njeswaćidle, 1675 w Klukšu, 1679 diakon při Pětrowskej wosadze w Budyšinje, 1684 archidiakon tam, zemrě 26. februara 1709 w Budyšinje. Wo serbske nabožne pismowstwo ma wulke zaslužby, je tež jedyn z tych štyrjoch duchownych, kotřiž su přenje hornjoserbske spěwarske, wudate 1710, wudžěłali.

Rjeda, Jan Korla Awgust, narodzi so 10. měrca 1786 w Kanecach, 1811 farar w Smělněj, 1817 diakon w Hodźiju, 1836 farar tam, zemrě 25. nowembra 1858 w Hodźiju. Wot njeho je přeložk: 213.

Rychtar, Jan Rudolf, narodzi so 20. oktobra 1809 w Hućinje, 1835 wučer we Wósporku, 1840 diakon w Klukšu, 1859 farar w Kotecach, zemrě 19. apryla 1894 w Budyšinje. Wot njeho je přeložk: 23.

Rychtar, Křescan Bjedrich, narodzi so 17. februara 1685 w Křišowje, 1715 farar w Kotecach, 1720 farar w Hrodzišću, zemrě 12. januara 1753 w Hrodzišću. Wot njeho stej přeložkaj: 220 a 264.

Schaaf, Awgust, narodzi so 21. nowembra 1676 w Rädelu w Braniborskej, 1711 farar we Wjelećinje, zemrě 25. awgusta 1734 we Wjelećinje. Wot njeho je přeložk: 201.

Schwarze, Günter, narodzi so 8. januara 1949 w Budyšinje, 1976 komponist w Plauenje, 1979 docent za kompoziciju a hudźbnu teoriju w Drježdžanach, 1993 profesor. Wot njeho su słowa a hlós: 176.

Skala, Jan, narodzi so 17. junija 1889 w Njebjelčicach, 1919 žurnalist w Běłej Wodze, pozdžišo w Budyšinje, w Praze a w Berlinje, zemrě 22. januara 1945 w Namysłowje. Wot njeho su słowa: 153.

Smoler, Jan Arnošt, narodzi so 3. měrca 1816 we Łuču, wot 1847 redaktor, wudawar a wědomostnik w Budyšinje, zemrě 13. junija 1884 w Budyšinje. W jeho zběrce serbskich Pěsničkow namakaja so słowa a hlós: 53, po jeho słowach stwori so: 176.

Šeca, Włodziměr, narodzi so 20. apryla 1894 w Rachlowje, wučer w Rachlowje, zemrě 9. februara 1984 w Rachlowje. Wot njeho je hlós 33.

Šerach, Hadam Bohuchwał, narodzi so 5. septembra 1724 w Nosaćicach, 1748 farar w Budyšinku, zemrě 3. apryla 1773 w Budyšinku. Wón je serbske spěwarske trójce wudał a wo 100 kěrlušow přisporił. Wot njeho su přeložki: 130, 180, 241, 319.

Šerc, Jurij, narodzi so 16. februara 1634 w Delnim Wujězdze, 1655 diakon w Ketlicach, 1660 farar w Dubcu, zemrě 8. septembra 1674 w Dubcu. Wón bě po swědčenju rowjenkow přeni, kiž je wustojnje serbske kěrlušy wudžěłal.

Šolta, Beno, wot njeho je přeložk 223

Šolta, Jan, narodzi so 1702 w Holešowskej Dubrawce, 1739 diakon w Njeswaćidle, 1746 farar w Dołhej Boršći, zemrě 8. měrca 1752 w Dołhej Boršći. Wot njeho je přeložk: 337.

Šolta, Měrko, narodzi so 8. januara 1951 w Budyšinje, 1969 pismikistajer w Budyšinje, 1975 spěwar, 1990 dramaturg, 1997 nakładnik a publicist w Budyšinje. Wot njeho su słowa: 176.

Urban, Matej, narodzi so 13. julija 1846 w Turju, 1875 farar we Wukrančicach, 1903 wuměnkar w Budyšinje, pozdžišo w Chróstawje, zemrě 4. apryla 1931 w Chróstawje. Wot njeho su słowa: 138 a stej přeložkaj: 13, 22.

Voigt, Handrij, narodzi so 25. decembra 1794 w Rakojdach, 1818 pomocny farar w Hrodzišću, 1824 farar tam, zemrě 4. nowembra 1860 w Hrodzišću. Wot njeho je přeložk: 143.

Walda, Michal Jan, narodži so 8. septembra 1721 w Čornecach, 1750 kapłan w Budyšinje, 1761 farar w Radworju, 1776 kapitulár w Budyšinje, zemře 14. oktobra 1794 w Budyšinje. W jeho „Spěwawej winicy“ namaka so hlós: 35.

Waltar, Jan, narodži so 2. januara 1860 w Burkhardswalde pola Drježdźan, 1885 pomocny duchowny we Łazu, 1887 farar we Wóslinku, 1906 w Njeswačidle, zemře 5. decembra 1921 w Njeswačidle. Wot njeho su słowa: 137 a su přeložki: 9, 17, 24, 28, 29, 52, 136, 147, 187, 205, 248, 250, 252, 316, 328.

Wawer, Jan, narodži so 28. awgusta 1672 w Mješicach, 1702 pomocny duchowny, 1708 farar w Bukecach, zemře 6. meje 1728 w Bukecach. Wón je jedyn z tych štyrjoch duchownych, kotřiž su 1710 přenje serbske spěwarske wudali, a je sobupřeložer přenjeje serbskeje biblije. Wot njeho je přeložk: 298.

Wićaz, Jan, narodži so 28. septembra 1860 we Wujezdze pola Ketlic, ratarski džělačer we Wujezdze, w Rodecach a w Dažinje, zemře 6. meje 1941 w Dažinje. Wot njeho su słowa: 150.

Wirth, Měrcin, narodži so 23. nowembra 1954 w Njeswačidle, 1980 inženjer w Budyšinje, 1991 přistajeny w Budyšinje. Wot njeho stej přeložkaj 10 a 36.

Wjelan, Julius Eduard, narodži so 1. februara 1817 w Slepom, 1850 pomocny duchowny w Slepom, 1852 farar w Slepom, zemře 7. apryla 1892 w Slepom. Wot njeho su słowa a hlós: 260 a su słowa: 203.

Zarjenk, Jurij Gustaw, narodži so 15. februara 1871 w Załomju nad Sprjewju, 1896 diakon při Michałskej wosadze w Budyšinje, 1899 farar w Chwaćicach, 1929 serbski wyši farar, 1936 wuměnkár w Budyšinje, zemře 28. januara 1946 w Budyšinje. Wot njeho stej přeložkaj: 49 a 196.

Zejler, Handrij, narodži so 1. februara 1804 w Slonej Boršći, 1830 pomocny předar w Klukšu, 1832 diakon tam, 1835 farar we Łazu, zemře 15. oktobra 1872 we Łazu. Wot njeho su słowa: 38, 106, 184 a přeložki: 31, 94, 206, 214.

Zimmermann, Marćin Friedrich, narodži so 18. junija 1708 w Malešecach, zemře jako kandidat teologije 27. januara 1759 w Malešecach. Wot njeho su přeložki: 39, 198, 307, 347, 348.